

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ 2020-2023

Φάση Α΄: Στρατηγικός Σχεδιασμός
Παρανέστι, 2020

Δήμος
Παρανεστηίου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	9
Τα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Δήμων	9
A.1. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	21
A.1.1. ΒΑΣΙΚΑ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ.....	21
A.1.1.1 Χωροταξική Ένταξη – Διοικητική Οργάνωση.....	21
A.1.1.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά	24
A.1.1.2.1 Υπηκοότητα	25
A.1.1.2.2 Πληθυσμιακή Εξέλιξη	26
A.1.1.2.3 Ηλικία και Φύλο	28
A.1.1.3 Κοινωνικά Χαρακτηριστικά	33
A.1.1.3.1 Οικογενειακή Κατάσταση και Νοικοκυριά	33
A.1.1.3.2 Εκπαιδευτικό Επίπεδο	36
A.1.1.3.3 Ευπαθείς Ομάδες πληθυσμού	39
A.1.2 ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.....	41
A.1.2.1 Τομείς Οικονομικής Δραστηριότητας.....	41
A.1.2.1.1. Απασχολούμενοι ανά Τομέα Παραγωγής	41
A.1.2.1.2. Πρωτογενής Τομέας.....	46
A.1.2.1.3. Δευτερογενής Τομέας	51
A.1.2.1.4. Τριτογενής Τομέας - Τουρισμός	52
A.1.2.2 Απασχόληση.....	54
A.1.3. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	62
A.1.3.1. Κλίμα.....	62
A.1.3.2. Γεωλογικοί – υδάτινοι πόροι	62
A.1.3.3. Προστατευόμενες περιοχές	62
A.1.3.4. Καταφύγια Άγριας Ζωής	65
A.1.3.5. Εθνικό Πάρκο Οροσειράς Ροδόπης - Φορέας Διαχείρισης	65
A.1.3.6. Χλωρίδα	66
A.1.3.7. Πανίδα.....	67
A.1.3.8. Λοιποί φυσικοί πόροι	67
A.1.3.9 Αστικά και πολεοδομικά χαρακτηριστικά	70
A.1.3.10 Βασικά Δίκτυα υποδομής.....	75
A.1.3.10.1. Δίκτυο ύδρευσης	75

Α.1.3.10.2. Αποχετευτικό δίκτυο.....	78
Α.1.3.10.3. Στερεά απόβλητα	82
Α.1.3.10.4. Ανακύκλωση – Εναλλακτική διαχείριση.....	86
Α.1.3.10.5. Τηλεπικοινωνίες.....	89
Α.1.3.10.6. Ενέργεια	90
Α.1.3.10.7. Μεταφορές – Βιώσιμη Κινητικότητα	92
Α.1.3.10.7.1 Οδικό δίκτυο	93
Α.1.3.10.7.2 Σιδηροδρομικό δίκτυο.....	96
Α.1.3.10.7.3 Λοιπές μεταφορικές δυνατότητες	99
Α.1.4 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΥΓΕΙΑ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ	100
Α.1.4.1 Παιδεία – Σχολική Στέγη	100
Α.1.4.2 Πολιτισμός.....	107
Α.1.4.2.1 Πολιτιστικοί πόροι και υποδομές.....	107
Α.1.4.2.2 Πολιτιστικοί Σύλλογοι.....	111
Α.1.4.2.3 Πολιτιστικές δραστηριότητες.....	111
Α.1.4.3 Αθλητισμός	113
Α.1.4.3.1 Αθλητικές Υποδομές.....	113
Α.1.4.3.2. Αθλητικοί Σύλλογοι - Σωματεία.....	114
Α.1.4.3.3 Αθλητικές Δράσεις – προγράμματα / εκδηλώσεις.....	114
Α.1.4.4 Κοινωνική Πολιτική	115
Α.1.4.5 Υγεία	118
Α.1.4.6 Πολιτική Προστασία	120
Α.1.4.7. Διαχείριση αδέσποτων ζώων.....	121
Α.1.4.8 Ψηφιακή Σύγκλιση – Νέες Τεχνολογίες	121
Α.2. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	122
Α.2.1. ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ	123
Α.2.2. ΌΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΔΗΜΟΥ.....	129
Α.2.3. ΔΙΑΡΘΩΣΗ - ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΗΜΟΥ	134
Α.2.4. ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ ΔΗΜΟΥ.....	138
Α.2.4.1. Οχήματα.....	138
Α.2.4.2. Ακίνητη Περιουσία.....	139
Α.2.4.3. Μηχανοργάνωση και πληροφοριακά συστήματα	141
Α.2.4.4. Ιστοσελίδα.....	142
Α.2.4.5. Οικονομικά στοιχεία	143
Α.2.4.5.1. Ανάλυση εσόδων	143
Α.2.4.5.2. Ανάλυση εξόδων	146

A.2.4.6. Νομικά πρόσωπα Δήμου	148
A.3 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ – ΑΝΑΛΥΣΗ SWOT	154
A.3.1. ΑΞΟΝΑΣ 1 – ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ.....	155
A.3.2 ΑΞΟΝΑΣ 2 – ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΥΓΕΙΑ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ.....	160
A.3.3 ΑΞΟΝΑΣ 3 – ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	165
A.3.4 ΑΞΟΝΑΣ 4 – ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ – ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΝΑΤΠΥΞΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ	169
A.4 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΥΠΕΡΚΕΙΜΕΝΑ ΕΠΙΠΕΔΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ	173
A.4.1. Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης	175
A.4.2. Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού & Αειφόρου Ανάπτυξης Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης.....	176
A.4.3.Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανατολική Μακεδονία και Θράκη» 2014 – 2020	178
A.4.4. Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας	179
A.4.5. Περιφερειακή Στρατηγική Καινοτομίας - Έξυπνης Εξειδίκευσης	180
A.4.6. 1η ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ για το σχεδιασμό του νέου Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης: ΕΣΠΑ 2021-2027 στο πλαίσιο του αναπτυξιακού προγραμματισμού	184
A.4.7. Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού, συνδέσμων Δήμων και Νομικών Προσώπων: ΟΤΑ Πρόγραμμα Ανάπτυξης και Αλληλεγγύης για την Τοπική Αυτοδιοίκηση «Αντώνης Τρίτσης»	186
A.4.8. Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (ΟΧΕ) της ζώνης Ορεινού Όγκου Ροδόπης και Νέστου.....	188
A.4.9. Τοπικό Πρόγραμμα CLLD LEADER	191
A.5 ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	193
A.5.1 ΟΡΑΜΑ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΗ	194
A.5.2. Καθορισμός της Στρατηγικής του Δήμου Παρανεστίου	195
A.5.3 Εξειδίκευση μέτρων και σύνδεση με στόχους.....	197

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΙΡΕΣΗ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	23
ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΕΣ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΩΝ (2011)	25
ΠΙΝΑΚΑΣ 3: ΑΠΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ ΑΠΟ ΤΟ 1961 ΕΩΣ ΤΟ 2011	26
ΠΙΝΑΚΑΣ 4: ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΔΕΚΑΕΤΙΩΝ 1991-2001 ΚΑΙ 2001-2011	27
ΠΙΝΑΚΑΣ 5: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΟΝΙΜΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΑΝΑ ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ	29
ΠΙΝΑΚΑΣ 6: «ΗΛΙΚΙΑΚΟΙ» ΔΕΙΚΤΕΣ (ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ).....	31
ΠΙΝΑΚΑΣ 7: ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2011 ΚΑΤΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ.....	33
ΠΙΝΑΚΑΣ 8: ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ ΚΑΤΑ ΤΥΠΟ ΚΑΙ ΜΕΓΕΘΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΤΥΠΟ ΠΥΡΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ, ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2011	35
ΠΙΝΑΚΑΣ 9: ΠΥΡΗΝΙΚΕΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ, ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2011	36
ΠΙΝΑΚΑΣ 10: ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑ ΦΥΛΟ (2011) ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΗΜΟΥ	37
ΠΙΝΑΚΑΣ 11: ΕΥΠΑΘΕΙΣ ΟΜΑΔΕΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ, 2020	40
ΠΙΝΑΚΑΣ 12: ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΧΩΡΑΣ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΥ, ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2011	41
ΠΙΝΑΚΑΣ 13: ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΗΜΟΥ, ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2011	44
ΠΙΝΑΚΑΣ 14: ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΗΜΟΥ, ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2011	45
ΠΙΝΑΚΑΣ 15: ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΔΑΣΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΑΝΑ ΔΑΣΟΠΟΝΙΚΟ ΕΙΔΟΣ (Κ.Μ.).....	49
ΠΙΝΑΚΑΣ 16: ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΔΑΣΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ (Κ.Μ.)	49
ΠΙΝΑΚΑΣ 17: ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΓΕΩΛΟΓΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΗΣ Π.Ε. ΔΡΑΜΑΣ	50
ΠΙΝΑΚΑΣ 18: ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ – ΑΝΕΡΓΙΑΣ (ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2011) ...	55
ΠΙΝΑΚΑΣ 19: ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ, ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΣΧΟΛΙΑΣ (2011)	56
ΠΙΝΑΚΑΣ 20: ΆΝΕΡΓΟΙ ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2011	57
ΠΙΝΑΚΑΣ 21: ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΗ ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ, ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2011	58
ΠΙΝΑΚΑΣ 22: ΚΤΙΣΜΑΤΑ ΤΟΥ Δ. ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ ΓΙΑ ΚΑΤΟΙΚΙΑ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ/ΛΟΙΠΗ ΧΡΗΣΗ - ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΚΤΙΡΙΩΝ 2011.....	60
ΠΙΝΑΚΑΣ 23: ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ..	70
ΠΙΝΑΚΑΣ 24: ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΕΣ ΠΗΓΕΣ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	76
ΠΙΝΑΚΑΣ 25: ΤΕΧΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΔΕΞΑΜΕΝΩΝ ΥΔΡΕΥΣΗΣ/ΟΙΚΙΣΜΟ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ.....	76

ΠΙΝΑΚΑΣ 26: ΤΕΧΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΑΠΟΧΕΤΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΝΑ ΟΙΚΙΣΜΟ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ.....	79
ΠΙΝΑΚΑΣ 27: ΤΕΧΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ /ΟΙΚΙΣΜΟ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ.....	81
ΠΙΝΑΚΑΣ 28: ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΕΣ ΓΕΩΤΡΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	81
ΠΙΝΑΚΑΣ 29: ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ (ΣΕ ΤΟΝΟΥΣ) ΑΣΤΙΚΩΝ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	83
ΠΙΝΑΚΑΣ 30: ΜΕΣΗ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΣΥΣΤΑΣΗ (%) ΑΣΑ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ (ΕΚΤΙΜΗΣΗ)	84
ΠΙΝΑΚΑΣ 31: ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΣΑ.....	84
ΠΙΝΑΚΑΣ 32: ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΑ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΟΦΟΡΩΝ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ.....	85
ΠΙΝΑΚΑΣ 33: ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΑ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΟΦΟΡΩΝ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	86
ΠΙΝΑΚΑΣ 34: ΕΓΚΑΤΕΣΤΗΜΕΝΕΣ ΚΕΡΑΙΕΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ.....	89
ΠΙΝΑΚΑΣ 35: ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΜΕΝΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΑΠΕ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ ..	91
ΠΙΝΑΚΑΣ 36: ΧΙΛΙΟΜΕΤΡΙΚΕΣ ΑΠΟΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΙ ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ (ΧΛΜ/ΩΡΑ) ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΟΥΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	95
ΠΙΝΑΚΑΣ 37: ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	100
ΠΙΝΑΚΑΣ 38: ΚΤΙΡΙΑ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΣΤΟΥΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ.....	101
ΠΙΝΑΚΑΣ 39: ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ (ΕΤΟΣ 2019-2020)	103
ΠΙΝΑΚΑΣ 40: ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΑΣΚΑΛΩΝ ΚΑΙ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ (ΕΤΟΣ 2019- 2020).....	104
ΠΙΝΑΚΑΣ 41: ΚΤΙΡΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΣΤΟΥΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ.....	104
ΠΙΝΑΚΑΣ 42: ΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ	106
ΠΙΝΑΚΑΣ 43: ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΕΣ ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	113
ΠΙΝΑΚΑΣ 44: ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	115
ΠΙΝΑΚΑΣ 45: ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	118
ΠΙΝΑΚΑΣ 46: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΑΝΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ	134
ΠΙΝΑΚΑΣ 47: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΑΝΑ ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	135
ΠΙΝΑΚΑΣ 48: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ.....	136
ΠΙΝΑΚΑΣ 49: ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ & ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ.....	138
ΠΙΝΑΚΑΣ 50: ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	139
ΠΙΝΑΚΑΣ 51: ΜΗΧΑΝΟΡΓΑΝΩΣΗ & ΤΠΕ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ.....	141
ΠΙΝΑΚΑΣ 52: ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ	141

ΠΙΝΑΚΑΣ 53: ΤΥΠΟΣ ΚΑΙ ΤΑΧΥΤΗΤΕΣ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ.....	142
ΠΙΝΑΚΑΣ 54: ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΣΟΔΩΝ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 2017 - 2019	144
ΠΙΝΑΚΑΣ 55: ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ – ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΣΟΔΩΝ 2017-2019.....	145
ΠΙΝΑΚΑΣ 56: ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΞΟΔΩΝ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 2017 - 2019	146
ΠΙΝΑΚΑΣ 57: ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ / ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΞΟΔΩΝ 2017-2019.....	148

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

ΓΡΑΦΗΜΑ 1: ΑΠΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ ΑΠΟ ΤΟ 1961 ΕΩΣ ΤΟ 2011.....	27
ΓΡΑΦΗΜΑ 2: ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΟΝΙΜΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2001 ΚΑΙ 2011	28
ΓΡΑΦΗΜΑ 3: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΟΝΙΜΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΑΝΑ ΔΕΚΑΕΤΕΙΣ ΗΛΙΚΙΑΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ.....	29
ΓΡΑΦΗΜΑ 4: ΗΛΙΚΙΑΚΕΣ ΠΥΡΑΜΙΔΕΣ ΜΟΝΙΜΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2001 ΚΑΙ 2011 (5ΕΤΕΙΣ ΗΛΙΚΙΑΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ).....	32
ΓΡΑΦΗΜΑ 5: ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ ΚΑΤΑ ΜΕΓΕΘΟΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟΥ, ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2011	34
ΓΡΑΦΗΜΑ 6: ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ ΚΑΤΑ ΤΥΠΟ	35
ΓΡΑΦΗΜΑ 7: ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (2011) ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΗΜΟΥ.....	37
ΓΡΑΦΗΜΑ 8: ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΑΝΑ ΦΥΛΟ, ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ, ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2011	38
ΓΡΑΦΗΜΑ 9: ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2011 ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΧΩΡΑΣ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΥ	38
ΓΡΑΦΗΜΑ 10: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΙ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΗ ΕΝΕΡΓΟΙ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΧΩΡΑΣ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΥ, ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2011	42
ΓΡΑΦΗΜΑ 11: ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΗΜΟΥ, ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2011	42
ΓΡΑΦΗΜΑ 12: ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΧΩΡΑΣ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΥ, ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2011	43
ΓΡΑΦΗΜΑ 13: ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΗΜΟΥ, ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2011	44
ΓΡΑΦΗΜΑ 14: ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΗΜΟΥ, ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2011	46
ΓΡΑΦΗΜΑ 15: ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ.....	124
ΓΡΑΦΗΜΑ 16: ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΣΟΔΩΝ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 2017 - 2019	145

ΓΡΑΦΗΜΑ 17: ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΞΟΔΩΝ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 2017 - 2019	147

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΕΙΚΟΝΩΝ

ΕΙΚΟΝΑ 1: Η ΘΕΣΗ ΤΟΥ Δ. ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΜΘ	21
ΕΙΚΟΝΑ 2: ΟΙ Δ.Ε. ΙΚΗΦΟΡΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ ΠΟΥ ΣΥΓΚΡΟΤΟΥΝ ΤΟ ΔΗΜΟ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	22
ΕΙΚΟΝΑ 3: Η Ε.Ο. 14 ΠΟΥ ΔΙΑΣΧΙΖΕΙ ΤΟ ΔΗΜΟ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	24
ΕΙΚΟΝΑ 4: Η ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΠΑΡΘΕΝΟΥ ΔΑΣΟΥΣ ΦΡΑΚΤΟΥ ΣΤΗΝ ΠΑΜΘ	63
ΕΙΚΟΝΑ 5: ΤΟ ΠΑΡΘΕΝΟ ΔΑΣΟΣ ΦΡΑΚΤΟΥ	64
ΕΙΚΟΝΑ 6: ΤΟ ΔΑΣΟΣ ΤΗΣ ΕΛΑΤΙΑΣ	65
ΕΙΚΟΝΑ 7: ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΟΡΟΣΕΙΡΑΣ ΡΟΔΟΠΗΣ	66
ΕΙΚΟΝΑ 8: Ο ΚΑΤΑΡΡΑΚΤΗΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ	68
ΕΙΚΟΝΑ 9: Ο ΚΑΤΑΡΡΑΚΤΗΣ ΤΡΑΧΩΝΙΟΥ - ΔΙΠΟΤΑΜΩΝ	68
ΕΙΚΟΝΑ 10: Ο ΚΑΤΑΡΡΑΚΤΗΣ ΛΕΠΙΔΑΣ	68
ΕΙΚΟΝΑ 11: ΤΟ ΑΧΛΑΔΟΡΕΜΑ ΦΡΑΚΤΟΥ	68
ΕΙΚΟΝΑ 12: ΟΙ ΙΑΜΑΤΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ ΘΕΡΜΙΩΝ	69
ΕΙΚΟΝΑ 13: ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΟΙΚΙΣΜΩΝ Δ. ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	73
ΕΙΚΟΝΑ 14: ΤΟ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΣΤΟ ΒΟΡΕΙΟ ΤΜΗΜΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ	97
ΕΙΚΟΝΑ 15: ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΕΣ ΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	98
ΕΙΚΟΝΑ 16: ΧΩΡΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΠΟΥ ΔΙΑΘΕΤΟΥΝ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ	100
ΕΙΚΟΝΑ 17: ΑΠΟΨΗ ΑΠΟ ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ	108
ΕΙΚΟΝΑ 18: ΕΚΘΕΤΗΡΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ	109
ΕΙΚΟΝΑ 19: ΑΠΟΨΗ ΤΗΣ ΑΚΡΟΠΟΛΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΟΥ ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ	110

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Δήμων

Η διαμόρφωση του στρατηγικού και επιχειρησιακού σχεδιασμού σε επίπεδο ΟΤΑ αποτελεί μία απαραίτητη και βαρύνουσα σημασίας διαδικασία. Με την υλοποίησή της παρέχεται αφενός η δυνατότητα για τη διαμόρφωση ορθολογικών, υλοποιήσιμων και αποτελεσματικών ετήσιων προγραμμάτων και αφετέρου καθίσταται εφικτή η παρακολούθηση των επιδόσεων του Δήμου, σε ότι αφορά την υλοποίηση σχεδιαζόμενων δράσεων και κατ' επέκταση διευκολύνεται η διαδικασία διορθώσεων και αναπροσαρμογών.

Η ανάγκη σύνταξης του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα ως ενιαίου κειμένου, αλλά κυρίως για τον εκσυγχρονισμό του πλέγματος των αρμοδιοτήτων των Δήμων και των Κοινοτήτων, οδήγησε στον Ν. 3463/2006 (Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων) με το οποίο εκτός των άλλων επιχειρήθηκε μια θεματική κατανομή των αρμοδιοτήτων στους εξής άξονες:

- Περιβάλλον και Ποιότητα Ζώης
- Κοινωνική Πολιτική, Πολιτική Προστασία, Υγεία, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός
- Τοπική Οικονομία και Απασχόληση

Σύμφωνα με τον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν. 3463/2006) και τον Ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης», στο πλαίσιο του μεσοπρόθεσμου Σχεδιασμού των Δήμων, προβλέπονταν η εκπόνηση πενταετών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων. Σήμερα, σύμφωνα και με την παρ. 1 του άρθρου 175, του Ν. 4555/2018 (ΦΕΚ Α' 133/19.07.2018), για το μεσοπρόθεσμο προγραμματισμό των Δήμων, εκπονείται τετραετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, το οποίο εξειδικεύεται κατ' έτος σε Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης.

Το **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα** (εφεξής ΕΠ) συνιστά ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα τοπικής και οργανωτικής – λειτουργικής ανάπτυξης, σε εναρμόνιση με τις κατευθύνσεις του αναπτυξιακού σχεδιασμού σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Αναφέρεται δηλαδή τόσο στις αναγκαίες υποδομές και τις τοπικές επενδύσεις, αλλά και στη βελτίωση της υφιστάμενης οργάνωσης και λειτουργίας των ΟΤΑ Α' βαθμού, στο

πλαίσιο του γενικότερου περιβάλλοντος στο οποίο δρουν, με άξονα τη βελτίωση της διαβίωσης των πολιτών και την παροχή ποιοτικότερων υπηρεσιών.

Σκοπός του ΕΠ είναι η προώθηση της τοπικής και της εσωτερικής ανάπτυξης του Δήμου, σε εναρμόνιση με τις κατευθύνσεις αναπτυξιακού σχεδιασμού σε τοπικό και εθνικό επίπεδο. Πιο ειδικά, οι επιμέρους στόχοι του περιλαμβάνουν:

1. Προώθηση της τοπικής ανάπτυξης

Το ΕΠ κυρίως θα προσδιορίζει νέες δραστηριότητες που θα πρέπει να εκτελεστούν από το Δήμο στο πλαίσιο των θεσμοθετημένων αρμοδιοτήτων του, έχοντας σκοπό:

- Την προστασία και αναβάθμιση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος της περιοχής και τη διασφάλιση της ποιότητας ζωής, με παρεμβάσεις στους τομείς:
  - ✓ της προστασίας και της αειφόρου διαχείρισης του φυσικού περιβάλλοντος
  - ✓ της βελτίωσης και διαχείρισης του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος
  - ✓ των τεχνικών υποδομών και των δικτύων εξυπηρέτησης
- Τη βελτίωση της κοινωνικής και οικονομικής ευημερίας των κατοίκων της περιοχής του, με παρεμβάσεις στους τομείς:
  - ✓ της Κοινωνικής Πολιτικής και της Κοινωνικής Ενσωμάτωσης
  - ✓ της Υγείας
  - ✓ της Παιδείας / Δια βίου μάθησης/ Πολιτισμού / Αθλητισμού
  - ✓ της Ισότητας των Φύλων και των Ευκαιριών
- Τη βελτίωση της τοπικής οικονομίας και απασχόλησης, με παρεμβάσεις στους τομείς:
  - ✓ των οικονομικών και παραγωγικών δραστηριοτήτων
  - ✓ της απασχόλησης

2. Εσωτερική ανάπτυξη του Δήμου ως οργανισμού

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα περιλαμβάνει δράσεις για τη βελτίωση της διοικητικής ικανότητας του Δήμου ως δημόσιου οργανισμού με επιμέρους σκοπούς τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας και της νομιμοποίησης της λειτουργίας της. Ειδικότερα, οι σχετικές δράσεις αποσκοπούν:

- στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας των δραστηριοτήτων και στην καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη

- στη βελτίωση της παραγωγικής ικανότητας των υπηρεσιών του Δήμου, της περαιτέρω ανάπτυξης του υφιστάμενου προσωπικού, της μηχανοργάνωσης, της προμήθειας εξοπλισμού και της εξασφάλισης γης και των απαιτούμενων κτιριακών εγκαταστάσεων
- στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του ΟΤΑ, μέσω του μεσοπρόθεσμου οικονομικού προγραμματισμού, της παρακολούθησης του κόστους των παρεχόμενων υπηρεσιών και της ορθολογικότερης οικονομικής διαχείρισης.

3. Ανάπτυξη των συνεργασιών του Δήμου

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου, στο πλαίσιο της αναβάθμισης της συνεργασίας του με λοιπούς φορείς, θα πρέπει να αξιολογεί και να ενισχύει τη συμβολή που διαδραματίζουν στην ανάπτυξη του Δήμου:

- Τοπικοί κοινωνικοί και οικονομικοί φορείς (ιδιωτικές επιχειρήσεις, σύλλογοι, μη κυβερνητικές οργανώσεις, κλπ.)
- Όμοροι ΟΤΑ
- Λοιποί φορείς της κεντρικής κυβέρνησης (Κεντρικοί φορείς, Περιφέρεια, κλπ.)

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου Παρανεστίου θα λειτουργήσει ως ένα χρήσιμο εργαλείο για την άσκηση του αναπτυξιακού του ρόλου, με τα παρακάτω χαρακτηριστικά:

- Αποτελεί ολοκληρωμένο πρόγραμμα τοπικής ανάπτυξης και βελτίωσης της διοικητικής ικανότητας του ΟΤΑ: πρόκειται για πρόγραμμα τόσο αναπτυξιακών υποδομών και τοπικών επενδύσεων, αλλά και για τη βελτίωση της υφιστάμενης λειτουργίας των δημοτικών υπηρεσιών και των Νομικών προσώπων που εποπτεύονται από το Δήμο. Είναι πρόγραμμα, πολυτομεακού χαρακτήρα, με εύρος θεματικών αντικειμένων αντίστοιχου του φάσματος των θεμάτων που απασχολούν την καθημερινή λειτουργία του ΟΤΑ. Καλύπτει όλο το φάσμα των αρμοδιοτήτων του Δήμου και το σύνολο των τοπικών υποθέσεων.
- Αποτελεί το πενταετές πρόγραμμα δράσης του ΟΤΑ και των Νομικών Προσώπων του: Στις προτεραιότητες του Προγράμματος αποτυπώνεται η βούληση και το όραμα της Δημοτικής Αρχής καθώς και οι προτεραιότητες του αναπτυξιακού σχεδιασμού σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Το όραμα αποτυπώνεται στη στρατηγική και αναλύεται σε πενταετές πρόγραμμα δράσης

του ΟΤΑ και των Νομικών Προσώπων του και τέλος σε ετήσιο πρόγραμμα δράσης της κάθε υπηρεσίας του δήμου και των Νομικών Προσώπων του.

- Είναι οργανικό στοιχείο της καθημερινής λειτουργίας και διοίκησης του Δήμου και μέρος του προγραμματικού του κύκλου: η σύνταξη του επιχειρησιακού προγράμματος αποτελεί την αρχική φάση της διαδικασίας προγραμματισμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης της δράσης του Δήμου. Η διαδικασία αυτή αποτελεί το διαρκές αντικείμενο ενασχόλησης των αιρετών οργάνων, των προϊσταμένων και του Αυτοτελούς τμήματος προγραμματισμού, οργάνωσης και πληροφορικής.
- Υλοποιείται μέσω του ετήσιου προγράμματος δράσης του ΟΤΑ και των Νομικών Προσώπων του: Η σύνταξη του ετήσιου προγράμματος δράσης έχει σκοπό την εξειδίκευση του συνολικού πενταετούς επιχειρησιακού προγράμματος σε ετήσιο πρόγραμμα των υπηρεσιών. Ο ετήσιος προγραμματισμός στοχεύει στον επιμερισμό των δράσεων του πενταετούς προγράμματος στις υπηρεσίες, οι οποίες υλοποιούν τμήματα του επιχειρησιακού προγράμματος.
- Εκπονείται με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων: κατά τη διαδικασία σύνταξης του συμμετέχουν με σαφώς καθορισμένο τρόπο: Αιρετά όργανα (Δημοτικό Συμβούλιο, Επιτροπές, Αντιδήμαρχοι, ΔΣ Νομικών Προσώπων, Συμβούλια Τοπικών και Δημοτικών Κοινοτήτων), Υπηρεσιακά στελέχη (Προϊστάμενοι υπηρεσιών, Διευθυντές Νομικών Προσώπων, κλπ.), Τοπικοί φορείς και ομάδες δημοτών με σημαντικό βαθμό συμβολής στην τοπική ανάπτυξη ή/και στη λειτουργία του ΟΤΑ, Φορείς του διοικητικού συστήματος της χώρας .
- Αξιοποιεί δείκτες επίδοσης: σε αυτό διατυπώνονται μετρήσιμοι στόχοι, η επίτευξη των οποίων παρακολουθείται μέσω της αξιοποίησης συστήματος δεικτών επίδοσης. Για την παρακολούθηση της εξέλιξης της τιμής των δεικτών αξιοποιούνται τα στοιχεία (εσόδων / δαπανών, πόρων, εκροών, αποτελεσμάτων στους αποδέκτες) που τηρούνται στις βάσεις δεδομένων του ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος του Δήμου.

Ο πολυτομεακός χαρακτήρας του απαιτεί τη συμμετοχή τόσο των αιρετών και υπηρεσιακών στελεχών, όσο και της τοπικής κοινωνίας, όπως αυτή εκφράζεται μέσα από τους μεμονωμένους δημότες, αλλά και τους κοινωνικούς και οικονομικούς φορείς. Με αυτόν τον τρόπο το όραμα της εκάστοτε δημοτικής αρχής μπορεί να γίνει ρεαλιστικό και η τοπική και εσωτερική ανάπτυξη του ΟΤΑ Α΄ βαθμού να εναρμονιστεί με τις κατευθύνσεις του υπερκείμενου σχεδιασμού.

Κάθε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα επιμερίζεται σε δύο φάσεις (Φάση Α' και Β'), οι οποίες περιλαμβάνουν επιμέρους στάδια, μέσω των οποίων επιδιώκεται η ανάλυση όλων των παραμέτρων και των συντελεστών που καθορίζουν και επηρεάζουν το πλαίσιο λειτουργίας του Δήμου. Πιο ειδικά:

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Κατά τη Φάση του Στρατηγικού Σχεδιασμού αναλύεται το εξωτερικό περιβάλλον του Δήμου (χαρακτηριστικά Δήμου, δημογραφικά στοιχεία, παραγωγικά χαρακτηριστικά, πολεοδομικά δεδομένα, οικιστική δομή κλπ.), εντοπίζονται τα πλεονεκτήματα, οι αδυναμίες, οι προοπτικές ανάπτυξης. Επίσης, αναλύεται το εσωτερικό περιβάλλον του Δήμου (λειτουργία υπηρεσιών, λειτουργία Νομικών Προσώπων) και εντοπίζονται τα πλεονεκτήματα, οι αδυναμίες και οι δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξής τους. Πραγματοποιείται αξιολόγηση εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος και εξάγεται ο καθορισμός των Αξόνων, των Μέτρων και των Στόχων καθώς και το όραμα, η Στρατηγική και οι προοπτικές Ανάπτυξης του Δήμου.

Φάση Β': Επιχειρησιακός Σχεδιασμός

Συνοπτικά, στη φάση αυτή εξειδικεύονται οι Άξονες, τα Μέτρα και οι Στόχοι της ΦΑΣΗΣ Α' σε ομαδοποιημένα έργα και παρεμβάσεις, σε συνάρτηση με τη διαφαινόμενη οικονομική κατάσταση του Δήμου τα επόμενα χρόνια και στην προοπτική Ανάπτυξης του Δήμου. Παράλληλα, στη ΦΑΣΗ Β' προβλέπεται και ετήσιος καταμερισμός των έργων, ώστε από εκεί να προκύπτουν τα τεχνικά προγράμματα κατ' έτος.

Οι δύο ως άνω φάσεις Α' και Β' (Στρατηγικός και Επιχειρησιακός Σχεδιασμός) θα αποτελέσουν το Ενιαίο κείμενο του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Θεσμικό πλαίσιο Επιχειρησιακού Προγράμματος

Η υποχρέωση κατάρτισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων από τους ΟΤΑ α' βαθμού θεσπίστηκε αρχικά με τα άρθρα 203-207 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν. 3463/2006) στα πλαίσια της διαδικασίας οργάνωσης και λειτουργίας της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης με στόχο τη δημιουργία μόνιμων δομών προγραμματισμού.

Στην Εγκύκλιο του Υφυπουργού Εσωτερικών με αρ. 45/58939/25-10-2006 περιγράφονται ο σκοπός, η διάρθρωση και οι στόχοι των επιχειρησιακών προγραμμάτων.

Με την υπ' αρ. 18183 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 534/Β/13.04.2007) καθορίζονται η δομή και το περιεχόμενο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των ΟΤΑ, ενώ με το Προεδρικό Διάταγμα 185/2007 «Όργανα και διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) α' βαθμού», όπως αυτό τροποποιήθηκε με το Π.Δ. 89/2011, καθορίζονται η διαδικασία κατάρτισης, η δομή και το περιεχόμενο του Επιχειρησιακού Προγράμματος και των Ετήσιων Προγραμμάτων Δράσης που το εξειδικεύουν.

Ακόμη, κατευθύνσεις σχετικά με τις διαδικασίες κατάρτισης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων ΟΤΑ α' βαθμού, δόθηκαν από το ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. με την Εγκύκλιο με αρ. 66/50837/14-9-2007.

Η μετεξέλιξη του θεσμού των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των ΟΤΑ επιχειρείται στο Ν.3852/2010(άρθρο 266) και στον οποίο αναφέρεται ρητά η υποχρέωση των Δήμων στην εκπόνηση πενταετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος και αντίστοιχων Ετήσιων Σχεδίων Δράσης αυτού.

Στην υπ' αρ. 41179/04.11.2014 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 2970/Β/04.11.2014) «Περιεχόμενο, δομή και τρόπος υποβολής των πενταετών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α) α' βαθμού για τη δημοτική περίοδο 2014-2019»¹ περιγράφεται η νέα διαδικασία κατάρτισης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Οι παραπάνω θεσμικές ρυθμίσεις έχουν σκοπό την εισαγωγή μόνιμων εσωτερικών διαδικασιών και συστημάτων προγραμματισμού στους ΟΤΑ, ώστε η διαδικασία προγραμματισμού, παρακολούθησης και μέτρησης των αποτελεσμάτων των δράσεων των Ο.Τ.Α., να αποτελέσει μια σταθερή εσωτερική λειτουργία, στην οποία το ανθρώπινο δυναμικό τους θα συμμετέχει, με συγκεκριμένο ρόλο, σε όλες τις φάσεις.

Δομή του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα εκπονήθηκε σύμφωνα με τις κατευθύνσεις και απαιτήσεις των παρακάτω κανονιστικών διατάξεων:

1. Την παράγραφο 1 του άρθρου 266 του ν. 3852/2010 (ΦΕΚ Α'87/7.6.2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης- Πρόγραμμα Καλλικράτης», όπως αναδιατυπώθηκε με την παράγραφο 10 κα' του άρθρου 18 του ν.3870/2010 (ΦΕΚ Α'138/9.8.2010) και τροποποιήθηκε με την παρ.1 του άρθρου 79 του ν.4172/2013 (ΦΕΚ Α'167/23.7.2013).
2. Τις διατάξεις του άρθρου 205 και της παρ.5 του άρθρου 206 του ν. 3463/2006 (ΦΕΚ Α' 114/8.6.2006) «Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων».
3. Τις διατάξεις του ν. 3882/2010 (ΦΕΚ Α' 166/22.9.2010) «Εθνική Υποδομή Γεωχωρικών Πληροφοριών – Εναρμόνιση με την Οδηγία 2007/2/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του συμβουλίου της 14ης Μαρτίου 2007 και άλλες διατάξεις. Τροποποίηση του ν.1647/1986 «Οργανισμός Κτηματολογίου και Χαρτογραφίσεων Ελλάδας (ΟΚΧΕ) και άλλες σχετικές διατάξεις (ΦΕΚ 141 Α)»
4. Τις διατάξεις του ν. 4269/2014 (ΦΕΚ Α'142/28.6.2014) «Χωροταξική και Πολεοδομική μεταρρύθμιση – Βιώσιμη Ανάπτυξη».
5. Τις διατάξεις του άρθρου 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ/τος 63/2005 (ΦΕΚ Α' 98/22.4.2005).
6. Το Π.Δ. 65/2011 (ΦΕΚ Α' 147/27.6.2011), «Διάσπαση του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης στα Υπουργεία α) Εσωτερικών και β) Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης»
7. Το Π.Δ. 89/2014 (ΦΕΚ Α' 134/10.6.2014) «Διορισμός, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών»
8. Το Π.Δ. 185/2007 (ΦΕΚ Α' 221/12.9.2007) «Όργανα και διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) α' βαθμού» όπως τροποποιήθηκε με το π.δ. 89/2011 (ΦΕΚ Α' 213/ 29.9.2011).
9. Τις διατάξεις του άρθρου 3 παρ. γ. της αριθμ.32797/2013 (ΦΕΚ Β' 2139/30.8.2013) Κ.Υ.Α. των Υπουργών Οικονομικών, Εσωτερικών, Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης «Αναδιάρθρωση της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Εσωτερικών».
10. Τις διατάξεις της υπ' αριθμ. 18183/2.4.2007 (ΦΕΚ Β' 534/13.4.2007) Υπουργικής Απόφασης «Περιεχόμενο, δομή και τρόπος υποβολής των επιχειρησιακών

προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού» όπως τροποποιήθηκε με την αριθμ.5694/11.3.2011 όμοια.

11. Την υπ' αρ. 41179/4.11.2014 Υπουργική Απόφαση «Περιεχόμενο, δομή και τρόπος υποβολής των Πενταετών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού για τη δημοτική περίοδο 2014-2019» (ΦΕΚ Β' 2970).

Η εκπόνηση του παρόντος τεύχους περιλαμβάνει τα ακόλουθα βήματα:

Βήμα 1: Προετοιμασία και Οργάνωση

Πρωταρχική ενέργεια είναι η προετοιμασία και οργάνωση της διαδικασίας κατάρτισης του ΕΠ και συμπεριλαμβάνει την οργάνωση του έργου από το Αυτοτελές Γραφείο Προγραμματισμού, Πληροφορικής & Διαφάνειας, τη διατύπωση των αρχικών κατευθύνσεων της Δημοτικής Αρχής, τον χρονικό προγραμματισμό και την ενημέρωση του προσωπικού των υπηρεσιών και των ΝΠ του Δήμου για τη διαδικασία κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος και συναντήσεις με τους αρμόδιους της κάθε Διεύθυνσης και Υπηρεσίας του Δήμου.

Στη φάση αυτή πραγματοποιήθηκαν οι ακόλουθες ενέργειες:

- Καταγραφή των αρμοδιοτήτων που ασκούν και της δραστηριότητας που αναπτύσσουν οι Υπηρεσίες, καθώς και για την εσωτερική οργάνωση και λειτουργία των Υπηρεσιών, με σκοπό να εντοπιστούν οι αδυναμίες και τα προβλήματα και να διατυπωθούν προτάσεις βελτίωσης και ανάπτυξης νέων δραστηριοτήτων.
- Ενημέρωση του υψηλόβαθμου προσωπικού των υπηρεσιών και των Νομικών Προσώπων (ΝΠ) του Δήμου για τη διαδικασία κατάρτισης του ΕΠ.

Βήμα 2: Συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης

Αυτό το βήμα έχει σκοπό την αποτύπωση και αξιολόγηση:

- Της γενικής εικόνας της περιοχής του Δήμου.
- Της περιοχής του Δήμου και των κάθετων υπηρεσιών στους θεματικούς τομείς Περιβάλλον και ποιότητα ζωής», «Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός», «Τοπική Οικονομία και Απασχόληση»

Στο πλαίσιο αυτό γίνεται συνοπτική περιγραφή της γενικής, μακροσκοπικής εικόνας της περιοχής του Δήμου και αναφέρονται τα γεωγραφικά, πληθυσμιακά, κοινωνικά, οικονομικά, πολεοδομικά, περιβαλλοντικά και αναπτυξιακά χαρακτηριστικά του Δήμου καθώς και των σχέσεων και των αλληλεξαρτήσεων του με την ευρύτερη περιοχή. Έπειτα, αξιολογείται η κατάσταση της περιοχής και γίνεται εντοπισμός των κρίσιμων θεμάτων ανάπτυξης σε κάθε τομέα («Περιβάλλον και ποιότητα ζωής», «Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός», «Τοπική Οικονομία και Απασχόληση»). Επίσης, γίνεται χρήση και ανάλυση στατιστικών στοιχείων και βιβλιογραφικών πηγών καθώς και πρωτογενών στοιχείων από την αξιολόγηση μέσω ερωτηματολογίων στελεχών του Δήμου που αφορούν σε συγκεκριμένα θεματικά πεδία σχετικά με την ειδικότητα και τις αρμοδιότητές τους. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία γίνεται η ανάλυση και η αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής του Δήμου και του εσωτερικού του περιβάλλοντος και αποτυπώνονται τα κρίσιμα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπίσει ο Δήμος, αξιοποιώντας τις δυνατότητές του και τις ευκαιρίες προκειμένου, να βελτιώσει τη λειτουργία των υπηρεσιών του και να πετύχει τους στόχους τοπικής ανάπτυξης που θέτει.

Βήμα 3: Συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση των υπηρεσιών και των Νομικών Προσώπων του Δήμου

Αυτό το βήμα έχει σκοπό την αποτύπωση και αξιολόγηση:

- του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου και των οριζόντιων υπηρεσιών
- των Νομικών Προσώπων του Δήμου

Για το σκοπό αυτό γίνεται περιγραφή και αξιολόγηση των κύριων λειτουργικών οργανωτικών και οικονομικών χαρακτηριστικών των υπηρεσιών του Δήμου και των Νομικών Προσώπων από τους προϊσταμένους μέσω ειδικά διαμορφωμένων ερωτηματολογίων. Οι απαντήσεις στα ερωτηματολόγια αξιοποιούνται ώστε να γίνει καταγραφή των δυνατών και αδύνατων σημείων κάθε υπηρεσίας και να γίνει εντοπισμός των κρίσιμων ζητημάτων εσωτερικής ανάπτυξης σε κάθε πεδίο αναφοράς: δραστηριότητες και διαδικασίες λειτουργίας, οργάνωση, συνεργασίες, ανθρώπινο δυναμικό, υλικοτεχνική υποδομή ή/και οικονομικά.

Βήμα 4: Καθορισμός της Στρατηγικής και των Αναπτυξιακών προτεραιοτήτων του Δήμου

Σκοπός του βήματος 4 είναι η :

- η διατύπωση του οράματος
- η διατύπωση των κατευθυντηρίων πολιτικών επιλογών της Δημοτικής Αρχής για την επόμενη περίοδο
- η επιλογή της στρατηγικής που θα ακολουθήσει ο Δήμος
- ο προσδιορισμός των Μέτρων (Αναπτυξιακές Προτεραιότητες) και των Στόχων, σύμφωνα με τις οποίες θα διαρθρωθεί το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές (τομεακές και περιφερειακές) αναπτυξιακές προτεραιότητες.

Βήμα 5: Έγκριση του Στρατηγικού Σχεδίου και υλοποίηση των διαδικασιών διαβούλευσης

Αποτελεί το τελευταίο βήμα για την ολοκλήρωση του Στρατηγικού Σχεδιασμού και περιλαμβάνει τις παρακάτω ενέργειες:

Το σχέδιο Στρατηγικού Σχεδιασμού υποβάλλεται από το Αυτοτελές Γραφείο Προγραμματισμού, Πληροφορικής και Διαφάνειας στην Εκτελεστική Επιτροπή, η οποία το εισηγείται στο Δημοτικό Συμβούλιο για συζήτηση και ψήφιση. Εν συνεχεία ακολουθεί η έγκριση του σχεδίου Στρατηγικού Σχεδιασμού από το Δημοτικό Συμβούλιο. Το εγκεκριμένο από το Δημοτικό Συμβούλιο σχέδιο Στρατηγικού Σχεδιασμού τίθεται προς συζήτηση στη Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης (άρθρο 76 του Ν.3852/2010) και γίνεται δημοσιοποίηση του σχεδίου Στρατηγικού Σχεδιασμού για διαβούλευση για χρονικό διάστημα δύο εβδομάδων και καταχώρηση στην ιστοσελίδα του Δήμου.

Στη συνέχεια ακολουθεί η κατάρτιση του Β' Σταδίου, η οποία αφορά στον Επιχειρησιακό Σχεδιασμό του Δήμου και περιλαμβάνει συνοπτικά τα ακόλουθα βήματα:

Βήμα 6: Κατάρτιση Επιχειρησιακού Σχεδίου

Βήμα 7: Πενταετής προγραμματισμός των Δράσεων. Οικονομικός Προγραμματισμός

Βήμα 9: Έγκριση του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Βήμα 9: Προσδιορισμός δεικτών παρακολούθησης και αξιολόγησης

Α΄ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

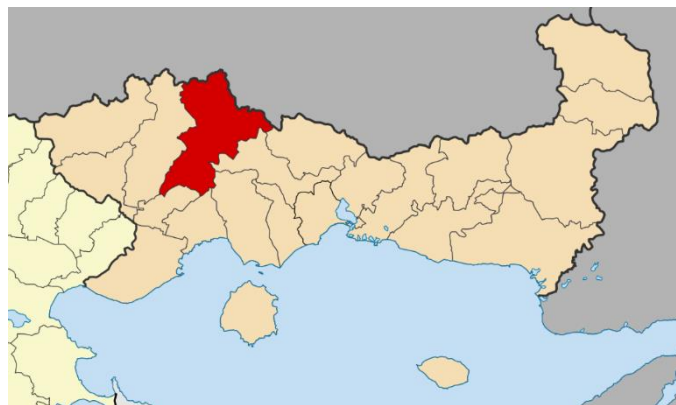
Α.1. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ

Α.1.1. ΒΑΣΙΚΑ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

Α.1.1.1 Χωροταξική Ένταξη – Διοικητική Οργάνωση

Ο **Δήμος Παρανεστίου** βρίσκεται χωρικά στην Περιφερειακή Ενότητα Δράμας της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (ΠΑΜΘ) και ειδικότερα στο βορειοδυτικό τμήμα της αυτής. Συνορεύει:

- βόρεια με τη Βουλγαρία,
- ανατολικά με το Δήμο Ξάνθης,
- νοτιοανατολικά με το Δήμο Νέστου,
- νοτιοδυτικά με το Δήμο Δοξάτου και,
- δυτικά με το Δήμο Δράμας.

Εικόνα 1: Η θέση του Δ. Παρανεστίου στην Περιφέρεια ΑΜΘ

Πηγή: <https://el.wikipedia.org/>

Είναι ένας ορεινός Δήμος που διασχίζεται από το Νέστο, έως το φαράγγι των Θρακικών Τεμπών. Νότια ορθώνονται τα Όρη Λεκάνης ενώ βορειοανατολικά η οροσειρά της Κούλας με τα βουνά Χαϊντού (Ερύμανθο) και Στάμνα και την ορεινή περιοχή του Λεπίδα. Στα βόρεια ορθώνεται το Φρακτό και βορειοδυτικά, στα όρια με το Δήμο Δράμας η Ελατιά. Στις πλαγιές των βουνών σχηματίζονται αρκετοί χείμαρροι που ενώνονται σε μεγάλους παραποτάμους του Νέστου, σχηματίζοντας εντυπωσιακούς καταρράκτες. Η ορεινότητα του Δήμου και το φυσικό περιβάλλον της ευρύτερης περιοχής επηρέασε σε σημαντικό βαθμό το χαρακτήρα, την κοινωνικοοικονομική φυσιογνωμία και τις δυνατότητες προσπελασιμότητας του.

Ο Δήμος συστάθηκε με το Νόμο 3852/2010¹ και προήλθε από τη συνένωση των πρώην Δήμων Νικηφόρου και Παρανεστίου. Έδρα του είναι το **Παρανέστι** και αποτελείται από **37 οικισμούς**, ενώ ο **μόνιμος πληθυσμός**² του ανέρχεται σε **3.901 κατοίκους**. Με συνολική έκταση 1.037,82 τ.χλμ αποτελεί το δεύτερο μεγαλύτερο, σε

¹ Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης

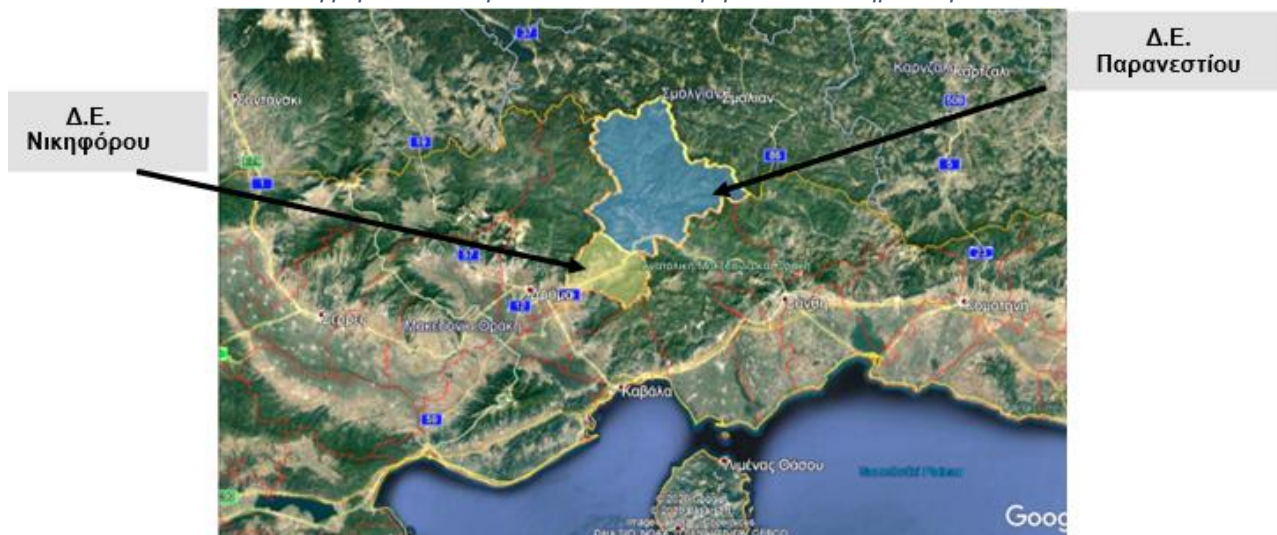
²Στοιχεία Απογραφής Ελ. Στατ. (2011)

έκταση Δήμο της Περιφέρειας ΑΜΘ, ενώ η πληθυσμιακή του πυκνότητα είναι αρκετά μικρή, μόλις 0,04 κάτ./ Ha.

Βρίσκεται σε σχετικά κοντινή χιλιομετρική απόσταση από σημαντικά οικιστικά κέντρα της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης, και συγκεκριμένα περίπου 40 χιλιόμετρα από την πόλη της Δράμας (οικιστικό κέντρο 3^{ου} επιπέδου) από την οποία υπάρχει σημαντική λειτουργική εξάρτηση και περίπου 50 χιλιόμετρα από τη Ξάνθη (οικιστικό κέντρο 3^{ου} επιπέδου). Τέλος, απέχει περίπου 180 χιλιόμετρα, από το κύριο οικιστικό κέντρο της Βόρειας Ελλάδας, την πόλη της Θεσσαλονίκης.

Αποτελεί έναν από τους πέντε (5) Δήμους (πρωτοβάθμιους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης – Ο.Τ.Α.) της Π.Ε. Δράμας. Συγκροτείται από δύο (2) Δημοτικές Ενότητες, τη Δ.Ε. Νικηφόρου και τη Δ.Ε. Παρανεστίου. Η **Δ.Ε. Νικηφόρου**³ βρίσκεται στο νότιο τμήμα του Δήμου Παρανεστίου και καταλαμβάνει έκταση 243,81 τ.χλμ. Με συνολικό μόνιμο πληθυσμό⁴ 2.805 κατοίκους, συγκεντρώνει τη συντριπτική πλειοψηφία της πληθυσμιακής δυναμικής του ως άνω Δήμου (ποσοστό 72%). Η **Δ.Ε. Παρανεστίου**⁵ αναπτύσσεται στο βόρειο τμήμα του ομώνυμου Δήμου και καταλαμβάνει έκταση 794 τ.χλμ. Ο δε μόνιμος πληθυσμός της ανέρχεται σε 1.096 κατοίκους, μέγεθος που αντιστοιχεί στο 28% του συνολικού πληθυσμού.

Εικόνα 2: Οι Δ.Ε. Νικηφόρου και Παρανεστίου που συγκροτούν το Δήμο Παρανεστίου

Πηγή: Google Earth, ίδια επεξεργασία

³Οι Τ.Κ. Πλατανιάς, Πλατανόβρυσης, Πτελέας και Υψηλής Ράχης έχουν χαρακτηρισθεί ως Μειονεκτικές Περιοχές (Συμφωνία με την υπ' αρ. 81/645/ΕΟΚ/20.07.191 Οδηγία του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, άρθρο 3, παρ.34 και 5 της Οδηγίας 75/269/ΕΟΚ)

⁴ Στοιχεία ΕΛ.ΣΤΑΤ., 2011

⁵Οι Τ.Κ. Θόλου, Παρανεστίου και Σίλλης έχουν χαρακτηρισθεί ως Μειονεκτικές Περιοχές (Συμφωνία με την υπ' αρ. 81/645/ΕΟΚ/20.07.191 Οδηγία του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, άρθρο 3, παρ.34 και 5 της Οδηγίας 75/269/ΕΟΚ)

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ 2020-2023
Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Πιο αναλυτικά, η διοικητική διαίρεση των ως άνω Δ.Ε., μετά την εφαρμογή του «Καλλικράτη» και σύμφωνα με την ΕΛ.ΣΤΑΤ. αποτυπώνεται στον πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 1: Διοικητική διαίρεση Δήμου Παρνεστίου

Επίπεδο διοικητικής διαίρεσης	Γεωγραφικός κωδικός Καλλικράτη	Περιγραφή	Μόνιμος Πληθυσμός
5	0204	ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ (Έδρα: Παρνεστίον, το)	3.901
6	020402	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ	2.805
7	02040202	Τοπική Κοινότητα Αδριανής	1.080
8	0204020201	Αδριανή, η	1.080
7	02040203	Τοπική Κοινότητα Άνω Πυξαρίου	136
8	0204020301	Άνω Πυξάριον, το	20
8	0204020302	Γύρος, ο	15
8	0204020303	Τείχος, το	63
8	0204020304	Υψηλόκαστρον, το	38
7	02040201	Τοπική Κοινότητα Νικηφόρου	321
8	0204020102	Μαρμαριά, η	12
8	0204020103	Μικρολιβάδιον, το	13
8	0204020101	Νικηφόρος, ο	296
7	02040204	Τοπική Κοινότητα Πλατανιάς	633
8	0204020402	Θαμνωτόν, το	21
8	0204020403	Μαυροκορδάτος, ο	59
8	0204020404	Πελεκητή, η	13
8	0204020401	Πλατανιά, η	464
8	0204020405	Πρινόλοφος, ο	76
7	02040205	Τοπική Κοινότητα Πλατανόβρυσης	211
8	0204020502	Δρυμότοπος, ο	1
8	0204020501	Παλιάμπελα, τα	48
8	0204020503	Πλατανόβρυση, η	58
8	0204020504	Τερψιθέα, η	23
8	0204020505	Χαμοκέρασα, τα	81
7	02040206	Τοπική Κοινότητα Πτελέας Πλατανιάς	209
8	0204020601	Πτελέα, η	209
7	02040207	Τοπική Κοινότητα Υψηλής Ράχης	215
8	0204020701	Υψηλή Ράχη,η	215
6	020401	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	1.096
7	02040102	Τοπική Κοινότητα Θολού	166
8	0204010201	Θόλος,ο	4
8	0204010202	Κάτω Θόλος,ο	123
8	0204010203	Κρήνη,η	8
8	0204010204	Στέρνα,η	31
7	02040101	Τοπική Κοινότητα Παρνεστίου	881
8	0204010102	Αηδονόκαστρον,το	15
8	0204010103	Καπνόφυτον,το	18
8	0204010104	Καρποφόρον,το	26
8	0204010105	Μεσοχώριον,το	105
8	0204010106	Ξάγναντον,το	43
8	0204010101	Παρνεστίον,το	625
8	0204010107	Περίβλεπτον,το	8
8	0204010108	Πολυνέριον,το	10
8	0204010109	Πολύσυκο,το	15
8	0204010110	Τέμενος,το	16

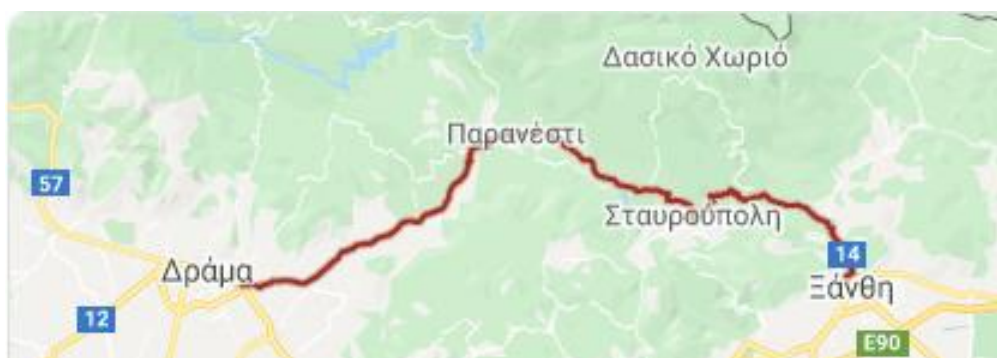

Επίπεδο διοικητικής διαίρεσης	Γεωγραφικός κωδικός Καλλικράτη	Περιγραφή	Μόνιμος Πληθυσμός
7	02040103	Τοπική Κοινότητα Σίλης	49
8	0204010302	Διπόταμα,τα	17
8	0204010301	Πρασινάδα,η	32
8	0204010303	Σίλλη,η	0

Πηγή: Απογραφή πληθυσμού 2011, Ελ. Στατ.

Ως προς τις δυνατότητες προσβασιμότητας, το Δήμο διασχίζει η Εθνική Οδός 14, η οποία συνδέει το οικιστικό κέντρο της Δράμας με το αντίστοιχο της Ξάνθης. Δυνατότητα αεροπορικής εξυπηρέτησης υπάρχει μέσω των αεροδρομίων της Καβάλας, της Αλεξανδρούπολης και της Θεσσαλονίκης.

Εικόνα 3: Η Ε.Ο. 14 που διασχίζει το Δήμο Παρανεστίου

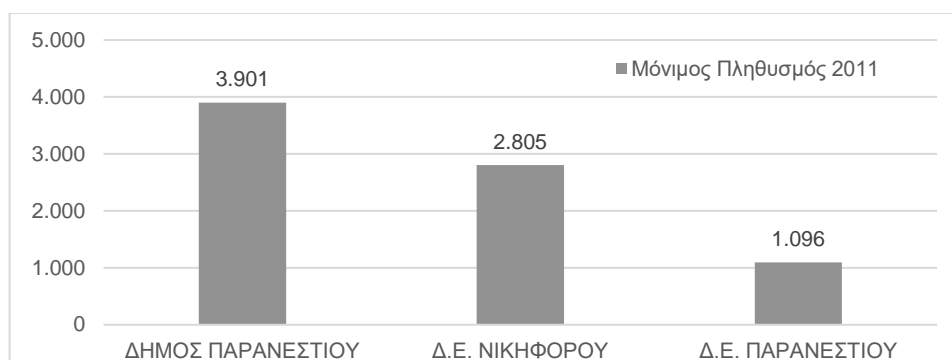
Πηγή: Google Earth

Κύριο χωρικό χαρακτηριστικό και ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της περιοχής είναι το **φυσικό της περιβάλλον**, το οποίο χαρακτηρίζεται από **ενδιαφέρουσα μορφολογία**, αποτέλεσμα του **συνδυασμού του ορεινού τοπίου με το υγρό στοιχείο** (παραπόταμοι Νέστου) καθώς και η **έντονη βιοποικιλότητα**, που οφείλεται στα δάση της περιοχής.

A.1.1.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά

Ο πληθυσμός του Δήμου Παρανεστίου, σύμφωνα με την τελευταία επίσημη απογραφή που διενήργησε η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ, 2011), ανέρχεται στους 3.901 κατοίκους, με τους άρρενες να αντιπροσωπεύουν το 50,5% και τις θήλειες το 49,5%. Από το σύνολο των κατοίκων, ο μεγαλύτερος αριθμός της τάξης του 72% κατοικούν στη Δ.Ε. Νικηφόρου και το 28% στη Δ.Ε Παρανεστίου.

Διάγραμμα 1: Μόνιμος Πληθυσμός Δήμου Παρανεστίου κατά το έτος 2011

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία

Η έκταση που καταλαμβάνει ο Δήμος υπολογίζεται στα 1.037,82 τ.χλμ., συνεπώς η **πληθυσμιακή πυκνότητα** ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο ανέρχεται σε 3,76 άτομα. Οι αριθμοί αλλάζουν αισθητά, όταν ο υπολογισμός γίνεται σε επίπεδο Δ.Ε. Για τη Δημοτική Ενότητα Νικηφόρου (έκταση 243,81 τ.χλμ.) ανέρχεται σε 11,5 άτομα/τ.χλμ και για τη Δημοτική Ενότητα Παρανεστίου (έκταση 794τ.χλμ.) σε 1,38 άτομα/τ.χλμ.

A.1.1.2.1 Υπηκοότητα

Η σύνθεση του πληθυσμού του Δήμου Παρανεστίου όσον αφορά την υπηκοότητα των μόνιμων κατοίκων του φαίνεται στον επόμενο πίνακα. Η συντριπτική πλειοψηφία (96,1%) διαθέτει ελληνική υπηκοότητα, ενώ πολύ μικρό είναι το ποσοστό των αλλοδαπών κατοίκων στην περιοχή (μόλις 3,9%). Σημειώνεται ότι η αναλογία αυτή είναι πιθανό να διαφέρει σήμερα, λόγω της ύπαρξης του Προαναχωρησιακού Κέντρου Κράτησης Μεταναστών στο Παρανεστί, ο πληθυσμός του οποίου κυμαίνεται μεταξύ 300-500 ατόμων.

Πίνακας 2: Μόνιμος Πληθυσμός κατά ομάδες υπηκοοτήτων (2011)

ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	Σύνολο Ελλάδα ⁽¹⁾		Ξένες χώρες		
	Σύνολο	Σύνολο	Χώρες ΕΕ	Λοιπές χώρες / Χωρίς υπηκοότητα ή αδιευκρίνιστη υπηκοότητα ή δε δήλωσε	
Πληθυσμός	3.901	3.749	152	38	114
%		96,1%	3,9%	1,0%	2,9%

(1) Περιλαμβάνεται και ο πληθυσμός με διπλή υπηκοότητα (Ελληνική και άλλη)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία

Α.1.1.2.2 Πληθυσμιακή Εξέλιξη

Εξετάζοντας την πληθυσμιακή εξέλιξη του Δήμου από το έτος 1961 έως το 2011, γίνεται φανερό ότι έχει γνωρίσει μείωση του πληθυσμού του, γεγονός που συνδέεται αφενός με την εσωτερική και εξωτερική μετανάστευση κατά τις δεκαετίες του 1960 και 1970, που οδήγησαν στην ερήμωση της περιοχής και αφετέρου με το γενικότερο διαχρονικό φαινόμενο της αστικοποίησης του Ελλαδικού χώρου.

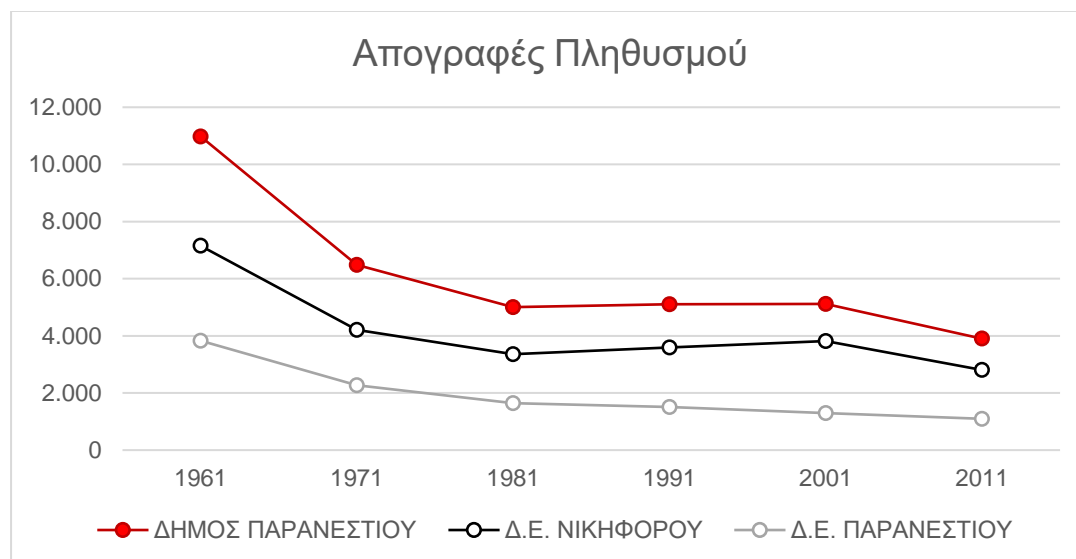
Πίνακας 3: Απογραφικός πληθυσμός του Δήμου Παρανεστίου από το 1961 έως το 2011

	Πραγματικός Πληθυσμός			Μόνιμος Πληθυσμός		
	1961	1971	1981	1991	2001	2011
ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	10.979	6.481	5.006	5.109	5.114	3.901
Δ.Ε. ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ	7.150	4.213	3.360	3.598	3.819	2.805
Δ.Ε ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	3.829	2.268	1.646	1.511	1.295	1.096

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία

Όπως παρατηρείται, η εξελικτική πορεία του πληθυσμού είναι διαρκώς μειούμενη από το 1961 έως και το 1981, ενώ φαίνεται να υπάρχει μια τάση ανάκαμψης κατά τη δεκαετία 1991-2001, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση του πληθυσμού της δυναμικότερης πληθυσμιακά Δ.Ε. Νικηφόρου. Η αύξηση αυτή, ωστόσο ανακόπτεται κατά τη δεκαετία 2001-2011, οπότε και ο πληθυσμός μειώνεται εκ νέου.

Γράφημα 1: Απογραφικός πληθυσμός του Δήμου Παρανεστίου από το 1961 έως το 2011

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία

Η αύξηση του πληθυσμού των μόνιμων κατοίκων τη δεκαετία 1991-2001 είναι της τάξης του 0,1% και η μείωση που παρατηρείται την επόμενη δεκαετία αγγίζει το -23,7%. Σημειώνεται ότι η πληθυσμιακή πορεία της Δ.Ε. Παρανεστίου είναι διαρκώς καθοδική κατά τις δύο αυτές δεκαετίες.

Πίνακας 4: Μεταβολή Πληθυσμού Δήμου Παρανεστίου μεταξύ των δεκαετιών 1991-2001 και 2001-2011

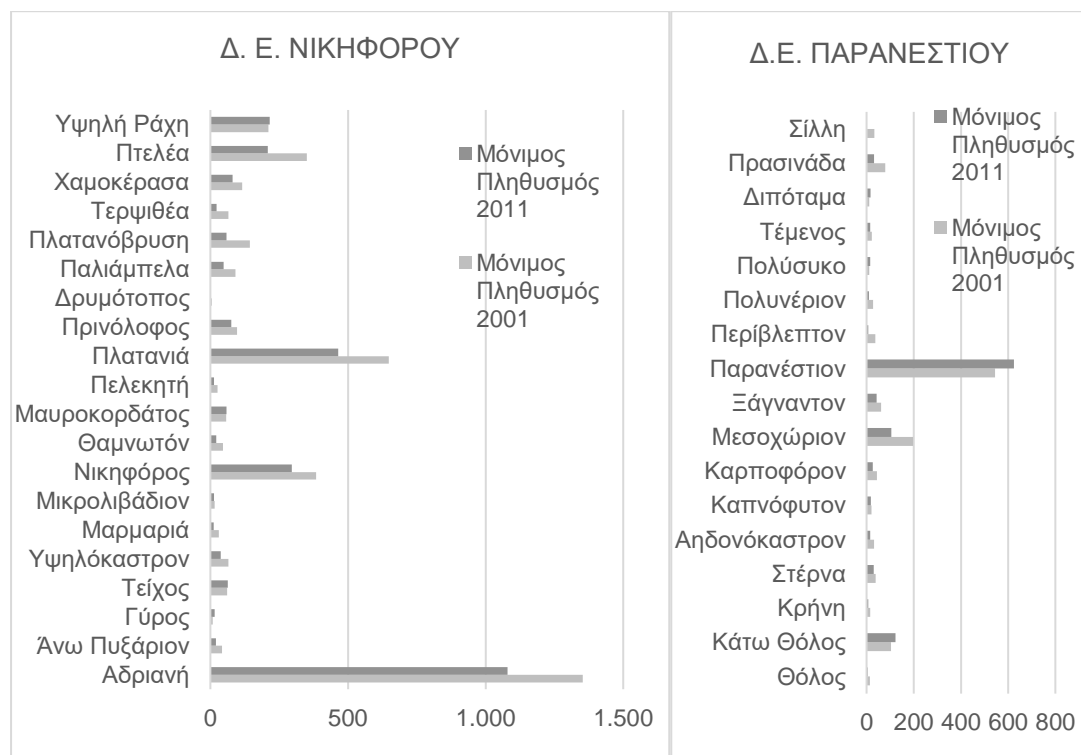
	Μόνιμος Πληθυσμός 1991	Μόνιμος Πληθυσμός 2001	Μόνιμος Πληθυσμός 2011	Ρυθμός Μεταβολής 1991-2001	Ρυθμός Μεταβολής 2001-2011
ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	5.109	5.114	3.901	0,1%	-23,7%
Δ.Ε. ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ	3.598	3.819	2.805	6,1%	-26,6%
Δ.Ε. ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	1.511	1.295	1.096	-14,3%	-15,4%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία

Η περιοχή γνωρίζει σημαντική μείωση μεταξύ των δύο τελευταίων απογραφών. Η μείωση αυτή επηρεάζει τόσο τους πολύ μικρούς οικισμούς, όσο και τους πιο δυναμικούς πληθυσμιακά, όπως ο Νικηφόρος και η Αδριανή. Εξάιρεση αποτελεί το

Παρανέστι, ο πληθυσμός του οποίου αυξήθηκε κατά 14,7% μεταξύ των ετών 2001 και 2011.

Γράφημα 2: Σύγκριση Μόνιμου Πληθυσμού Οικισμών για τα έτη 2001 και 2011

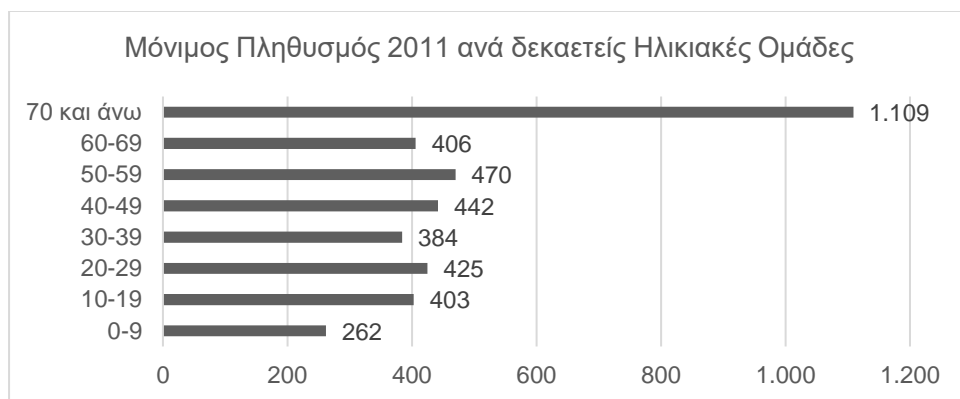

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία

A.1.1.2.3 Ηλικία και Φύλο

Εξετάζοντας τον πληθυσμό του Δήμου Παρανεστίου, όπως κατανέμεται σε δεκαετείς ηλικιακές ομάδες, γίνεται αντιληπτό ότι ο νεανικός πληθυσμός είναι χαμηλός και πως υπάρχει αυξημένος βαθμός γήρανσης, γεγονός που επαληθεύεται και από τον υπολογισμό των «ηλικιακών δεικτών».

Γράφημα 3: Κατανομή Μόνιμου Πληθυσμού ανά δεκαετίες ηλικιακές ομάδες

Πηγή: <http://www.e-demography.gr/>, ίδια επεξεργασία

Στον επόμενο Πίνακα παρουσιάζεται η κατανομή του πληθυσμού του Δήμου Παρνεστίου για τις ηλικιακές ομάδες:

- 0-14 & 65+, η οποίες αποτελούν τις μη παραγωγικές ηλικίες και
- 15-64, που αποτελεί τις παραγωγικές ηλικίες

Τα ποσοστά των κατοίκων σε παραγωγικές ηλικίες φαίνεται να έχουν μειωθεί σε σχέση με το 2001, με αντίστοιχη αύξηση των ποσοστών των μη παραγωγικών ηλικιών, γεγονός επιβαρυντικό για τη δυναμική του δήμου. Επιπλέον, συγκρινόμενα με τα αντίστοιχα ποσοστά σε επίπεδο χώρας, ο Δήμος φαίνεται να υστερεί κατά 10,3 μονάδες αναφορικά με τον παραγωγικό του πληθυσμό. Το γεγονός αυτό είναι ενδεικτικό του γηρασμένου πληθυσμού του.

Πίνακας 5: Κατανομή Μόνιμου Πληθυσμού ανά Ηλικιακή Ομάδα

	Κατανομή Πληθυσμού σε αριθμούς			Κατανομή Πληθυσμού σε ποσοστά		
	0-14	15-64	65+	0-14	15-64	65+
Δήμος 2001	670	3.078	1.366	13,1%	60,2%	26,7%
Δήμος 2011	436	2.173	1.292	11,2%	55,7%	33,1%
Σύνολο	1.569	7.137.667	2.109.176	14,5%	66,0%	19,5%
Χώρας 2011	.443					

Πηγή: <http://www.e-demography.gr/>, ίδια επεξεργασία

Η πληθυσμιακή μείωση της δεκαετίας (2001- 2011) είχε σαν αποτέλεσμα την αύξηση του δείκτη εξάρτησης, του δείκτη αντικατάστασης και του δείκτη γήρανσης. Όπως φαίνεται παρακάτω οι δείκτες αυτοί τεκμηριώνουν ότι πρόκειται για ένα Δήμο με γηρασμένο πληθυσμό και μικρή δυναμική αναφορικά με το οικονομικά ενεργό τμήμα του.

Ο **Δείκτης Γήρανσης**⁶, για το Δήμο Παρνεστίου, προσδιορίζεται σε **296,3%** το οποίο σημαίνει ότι για κάθε ένα παιδί ηλικίας έως 14 ετών αντιστοιχούν 2,96 ηλικιωμένα άτομα για το σύνολο του δήμου. Ο δείκτης αυξήθηκε σε σχέση με την απογραφή του 2001, οπότε και ανέρχονταν σε 203,9%. Το γεγονός αυτό σημαίνει ότι ο πληθυσμός του δήμου είναι πιο γηρασμένος σε σχέση με το παρελθόν. Ο δείκτης γήρανσης για το Δήμο Παρνεστίου είναι ιδιαίτερα υψηλός, ειδικά αν συγκριθεί με τον αντίστοιχο της χώρας.

Ο **Δείκτης Εξάρτησης**⁷ δείχνει ότι κάθε 100 άτομα που ανήκουν στην παραγωγική ηλικία είναι υπεύθυνα για 79,5 άτομα μη παραγωγικής ηλικίας (παιδιά έως 14 ετών ή ηλικιωμένοι άνω των 65 ετών) στο σύνολο του δήμου. Ο δείκτης είναι πιο υψηλός από τον αντίστοιχο για το έτος 2001 και από το δείκτη για το σύνολο της χώρας, γεγονός αρνητικό για τη δυναμικότητα του οικονομικά ενεργού πληθυσμού. Πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι ο υπολογισμός του δείκτη κάνει την παραδοχή ότι ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός είναι το σύνολο των ατόμων μεταξύ των ηλικιών 15- 64. Στην πραγματικότητα λόγω ανεργίας, σπουδών, συνταξιοδότησης σε νεαρότερη ηλικία κτλ, ο αριθμός αυτός είναι μικρότερος.

Ο **Δείκτης Αντικατάστασης**⁸ δείχνει ότι για κάθε 100 άτομα που τα επόμενα χρόνια θα είναι σε ηλικία συνταξιοδότησης, υπάρχουν 78 άτομα τα οποία θα έχουν τη νόμιμη ηλικία για να εργασθούν (νέοι 15-19 ετών και ηλικιωμένοι 60-64 ετών). Ο δείκτης παρουσιάζει μικρή βελτίωση σε σύγκριση με την προηγούμενη δεκαετία, παραμένει

⁶«Ο λόγος των ατόμων 65+ ετών προς τον πληθυσμό των παιδιών ηλικίας 0-14 ετών. Επομένως, ο αναλογών αριθμός ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω επί 100 παιδιών. Ο λόγος αυτός εκφράζεται συνήθως επί τοις %» (Πηγή: http://www.demography-lab.prd.uth.gr/DDAoG/edu/Lexiko/LEXIKO_GR.pdf)

⁷ «Ο αναλογών αριθμός των εξαρτημένων μελών (παιδιών και ηλικιωμένων) επί 100 ατόμων παραγωγικής ηλικίας. Συνήθως, ο λόγος (πηλίκο): α) των ατόμων ηλικίας 0- 14 ετών και 65+ ετών προς τον πληθυσμό ατόμων εργάσιμης ηλικίας 15-64 ετών ή ακόμη β) των ατόμων ηλικίας 0-19 ετών και 65 ετών και άνω προς τον πληθυσμό ατόμων ηλικίας 20-64 ετών (δυναμικά ενεργών ατόμων)»(Πηγή: http://www.demography-lab.prd.uth.gr/DDAoG/edu/Lexiko/LEXIKO_GR.pdf)

⁸«Ο λόγος (πηλίκο) των ατόμων ηλικίας 10-14 ετών ή ακόμη των 15-19 ετών προς τον πληθυσμό ατόμων ηλικίας 60-64 ετών (ο λόγος αυτός συνήθως εκφράζεται επί τοις %). Επομένως, ο αναλογών αριθμός νέων 10-14 ετών (ή 15-19 ετών) ως προς 100 άτομα ηλικίας 60-64 ετών. Ο δείκτης αυτός δίδει τη σχέση ανάμεσα στα άτομα που θα έχουν τη νόμιμη ηλικία για να εργασθούν εισερχόμενα στην αγορά εργασίας και τα άτομα που θα έχουν την ηλικία συνταξιοδότησης εάν ήταν ήδη ενταγμένα στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό. Ο δείκτης αυτός είναι ένα δημογραφικός και όχι ένας οικονομικός δείκτης καθώς η ηλικιακή ομάδα των 10-14 ετών (ή ακόμη των 15-19 ετών) δεν δύναται να ταυτισθεί με τους εισερχόμενους στην αγορά εργασίας και η ομάδα των 60-64 ετών με τους εξερχόμενους από αυτήν»(Πηγή: http://www.demography-lab.prd.uth.gr/DDAoG/edu/Lexiko/LEXIKO_GR.pdf)

όμως σε ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα, καθώς δεν ξεπερνάει το 100% και βρίσκεται χαμηλότερα από αυτά του συνόλου της χώρας. Ο υπολογισμός του δείκτη αντικατάστασης δε λαμβάνει υπόψη οικονομικά στοιχεία, όπως ο αριθμός των συνταξιούχων, των δικαιούχων παροχών λόγω μείωσης της απασχόλησης, των ανέργων και των εργαζομένων (η φορολογία των οποίων χρηματοδοτεί τα συνταξιοδοτικά ταμεία) συνεπώς δεν υπολογίζει την πραγματική οικονομική εξάρτηση.

Όπως γίνεται σαφές από τα παραπάνω, τα μεγέθη των δεικτών συγκρινόμενα με τους αντίστοιχους δείκτες σε εθνικό επίπεδο σκιαγραφούν το προφίλ ενός δήμου με γηρασμένη δημογραφική δομή.

Πίνακας 6: «Ηλικιακοί» Δείκτες (Μόνιμος Πληθυσμός)

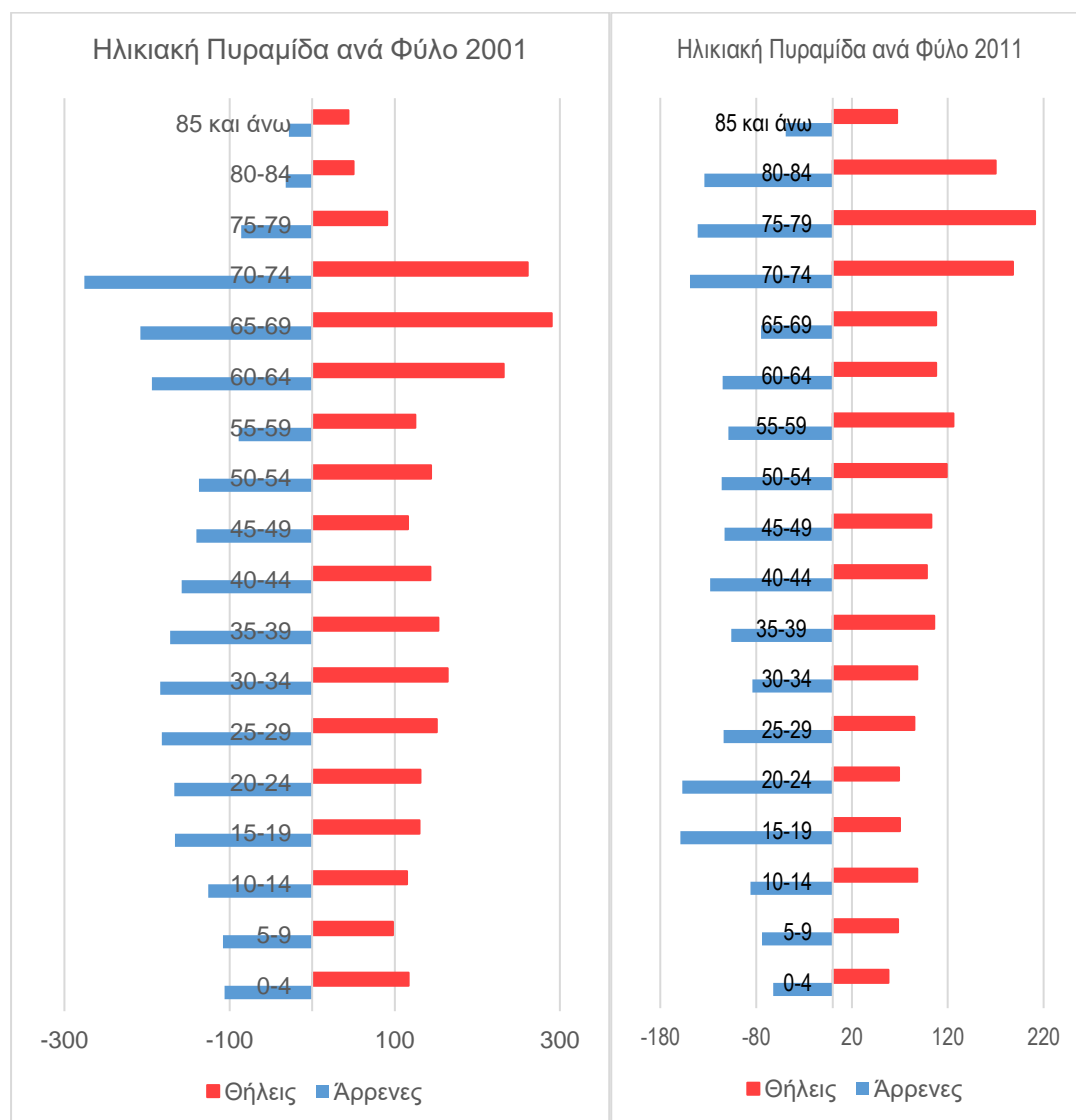
	Δείκτης Εξάρτησης	Δείκτης αντικατάστασης	Δείκτης Γήρανσης
Απογραφή 2001 (Δήμος)	66,1%	56,6%	203,9%
Απογραφή 2011 (Δήμος)	79,5%	78,0%	296,3%
Σύνολο Χώρας 2011	51,5	83,0%	134,4

Πηγή: <http://www.e-demography.gr/>, ίδια επεξεργασία

Το ως άνω συμπέρασμα εξάγεται και από τη σύγκριση των Ηλικιακών πυραμίδων του Μόνιμου Πληθυσμού του Δήμου Παρνεστίου για τα έτη 2001 και 2011. Η ανάλυση ανά φύλο, δίνει επιπλέον την πληροφορία, πως η αναλογία ανδρών και γυναικών για τις ηλικίες μεταξύ 15-24 χρονών, κλίνει προς τους άρρενες, ενώ στις μεγαλύτερες ηλικίες (70 ετών και άνω), ο πληθυσμός των γυναικών είναι μεγαλύτερος.

Γράφημα 4: Ηλικιακές Πυραμίδες Μόνιμου Πληθυσμού για τα έτη 2001 και 2011 (5ετείς ηλικιακές ομάδες)

Πηγή: <http://www.e-demography.gr/>, ίδια επεξεργασία

Σημειώνεται ότι κατά τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο, ο πληθυσμός που διαμένει στο δήμο εκτιμάται πως αυξάνεται. Επιπλέον, ο σημερινός πληθυσμός του δήμου συμπεριλαμβάνει τους ανθρώπους που διαμένουν στο Προαναχωρησιακό Κέντρο Κράτησης Μεταναστών του Παρανεστίου, γεγονός που σημαίνει ότι κατά περιόδους μεταβάλλεται.

Συμπερασματικά, εξετάζοντας διαχρονικά την πορεία του πληθυσμού, από το 1961 έως το 2011, η περιοχή εμφανίζει έντονη πληθυσμιακή ύφεση, η οποία αν και ανεστάλη κατά τη δεκαετία 1991-2001, επανήλθε την επόμενη δεκαετία. Εξετάζοντας μάλιστα τις δύο τελευταίες απογραφές, η Δημοτική Ενότητα που φέρεται να επλήγη πιο έντονα

από την πληθυσμιακή ύφεση είναι αυτή του Νικηφόρου. Ο πληθυσμός του Δήμου είναι έντονα γηρασμένος, ξεπερνώντας κατά πολύ τους δείκτες που αναφέρονται στο σύνολο της χώρας, η οποία επίσης χαρακτηρίζεται από γηρασμένο πληθυσμό. Ο νεαρός πληθυσμός συνεπακόλουθα, είναι πολύ περιορισμένος, με τις δυναμικές του ηλικίες να απαρτίζονται από μεγαλύτερη αναλογία ανδρών σε σχέση με το γυναικείο πληθυσμό. Ο Δήμος Παρανεστίου βρίσκεται σε μια δύσκολη καμπή αναφορικά με την ανάγκη του για ανάσχεση της ελλειμματικής πορείας του πληθυσμού του, εντός της δυσχερούς οικονομικής συγκυρίας που διανύει η χώρα την τελευταία δεκαετία. Η δημιουργία συνθηκών και κινήτρων κατάλληλων, ώστε να συγκρατήσουν το νεανικό πληθυσμό και ιδίως το γυναικείο είναι ζωτικής σημασίας.

A.1.1.3 Κοινωνικά Χαρακτηριστικά

Στην παρούσα ενότητα αναλύονται τα κοινωνικά χαρακτηριστικά στην περιοχή του Δήμου, κυρίως σε ότι αφορά την οικογενειακή κατάσταση των κατοίκων, το μέγεθος των νοικοκυριών, το επίπεδο εκπαίδευσης των πολιτών και τις ευπαθείς ομάδες.

A.1.1.3.1 Οικογενειακή Κατάσταση και Νοικοκυριά

Σε σχέση με την οικογενειακή κατάσταση σημειώνεται ότι η μεγάλη πλειοψηφία των κατοίκων είναι έγγαμοι, ήτοι 1.989 άτομα (51%), 472 άτομα είναι χήροι/ες (12,1%) και μόλις 110 δηλώνουν διαζευγμένοι (2,8%). Οι άγαμοι είναι λιγότεροι από τους έγγαμους και ανέρχονται σε 1.330 άτομα που αντιστοιχεί και στο 34,1% περίπου του συνολικού πληθυσμού (στοιχεία 2011).

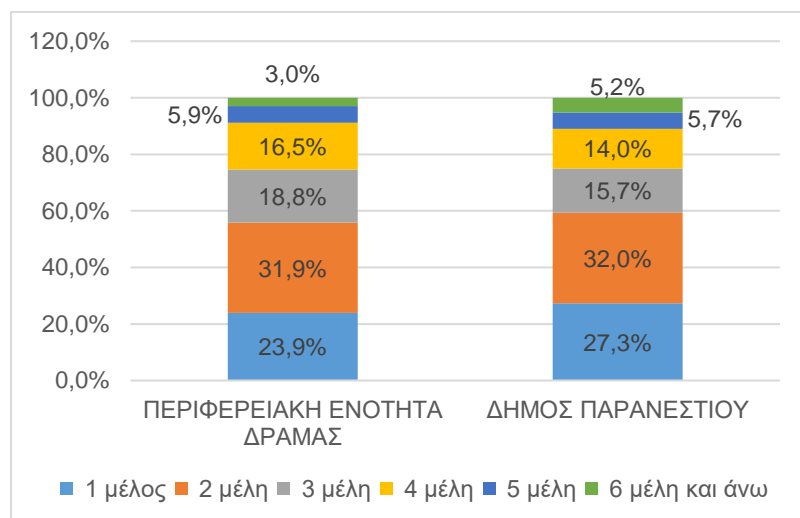
Πίνακας 7: Μόνιμος Πληθυσμός 2011 κατά οικογενειακή κατάσταση

Τόπος διαμονής	μόνιμης Σύνολο	Και των δύο φύλων			
		Άγαμοι	Έγγαμοι, με σύμφωνο συμβίωσης και σε διάσταση	Χήροι και χήροι από σύμφωνο συμβίωσης	Διαζευγμένοι και διαζευγμένοι από σύμφωνο συμβίωσης
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	10.816.286	4.227.476	5.436.265	820.527	332.018
%		39,1%	50,3%	7,6%	3,1%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΜΘ	608.182	217.990	324.828	51.791	13.573
%		35,8%	53,4%	8,5%	2,2%
Π.Ε. ΔΡΑΜΑΣ	98.287	34.435	51.693	9.516	2.643
%		35,0%	52,6%	9,7%	2,7%
ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	3.901	1.330	1.989	472	110
%		34,1%	51,0%	12,1%	2,8%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία

Εξετάζοντας τα νοικοκυριά του Δήμου Παρανεστίου, κατά την τελευταία Απογραφή του 2011 καταγράφονται 1.417 νοικοκυριά με συνολικά 3.650 μέλη. Το Γράφημα 5 παρουσιάζει σε παράθεση την ποσοστιαία σύνθεση των νοικοκυριών αναφορικά με το μέγεθός τους για το Δήμο Παρανεστίου και την Π.Ε. Δράμας. Τα ποσοστά κινούνται σε παρόμοια επίπεδα με κύριες διαφοροποιήσεις στα νοικοκυριά με ένα μέλος, όπου ο Δήμος παρουσιάζει υψηλότερο ποσοστό και στα νοικοκυριά με τρία μέλη όπου παρουσιάζει πιο χαμηλό. Όπως διαπιστώνεται, τα νοικοκυριά με 2 μέλη υπερτερούν σε αριθμό σε επίπεδο Δήμου καταλαμβάνοντας το 32% του πληθυσμού.

Γράφημα 5: Νοικοκυριά κατά μέγεθος νοικοκυριού, Μόνιμος Πληθυσμός 2011

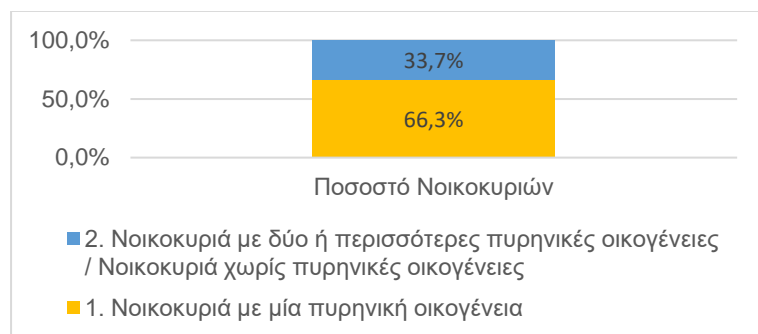

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία

Αναφορικά με τον τύπο των νοικοκυριών που συναντώνται στο Δήμο Παρανεστίου, σύμφωνα με το επόμενο γράφημα, αποτελείται κατά 66,3% από Νοικοκυριά με μία πυρηνική οικογένεια⁹ και κατά 33,7% από νοικοκυριά με δύο ή περισσότερες πυρηνικές οικογένειες ή νοικοκυριά χωρίς πυρηνικές οικογένειες.

⁹ Βάσει των δεδομένων της ΕΛΣΤΑΤ μια πυρηνική οικογένεια μπορεί να αποτελείται από: α. το Παντρεμένο Ζευγάρι ή το Ζευγάρι Συμβιούντων χωρίς παιδιά, β. το Παντρεμένο Ζευγάρι ή το Ζευγάρι Συμβιούντων με παιδιά, γ. τον ένα γονέα (μόνος Πατέρας ή μόνη Μητέρα) με παιδιά

Γράφημα 6: Ιδιωτικά νοικοκυριά κατά τύπο

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία

Τα στοιχεία που παρουσιάζονται στο Γράφημα 6 εξειδικεύονται περαιτέρω στον επόμενο πίνακα (Πίνακας 8) όπου τα νοικοκυριά που διαθέτουν μία πυρηνική οικογένεια, αναλύονται σε Παντρεμένα ζευγάρια/Συμβιούντες, αποτελώντας το 86,9% αυτής της κατηγορίας και σε Μόνους γονείς με παιδιά, οι οποίοι αποτελούν το 13,1%.

Πίνακας 8: Ιδιωτικά νοικοκυριά κατά τύπο και μέγεθος και κατά τύπο πυρηνικής οικογένειας, Μόνιμος Πληθυσμός 2011

Περιγραφή / Τύπος νοικοκυριού και τύπος πυρηνικής οικογένειας	Σύνολο νοικοκυριών ν	Ποσοστό Νοικοκυριών	Μέλη του νοικοκυριού			Σύνολο μελών των νοικοκυριών
			1	2	3+	
ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	1.417	100,0%	387	454	576	3.650
1. Νοικοκυριά με μία πυρηνική οικογένεια	940	66,3%	0	432	508	2.827
Παντρεμένα ζευγάρια / Συμβιούντες	817	86,9%	0	372	445	2.494
Μόνοι γονείς με παιδιά	123	13,1%	0	60	63	333
2. Νοικοκυριά με δύο ή περισσότερες πυρηνικές οικογένειες / Νοικοκυριά χωρίς πυρηνικές οικογένειες	477	33,7%	387	22	68	823

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία

Τέλος, αναφορικά με τις πυρηνικές οικογένειες που διαβιούν στο δήμο Παρανεστίου, στο σύνολό τους, ανέρχονται σε 1.072. Τα παντρεμένα ζευγάρια/ Συμβιούντες αποτελούν το 86%, οι οικογένειες όπου η φροντιστής είναι η μητέρα, ανέρχονται στο

11,1% και οι αντίστοιχες με μόνο πατέρα στο 2,9%. Τα μέλη των πυρηνικών οικογενειών ανέρχονται σε 3.033 άτομα, 1.039 εκ των οποίων είναι παιδιά.

Πίνακας 9: Πυρηνικές Οικογένειες, Μόνιμος Πληθυσμός 2011

Περιγραφή / Τύπος πυρηνικής οικογένειας	Πυρηνικές οικογένειες	
	Παντρεμένα ζευγάρια/Συμβιούντες	922
Μόνος πατέρας	31	2,9%
Μόνη μητέρα	119	11,1%
Σύνολο	1.072	100,0%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία

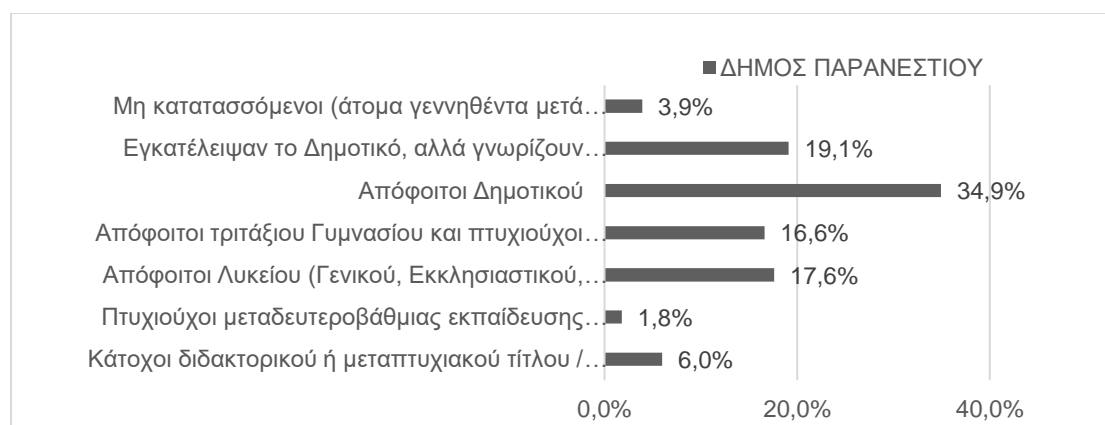
A.1.1.3.2 Εκπαιδευτικό Επίπεδο

Το Εκπαιδευτικό επίπεδο του πληθυσμού του Δήμου Παρανεστίου κινείται σε χαμηλά επίπεδα με το 34,9% των ατόμων να έχουν ολοκληρώσει μόνο την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, γεγονός που εξηγείται από το διευρυμένο πληθυσμό των ηλικιωμένων και τον μη ανάλογο πληθυσμό των νέων που μόλις ολοκλήρωσαν τη μόρφωσή τους (Πίνακας 10 και Γράφημα 7).

Οι απόφοιτοι Γυμνασίου και Λυκείου αγγίζουν το 34,2%. Τα άτομα που έχουν ολοκληρώσει σπουδές ανώτερης εκπαίδευσης (Κάτοχοι διδακτορικού ή μεταπτυχιακού τίτλου / Πτυχιούχοι Παν/μίου - Πολυτεχνείου, ΑΤΕΙ, ΑΣΠΑΙΤΕ, ανώτερων επαγγελματικών και ισότιμων σχολών) αποτελούν μόλις το 6% του δήμου, ενώ το 1,8% του πληθυσμού είναι απόφοιτοι μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Τέλος, τα άτομα που δεν ολοκλήρωσαν την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, αλλά γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση αποτελούν το 19,1% του δήμου, ποσοστό αναμενόμενα υψηλό, λόγω του μεγάλου πληθυσμού που ανήκει κυρίως στις ηλικιωμένες ομάδες.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ 2020-2023
Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Γράφημα 7: Μόνιμος Πληθυσμός κατά επίπεδο εκπαίδευσης (2011) σε επίπεδο Δήμου

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία

Το προφίλ του δήμου αναφορικά με το επίπεδο εκπαίδευσης των κατοίκων του είναι αρκετά αδύναμο, γεγονός που ενισχύεται από την παρατήρηση της κατανομής των ατόμων και ανά φύλο (βλ. Πίνακας 10).

Πίνακας 10: Μόνιμος Πληθυσμός κατά επίπεδο εκπαίδευσης και ανά φύλο (2011) σε επίπεδο Δήμου

Τόπος μόνιμης διαμονής	Φύλο	Σύνολο	Κάτοχοι διδακτορικού ή μεταπτυχιακού τίτλου / Πτυχιούχοι Πολυτεχνείου, ΑΤΕΙ, ΑΣΠΑΙΤΕ, ανώτερων επαγγελματικών και ισότιμων σχολών	Πτυχιούχοι μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΙΕΚ, Κολλέγια κλπ.)	Απόφοιτοι Λυκείου (Γενικού, Εκκλησιαστικού κλπ.) και πτυχιούχοι Επαγγελματικού Λυκείου	Απόφοιτοι τριτάξιου Γυμνασίου και πτυχιούχοι Επαγγελματικών Σχολών	Απόφοιτοι Δημοτικού	Εγκατέλειψαν το Δημοτικό, αλλά γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση / Ολοκλήρωσαν την προσχολική αγωγή / Δε γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση	Μη κατατασόμενοι (άτομα γεννηθέντα μετά την 1/1/2005)
ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	Σύνολο	3.901	234	70	687	648	1.363	746	153
	%		6,0%	1,8%	17,6%	16,6%	34,9%	19,1%	3,9%
	Άρρενες	1.971	134	35	398	413	659	253	79
	Θήλειες	1.930	100	35	289	235	704	493	74

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία

Παρατηρείται ότι οι γυναίκες είναι πιο πολυπληθείς από τους άνδρες στις χαμηλότερου εκπαιδευτικού επιπέδου βαθμίδες, ενώ αντίθετα οι άνδρες φαίνεται να είναι περισσότεροι στις κατηγορίες εκπαίδευσης από τη δευτεροβάθμια και άνω, όπως γίνεται σαφές στο Γράφημα 8.

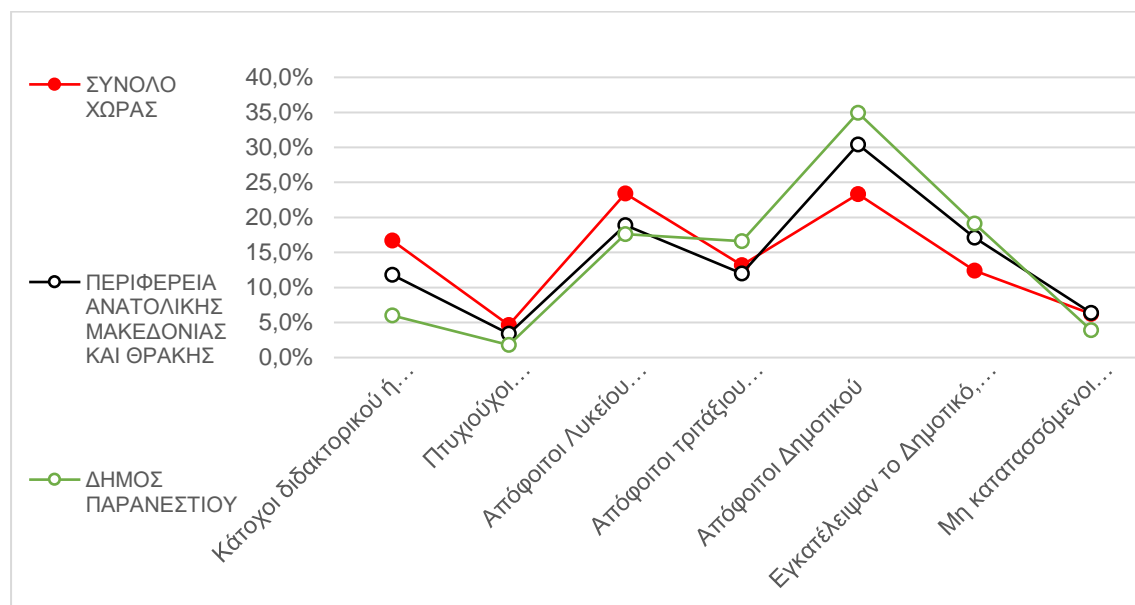
Γράφημα 8: Επίπεδο Εκπαίδευσης ανά φύλο, Δήμου Παρανεστίου, Μόνιμος Πληθυσμός 2011

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία

Τέλος, εξετάζοντας το επίπεδο εκπαίδευσης των κατοίκων του Δήμου σε σύγκριση με τα αντίστοιχα ποσοστά σε επίπεδο Περιφέρειας και Χώρας, γίνεται αντιληπτό ότι ο Δήμος Παρανεστίου, βρίσκεται σε δυσμενέστερη θέση αναφορικά με την αναλογία των ατόμων που έχουν ολοκληρώσει την ανώτατη εκπαίδευση καθώς και όσων η μόρφωση δεν ξεπερνά την πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

Γράφημα 9: Μόνιμος Πληθυσμός 2011 κατά επίπεδο εκπαίδευσης σε επίπεδο χώρας, περιφέρειας και δήμου

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία

Συνοψίζοντας, το εκπαιδευτικό επίπεδο του πληθυσμού του Δήμου Παρανεστίου, υπόκειται στους περιορισμούς που του επιτάσσει η πληθυσμιακή του σύνθεση,

συνεπώς αναμενόμενα, ο γηρασμένος πληθυσμός του συγκεντρώνει μεγάλα ποσοστά ατόμων που δεν έχουν ξεπεράσει το επίπεδο της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Πιο αδύναμες μορφωτικά είναι οι γυναίκες που φαίνεται να εγκατέλειψαν τη μόρφωσή τους στην πρώτη βαθμίδα εκπαίδευσης. Τα ποσοστά των ατόμων που ολοκλήρωσαν την ανώτατη εκπαίδευση ή κάποιου είδους μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση δεν ξεπερνούν αθροιστικά το 7,8%, ποσοστό ιδιαίτερα χαμηλό αν συγκριθεί με τα αντίστοιχα της περιφέρειας και της χώρας.

A.1.1.3.3 Ευπαθείς Ομάδες πληθυσμού

Όπως έχει διαπιστωθεί, ο Δήμος Παρανεστίου χαρακτηρίζεται από γηρασμένο πληθυσμό. Σημαντικός αριθμός των κατοίκων του διαμένει σε μικρά, απομακρυσμένα και δυσπρόσιτα χωριά, με το πρόβλημα να εντείνεται στη Δ.Ε. Παρανεστίου, λόγω της ορεινής μορφολογίας της. Οι συγκεκριμένες συνθήκες αν συνδυαστούν μάλιστα και με την μεγάλη έκταση που καταλαμβάνει ο Δήμος (αποτελεί τον τρίτο μεγαλύτερο σε έκταση Δήμο της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας- Θράκης, μετά τους Δήμους Σουφλίου και Αλεξανδρούπολης) και το εκτεταμένο οδικό του δίκτυο, δύσκολα προσβάσιμο σε αρκετά σημεία, καθιστούν τους ηλικιωμένους ευπαθή πληθυσμιακή ομάδα.

Ένα σημαντικό τμήμα του γενικού πληθυσμού είναι εκτεθειμένο στο φάσμα του αποκλεισμού, με τον αριθμό των καταγεγραμμένων ατόμων που λαμβάνουν συσσώπιο να φτάνει, σύμφωνα με το Κέντρο Κοινότητας του Δήμου, τα 60 άτομα. Η κατάσταση επιδεινώθηκε κατά το πρώτο τρίμηνο του 2020, λόγω της κατάστασης έκτακτης ανάγκης στην οποία περιήλθε η χώρα, εξαιτίας της πανδημίας του κορονοϊού και ενδεχομένως να επιδεινωθεί περαιτέρω στο αμέσως επόμενο διάστημα. Επιπλέον, τα νοικοκυριά που υπέβαλαν αίτηση για το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα (Κ.Ε.Α), η οποία εγκρίθηκε φτάνουν τα 53, με ωφελούμενα μέλη συνολικά 85 άτομα. Εξ αυτών τα 47 νοικοκυριά εντάσσονται και στο Πρόγραμμα επισιτιστικής συνδρομής ΤΕΒΑ (78 μέλη). Τέλος, τα ΑμεΑ που λαμβάνουν Προνοιακά Επιδόματα Αναπηρίας ΟΠΕΚΑ ανέρχονται σε 22. Ο Πίνακας 11 συγκεντρώνει τα στοιχεία των ευπαθών ομάδων του Δήμου, όπως αυτά καταγράφονται από το Κέντρο Κοινότητας του Δήμου (Απρίλιος 2020).

Πίνακας 11: Ευπαθείς Ομάδες Πληθυσμού, 2020

Ευπαθείς Ομάδες Πληθυσμού

Περιγραφή	Ωφελούμενοι	Σχόλια
Άτομα που λαμβάνουν Συσσίτιο (εν μέσω έκτακτης κατάστασης λόγω Covid-19)	60	Ο αριθμός των ατόμων διαφοροποιείται από μέρα σε μέρα, καθώς οι ανάγκες αλλάζουν. Παρέχονται, επίσης, υπηρεσίες από την υπηρεσία "Βοήθεια στο σπίτι" (συνταγογράφηση φαρμάκων, ψώνια για άτομα που αδυνατούν να μετακινηθούν)
Συσσίτιο (προ Covid-19)	33	Οι 20 εξυπηρετούνται από το Β.Σ.Σ Νικηφόρου με έξοδα του Δήμου και οι 13 από το Β.Σ.Σ Παρανεστίου από την τοπική Εκκλησία.
Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα (Κ.Ε.Α)	85	Ο αριθμός των ατόμων αλλάζει σε μηνιαία βάση. Αριθμούνται 53 Εγκεκριμένες αιτήσεις με άθροισμα μελών Νοικοκυριού 85 άτομα. Οι 47 από αυτές συμμετέχουν στο πρόγραμμα επισιτιστικής συνδρομής ΤΕΒΑ με άθροισμα μελών νοικοκυριού 78 άτομα.
Πρόγραμμα επισιτιστικής συνδρομής ΤΕΒΑ	78	
Περιγραφή	Αιτήσεις	Σχόλια
Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα (Κ.Ε.Α)	53	Ο αριθμός των αιτήσεων αλλάζει σε μηνιαία βάση. Το άθροισμα μελών Νοικοκυριού για τις 53 εγκεκριμένες αιτήσεις είναι 85 άτομα. Το άθροισμα μελών νοικοκυριού για τις 47 αιτήσεις (εκ των 53 που συμμετέχουν στο πρόγραμμα επισιτιστικής συνδρομής ΤΕΒΑ) είναι 78 άτομα.
Πρόγραμμα επισιτιστικής συνδρομής ΤΕΒΑ	47	
Προνοιακά Επιδόματα ΟΠΕΚΑ (Αναπηρίας)	22	(Αριθμός αιτήσεων για προνοιακές παροχές ΟΠΕΚΑ μέχρι και την 8-4-2020)
Επίδομα Στέγασης Ενοικίου	10	Οι αριθμοί διαφοροποιούνται ανά εξάμηνο
Επίδομα Γέννησης	1	
Επίδομα Ανασφάλιστων Υπερηλίκων ΟΠΕΚΑ	3	

Πηγή: Στοιχεία από το Κέντρο Κοινότητας Δήμου Παρανεστίου (Απρίλιος 2020), ίδια επεξεργασία

Συμπερασματικά, η γεωμορφολογία και τα πληθυσμιακά χαρακτηριστικά του Δήμου Παρανεστίου, καθιστούν ένα σημαντικό κομμάτι του πληθυσμού του ευάλωτο στις απειλές της φτώχειας και του αποκλεισμού. Η δραστηριότητα δομών, όπως το Κέντρο Κοινότητας και η Βοήθεια στο σπίτι, καθώς και οι δράσεις στις οποίες προβαίνει η δημοτική αρχή, είναι ενδεικτικά του γεγονότος ότι ο δήμος καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια ενίσχυσης των ευάλωτα κοινωνικών ομάδων του, προχωρώντας σε έκτακτες ενέργειες, όταν αυτό απαιτείται. Ο αυξανόμενος ρυθμός γήρανσης του πληθυσμού μακροπρόθεσμα αναμένεται να εντείνει τις προκλήσεις που θα πρέπει να αντιμετωπίσει μελλοντικά ο δήμος, συνιστώντας μια παράμετρο η οποία θα πρέπει να ληφθεί υπόψη για τη διαφύλαξη και τη βελτίωση του επιπέδου ζωής των δημοτών.

A.1.2 ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

A.1.2.1 Τομείς Οικονομικής Δραστηριότητας

A.1.2.1.1. Απασχολούμενοι ανά Τομέα Παραγωγής

Ο πληθυσμός των απασχολούμενων του Δήμου Παρανεστίου ανέρχεται σε 808 άτομα που αντιστοιχεί στο 20,7% του δήμου και μόλις στο 0,5% της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης. Οι άνεργοι ανέρχονται σε 7,2% και ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός αντιστοιχεί στο 72,1% του πληθυσμού του δήμου.

Πίνακας 12: Απασχολούμενοι κατά τομέα Οικονομικής Δραστηριότητας σε επίπεδο Χώρας, Περιφέρειας και Δήμου, Μόνιμος Πληθυσμός 2011

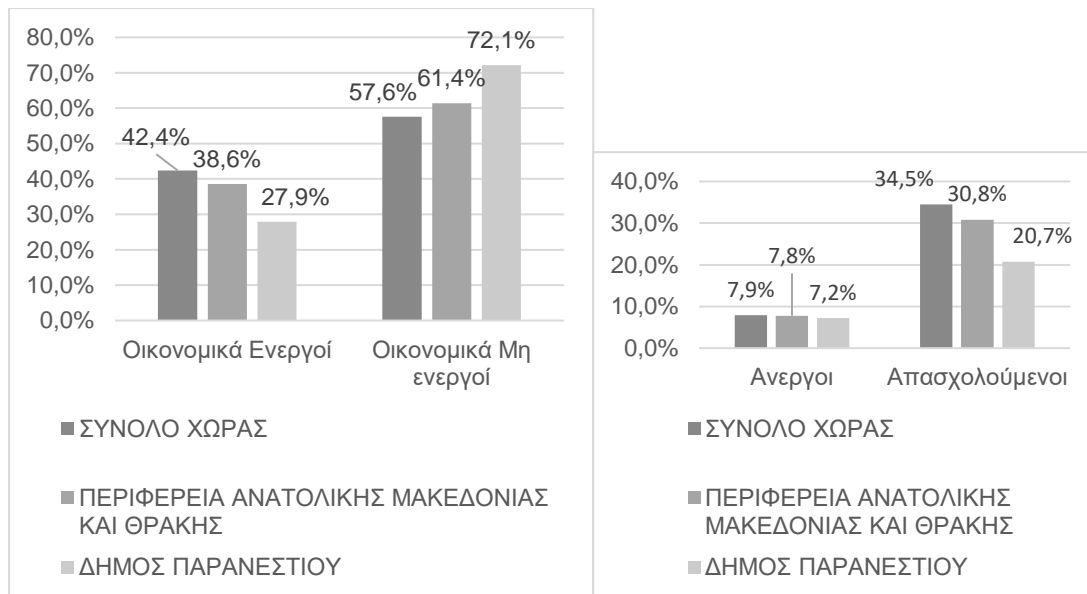
Περιγραφή	Σύνολο	Οικονομικά ενεργοί						Οικονομικά μη ενεργοί
		Σύνολο	Απασχολούμενοι			Άνεργοι		
			Σύνολο	Πρωτογενής Τομέας	Δευτερογενής Τομέας		Τριτογενής Τομέας	
ΧΩΡΑ	10.816.286	4.586.636	3.727.633	372.209	654.377	2.701.047	859.003	6.229.650
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	608.182	234.579	187.306	38.787	30.892	117.627	47.273	373.603
ΔΗΜΟΣ	3.901	1.088	808	271	147	390	280	2.813

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία

Σε γενικές γραμμές, διαπιστώνεται ότι ο οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός κυμαίνεται σε χαμηλά επίπεδα, σε επίπεδο Δήμου, αν συγκριθεί με τα αντίστοιχα μεγέθη στην Περιφέρεια (38,6%) και τη Χώρα (42,4%). Αντίστοιχα, ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός αποτελεί το 72,1%, ποσοστό αρκετά υψηλότερο από τα αντίστοιχα της περιφέρειας και της χώρας, που οφείλεται στο μεγάλο πληθυσμό των ηλικιωμένων. Το

ποσοστό των ανέργων ωστόσο κυμαίνεται στο 7,2%, ποσοστό οριακά χαμηλότερο επίπεδο από τα αντίστοιχα της Περιφέρειας και της Χώρας.

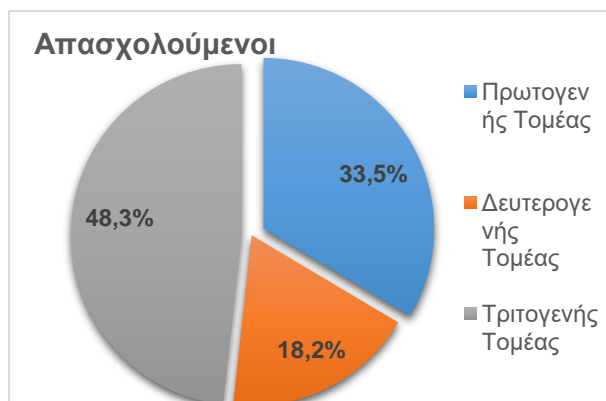
Γράφημα 10: Οικονομικά Ενεργοί και Οικονομικά Μη ενεργοί σε επίπεδο Χώρας, Περιφέρειας και Δήμου, Μόνιμος Πληθυσμός 2011

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία

Σύμφωνα με τα στοιχεία για το 2011 που προκύπτουν από την επίσημη Απογραφή Πληθυσμού της ΕΛΣΤΑΤ, η απασχόληση στην περιοχή του Δήμου Παρανεστίου συγκεντρώνεται κατά βάση στον τριτογενή και στον πρωτογενή Τομέα. Οι απασχολούμενοι κατανέμονται κατά 33,5% στον αγροτικό/κτηνοτροφικό/δασικό τομέα, κατά 18,2% στον τομέα της μεταποίησης και κατά 48,5% στον τομέα των υπηρεσιών.

Γράφημα 11: Απασχολούμενοι κατά τομέα Οικονομικής Δραστηριότητας σε επίπεδο Δήμου, Μόνιμος Πληθυσμός 2011

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία

Η διάρθρωση της απασχόλησης στο Δήμο, ανάμεσα στους τομείς, είναι αρκετά διαφορετική σε σχέση με την Περιφέρεια και τη Χώρα. Ειδικότερα, τα ποσοστά απασχόλησης του Δήμου στον πρωτογενή τομέα είναι πολύ υψηλότερα, ενώ αντίθετα ο τριτογενής τομέας συγκεντρώνει πολύ λιγότερους απασχολούμενους αναλογικά, γεγονός που υπονοεί ότι, παρά την πρώτη εντύπωση, ο τριτογενής τομέας δεν κατέχει τόσο κυρίαρχο ρόλο στην παραγωγική βάση του Δήμου. Σε επίπεδο περιφέρειας και χώρας το ποσοστό του τριτογενή τομέα διαμορφώνεται τόσο ψηλά λόγω της θέσης που έχει ο τουρισμός και άλλες υπηρεσίες που συμπληρώνουν τη σύγχρονη αστική οικονομία.

Γράφημα 12: Απασχολούμενοι κατά τομέα Οικονομικής Δραστηριότητας σε επίπεδο Χώρας, Περιφέρειας και Δήμου, Μόνιμος Πληθυσμός 2011

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία

Εξειδικεύοντας την παρατήρηση σε επίπεδο κλάδου οικονομικής δραστηριότητας η εικόνα αναφορικά με τον τριτογενή τομέα γίνεται πιο σαφής, καθώς το ποσοστό απασχολούμενων που αντιστοιχεί σε «Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης» ανέρχεται σε μόλις 5,8%, ενώ αυξημένα ποσοστά παρουσιάζουν οι κλάδοι του χονδρικού και λιανικού εμπορίου και της δημόσιας διοίκησης με τον κλάδο της γεωργίας, δασοκομίας και αλιείας να είναι ο πιο δυναμικός με ποσοστό 33,5% (Πίνακας 13).

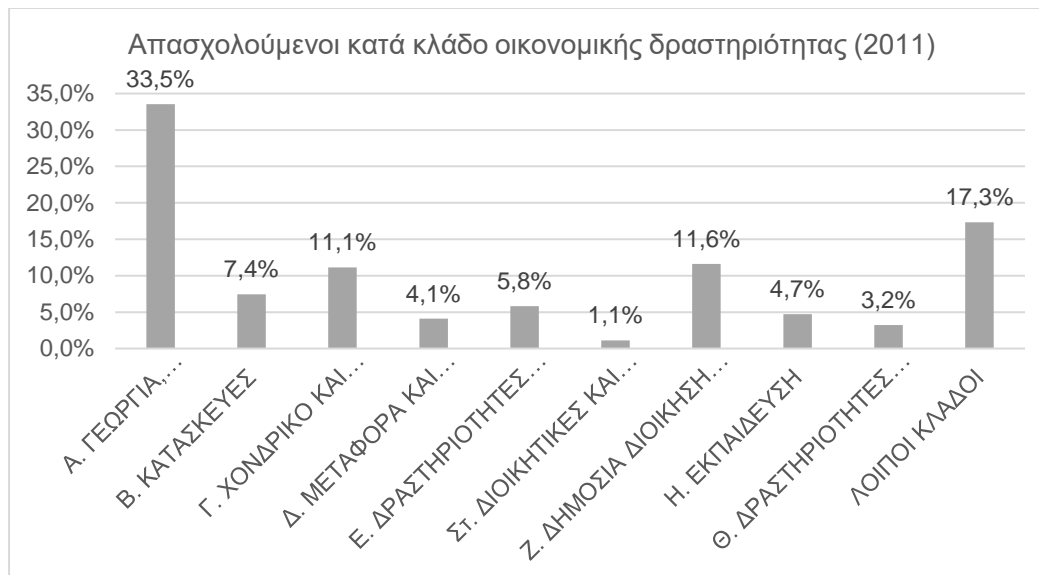
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ 2020-2023
Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Πίνακας 13: Απασχολούμενοι κατά κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας σε επίπεδο Δήμου, Μόνιμος Πληθυσμός 2011

Απασχολούμενοι κατά κλάδο στο Δήμο Παρνεστίου		2011	%
Κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας	Σύνολο	808	100,0%
	A. ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	271	33,5%
	B. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	60	7,4%
	Γ. ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ	90	11,1%
	Δ. ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	33	4,1%
	Ε. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	47	5,8%
	Στ. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	9	1,1%
	Ζ. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ - ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	94	11,6%
	Η. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	38	4,7%
	Θ. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	26	3,2%
	ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	140	17,3%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία

Γράφημα 13: Απασχολούμενοι κατά κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας σε επίπεδο Δήμου, Μόνιμος Πληθυσμός 2011

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία

Η κατανομή των απασχολούμενων ανά επάγγελμα δείχνει ότι:

- το 32,2% αυτών απασχολούνται ως γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς,
- το 19,1% στην παροχή υπηρεσιών και ως πωλητές και

- το 11,1% ως ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή επαγγέλματα.

Αρκετά υψηλά είναι και τα ποσοστά των απασχολούμενων ως Ανειδίκευτοι εργάτες, χειρωνακτες και μικροεπαγγελματίες (8,7%) και ως Χειριστές βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμού και συναρμολογητές (μονταδόροι) (7,7%).

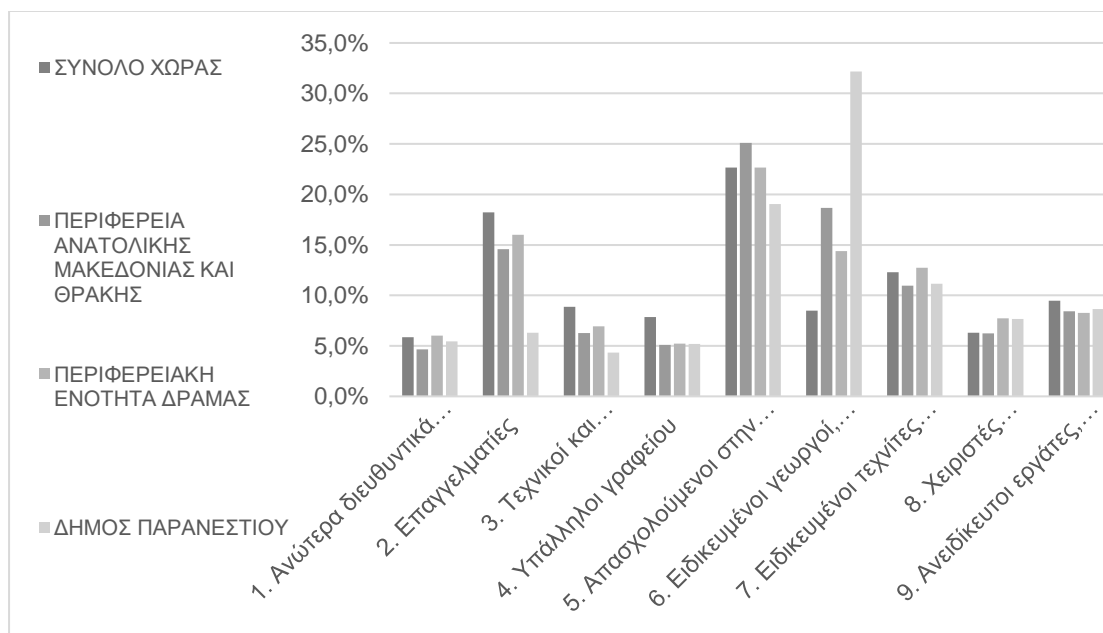
Πίνακας 14: Απασχολούμενοι κατά επάγγελμα σε επίπεδο Δήμου, Μόνιμος Πληθυσμός 2011

		Απασχολούμενοι	%
Σύνολο		808	100,0%
Επάγγελμα	1. Ανώτερα διευθυντικά και διοικητικά στελέχη	44	5,4%
	2. Επαγγελματίες	51	6,3%
	3. Τεχνικοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	35	4,3%
	4. Υπάλληλοι γραφείου	42	5,2%
	5. Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές	154	19,1%
	6. Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς	260	32,2%
	7. Ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	90	11,1%
	8. Χειριστές βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμού και συναρμολογητές (μονταδόροι)	62	7,7%
	9. Ανειδίκευτοι εργάτες, χειρωνακτες και μικροεπαγγελματίες	70	8,7%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, *ιδία επεξεργασία*

Συγκρίνοντας τα παραπάνω ευρήματα με τα αντίστοιχα της Π.Ε, της Περιφέρειας και της Χώρας, εξάγεται το συμπέρασμα πως ο δήμος δεν ακολουθεί το μοτίβο των ανώτερων διοικητικών επιπέδων. Διαφοροποιείται έντονα αναφορικά με το ποσοστό των απασχολούμενων στην κατηγορία «6. Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς», το οποίο είναι πολύ υψηλό ακολουθώντας το αγροτικό προφίλ του δήμου, καθώς και αναφορικά με το ποσοστό της κατηγορίας «2. Επαγγελματίες» στο οποίο υστερεί.

Γράφημα 14: Απασχολούμενοι κατά επάγγελμα σε επίπεδο Δήμου, Μόνιμος Πληθυσμός 2011

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία

A.1.2.1.2. Πρωτογενής Τομέας

Η παραγωγική βάση του Δήμου Παρανεστίου στηρίζεται στο διευρυμένο πρωτογενή τομέα¹⁰ της, ο οποίος παρά τα ποιοτικά προϊόντα του δε συνδέεται αποδοτικά με το δευτερογενή τομέα, ώστε τα προϊόντα αυτά να μεταποιοούνται σε τοπικό επίπεδο δημιουργώντας προστιθέμενη αξία και ενισχύοντας την οικονομία της περιοχής.

Γεωργία

Ο Δήμος είναι ορεινός και κατ' επέκταση δε διαθέτει μεγάλες καλλιεργήσιμες εκτάσεις, βρίσκεται ωστόσο σε ευνοϊκή θέση ως προς τις ετήσιες βροχοπτώσεις του (άνω των 500εκ. ετησίως). Η αγροτική γη της περιοχής ανέρχεται σε 59.160 στρέμματα. Οι καλλιεργούμενες εκτάσεις του δήμου ανέρχονται σε 19.880 στρέμματα (με γη σε αγρανάπαυση στα 1.260 στρ.) και οι επιλέξιμοι βοσκότοποι κυμαίνονται στα 38.000 στρ.

Οι καλλιέργειες της περιοχής συμπεριλαμβάνουν κυρίως σιτηρά, καλαμπόκι, αμπέλια και τριφύλλι. Στις καλλιέργειες συμπεριλαμβάνονται και όσπρια, ηλιάνθος, καπνά, ελιές, καρυδιές, φουντουκιές, ρίγανη, μανιτάρια και κηπευτικά για εμπορική χρήση. Οι κάτοικοι διατηρούν οικιακούς λαχανόκηπους ή και μικρά θερμοκήπια για παραγωγή

¹⁰ Ο πρωτογενής τομέας συμπεριλαμβάνει γεωργικές και κτηνοτροφικές δραστηριότητες, υλοτομικές δραστηριότητες και ερασιτεχνική αλιεία.

κηπευτικών. Στην τοπική παραγωγή έχουν ενταχθεί σε μικρότερο βαθμό και εναλλακτικές καλλιέργειες superfoods όπως η ροδιά, τα βατόμουρα, το ιπποφαές, η αρώνια κτλ. Το καλλιεργούμενο τριφύλλι σε συνδυασμό με την καλλιέργεια κριθαριού και αραβόσιτου, αξιοποιούνται για την παραγωγή ζωοτροφών, ενώ, τέλος σημαντική για την τοπική οικονομία είναι και η αμπελοκαλλιέργεια, καθώς η περιοχή είναι γνωστή για την παραγωγή κρασιού υψηλής ποιότητας.

Η γεωργική γη που αξιοποιείται για αμπελοπαραγωγή κυμαίνεται μεταξύ 1.500 και 1.700 στρεμμάτων. Η πλειοψηφία των παραγόμενων σταφυλιών αξιοποιείται στην παραγωγή κρασιού, ενώ μικρό ποσοστό καταλήγει στην αγορά για βρώση. Η αμπελοπαραγωγή, καθότι άρρηκτα συνδεδεμένη με την παραγωγή κρασιού, είναι από τις δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα που επιτυγχάνει να μετεξελιχθεί σε δραστηριότητα δευτερογενούς τομέα εντός των ορίων του δήμου, συμβάλλοντας στην διεύρυνση του δευτερογενούς τομέα.

Αναφέρεται ότι παρατηρείται έντονη δραστηριότητα ερασιτεχνικής συλλογής μανιταριών και βοτάνων αυτοφυούς προέλευσης, από επισκέπτες της περιοχής, η οποία είναι επιβλαβής για το περιβάλλον και πρέπει να περιοριστεί.

Κτηνοτροφία

Η κτηνοτροφία είναι σημαντικό κομμάτι του πρωτογενή τομέα για το Δήμο Παρανεστίου και εστιάζεται κυρίως σε εκτροφή βοοειδών και αιγοπροβάτων, με τον πληθυσμό των αιγοπροβάτων να υπερτερεί. Αφορά τόσο την παραγωγή κρέατος, όσο και γάλακτος. Το παραγόμενο γάλα αξιοποιείται από μεγάλες μεταποιητικές μονάδες της χώρας για την παραγωγή τυριού και άλλων τυροκομικών.

Στις συνθήκες που επιδεινώνουν το έργο των κτηνοτρόφων συγκαταλέγεται το γεγονός ότι οι επιδοτήσεις που διεκδικούν εξαρτώνται από τους επιλέξιμους βοσκότοπους, παράγοντας που επηρεάζει το πλήθος των εκτρεφόμενων ζώων και άρα το εισόδημα τους. Επιπλέον, είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι στο δήμο δε δραστηριοποιούνται τοπικές μονάδες επεξεργασίας των ζωικών προϊόντων, διαδικασία η οποία γίνεται από εταιρείες μεγαλύτερου βεληνεκούς με έδρα σε μεγαλύτερες πόλεις. Παλαιότερα δραστηριοποιούνταν δύο μονάδες σφαγείων, οι οποίες έχουν πλέον κλείσει, με αποτέλεσμα η διαδικασία αυτή να μεταφέρεται σε μονάδες της Δράμας και του Άγιου Αθανάσιου.

Μελισσοκομία

Στην περιοχή ανθεί η παραγωγή μελιού η οποία εντοπίζεται κυρίως στην περιοχή του Παρανεστίου, καθώς ευνοείται από την ύπαρξη του δάσους (βελανιδιές, καστανιές κα).

Η φύση της περιοχής είναι πλούσια σε μελισσοκομική χλωρίδα και χαρακτηρίζεται από αρκετές βροχοπτώσεις, συνθήκες που την καθιστούν κατάλληλη για την εκτροφή των σμηνών. Το μέλι που παράγεται, τόσο από επαγγελματίες, όσο και από ερασιτέχνες μελισσοκόμους είναι κυρίως δασόμελο και ανθόμελο (από άνθη αυτοφυούς βλάστησης).

Αλιεία

Το υδάτινο απόθεμα του ποταμού Νέστου και των ρεμάτων της περιοχής προσελκύει ερασιτέχνες αλιείς, τόσο αυτόχθονες όσο και από άλλες περιοχές και τη γειτονική Βουλγαρία. Η ερασιτεχνική αλιεία, ως δραστηριότητα επιτρέπεται στα εσωτερικά ύδατα, εκτός από τις περιόδους αναπαραγωγής των ψαριών (οπότε και απαγορεύεται από το Τμήμα Αλιείας Π.Ε. Δράμας). Η δραστηριότητα έχει φθίνει τα τελευταία χρόνια, με αποτέλεσμα να δραστηριοποιούνται 2-5 αυτόχθονες αλιείς, καθώς η ποιότητα των νερών έχει υποβαθμιστεί. Τα ψάρια που αλιεύονται περιλαμβάνουν τα είδη γριβάδι, άγρια πέστροφα, πέρκα, μπριάννα κ.α. Αξιοποιούνται μόνο για προσωπική κατανάλωση και δεν καταλήγουν στην αγορά.

Η ερασιτεχνική αλιεία, αν και επιτρεπόμενη στα εσωτερικά ύδατα, δεν ασκείται πάντα ακολουθώντας τους κανόνες δεοντολογίας (φαινόμενα όπως παράνομη αλιεία, αλιεία με απαγορευμένο αλιευτικό εξοπλισμό), με αποτέλεσμα να γίνεται επιβλαβής για την ισορροπία του οικοσυστήματος. Δεν υπάρχει η δυνατότητα ολοκληρωμένης παρακολούθησης του φαινομένου με αποτέλεσμα να εντοπίζονται μόνο μεμονωμένα περιστατικά, είτε από περιπόλους του Φορέα Διαχείρισης Οροσειράς της Ροδόπης, είτε από καταγγελίες πολιτών.

Υλοτομία

Ο τομέας της Υλοτομίας αποτελεί σημαντικό κομμάτι του πρωτογενούς τομέα. Ο δήμος διαθέτει πλούσιο φυσικό απόθεμα που συμπεριλαμβάνει σύμφωνα με το φορέα Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Οροσειράς Ροδόπης:

- Παραμεσογειακή ζώνη βλάστησης ή ζώνη των φυλλοβόλων δρυών: αποτελεί μεγάλο ποσοστό των δασών της περιοχής. Συγκροτείται κυρίως από τα οικοσυστήματα της δρυός. Στη ζώνη αυτή συμμετέχουν ακόμη οικοσυστήματα αείφυλλων και φυλλοβόλων πλατύφυλλων (καστανιά, γαύρος, πουρνάρι κ.α.).
- Ζώνη Οξιός- Ελάτης και Ορεινών Παραμεσόγειων Κωνοφόρων: αντιπροσωπεύεται από τα οικοσυστήματα της οξιός και της μαύρης Πεύκης\
- Ζώνη των ψυχρόβιων κωνοφόρων: με κύρια είδη τη δασική Πεύκη, την ερυθρελάτη καθώς και τη σημύδα από τα πλατύφυλλα. Καταλαμβάνει το 17,5% των δασών της περιοχής.

Τα κύρια είδη δέντρων που υλοτομούνται είναι η Οξυά, το Πεύκο και η Δρυς. Σύμφωνα με στοιχεία του Δασαρχείου Δράμας για την παραγωγή Δασικών προϊόντων στην περιοχή¹¹ του Δήμου Παρανεστίου για το έτος 2019, το σύνολο της **παραγωγής ξυλείας** ανέρχεται στα **37.475,79 κ.μ.** Οι **Δασικοί Συνεταιρισμοί** που δραστηριοποιούνται στην περιοχή με έτος βάσης το 2019, ανέρχονται σε **23**.

Πίνακας 15: Παραγωγή Δασικών Προϊόντων ανά Δασοπονικό Είδος (κ.μ.)

ΔΑΣΟΠΟΝΙΚΟ ΕΙΔΟΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ ΣΕ Κ.Μ.	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΟΞΥΑ	13.848,12	37,0%
ΔΑΣΙΚΗ & ΜΑΥΡΗ ΠΕΥΚΗ	16.772,15	44,8%
ΔΡΥΣ	6.855,52	18,3%
ΣΥΝΟΛΟ	37.475,79	100,0%

Πηγή: Στοιχεία από το Δασαρχείο Δράμας (από 01/01/2019 έως: 31/12/2019), ίδια επεξεργασία

Πίνακας 16: Παραγωγή Δασικών Προϊόντων ανά Κατηγορία Προϊόντων (κ.μ.)

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΣΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ ΣΕ Κ.Μ.	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΣΤΡΟΓΓΥΛΗ ΞΥΛΕΙΑ	21.374,29	57,0%
ΚΑΥΣΙΜΗ ΞΥΛΕΙΑ	10.506,43	28,0%
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΞΥΛΕΙΑ	642,68	1,7%
ΞΥΛΕΙΑ ΓΙΑ ΣΤΥΛΟΥΣ ΔΕΗ-ΟΤΕ	4.951,43	13,2%
ΛΕΠΤΗ ΣΤΡΟΓΓΥΛΗ ΞΥΛΕΙΑ	0,96	0,0%
ΣΥΝΟΛΟ	37.475,79	100,0%

Πηγή: Στοιχεία από το Δασαρχείο Δράμας (από 01/01/2019 έως: 31/12/2019), ίδια επεξεργασία

Η παραγωγή Οξυάς αντιστοιχεί στο 37% της παραγωγής ξυλείας, η παραγωγή Δασικής και Μαύρης Πεύκης στο 44,8% και η παραγωγή Δρυός στο 18,3% (Πίνακας 15). Εξετάζοντας την παραγωγή ξυλείας ανά Δασικό προϊόν, η Στρογγυλή Ξυλεία καταλαμβάνει το 57%, η καύσιμη το 28%, η ξυλεία για στύλους ΔΕΗ-ΟΤΕ το 13,2% και η Βιομηχανική Ξυλεία το 1,7%. Η λεπτή στρογγυλή ξυλεία που παράγεται, αποτελεί αμελητέα ποσότητα, σε σχέση με τα υπόλοιπα είδη (Πίνακας 16).

¹¹Τα στοιχεία αφορούν την ευρύτερη γεωγραφική περιοχή των βουνών του Παρανεστίου, η οποία δεν ταυτίζεται με τα διοικητικά όρια του Δήμου.

Εξόρυξη

Στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Παρανεστίου εμπεριέχεται πληθώρα ορυκτών πρώτων υλών. Σύμφωνα με στοιχεία του ΙΓΜΕ στο Παρανέστι εντοπίζονται χαλαζοαστριούχες ορυκτές πρώτες ύλες (βιομηχανικά ορυκτά που δυνητικά μπορούν να χρησιμοποιηθούν για παραγωγή ναυοϋλικών και για νέες βιομηχανικές χρήσεις και τεχνολογικές εφαρμογές), στην τοποθεσία Σπηλιά Παρανεστίου εντοπίζονται αποθέματα ουρανίου (τα οποία δεν είναι δυνατόν να αξιοποιηθούν με βάση τα σημερινά οικονομοτεχνικά δεδομένα) και εστίες ιονιζουσών ακτινοβολιών (για τις οποίες πρέπει να γίνει έλεγχος σε δομικά-διακοσμητικά υλικά, υδροφόρους ορίζοντες και ανθρωπογενείς δραστηριότητες για αποτροπή κοινωνικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων). Τέλος, στο Θόλο εντοπίζονται ορυκτές πρώτες ύλες.

Σύμφωνα με ενημερωτική έκθεση του Ι.Γ.Μ.Ε. προς το Δήμο Παρανεστίου για τις **εν δυνάμει αναπτυξιακές προοπτικές του γεωλογικού περιβάλλοντος** της ευρύτερης περιοχής της Π.Ε. Δράμας, συντίθεται ο Πίνακας 17. Οι περιοχές που βρίσκονται εντός της επικράτειας του Δήμου, σημειώνονται με έντονη γραφή και διαγράμμιση (Πολύσυκο, Θόλος, Φαρασινό, Πολυνέρι).

Πίνακας 17: Εν δυνάμει αναπτυξιακές προοπτικές Γεωλογικού Περιβάλλοντος της ευρύτερης περιοχής της Π.Ε. Δράμας

Περιοχή	Μεταλλοφορία	Προοπτικές
Πολύσυκο Θόλος Ραχούλα Νησάκι Καγκέλε	Καλιούχες, καλιονατριούχες, χαλαζοαστριούχες, ορυκτές πρώτες ύλες	Υφίστανται προοπτικές εντοπισμού κοιτασμάτων. Έχει ενταχθεί από το ΙΓΜΕ στο ΕΠΑΕ του ΕΣΠΑ, ερευνητικό έργο με στόχους τη συμπλήρωση δεδομένων αποθεματικού δυναμικού και τη διερεύνηση δυνατότητας παραγωγής εμπορεύσιμου προϊόντος καλιούχων, νατριούχων, χαλαζονατριούχων ορυκτών
Φαρασινό	Πολυμεταλλική Θειούχος μεταλλοφορία (Au, Ag, Zn, Pb, Cu)	Διερευνητικό ενδιαφέρον για κοιτασματολογική έρευνα
Μικρός Γρανίτης	Πορφυρική χαλκούχος μεταλλοφορία	Διερευνητικό ενδιαφέρον για κοιτασματολογική έρευνα
Συκίδια Φιντέρνα Λαγός - Κουρί	Μαγγανιούχος μεταλλοφορία	Περιορισμένο αποθεματικό Μαγγανίου. Διερευνητικό ενδιαφέρον για κοιτασματολογική έρευνα

Περιοχή	Μεταλλοφορία	Προοπτικές
<u>Πολυνέρι</u>	Μεταλλοφορίααγραφίτου	Διερευνητικό ενδιαφέρον για ενδεχόμενη κοιτασματολογική έρευνα
Αρχοντοβούνι	ΜεταλλοφορίαΠισουρανίτη - Ουρανίτη	Εντοπισμένο κοίτασμα με ενδεικτικά αποθέματα 1.550 τόνων μετάλλου. Πιλοτική εφαρμογή οδήγησε σε παραγωγή συμπυκνώματος ουρανίου (Μέθοδος παραγωγής: έκπλυση με θειικό οξύ και απόληψη του ουρανίου με ρητίνη. Παραγωγή συμπυκνώματος οξειδίου του ουρανίου και ισοτοπικός διαχωρισμός για παραγωγή πυρηνικού καυσίμου). Οι σημερινές οικονομοτεχνικές παράμετροι το κατατάσσουν στα μη οικονομικά εκμεταλλεύσιμα.

***Πηγή:** Στοιχεία από το Δήμο Παρνεστίου και το Ι.Γ.Μ.Ε.*

Εκκρεμεί η εκπόνηση ενδελεχών κοιτασματολογικών ερευνών, ώστε αφενός να διερευνηθεί το κατά πόσο η μεταλλοφορία της περιοχής είναι εκμεταλλεύσιμη και αφετέρου να διασφαλιστεί ότι ο σχεδιασμός ανάπτυξης των ορυκτών πρώτων υλών δε θα δημιουργεί συγκρουσιακές σχέσεις με τις διατάξεις του σχεδιασμού που αφορούν τη διαφύλαξη του πλούσιου οικολογικού αποθέματος του Δήμου.

A.1.2.1.3. Δευτερογενής Τομέας

Οι μεταποιητικές μονάδες της περιοχής είναι περιορισμένες και αφορούν, ως επί το πλείστον, τον κλάδο της οινοποίησης. Δεν διατίθενται μονάδες μεταποίησης κτηνοτροφικών προϊόντων (πχ, σφαγεία, ψυκτικοί θάλαμοι κτλ), γεγονός που έχει ως αποτέλεσμα τον περιορισμό της παραγωγικής βάσης στην πρωτογενή παραγωγή προϊόντων. Το παραγωγικό μοντέλο του Δήμου με βάση τα υφιστάμενα δεδομένα δε διαθέτει την κατάλληλη δυναμική για περαιτέρω διεύρυνσή του και στον τομέα της μεταποίησης, γεγονός που εκτός από τις νέες θέσεις εργασίας που θα προσέφερε στους κατοίκους, θα οδηγούσε και σε ένα σταθερό μοντέλο για το σύνολο της οικονομίας της περιοχής.

Τα **οινοποιεία** που δραστηριοποιούνται στην περιοχή είναι μόλις **4**: 3 στην Αδριανή και 1 μικρότερης εμβέλειας στο Νικηφόρο. Τα κρασιά που παράγονται είναι αξιόλογης ποιότητας και πολλά από αυτά αποτελούν Προϊόντα Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ) Δράμας ή Μακεδονίας και έχουν βραβευτεί σε διεθνείς διαγωνισμούς. Επιπλέον, τα

οινοποιεία προσφέρουν στον επισκέπτη τη δυνατότητα ξενάγησης, αποδίδοντας στον τόπο προστιθέμενη οικοτουριστική αξία.

Σημειώνεται ότι παλαιότερα υπήρξε ενασχόληση με παρασκευή τοπικών προϊόντων ως οργανωμένη πρωτοβουλία μέσα από τον Γυναικείο Αγροτικό Συνεταιρισμό Παρανεστίου, ο οποίος, ωστόσο, έχει παύσει τη δραστηριότητά του.

A.1.2.1.4. Τριτογενής Τομέας - Τουρισμός

Ο Τριτογενής τομέας στο Δήμο Παρανεστίου είναι περιορισμένος, ακολουθώντας το σύνθημα μοτίβο των ορεινών περιοχών που βασίζονται κυρίως στον πρωτογενή τομέα. Εκτός από υπηρεσίες εξυπηρέτησης των πολιτών, στην παροχή υπηρεσιών συγκαταλέγονται περιορισμένες τουριστικές υπηρεσίες, οι οποίες αφορούν εστίαση και ξενοδοχειακές παροχές, καθώς και δραστηριότητες εναλλακτικού τουρισμού που περιλαμβάνουν υδάτινες δραστηριότητες, δραστηριότητες βουνού και περιηγήσεις στα τοπικά οινοποιεία.

Η τουριστική δραστηριότητα συγκεντρώνεται κατά κύριο λόγο στον οικισμό του Παρανεστίου, όπου λειτουργούν δύο ξενοδοχεία τριών (3) αστέρων και μία επιχείρηση δραστηριοτήτων εναλλακτικού τουρισμού, αλλά και στον οικισμό της Αδριανής σχετικά με δραστηριότητες οινοτουρισμού¹².

Ο τουρισμός της περιοχής αφορά κατά κύριο λόγο την περίοδο μεταξύ Οκτωβρίου και Μαΐου. Ο αριθμός των διαθέσιμων κλινών αγγίζει τις 60 και η μέγιστη πληρότητα κλινών σε περιόδους ζήτησης είναι αρκετά περιορισμένη, ανέρχεται σε 20% (με το μέσο όρο του έτους να κυμαίνεται στο 10%).

Οι επισκέπτες είναι κυρίως άτομα από το εσωτερικό της χώρας και καταφθάνουν στην περιοχή για φυσιολατρικό, περιπατητικό τουρισμό, οινοτουρισμό και τουρισμό extreme sports, καθώς το τμήμα του Νέστου στην περιοχή του Παρανεστίου, λόγω της ορμητικότητας των νερών του, προσφέρεται για ράφτινγκ . Καταγράφονται όμως και πιο μεμονωμένοι επισκέπτες από το εξωτερικό (από χώρες όπως η Γερμανία, Αυστρία, Ολλανδία), οι οποίοι καταφθάνουν στοχευμένα για πιο εξειδικευμένες φυσιολατρικές δραστηριότητες, όπως η παρατήρηση πεταλούδων και πουλιών.

---

¹² Πρόκειται για δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα στα οινοποιεία της περιοχής, τα οποία είναι επισκέψιμα.

Στους ανταγωνιστικούς κοντινούς προορισμούς του Παρανεστίου, συγκαταλέγονται τα χωριά Σταυρούπολη και Τοξότες Ξάνθης, τα οποία λόγω εγγύτητας με τον ποταμό Νέστο, προσφέρουν αντίστοιχες τουριστικές δραστηριότητες στον επισκέπτη.

Παρότι περιορισμένος, ο τουριστικός τομέας με την κατάλληλη διαχείριση και αξιοποίηση του ανεκμετάλλετου φυσικού αποθέματος, θα μπορούσε να διευρυνθεί.

Τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής τα οποία δεν έχουν αξιοποιηθεί επαρκώς περιλαμβάνουν τα εξής:

- το πλούσιο φυσικό απόθεμα, το οποίο περιλαμβάνει το μοναδικό Παρθένο Δάσος του Φρακτού, τα Θρακικά Τέμπη (τα οποία μπορεί κανείς να διασχίσει με το τραίνο στη διαδρομή Παρανέστι- Ξάνθη), τον ποταμό Νέστο, τους παραποτάμους του και τα ρέματα με τους καταρράκτες
- οι περιπατητικές διαδρομές στο βουνό σε συνδυασμό με θεσμούς όπως ο Υπερμαραθώνιος Παρθένου Δάσους στο Παρανέστι ο οποίος διοργανώνεται εδώ και 13 χρόνια και νέους θεσμούς που θα μπορούσαν να δημιουργηθούν (η Ελληνική Ομοσπονδία Ποδηλασίας έχει ήδη εκφραστεί ενδιαφέρον για την αξιοποίηση διαδρομών εντός των οικισμών)
- τα ιαματικά λουτρά Θερμιών, για τα οποία ο δήμος έχει κινήσει διαδικασίες για την έκδοση άδειας λειτουργίας Κέντρου Υδροθεραπείας
- τα οινοποιεία της περιοχής, τα οποία ήδη δίνουν τη δυνατότητα επίσκεψης και ξενάγησης
- η ύπαρξη φορέων όπως ο Φορέας Διαχείρισης της Οροσειράς Ροδόπης¹³, το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Ροδόπης και το Εκθετήριο αγροτικής και πολιτιστικής κληρονομιάς
- τα αρχαιολογικά ευρήματα προϊστορικής εποχής στο λόφο Καλές ή Ακρόπολη
- ο οικισμός Μεσοχωρίου και οι οικισμοί με σπίτια αγροτικής αρχιτεκτονικής (Άνω Θόλος, Καπνόφυτο, Κρήνη, Πρασινάδα)
- η κτισμένη κληρονομιά, όπως τα μοναστήρια της περιοχής, τα γεφύρια, τα κτίρια των σιδηροδρομικών σταθμών

Τα οφέλη από μία ολοκληρωμένη τουριστική ανάπτυξη της περιοχής του Παρανεστίου είναι πολλά, καθώς θα λειτουργούσαν πολλαπλασιαστικά και κυρίως θα ενίσχυαν φήμη και την εξωστρέφεια της περιοχής, δημιουργώντας μια ισχυρή τοπική ταυτότητα,

---

¹³ Συγχωνεύτηκε στη Μονάδα Διαχείρισης Εθνικών Πάρκων Δέλτα Νέστου – Βιστωνίδας – Ισμαρίδας και Ροδόπης με έδρα το Πόρτο Λάγος και παράρτημα στο Μεσοχώρι Παρανεστίου

μίας συνεχώς ανατροφοδοτούμενης αναπτυξιακής διαδικασίας που αξιοποιεί με βιώσιμο τρόπο τους φυσικούς πόρους. Κρίνεται ότι η διαμόρφωση ενός στρατηγικού πλάνου ανάπτυξης του Δήμου Παρανεστίου, ως μια περιοχή Τουριστικού προορισμού, θα συνέβαλλε καθοριστικά στον προσδιορισμό μοναδικής ταυτότητας της περιοχής αποφέροντας οφέλη, όπως:

- Μεγαλύτερα περιθώρια κέρδους στην τοπική οικονομία
- Απόκτηση εμπορικής αξίας
- Αφοσίωση επισκεπτών στον προορισμό
- Μικρότερη τρωτότητα στις ενέργειες μάρκετινγκ των ανταγωνιστών
- Μικρότερη τρωτότητα στις κρίσεις μάρκετινγκ
- Μεγαλύτερη συνεργασία και υποστήριξη από εμπορικούς εταίρους
- Βάση για το συντονισμό των προσπαθειών του ιδιωτικού τομέα
- Αυξημένη αποτελεσματικότητα της επικοινωνίας μάρκετινγκ

Στο εν λόγω Στρατηγικό Πλάνο για την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής κρίνεται σημαντικό να περιλαμβάνεται πλέον και σχέδιο δράσης με εναλλακτικές ενέργειες σε περιπτώσεις έκτακτων συνθηκών, όπως πχ η πρόσφατη πανδημία που έλαβε χώρα σε παγκόσμιο επίπεδο, με τη συμμετοχή όλων των φορέων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα που εμπλέκονται άμεσα ή έμμεσα στην παροχή υπηρεσιών στον τουριστικό κλάδο.

A.1.2.2 Απασχόληση

Κατόπιν ανάλυσης και επεξεργασίας των στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ (απογραφή 2011), διαπιστώνεται ότι στο Δήμο Παρανεστίου ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός είναι αναλογικά χαμηλότερος (27,9%), ως ποσοστό, σε σχέση με τα αντίστοιχα εθνικά και περιφερειακά ποσοστά και τα ποσοστά της Π.Ε (που ξεπερνούν το 37%). Το αντίστοιχο ποσοστό των ανέργων (7,2%) είναι οριακά πιο χαμηλό από αυτά των ανώτερων διοικητικών επιπέδων. Τέλος, το ποσοστό των οικονομικά μη ενεργών ατόμων (72,1%) κινείται σε υψηλότερα επίπεδα για το δήμο σε σχέση με την Π.Ε. την Περιφέρεια και τη Χώρα (Πίνακας 19). Βάσει των δεδομένων της καταγραφής του Πίνακας 19 εκτιμώνται συγκεκριμένα ποσοστά προς διευκόλυνση της εξαγωγής συμπερασμάτων (Πίνακας 18).

Πίνακας 18: Δείκτες Απασχόλησης – Ανεργίας (Μόνιμος Πληθυσμός 2011)

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΧΩΡΑ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΡΑΜΑΣ	ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ
% ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ	-	-	40,31%	32,35%
% ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΩΝ ΑΝΤΡΩΝ	-	-	59,69%	67,65%
% ΑΝΕΡΓΩΝ / ΕΝΕΡΓΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ	-	-	27,43%	31,53%
% ΑΝΕΡΓΩΝ / ΕΝΕΡΓΩΝ ΑΝΤΡΩΝ	-	-	21,17%	22,96%
% ΕΝΕΡΓΟΙ / ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	42,40%	38,57%	37,36%	27,89%
% ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ / ΕΝΕΡΓΟΥΣ	81,27%	79,85%	76,31%	74,26%
% ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ / ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	34,46%	30,80%	28,51%	20,71%
% ΑΝΕΡΓΟΙ / ΕΝΕΡΓΟΥΣ	18,73%	20,15%	23,69%	25,74%
% ΑΝΕΡΓΟΙ / ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	7,94%	7,77%	8,85%	7,18%
% ΠΡΩΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ / ΑΝΕΡΓΟΙ	69,06%	69,81%	64,70%	60,71%
% ΝΕΟΙ ΑΝΕΡΓΟΙ / ΑΝΕΡΓΟΙ	30,94%	30,19%	35,30%	39,29%
% ΜΗ ΕΝΕΡΓΟΙ / ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	57,60%	61,43%	62,64%	72,11%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, *ιδία επεξεργασία*

Όπως φαίνεται από τους σχετικούς δείκτες, βάσει των στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ, το ποσοστό των ανέργων ως προς τους ενεργούς στο Δήμο Παρανεστίου (25,74%) είναι αρκετά υψηλότερο από το αντίστοιχο εθνικό (18,73%) και υψηλότερο από τα αντίστοιχα ποσοστά σε επίπεδο Περιφέρειας (20,15%) και Π.Ε. Δράμας (23,69%). Σημαντικά χαμηλότερα είναι τα ποσοστά που παρατηρούνται στους δείκτες των «ανέργων προς τις ενεργές γυναίκες» σε σύγκριση με την Π.Ε., όπως και στο δείκτη των «ανέργων νέων προς το σύνολο των ανέργων» σε σχέση με τα ανώτερα διοικητικά επίπεδα.

Πίνακας 19: Μόνιμος Πληθυσμός, κατά φύλο και κατάσταση ασχολίας (2011)

Περιγραφή τόπου μόνιμης διαμονής/ φύλο	Σύνολο	Οικονομικά ενεργοί					Οικονομικά μη ενεργοί			
		Σύνολο Οικονομικ ά Ενεργών	Απασχο λούμενοι	Άνεργοι			Σύνολο Οικονομικά Μη ενεργών	Μαθητές- σπουδαστές	Συνταξιούχ οι	Λοιποί
				Σύνολο Ανέργων	Πρώην απασχολούμενοι	"Νέοι"				
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	10.816.286	4.586.636	3.727.633	859.003	593.235	265.768	6.229.650	1.737.074	2.407.222	2.085.354
%		42,4%	34,5%	7,9%	5,5%	2,5%	57,6%	16,1%	22,3%	19,3%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	608.182	234.579	187.306	47.273	33.000	14.273	373.603	96.207	153.356	124.040
%		38,6%	30,8%	7,8%	5,4%	2,3%	61,4%	15,8%	25,2%	20,4%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΡΑΜΑΣ	98.287	36.720	28.020	8.700	5.629	3.071	61.567	15.368	28.445	17.754
%		37,4%	28,5%	8,9%	5,7%	3,1%	62,6%	15,6%	28,9%	18,1%
Άρρενες	47.542	21.920	17.279	4.641	3.145	1.496	25.622	7.797	13.695	4.130
Θήλεις	50.745	14.800	10.741	4.059	2.484	1.575	35.945	7.571	14.750	13.624
ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	3.901	1.088	808	280	170	110	2.813	493	1.430	890
%		27,9%	20,7%	7,2%	4,4%	2,8%	72,1%	12,6%	36,7%	22,8%
Άρρενες	1.971	736	567	169	116	53	1.235	245	670	320
Θήλεις	1.930	352	241	111	54	57	1.578	248	760	570

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία

Σε επίπεδο απασχόλησης (Πίνακας 20), διαπιστώνεται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των ανέργων (41,07%) αφορά και τη μεγαλύτερη δεξαμενή οικονομικά ενεργών ατόμων, δηλαδή τα άτομα που έχουν ολοκληρώσει τη δευτεροβάθμια ή και κάποιου τύπου μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση (ΙΕΚ, Κολλέγια κλπ.). Το ποσοστό αυτό κυμαίνεται σε παρόμοια επίπεδα με αυτά των ανώτερων διοικητικών επιπέδων. Αντίθετα το ποσοστό των ανέργων «αποφοίτων τριτάξιου Γυμνασίου και πτυχιούχοι Επαγγελματικών Σχολών» είναι αρκετά υψηλότερο σε σχέση με την Π.Ε., την Περιφέρεια και τη Χώρα, παρότι τα επαγγέλματα που αξιοποιούν άτομα αυτού του μορφωτικού επιπέδου είναι αναλογικά περισσότερα σε επίπεδο δήμου σύγκριση με τη Χώρας, την Περιφέρειας, και την Π.Ε. Τέλος, το μικρότερο ποσοστό ανέργων καταλαμβάνουν οι άνεργοι που έχουν ολοκληρώσει την ανώτατη εκπαίδευση.

Πίνακας 20: Άνεργοι κατά επίπεδο εκπαίδευσης, Μόνιμος Πληθυσμός 2011

Τόπος μόνιμης διαμονής	Σύνολο	Κάτοχοι διδακτορικού ή μεταπτυχιακού τίτλου / Πτυχιούχοι Παν/μίου - Πολυτεχνείου, ΑΤΕΙ, ΑΣΠΑΙΤΕ, ανώτερων επαγγελματικών και ισότιμων σχολών	Πτυχιούχοι μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΙΕΚ, Κολλέγια κλπ.) / Απόφοιτοι Λυκείου (Γενικού, Εκκλησιαστικού, Επαγγελματικού κλπ.)	Απόφοιτοι τριτάξιου Γυμνασίου και πτυχιούχοι Επαγγελματικών Σχολών	Άλλη περίπτωση ⁽¹⁾
ΧΩΡΑ	859.003	180.590	375.748	146.740	155.925
%		21,02%	43,74%	17,08%	18,15%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	47.273	7.624	17.443	8.222	13.984
%		16,13%	36,90%	17,39%	29,58%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	8.700	1.488	3.636	1.919	1.657
%		17,10%	41,79%	22,06%	19,05%
ΔΗΜΟΣ	280	34	115	74	57
%		12,14%	41,07%	26,43%	20,36%

(1) Περιλαμβάνεται ο πληθυσμός που: α) Αποφοίτησε από το Δημοτικό β) εγκατέλειψε το Δημοτικό αλλά γνωρίζει γραφή και ανάγνωση, γ) ολοκλήρωσε την προσχολική αγωγή, δ) δεν γνωρίζει γραφή και ανάγνωση ε) γεννήθηκε μετά την 1/1/2005

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, *ιδία επεξεργασία*

Στον επόμενο πίνακα (Πίνακας 21) παρουσιάζονται τα ποσοστά τόσο του οικονομικά ενεργού, όσο και του οικονομικά μη ενεργού πληθυσμού κατά επίπεδο εκπαίδευσης.

Πίνακας 21: Επίπεδο Εκπαίδευσης Οικονομικά Ενεργού και Οικονομικά Μη ενεργού Πληθυσμού του Δήμου Παρανεστίου, Μόνιμος Πληθυσμός 2011

ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ - Μόνιμος Πληθυσμός 2011	Σύνολο	Κάτοχοι διδακτορικού ή μεταπτυχιακού τίτλου / Πτυχιούχοι Παν/μίου - Πολυτεχνείου, ΑΤΕΙ, ΑΣΠΑΙΤΕ ανώτερων επαγγελματικών και ισότιμων σχολών	Πτυχιούχοι μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΙΕΚ, Κολλέγια κλπ.) / Απόφοιτοι Λυκείου (Γενικού, Εκκλησιαστικού, Επαγγελματικού κλπ.)	Απόφοιτοι τριτάξιου Γυμνασίου και πτυχιούχοι Επαγγελματικών Σχολών	Απόφοιτοι Δημοτικού / Άλλη περίπτωση ⁽¹⁾	Σχόλιο
Οικονομικά ενεργός πληθυσμός κατά επίπεδο εκπαίδευσης	1.088	137	382	309	260	(1) Περιλαμβάνεται ο πληθυσμός που: α) Αποφοίτησε από το Δημοτικό β) εγκατέλειψε το Δημοτικό αλλά γνωρίζει γραφή και ανάγνωση, γ) ολοκλήρωσε την προσχολική αγωγή, δ) δεν γνωρίζει γραφή και ανάγνωση ε) γεννήθηκε μετά την 1/1/2005
%	27,89%	3,51%	9,79%	7,92%	6,66%	
Απασχολούμενοι κατά επίπεδο εκπαίδευσης	808	103	267	235	203	(1) Περιλαμβάνονται και οι απασχολούμενοι που : α)εγκατέλειψαν το Δημοτικό αλλά γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση, β) ολοκλήρωσαν την προσχολική αγωγή γ) δεν γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση
Άνεργοι κατά επίπεδο εκπαίδευσης	280	34	115	74	57	(1) Περιλαμβάνεται ο πληθυσμός που: α) Αποφοίτησε από το Δημοτικό β) εγκατέλειψε το Δημοτικό αλλά γνωρίζει γραφή και ανάγνωση, γ) ολοκλήρωσε την προσχολική αγωγή, δ) δεν γνωρίζει

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ 2020-2023
Φάση Α΄: Στρατηγικός Σχεδιασμός

ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ - Μόνιμος Πληθυσμός 2011	Σύνολο	Κάτοχοι διδακτορικού ή μεταπτυχιακού τίτλου / Πτυχιούχοι Παν/μίου - Πολυτεχνείου, ΑΤΕΙ, ΑΣΠΑΙΤΕ ανώτερων επαγγελματικών και ισότιμων σχολών	Πτυχιούχοι μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΙΕΚ, Κολλέγια κλπ.) / Απόφοιτοι Λυκείου (Γενικού, Εκκλησιαστικού, Επαγγελματικού κλπ.)	Απόφοιτοι τριτάξιου Γυμνασίου και πτυχιούχοι Επαγγελματικών Σχολών	Απόφοιτοι Δημοτικού / Άλλη περίπτωση⁽¹⁾	Σχόλιο
						γραφή και ανάγνωση ε) γεννήθηκε μετά την 1/1/2005
Οικονομικά Μη ενεργός πληθυσμός κατά επίπεδο εκπαίδευσης	2.813	97	375	339	2.002	(1) Περιλαμβάνεται ο πληθυσμός που: α) Αποφοίτησε από το Δημοτικό β) εγκατέλειψε το Δημοτικό αλλά γνωρίζει γραφή και ανάγνωση, γ) ολοκλήρωσε την προσχολική αγωγή, δ) δεν γνωρίζει γραφή και ανάγνωση ε) γεννήθηκε μετά την 1/1/2005
%	72,11%	2,49%	9,61%	8,69%	51,32%	
Σύνολο Πληθυσμού	3.901	234	757	648	2.262	
%		6,00%	19,41%	16,61%	57,99%	

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία

Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για το Στατιστικό Μητρώο Επιχειρήσεων για το Δήμο Παρανεστίου, ο αριθμός των νομικών μονάδων που καταγράφονται αγγίζουν τις **364 επιχειρήσεις**, απασχολώντας **615 άτομα** (στοιχεία για το έτος 2017). Πρόκειται, συνεπώς για μικρές επιχειρήσεις τοπικής εμβέλειας που δεν απασχολούν πολλούς εργαζομένους. Ο κύκλος εργασιών τους αγγίζει τα 30.352.342 ευρώ.

Ο Δήμος Παρανεστίου, ως ορεινός δήμος με μικρό πληθυσμό, διαθέτει όλα τα χαρακτηριστικά των μη αστικών δήμων, όπου κυριαρχούν οι χρήσεις της κατοικίας, η χρήση των καταστημάτων είναι πιο περιορισμένη, όπως και τα κτίρια που φιλοξενούν τουριστικές χρήσεις. Το ποσοστό των κατοικιών ανέρχεται στο 70,5%. Τα σχολικά κτίρια αν και υψηλά σε ποσοστό, είναι ανενεργά εκτός από 8, όπως αυτά παρουσιάζονται στον Πίνακας 37 (υποκεφάλαιο Α.1.3.10). Κτίρια ξενοδοχειακών χρήσεων συναντώνται μόνο στη Δ.Ε. Παρανεστίου.

Πίνακας 22: Κτίσματα του Δ. Παρανεστίου για κατοικία και επαγγελματική/λοιπή χρήση - Απογραφή Κτιρίων 2011

Περιγραφή διοικητικής διαίρεσης	Σύνολο κτιρίων	Κατοικία	Εκκλησία - Μοναστήρι	Ξενοδοχείο	Εργοστάσιο - Εργαστήριο	Σχολικό κτίριο	Κατάστημα - Γραφείο	Σταθμός αυτοκινήτων (πάρκινγκ)	Νοσοκομείο, κλινική κλπ.	Άλλη χρήση
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	4.105.637	3.246.008	48.387	43.516	33.762	21.853	206.254	17.467	1.973	486.417
%		79,1%	1,2%	1,1%	0,8%	0,5%	5,0%	0,4%	0,0%	11,8%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ Σ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	286.365	205.771	1.744	1.572	1.931	1.696	13.286	1.171	135	59.059
%		71,9%	0,6%	0,5%	0,7%	0,6%	4,6%	0,4%	0,0%	20,6%
ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	3.115	2.196	63	3	26	33	129	33	2	630
%		70,5%	2,0%	0,1%	0,8%	1,1%	4,1%	1,1%	0,1%	20,2%
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	989	680	32	3	0	17	51	4	1	201
%		68,8%	3,2%	0,3%	0,0%	1,7%	5,2%	0,4%	0,1%	20,3%

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ 2020-2023
Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Περιγραφή διοικητικής διαίρεσης	Σύνολο κτιρίων	Κατοικία	Εκκλησία - Μοναστήρι	Ξενοδοχείο	Εργοστάσιο - Εργαστήριο	Σχολικό κτίριο	Κατάστημα - Γραφείο	Σταθμός αυτοκινήτων (πάρκινγκ)	Νοσοκομείο, κλινική κλπ.	Άλλη χρήση
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ	2.126	1.516	31	0	26	16	78	29	1	429
%		71,3%	1,5%	0,0%	1,2%	0,8%	3,7%	1,4%	0,0%	20,2%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία

Συμπερασματικά, τα δεδομένα που αφορούν τους τομείς παραγωγής, την απασχόληση και τους απασχολούμενους καθιστούν αντιληπτό ότι ο Δήμος Παρανεστίου διαθέτει μια περιορισμένη παραγωγική βάση, η οποία στηρίζεται κυρίως στον πρωτογενή τομέα, με ατροφικούς τους άλλους δύο τομείς. Μη κατέχοντας το συγκριτικό πλεονέκτημα του δυναμικού νεανικού πληθυσμού, ο δήμος χαρακτηρίζεται από χαμηλή αναλογία οικονομικά ενεργών πολιτών και από σχετικά υψηλά ποσοστά ανεργίας. Επιπρόσθετα, **οι απασχολούμενοι χαρακτηρίζονται από μέτριο μορφωτικό επίπεδο**, γεγονός που τους καθιστά μη ανταγωνιστικούς σε επαγγέλματα που δε σχετίζονται με τον πρωτογενή τομέα.

A.1.3. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ

A.1.3.1. Κλίμα

Το κλίμα της περιοχής χαρακτηρίζεται από μεσογειακό με θερμό, κατά τη θερινή περίοδο. Στα μεγαλύτερα υψόμετρα της περιοχής, το κλίμα γίνεται μεταβατικό προς ηπειρωτικό. Καταγράφονται σημαντικές αποκλίσεις μεταξύ χαμηλότερης και υψηλότερης θερμοκρασίας εντός του εικοσιτετραώρου.

A.1.3.2. Γεωλογικοί – υδάτινοι πόροι

Το υπέδαφος της περιοχής αποτελείται από πετρώματα (αγνευσιακά, σχιστόλιθοι, μάρμαρα κ.α.). Πρόκειται για λεπτοκρυσταλλικά πετρώματα με χρώματα που ποικίλουν από τέφρα ως ανοιχτό καστανό με υφή γνευσιακή και στοιχειώδη. Κατά μήκος της κοίτης εντοπίζονται ορισμένα πεδινά τμήματα που έχουν δημιουργηθεί από τις διαβρώσεις και αποθέσεις του ποταμού. Ο τεκτονισμός των πετρωμάτων της λεκάνης είναι σημαντικός.

Στα κύρια χαρακτηριστικά του δήμου είναι ότι διατρέχεται από τον Νέστο ποταμό και τους παραπόταμους του (Διαβολόρεμα, ρέμα Φαρασινού, Αχλαδόρεμα, Αρκουδόρεμα και το ρεύμα Περιβλέπτου) και καθώς και η παρουσία των τεχνητών λιμνών που προήλθαν από τα φράγματα στον ως άνω ποταμό.

Ένα μεγάλο τμήμα της περιοχής εμφάνισης των μεταμορφωμένων πετρωμάτων σήμερα, καταλαμβάνουν οι γρανιτικές διεισδύσεις και τα ηφαιστειακά πετρώματα. Εντοπίζονται σε μια ζώνη κατά μήκος σχεδόν με τα Βουλγαρικά σύνορα και αποτελούνται από συμπαγείς γρανίτες, γρανοδιορίτες και από ηφαιστίτες οι οποίοι εμφανίζονται κατακερματισμένοι. Τέλος ένα πολύ μικρό μέρος της περιοχής καλύπτεται από ιζηματογενή πετρώματα τα οποία διακρίνονται κυρίως στα ιζήματα που έχουν αποτεθεί στην ευρύτερη κοίτη του ποταμού ή των χειμάρρων του ή στα μικρά πεδινά ανοίγματα της κοίτης και έχουν προέλθει από την διάβρωση των πετρωμάτων της λεκάνης.

A.1.3.3. Προστατευόμενες περιοχές

Δάσος Φρακτού

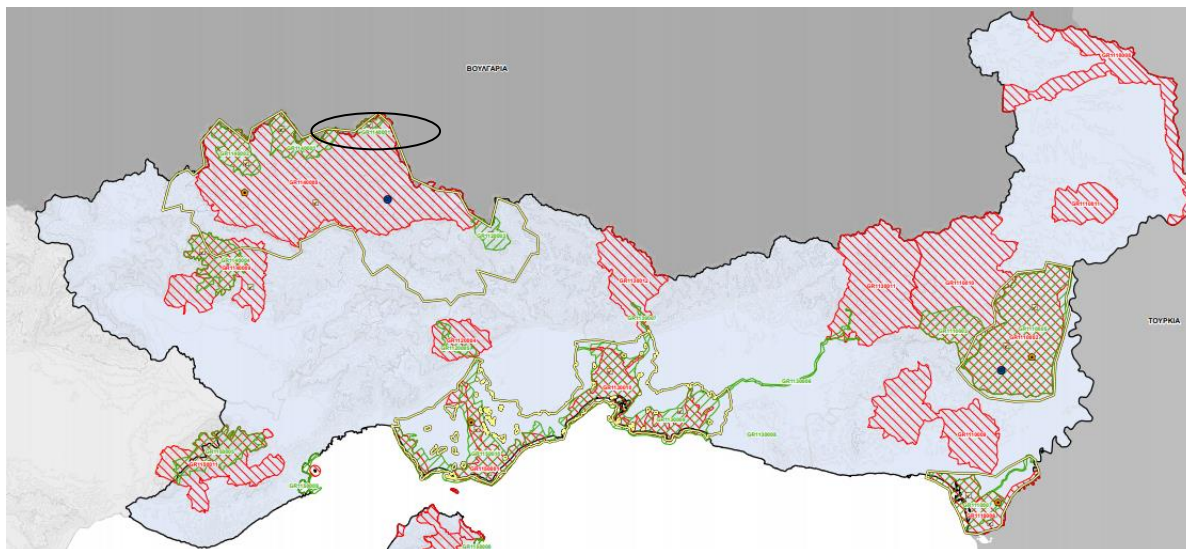
Το Δάσος Φρακτού βρίσκεται στο βόρειο τμήμα του Δήμου Παρανεστίου, καταλαμβάνει έκταση 1.088 Ha και υπάγεται στις προστατευόμενες περιοχές του Δικτύου Natura με κωδικό GR114001 (TKΣ¹⁴). Χαρακτηριστικό είναι ότι έχει προσελκύσει το ενδιαφέρον της Unesco (Πρόγραμμα Manand Biosphere) για την ένταξή του στον Κατάλογο Παγκόσμιας

---

14 Τόπος Κοινοτικής Σημασίας

Φυσικής Κληρονομιάς. Θεωρείται μάλιστα το σπουδαιότερο του είδους του στην Ευρώπη.

Εικόνα 4: Η θέση του Παρθένου Δάσους Φρακτού στην ΠΑΜΘ

Πηγή: Οργανισμός έρευνας και ανάλυσης, Διανεώσεις, 2017

Το Δάσος Φρακτού καταγράφηκε αρχικά ως παρθένο¹⁵ το 1979 και την επόμενη χρονιά κηρύχθηκε ως **Διατηρητέο Μνημείο** της φύσης, λόγω της μεγάλης φυτογεωγραφικής, οικολογικής και ιστορικής του αξίας. Από τότε και μέχρι σήμερα βρίσκεται σε καθεστώς απόλυτης προστασίας, αφού δεν επιτρέπεται καμιά ανθρώπινη δραστηριότητα, παρά μόνο η επιστημονική έρευνα.

Η πλούσια βλάστηση της περιοχής περιλαμβάνει πλήθος αείφυλλων και φυλλοβόλων, κωνοφόρων και πλατύφυλλων, με κύρια είδη την οξιά, τη δασική και μαύρη πεύκη, τη δρυά, τη λευκή ελάτη αλλά και την ερυθρελάτη. Σημαντικό φυσικό πόρο του αποτελεί η ξυλεία, ενώ η περιοχή είναι από τις πλουσιότερες στη χώρα σε είδη μανιταριών. Πλούσια σε είδη και αριθμούς είναι και η πανίδα που εμφανίζει σχεδόν όλα τα είδη που ζουν στα ελληνικά ορεινά συμπλέγματα. Περιλαμβάνει περισσότερα από 100 είδη πουλιών και 32 είδη θηλαστικών, με ιδιαίτερα σημαντική την παρουσία του σπάνιου και προστατευόμενου πληθυσμού αγριόγιδου. Λειτουργικό κέντρο του δάσους είναι το δασικό εργοτάξιο Φρακτού που βρίσκεται 8,5 χλμ. πριν από αυτό.

Από αισθητική άποψη το δάσος Φρακτού διακρίνεται για τη χαρακτηριστική και μοναδική ομορφιά του. Οι έντονοι γεωλογικοί σχηματισμοί στο κεντρικό τμήμα της περιοχής μαζί με τις πολλές σάρες δίνουν μια τραχύτητα και αγριάδα στο χώρο που ξεφεύγει από τα

¹⁵Η εξέλιξή του ακολούθησε τους κανόνες της φύσης και δε διαταράχθηκε από τον άνθρωπο εδώ και τουλάχιστον 500 χρόνια

συνηθισμένα δασικά τοπία. Το "Αχλαδόρεμα", που μαζί με τα ρέματά του διασχίζει το Φρακτό, σχηματίζει έξι εντυπωσιακούς καταρράκτες και προσθέτει το απαραίτητο αισθητικό στοιχείο, το νερό.

Εικόνα 5: Το Παρθένο Δάσος Φρακτού

Πηγή: <https://paranesti.gr/>

Το δάσος Φρακτού αποτελεί ένα μοναδικό μνημείο της φύσης, τουλάχιστον για την οροσειρά της Ροδόπης. Η ύπαρξη σε αυτό του Παρθένου Δάσους¹⁶ (GR1140007, περιοχή ΖΕΠ), ο συνδυασμός των γεωλογικών και υδάτινων σχηματισμών με την πλούσια βλάστηση και πανίδα αποτελούν ένα πλήρες δασικό τοπίο που θεωρείται από τα ομορφότερα σε εθνικό επίπεδο.

Περιοχή Ελατιά

Η περιοχή Ελατιά (GR 1140003) αποτελεί Τόπο Κοινοτικής Σημασίας και καταλαμβάνει συνολική έκταση 7.156 Ha. Περιλαμβάνει την περιοχή της Ελατιάς και την Πυραμίδα Κούτρα. Στην περιοχή υπάρχουν εκτεταμένα δάση με οξιά, ερυθρελάτη και δασική πεύκη. Στο ανατολικό τμήμα της περιοχής απαντώνται και δρυοδάση και δάση μαύρης πεύκης.

---

¹⁶ Έκτασης 569 Ha

Εικόνα 6: Το Δάσος της Ελατιάς

Πηγή: <https://paranesti.gr/>

A.1.3.4. Καταφύγια Άγριας Ζωής

Στην περιοχή του Δήμου Παρανεστίου υπάρχουν τα κάτωθι Καταφύγια Άγριας Ζωής (Κ.Α.Ζ.):

- Κ.Α.Ζ. σε μέρος του Παρθένου Δάσους Παρανεστίου συνολικής έκτασης 53.122 στρεμμάτων.
- Κ.Α.Ζ. Πλατανιάς – Πτελέας, συνολικής έκτασης 39.000 στρέμματα.
- Κ.Α.Ζ. Αετοράχης – Παρανεστίου συνολικής έκτασης 48.900 στρέμματα.
- Κ.Α.Ζ. ποταμού Νέστου.

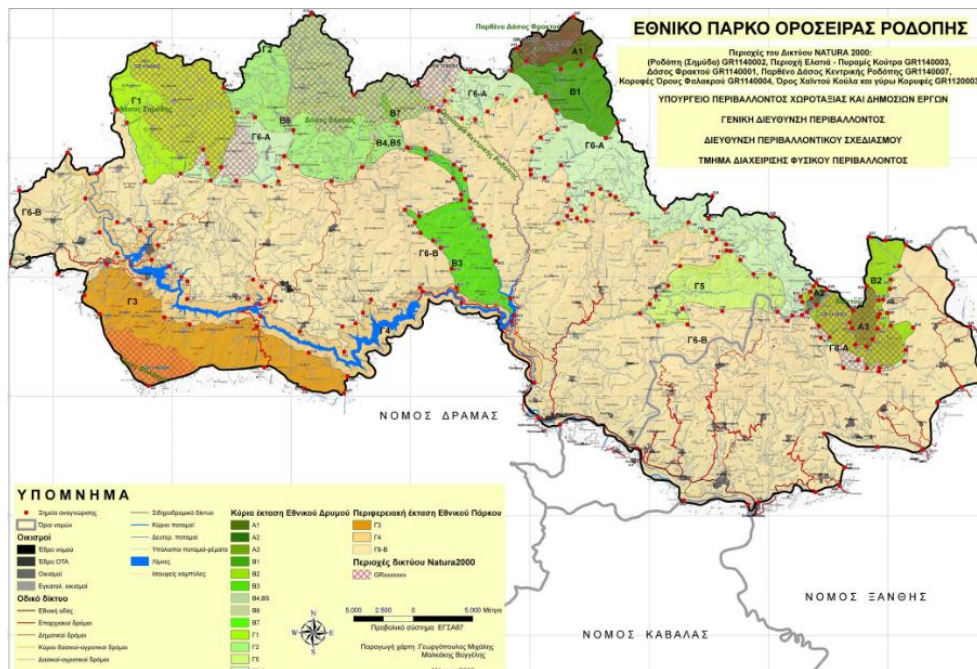
A.1.3.5. Εθνικό Πάρκο Οροσειράς Ροδόπης - Φορέας Διαχείρισης

Το Εθνικό Πάρκο Οροσειράς Ροδόπης (ΕΠΟΡ) περιλαμβάνει το κεντρικό και δυτικό τμήμα του ορεινού συγκροτήματος της Ροδόπης, από τις βορειοανατολικές πλαγιές του όρους Φαλακρού και εν συνεχεία βορείως τού ποταμού Νέστου μέχρι τα ελληνοβουλγαρικά σύνορα και την ορεινή περιοχή της Ξάνθης. Η Προστατευόμενη Περιοχή Οροσειράς Ροδόπης η οποία θεσμοθετήθηκε με το Ν. 3044/2002, χαρακτηρίστηκε ως Εθνικό Πάρκο με την Κοινή Υπουργική Απόφαση 40379/01-10-2009 (ΦΕΚ 445 Δ'/02-10-2009). Το ΕΠΟΡ ταυτίζεται με την περιοχή χωρικής αρμοδιότητας του Φορέα Διαχείρισης Οροσειράς Ροδόπης¹⁷, όπως αυτή

¹⁷ Σύμφωνα με τις διατάξεις του υπ. 4685/07.05.2020 ΠΔ (ΦΕΚ 92/Α/07.05.2020) «Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών 2018/844 και 2019/692 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις» ο φορέας διαχείρισης Ροδόπης συγχωνεύτηκε στη Μονάδα Διαχείρισης Εθνικών Πάρκων Δέλτα Νέστου – Βιστωνίδας – Ισμαρίδας και Ροδόπης με έδρα το Πόρτο Λάγος και παράρτημα στο Μεσοχώρι Παρανεστίου.

καθορίστηκε με το Ν. 3044/2002, με συνολική έκταση 1.731.150 στρεμμάτων. Τέλος, στο Φρακτό βρίσκεται το Κέντρο Επισκεπτών Φρακτού «Θ. Αραμπατζής».

Εικόνα 7: Το Εθνικό Πάρκο Οροσειράς Ροδόπης

Πηγή: <http://www.fdor.gr/>

A.1.3.6. Χλωρίδα

Σημαντικά είδη της χλωρίδας¹⁸ απαντώνται στην ευρύτερη δασική περιοχή του δήμου Παρανεστίου, και ιδιαίτερα στις προστατευόμενες περιοχές. Στο δάσος Φρακτού και στο Παρθένο δάσος της Ροδόπης το *Lathraea rhodopea* που χαρακτηρίζεται σπάνιο στο Κόκκινο βιβλίο των σπάνιων και απειλούμενων φυτών της Ελλάδας και το *Lilium rhodopaeum* που χαρακτηρίζεται τρωτό. Άλλα σημαντικά είδη είναι τα *Abies borisii-regis*, *Asperula aristata ssp. thessala*, *Gentiana asclepiadea*, *Dianthus etraeus ssp. ssp. belicus*, *Silene waldsteinii*, *Valeriana officinalis ssp. collina*. Στην περιοχή της Ελατιάς υπάρχει το *Buxbaumia iviridis* που αναφέρεται στο Παράρτημα II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Άλλα σημαντικά είδη είναι τα *Allium melananthemum*, *Asperula aristata ssp. pnestia*, *Genista tinctoria*, *Lilium martagon*, *Cirsium pendiculatum*, *Gentiana cruciata*, *Picea abies ssp. abies*, *Pinus peuce*, *Viola stojanowii*, *Ranunculus fontanum*, *Stachys officinalis*, *Sampucus rasemosa*, *Silene pendicola*. Τέλος, στην περιοχή βλάστηση απαντώνται όλες οι ζώνες βλάστησης που υπάρχουν στην Ροδόπη.

¹⁸Πηγή: <https://paranesti.gr/>

A.1.3.7. Πανίδα

Η ορεινή περιοχή του Δήμου αποτελεί ένα από τα τελευταία και σημαντικά καταφύγια για την αρκούδα που μαζί με το αγριόγιδο που εμφανίζεται στο δάσος του Φρακτού και τις νυχτερίδες *Myotis marginatus* και *Myotis bechsteini* που διαβιούν στο δάσος της Ελατιάς είναι τα θηλαστικά που αναφέρονται στο Παράρτημα II της οδηγίας 92/43της ΕΟΚ. Άλλα σημαντικά θηλαστικά που διαβιούν στην περιοχή είναι ο λύκος, το τσακάλι, το ελάφι, το ζαρκάδι, η αγριόγατα. Σημαντική και η ορνιθοπανίδα της περιοχής αφού, κυρίως στην περιοχή του Φρακτού, εμφανίζονται 22 είδη που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα I της οδηγίας 79/409 της ΕΟΚ. Ανάμεσα τους και τα: μαυροπελαργός (*Ciconia nigra*), ασπροπάρης (*Neorhynchops neocryptus*), φιδαιτός (*Circus gallicus*), σταυραετός (*Hieraeetus pennatus*), Αετομάχος (*Lanius collurio*), γιδοβύζι (*Carpodacus europaeus*), Νανομυγοχάφτης (*Ficedula parva*) και που αναπαράγονται στην περιοχή. Από τα αμφίβια και τα ερπετά στην περιοχή απαντούνται ο λαφιάτης (*Elaphe quatuorlineata*), ο φρύνος κιτρινοβομβίνα (*Bombina variegata*), ο λοφοφόρος τρίτωνας (*Triturus karelinii*) και η χελώνα (*Testudo hermanni*) που αναφέρονται στο Παράρτημα II της οδηγίας 92/43 της ΕΟΚ. Τέλος τα ψάρια που αναφέρονται στο παράρτημα II της παραπάνω οδηγίας είναι η αγριοπέστροφα (*Salmon macrostigma*) και η μπριάννα (*Barbus plebejus*).

A.1.3.8. Λοιποί φυσικοί πόροι

Δάση

Η περιοχή του Δήμου Παρανεστίου διαθέτει δάση (φυλλοβόλων, κωνοφόρων, μικτά δάση και υγρολίβαδα) που συγκαταλέγονται στα καλύτερα και πολυτιμότερα δασικά οικοσυστήματα της Ελλάδας, από οικολογική, κοινωνική, αισθητική και οικονομική άποψη. Ως ιδιαίτερα τοπία αξιολογούνται η περιοχή του παρθένου δάσους Φρακτού με τις ορθοπλαγιές και τους καταρράκτες, η περιοχή του οικισμού της Πρασινάδας με την Ιερά Μονή της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος, το Μεγάλο Λιβάδι, το Αρκουδόρεμα, το Στραβόρεμα, το Διαβολόρεμα, η Αγία Βαρβάρα.

Καταρράκτες

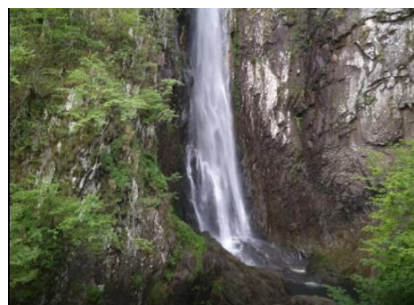
Στο Δήμο Παρανεστίου υπάρχουν πολλοί φυσικοί και εντυπωσιακοί καταρράκτες, όπως:

- **Ο καταρράκτης Αγίας Βαρβάρας** βρίσκεται κοντά στον οικισμό Διπόταμα και στην κοιλάδα του Αρκουδορέματος και το ύψος του είναι μεγαλύτερο των 15 μ. Τα νερά του σχηματίζουν μια μικρή λίμνη και ο ευρύτερος χώρος έχει διαμορφωθεί ως χώρος αναψυχής από το Δασαρχείο.

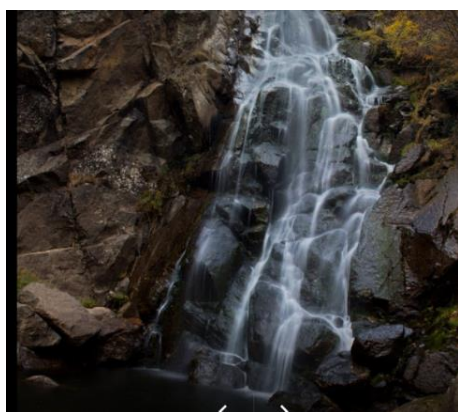
- Ο καταρράκτης **Τραχωνίου – Διποτάμων** αποτελεί το μεγαλύτερο καταρράκτη των Βαλκανίων με ύψος 40 μ.
- Ο καταρράκτης **Λεπίδας**, ο οποίο αποτελεί τον μεγαλύτερο καταρράκτη της περιοχής με ύψος 35 μ.
- Τέλος, το **Αχλαδόρεμα** σχηματίζει έναν εντυπωσιακό υδάτινο σχηματισμό με τρεις καταρράκτες συνεχούς ροής.
- Ο καταρράκτης **Σκοτεινού**

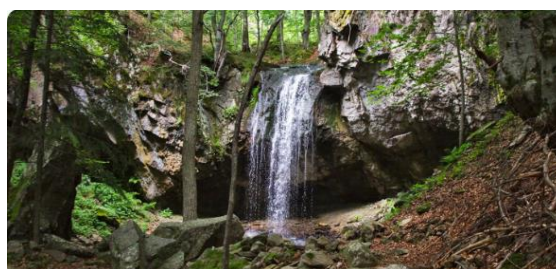
Εικόνα 8: Ο καταρράκτης της Αγίας Βαρβάρας

Εικόνα 9: Ο καταρράκτης Τραχωνίου - Διποτάμων

Εικόνα 10: Ο καταρράκτης Λεπίδας

Εικόνα 11: Το Αχλαδόρεμα Φρακτού

Ιαματικές πηγές Θερμιάς

Η Ιαματική Πηγή Θερμιών αναπτύσσεται βόρεια του οικισμού του Παρανεστίου σε υψόμετρο 620μ. Η θερμοκρασία νερού της ιαματικής πηγής είναι μεταξύ 20°C και 58°C κι έχει ιδιαίτερα θεραπευτικές ιδιότητες. Το καταπράσινο περιβάλλον της περιοχής έρχεται σε αντίθεση με τις πρόχειρες ως επί το πλείστο υποδομές από λαμαρίνες που έχουν αναπτυχθεί από τους επισκέπτες των πηγών, υποβαθμίζοντας σημαντικά την ποιότητα του περιβάλλοντος. Επίσης, ως σημαντικά χαρακτηρίζονται και τα προβλήματα προσβασιμότητας προς τις πηγές, καθιστώντας την πρόσβαση ιδιαίτερως κατά τους χειμερινούς μήνες αρκετά δύσκολη έως ανέφικτη.

Εικόνα 12: Οι ιαματικές πηγές Θερμιών

Πηγή: <https://paranesti.gr/>

Οι ιαματικές Πηγές Θερμιών συνιστούν ένα σημαντικό τουριστικό πόρο για το Δήμο Παρανεστίου. Στο πλαίσιο αυτό, ο Δήμος Παρανεστίου έχει ήδη ολοκληρώσει τη διαδικασία πιστοποίησής τους και έχει προχωρήσει στην προετοιμασία του σχετικού φακέλου, προκειμένου για την έκδοση άδειας και την αξιοποίηση του συγκεκριμένου φυσικού πόρου ως κέντρου υδροθεραπείας.

Τέλος, σημαντικό κρίνεται να αναφερθεί ότι στην περιοχή του Δήμου διεξάγονται με μεγάλη επιτυχία πολλές δραστηριότητες, οι οποίες συγκεντρώνουν πλήθος ενδιαφερομένων και επισκεπτών. Χαρακτηριστικοί είναι οι διεθνείς αγώνες βουνού Παρθένου Δάσους Παρανεστίου (Virgin Forest Trail), που αποτελούν έναν υπερμαραθώνιο 110 χλμ. σε μια διαδρομή που ξεκινάει από το Παρανέστι, περνάει δίπλα από το Νέστο και την τεχνητή του λίμνη, συνεχίζει μέσα στο Παρθένο Δάσος Φρακτού, σε σημεία απaráμιλλου φυσικού κάλλους και τερματίζει και πάλι στο Παρανέστι. Επίσης, η περιοχή παρέχει πολλαπλές δυνατότητες αθλητικών δραστηριοτήτων καθώς και εναλλακτικού τουρισμού, όπως rafting, πεζοπορία, flyingfox, ποδήλατο βουνού, canoe, kayak, τοξοβολία, paragliding, αναρρίχηση, ιππασία κτλ.

Συνοψίζοντας, η περιοχή του Δήμου Παρανεστίου χαρακτηρίζεται από πλούσιο φυσικό πλούτο. Οι υφιστάμενοι φυσικοί πόροι (δάση, λιβάδια, υδάτινο δυναμικό, περιοχές προστασίας, πεδινές εκτάσεις, γεωθερμία, ορυκτά, σπάνια είδη χλωρίδας και πανίδας, καταφύγια άγριας ζωής, τοπία, κλπ.) συνιστούν από τα κυριότερα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα της περιοχής. Η ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου σχεδίου αποτελεσματικής οργάνωσης με κύριους άξονες την προστασία τους και κατά προέκταση και την τουριστική τους αξιοποίηση αποτελεί πλέον επιτακτική ανάγκη για την περαιτέρω ανάπτυξη της περιοχής.

A.1.3.9 Αστικά και πολεοδομικά χαρακτηριστικά

Η περιοχή του Δήμου Παρανεστίου συνιστά συνεχή τόπο κατοίκησης από την αρχαιότητα. Αρχικά, στην περιοχή κατοίκησαν θρακικές φυλές, αργότερα κατακτήθηκε από τους Μακεδόνες και στη συνέχεια από τους Ρωμαίους (υπάρχουν πλούσια ευρήματα στην περιοχή από τις εποχές αυτές, έως και το Βυζάντιο, όπως τάφοι με πλούσια κτερίσματα και οικιστικές εγκαταστάσεις). Κατά την Οθωμανική περίοδο η περιοχή κατακτήθηκε από τον Χατζή Εβρενό, οπότε στην περιοχή διέμεινε κατά κύριο λόγο τούρκικος πληθυσμός. Κατά τον 19ο αιώνα στην περιοχή προσήλθαν πολλοί Ηπειρώτες από την Κόνιτσα και τα Ιωάννινα. Την περίοδο του Μακεδονικού Αγώνα οι κάτοικοι συμμετείχαν στις προσπάθειες του Ελληνισμού κατά των Βουλγάρων. Τέλος, κατά τον 20ο αιώνα προσέφυγαν στο Παρανέστι πρόσφυγες από την Ανατολική Θράκη, τον Πόντο και τα παράλια της Μικράς Ασίας.

Σήμερα, το οικιστικό δίκτυο του Δήμου συνίστανται από τριανταεπτά (37) συνολικά οικισμούς, εκ των οποίων όπως έχει προαναφερθεί, οι δεκαεπτά (17) βρίσκονται στη Δ.Ε. Παρανεστίου και οι είκοσι (20) στη Δ.Ε. Νικηφόρου. Πιο ειδικά, η χωρική κατανομή του οικιστικού δικτύου χαρακτηρίζεται από: α) τη συγκέντρωση οικισμών εκατέρωθεν ή σε μικρή απόσταση από το κύριο οδικό δίκτυο (Ε.Ο. 14) που διασχίζει το Δήμο, και β) τη διασπορά των λοιπών οικισμών στο χώρο.

Η ανάπτυξη των οικισμών του Δήμου δεν έχει πραγματοποιηθεί βάσει ολοκληρωμένου σχεδιασμού (μέσω ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ), γεγονός που θα συνέβαλλε σημαντικά στην οργάνωση του αστικού και εξωαστικού χώρου. Ως επί το πλείστον, οι οικισμοί προέκυψαν βάσει σχεδίων διανομής του Υπουργείου Γεωργίας και εν συνεχεία ακολούθησαν διαδικασίες έγκρισης ή και αναθεώρησης των ρυμοτομικών τους σχεδίων καθώς και οι οριοθετήσεις αυτών με αποφάσεις Νομάρχη. Το θεσμικό πολεοδομικό πλαίσιο των οικισμών παρατίθεται στον πίνακα 23 που ακολουθεί.

Πίνακας 23: Θεσμικό πολεοδομικό πλαίσιο οικισμών Δήμου Παρανεστίου

Οικισμοί	Θεσμικό Πλαίσιο	
Αδριανή	689/Β/1969	Περί κυρώσεως της συμπληρωματικής οριστικής διανομής του συνοικισμού Αδριανή Δράμας έτους 1964 ως αναθεωρήθηκε κατά τα έτη 1967, 1968 και 1969
	444/Δ/1978-08-29	Επέκταση ρυμοτομικού σχεδίου που περιλαμβάνει την επέκταση του 11ΟΤ και τη δημιουργία του ΟΤ 82 στο Ν. Δράμας
	399/Δ/1987-05-14	Καθορισμός ορίων οικισμού

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ 2020-2023
Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Οικισμοί	Θεσμικό Πλαίσιο	
Άνω Πυξάρι	357/Δ/1993-04-12	Έγκριση ρυμοτομικών σχεδίων των οικισμών Γύρος, Υψηλόκαστρο και Άνω Πυξάρι της Κοινότητας Άνω Πυξαρίου Ν. Δράμας
	402/Δ/1987-05-14	Καθορισμός ορίων οικισμού
Γύρος	357/Δ/1993-04-12	Έγκριση ρυμοτομικών σχεδίων των οικισμών Γύρος, Υψηλόκαστρο και Άνω Πυξάρι της Κοινότητας Άνω Πυξαρίου Ν. Δράμας
Τείχος	533/Δ/1985-09-24	Έγκριση ρυμοτομικού σχεδίου
Υψηλόκαστρο	357/Δ/1993-04-12	Έγκριση ρυμοτομικών σχεδίων των οικισμών Γύρος, Υψηλόκαστρο και Άνω Πυξάρι της Κοινότητας Άνω Πυξαρίου Ν. Δράμας
Μαρμαριά	Συνοικισμός Μαρμαριά, Διανομή Υπουργείου Γεωργίας	
	82/Δ/1987-02-17	Καθορισμός ορίων οικισμού
	128/Δ/1986-02-26	Έγκριση ρυμοτομικού σχεδίου
Μικρολίβαδο	Διανομή Υπουργείου Γεωργίας 1993	
	85/Δ/1987-02-19	Καθορισμός ορίων οικισμού
Νικηφόρος	Διανομή 1964, ως αναθεωρήθη κατά το έτος 1975	
	1363/Δ/1986-12-31	Καθορισμός ορίων οικισμού
Θαμνωτό	Διανομή 1964, ως αναθεωρήθη κατά τα έτη 1966 και 1968	
	159/Δ/1987-02-27	Καθορισμός ορίων οικισμού
	546/Δ/1996-05-27	Έγκριση ρυμοτομικού σχεδίου συμπληρωματικής διανομής τμήματος Πλατανιάς και Θαμνωτού ν. Δράμας, Τομέας ΙΙ, και καθορισμός ορίων και περιορισμών δόμησης αυτού
Μαυροκορδάτος	Διανομή 1980-1981	
	418/Δ/1986-04-30	Έγκριση ρυμοτομικού σχεδίου
	85/Δ/1987-02-19	Καθορισμός ορίων οικισμού
Πελεκητή	156/Δ/1987-02-27	Καθορισμός ορίων οικισμού
Πρινόλοφος	73/Δ/1987-02-17	Καθορισμός ορίων οικισμού
Παλιάμπελα	83/Δ/1987-02-17	Καθορισμός ορίων οικισμού
Πλατανόβρυση	97/Δ/1987-02-23	Καθορισμός ορίων οικισμού
Τερψιθέα	86/Δ/1987-02-19	Καθορισμός ορίων οικισμού
	412/Δ/1990-08-09	Έγκριση του ρυμοτομικού σχεδίου
Χαμοκέρασα	Διανομή 1952 και 1981	
	97/Δ/1987-02-23	Καθορισμός ορίων οικισμού
Πτελέα	Διανομή 1978	
	511/Δ/1993	Τροποποίηση ρυμοτομικού σχεδίου Ο.Τ. 29
	75/Δ/1987-02-17	Καθορισμός ορίων οικισμού
Κάτω Θόλος	403/Δ/1986-04-29	Έγκριση ρυμοτομικού σχεδίου
	398/Δ/1987-05-14	Καθορισμός ορίων οικισμού
Αηδονόκαστρο	Διανομή 1986	
	450/Δ/1987-05-25	Καθορισμός ορίων οικισμού
	171/Δ/1989-03-22	Έγκριση των ρυμοτομικών σχεδίων των αγροτικών οικισμών Αηδονόκαστρο και Καπνόφυτο
Καπνόφυτο	Διανομή 1986	
	171/Δ/1989-03-22	Έγκριση των ρυμοτομικών σχεδίων των αγροτικών οικισμών Αηδονόκαστρο και Καπνόφυτο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ 2020-2023
Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Οικισμοί	Θεσμικό Πλαίσιο	
Καρποφόρο	307/Δ/1994-04-05	Έγκριση ρυμοτομικού σχεδίου
	401/Δ/1987-05-14	Καθορισμός ορίων οικισμού
Μεσοχώρι	474/Δ/1985-09-24	Τροποποίηση ρυμοτομικού σχεδίου
	417/Δ/1986-04-30	Έγκριση πολεοδομικής μελέτης οικισμού Δ.Ε.Η. στο Μεσοχώρι
Ξάγναντο	597/Δ/1985-11-07	Έγκριση ρυμοτομικού σχεδίου
Παρανέστι	Διανομή 1938	
	242/Δ/1975-10-16	Επέκταση ρυμοτομικού σχεδίου Κοινότητας Παρανεστίου Νομού Δράμας των υπ 22, 23, 31, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52 και 53 Ο.Τ.
	448/Δ/1987-05-25	Καθορισμός ορίων οικισμού
	162/Δ/2001-03-06	Έγκριση τροποποίησης ρυμοτομικού σχεδίου στα Ο.Τ. 21-38-39-54-55-56
Τέμενος	402/Δ/1987-05-14	Καθορισμός ορίων οικισμού
	944/Δ/2003-09-10	Έγκριση ρυμοτομικού σχεδίου

Πηγή: e-poleodomia, ίδια επεξεργασία

Η ποιότητα του οδικού δικτύου δεν είναι το ίδιο ικανοποιητική στο σύνολο των οικισμών. Κυριαρχούν κυρίως θέματα που σχετίζονται τόσο με τις υφιστάμενες υποδομές, όσο και με τη συντήρησή τους (απαιτούμενες ασφαλτοστρώσεις, κλπ.) Πιο ειδικά, η εικόνα του οδικού δικτύου στο σύνολο των οικισμών, έχει ως εξής:

- Στο 50% του συνόλου των οικισμών, η ποιότητα του οδικού δικτύου χαρακτηρίζεται ως μέτρια. Περιλαμβάνει τους οικισμούς Άνω Πυξάρι, Τείχος, Μαρμαριά, Μικρολιβάδι, Θαμνωτό, Μαυροκορδάτος, Πελεκητή, Πτελέα, Θόλος, Κάτω Θόλος, Αηδονόκαστρο, Καπνόφυτο, Καρποφόρο, Μεσοχώρι, Ξάγναντο, Παρανέστι, Περίβλεπτο και Διπόταμα.
- Σημαντικό είναι το ποσοστό των οικισμών (περίπου 40%) όπου η κατάσταση του οδικού δικτύου χαρακτηρίζεται ως κακή. Πρόκειται για τους οικισμούς Γύρος, Υψηλόκαστρο, Πρινόλοφος, Δρυμότοπος, Παλιάμπελα, Πλατανόβρυση, Τερψιθέα, Χαμοκέρασα, Κρήνη, Στέρνα, Πολυνέρι, Πολύσυκο, Τέμενος, Πρασινάδα και Σίλλη.
- Σε πολύ μικρό αριθμό οικισμών (μόλις 3), το οδικό δίκτυο χαρακτηρίζεται καλό ποιοτικά. Πρόκειται για τους οικισμούς Αδριανή, Νικηφόρος και Πλατανιά, που υπάγονται χωρικά στη Δ.Ε. Νικηφόρου.

Οι κυριότερες ανάγκες του υφιστάμενου οδικού δικτύου αφορούν στα εξής:

- **Πεζοδρομήσεις** στους οικισμούς Μαρμαριά, Νικηφόρος, Μαυροκορδάτος, Πλατανιά, Πτελέα, Θόλος, Κάτω Θόλο, Αηδονόκαστρο, Καπνόφυτο, Καρποφόρο, Μεσοχώρι, Ξάγναντο, Παρανέστι, Περίβλεπτο και Διπτόταμα.
- **Ασφαλτοστρώσεις** στους οικισμούς Γύρος, Τείχος, Υψηλόκαστρο, Μικρολίβαδο, Θαμνωτό, Πελεκητή, Πρινόλοφος, Δρυμότοπος, Παλιάμπελα, Πλατανόβρυση, Τερψιθέα, Χαμοκέρασα, Πολυνέρι, Πολύσυκο, Τέμενος, Πρασινάδα και Σίλλη.
- **Υποδομές** (σηματοδότες, κλπ.) στους οικισμούς Αδριανή και Άνω Πυξάρι.

Εικόνα 13: Ποιοτική αξιολόγηση οδικού δικτύου οικισμών Δ. Παρανεστίου

ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΟΙΚΙΣΜΩΝ			
Οικισμοί	Ποιότητα	Προβλήματα	Ανάγκες οδικού δικτύου
Αδριανή	●	-	●
Άνω Πυξάρι	●	⚡	➡
Γύρος	●	⚡	➡
Τείχος	●	⚡	➡
Υψηλόκαστρο	●	⚡	➡
Μαρμαριά	●	⚡	➡
Μικρολίβαδο	●	⚡	➡
Νικηφόρος	●	⚡	➡
Θαμνωτό	●	⚡	➡
Μαυροκορδάτος	●	⚡	➡
Πελεκητή	●	⚡	➡
Πλατανιά	●	⚡	➡
Πρινόλοφος	●	⚡	➡
Δρυμότοπος	●	⚡	➡
Παλιάμπελα	●	⚡	➡
Πλατανόβρυση	●	⚡	➡
Τερψιθέα	●	⚡	➡
Χαμοκέρασα	●	⚡	➡
Πτελέα	●	⚡	➡
Θόλος	●	⚡	➡
Κάτω Θόλος	●	⚡	➡
Κρήνη	●	⚡	➡
Στέρνα	●	⚡	➡
Αηδονόκαστρο	●	⚡	➡
Καπνόφυτο	●	⚡	➡
Καρποφόρο	●	⚡	➡
Μεσοχώρι	●	⚡	➡
Ξάγναντο	●	⚡	➡
Παρανέστι	●	⚡	➡
Περίβλεπτο	●	⚡	➡
Πολυνέρι	●	⚡	➡
Πολύσυκο	●	⚡	➡
Τέμενος	●	⚡	➡
Διπτόταμα	●	⚡	➡
Πρασινάδα	●	⚡	➡
Σίλλη	●	⚡	➡

Καλή Ποιότητα

Μέτρια ποιότητα

Κακή ποιότητα

Στενό οδικό δίκτυο

Πεζοδρόμια

Ελλιπής υποδομή

Ασφαλτόστρωση

Σηματοδότες

Ως προς τη διαθεσιμότητα χώρων στάθμευσης, σε γενικές γραμμές κρίνονται ως επαρκείς στο σύνολο των οικισμών του Δήμου. Ωστόσο, ανάγκες για νέους χώρους στάθμευσης καταγράφονται στο χώρο του κλειστού γυμναστηρίου στον οικισμό της Αδριανής, στις φυλακές του Νικηφόρου και στο κέντρο του οικισμού του Παρανεστίου.

Οι υφιστάμενοι κοινόχρηστοι χώροι, στο μεγαλύτερο μέρος των οικισμών χαρακτηρίζονται από μέτρια ποιοτική κατάσταση, ενώ ιδιαίτερως κακή είναι η εικόνα των Κ.Χ. στους οικισμούς Πολυνέρι, Πολύσυκο, Διπτόταμα και Σίλλη (πρόκειται για οικισμούς με ελάχιστους ή καθόλου κατοίκους).

Ανάγκες σε νέους ΚΧ και σε εξοπλισμό καταγράφονται στο σύνολο των οικισμών του Δήμου, με εξαίρεση τον οικισμό της Αδριανής. Στο πλαίσιο της αναβάθμισης των κοινόχρηστων χώρων των οικισμών, ο Δήμος έχει ήδη προχωρήσει:

- στη σύνταξη των τευχών δημοπράτησης για την ανάπτυξη της Πλατείας στο Παρανέστι και την ανάπτυξη των κοινόχρηστων χώρων του οικισμού της Πλατανιάς.

Στο πλαίσιο της μελέτης Τοπικού Χωρικού Σχεδίου¹⁹ που δρομολογεί ο Δήμος Παρανεστίου κρίνεται σκόπιμο να ληφθούν θέματα συνολικού σχεδιασμού που αφορούν στην αναβάθμιση των οικισμών στο σύνολό τους και ειδικότερα σε θέματα βελτίωσης του οδικού δικτύου, στη δημιουργία κοινόχρηστων χώρων και χώρων πρασίνου (πλατείες, πάρκα, παιδικές χαρές), στην εξασφάλιση χώρων στάθμευσης, κ.λπ.

Αναλύοντας την ποιοτική κατάσταση των κατοικιών, παρατηρούμε ότι οι περισσότερες (~31%) είναι παλιά κτίρια, τα οποία κατασκευάστηκαν προ του 1945. Ακολούθως, από το 1945 έως και το 1970 έχει κατασκευαστεί το 35,42% των υφιστάμενων κτισμάτων, ενώ χαρακτηριστικό είναι ότι οι νεότερες κατοικίες (με έτος κατασκευής από το 2000 και έπειτα) ανέρχονται μόλις στο 5,91% του συνόλου των κατοικιών του Δήμου. Ο κύριος τύπος κατοικιών είναι αυτός της μονοκατοικίας. Το μεγαλύτερο μέρος των κτιρίων κατοικείται, ενώ αξιόλογα είναι και τα ποσοστά των κενών κατοικιών, τα οποία ανέρχονται στο 40%. Χαρακτηριστικό μάλιστα είναι ότι το 76,62% των κενών κατοικιών χρησιμοποιούνται ως δευτερεύουσα ή εξοχική κατοικία, γεγονός που συνδέεται είτε με την επιστροφή πληθυσμού κατά τους θερινούς μήνες είτε απλά με τη διατήρηση κατοικίας στο πλαίσιο οικογενειακών δεσμών.

Στο Δήμο Παρανεστίου δεν υπάρχει οικισμός χαρακτηρισμένος ως Παραδοσιακός. Ωστόσο, υπάρχει σημαντικός αριθμός εγκαταλελειμμένων (πχ Διπόταμα, Ποταμάκια, κλπ.) ή περιστασιακά κατοικημένων οικισμών (πχ Τραχώνι), οι οποίοι ωστόσο διατηρούν αναλλοίωτη την αρχιτεκτονική τους μορφή, αυτή της αυτόχθονης αγροτικής

---

¹⁹ Έπειτα από την με υπ' αρ. πρωτ. 3404/03-10-2018 πρόσκληση του Περιφερειάρχη Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης, για την υποβολή προτάσεων πράξεων στον Άξονα Προτεραιότητας 2 «Βελτίωση της ελκυστικότητας της Περιφέρειας ως τόπου εγκατάστασης επιχειρήσεων και ατόμων» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανατολική Μακεδονία και Θράκη» 2014-2020 που συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, έχει συναφθεί σύμβαση Διαβαθμικής Συνεργασίας μεταξύ της ως άνω Περιφέρειας και του Δήμου Παρανεστίου προκειμένου ο Δήμος να υποβάλλει πρόταση χρηματοδότησης της πράξης με τίτλο: «Τοπικό Χωρικό Σχέδιο Δήμου Παρανεστίου». Σήμερα, ο Δήμος Παρανεστίου βρίσκεται στη διαδικασία έγκρισης των τευχών διακήρυξης του συγκεκριμένου έργου από την αρμόδια Διαχειριστική Αρχή. Ο προϋπολογισμός του ανέρχεται σε 977.308,08 ευρώ.

αρχιτεκτονικής που συναντάται στον ευρύτερο Βαλκανικό χώρο. Πιο ειδικά, αξιόλογα κτίσματα αγροτικής αρχιτεκτονικής συναντώνται στον Άνω Θόλο, στο Καπνόφυτο, στην Κρήνη και στην Πρασινάδα. Από τους μεγαλύτερους οικισμούς, ο οικισμός του Νικηφόρου παρουσιάζει σχετικά ενδιαφέροντα στοιχεία οικιστικού συνόλου, διατηρώντας σε σημαντικό βαθμό τον παραδοσιακό του χαρακτήρα. Επίσης, αξιόλογα κτίσματα (ιδιοκτησίας ΟΣΕ), υπάρχουν κατά μήκος του σιδηροδρομικού δικτύου που διασχίζει τους οικισμούς του Δήμου, η αξιοποίηση των οποίων θα μπορούσε να συμβάλει στην ολοκληρωμένη ανάδειξη και διατήρησή τους. Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί, ότι στον οικισμό Μεσοχώρι²⁰, που αρχικά είχε δημιουργηθεί για τις ανάγκες στέγασης των εργαζομένων κατά τη διάρκεια της κατασκευής των φραγμάτων της ΔΕΗ, ο Δήμος προχώρησε και ολοκλήρωσε ενέργειες εξοπλισμού και συντήρησης στο μεγαλύτερο μέρος των σπιτιών του οικισμού και πιο ειδικά πραγματοποιήθηκαν νέες επιδιορθώσεις σε διάφορα σημεία αυτών (πχ κεραμίδια, λούκια, κάγκελα, πλακάκια, κλπ), προκειμένου ο οικισμός να είναι σε θέση να φιλοξενήσει εκ νέου επισκέπτες. Σήμερα, ο οικισμός χρησιμοποιείται από το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Παρανεστίου για τις ανάγκες στέγασης μαθητών που το επισκέπτονται. Επίσης σε αυτόν φιλοξενούνται αθλητές από τους αγώνες VFT Αγώνες Βουνού Παρανεστίου.

Σε γενικές γραμμές, η ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου σχεδίου καταγραφής, αξιολόγησης και αξιοποίησης (ή επανάχρησής τους) των αξιόλογων κτισμάτων και οικιστικών συνόλων της περιοχής θα συνέβαλλε σημαντικά τόσο στην ανάδειξή τους, όσο και στην ενίσχυση της ελκυστικότητας του αστικού περιβάλλοντος, γεγονός με πολλαπλασιαστικά οφέλη για την τοπική οικονομία της περιοχής.

A.1.3.10 Βασικά Δίκτυα υποδομής

A.1.3.10.1. Δίκτυο ύδρευσης

Σύμφωνα με την υπ. αριθ. 706/16.7.2010 (ΦΕΚΒ'/1383/2.9.2010) Απόφαση της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων, η έκταση των υδάτων του Δήμου Παρανεστίου ανήκει σε δύο υδατικά διαμερίσματα (ΥΔ): στο ΥΔ Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης κατά 21% (GR11) και το ΥΔ Θράκης (GR12) σε ποσοστό 79%.

²⁰ Σε παλαιότερη περίοδο, στον οικισμό πραγματοποιήθηκε πλήρης ανακαίνιση, μέσω χρηματοδότησης από πρόγραμμα ΕΣΠΑ

Στα διοικητικά όρια του Δήμου καταγράφονται σημαντικοί υδάτινοι πόροι καθώς και σημαντικές υποδομές διαχείρισης τους. Σήμερα, στο Δήμο Παρανεστίου η διαχείριση του δικτύου ύδρευσης γίνεται από την Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου, δεδομένου ότι δεν έχει συσταθεί αρμόδια δημοτική επιχείρηση.

Η ύδρευση γίνεται μέσω απόληψης υδάτων από τέσσερις (4) βασικές πηγές, ενώ μικρό μέρος των υδρευτικών αναγκών καλύπτεται και από ιδιωτικές τοπικές γεωτρήσεις. Πιο αναλυτικά, τα στοιχεία σχετικά με την ποσότητα και την ποιότητα υδάτων ανά πηγή αποτυπώνονται στον Πίνακα 24 που ακολουθεί.

Πίνακας 24: Υφιστάμενες πηγές ύδρευσης στο Δήμο Παρανεστίου

Πηγή	Ποιότητα	Παροχή σε m ³
Αδριανής	Καλή	30
Ψηλής Ράχης 2	Καλή	40
Βάγια	Καλή	40
Καβαλάρι	Καλή	10

Πηγή: Δήμος Παρανεστίου, Ίδια επεξεργασία

Η συνολική ετήσια απολήψιμη ποσότητα υδάτων ανέρχεται σε 1.436,22m³ · εκ των οποίων τα 634m³ καλύπτουν τις ανάγκες ύδρευσης και τα υπόλοιπα 802,22m³ τις ανάγκες άρδευσης. Για την συλλογή και διανομή του νερού υπάρχουν συνολικά 47 δεξαμενές (20 στην Δ.Ε. Νικηφόρου και 27 στη Δ.Ε. Παρανεστίου). Ειδικότερα, η κατανομή των δεξαμενών και τα τεχνικά χαρακτηριστικά του δικτύου ύδρευσης ανά οικισμό αποτυπώνονται στον πίνακα 25 που ακολουθεί.

Πίνακας 25: Τεχνικά χαρακτηριστικά δεξαμενών ύδρευσης/οικισμό στο Δήμο Παρανεστίου

Οικισμός	Αριθμός δεξαμενών	Χωρητικότητα σε m ³	Ποιότητα νερού	Είδος δικτύου
Δ.Ε. ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ	20	2.260	Καλή	Πλαστικό & Αμίαντος
Αδριανή	3	600	Καλή	Πλαστικό
Νικηφόρος	2	300	Καλή	Πλαστικό
Μαρμαριά	1	50	Καλή	Πλαστικό
Τερψιθέα	1	50	Καλή	Πλαστικό
Πλατανόβρυση	1	100	Καλή	Πλαστικό
Πλατανιά	1	200	Καλή	Πλαστικό
Πτελέα	1	300	Καλή	Πλαστικό
Καβαλάρι	1	30	Καλή	Πλαστικό
Πρινόλοφος	1	100	Καλή	Πλαστικό
Μαυροκορδάτος	1	50	Καλή	Πλαστικό & Αμίαντος
Ψηλή Ράχη	1	150	Καλή	Πλαστικό
Τείχος	2	300	Καλή	Πλαστικό
Δριπτόταμος	1	30	Καλή	Πλαστικό

Οικισμός	Αριθμός δεξαμενών	Χωρητικότητα σε m³	Ποιότητα νερού	Είδος δικτύου
Δ.Ε. ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	27	1.298	Καλή	Πλαστικό, αμίαντος & σίδηρος
Πρασινάδα	3	70	Καλή	Πλαστικό
Παρανέστι	1	300	Καλή	Πλαστικό
Κάτω Θόλος	1	300	Καλή	Πλαστικό
Κρήνη	1	20	Καλή	Αμίαντος
Στέρνα	2	40	Καλή	Πλαστικό & Αμίαντος
Άνω Θόλος	2	40	Καλή	Πλαστικό
Διπόταμα	1	25	Καλή	Πλαστικό, αμίαντος, σίδηρος
Ξάγγαντο	1	30	Καλή	Πλαστικό
Ξέμενος	1	25	Καλή	Πλαστικό
Καρποφόρο	1	25	Καλή	Αμίαντος
Οικισμός ΔΕΗ	1	40	Καλή	Πλαστικό
Καπνόφυτο	1	40	Καλή	Πλαστικό & Αμίαντος
Μεσοχώρι	1	40	Καλή	Πλαστικό & Αμίαντος
Αηδονόκαστρο	1	25	Καλή	Αμίαντος
Πολύνερι	3	90	Καλή	Πλαστικό & Αμίαντος
Περίβλεπτο	4	120	Καλή	Πλαστικό
Πολύσυκο	1	25	Καλή	Πλαστικό
Σίλλη	1	25	Καλή	Πλαστικό
Μικροχώρι	1	8	Καλή	Πλαστικό
Πλατό	1	10	Καλή	Πλαστικό
Μελισσοχώρι	-	-	-	-

Πηγή: Δήμος Παρανεστίου, Ίδια επεξεργασία

Το δίκτυο ύδρευσης καλύπτει όλους τους οικισμούς του Δήμου και μπορεί να χαρακτηριστεί ποιοτικά ως καλό. Τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει σημαντικά έργα αναβάθμισης του και αντικατάστασης των σωλήνων αμιάντου στο μεγαλύτερο μήκος του. Η συνολική ετήσια κατανάλωση για το έτος 2019 ανήλθε σε 301.572m³ και η αντίστοιχη μέση ετήσια κατανάλωση ανά άτομο σε 77,3m³.

Για τον Δήμο υφίσταται εγκεκριμένος κανονισμός του Δικτύου Ύδρευσης, ο οποίος εγκρίθηκε ομόφωνα στην υπ' αριθμ. 23/12-12-2018 Τακτική Συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου Παρανεστίου (ΑΔΑ: 6Λ3ΝΩΞΗ-ΞΩ3). Ήδη έχουν προχωρήσει και αναμένεται να υλοποιηθούν το επόμενο χρονικό διάστημα δράσεις εκσυγχρονισμού και αναβάθμισης του υφιστάμενου δικτύου ύδρευσης οι σημαντικότερες εκ των οποίων αφορούν:

- Την επίλυση των προβλημάτων ύδρευσης στους οικισμούς Καρποφόρο και το Μεσοχώρι.
- Το σχεδιασμό κατασκευής νέου δικτύου ύδρευσης στον οικισμό Διπόταμα.

- Τη σύναψη προγραμματικής σύμβασης με την ΔΕΥΑ Δράμας για τον σχεδιασμό και την κατασκευή νέων έργων ύδρευσης.
- Την προετοιμασία και την υποβολή πρότασης για την αντικατάσταση των δικτύων ύδρευσης στο ΕΣΠΑ.

Από το ΠΕΠ ΑΜΘ διατέθηκαν στο Δήμο το 2019 πόροι για την εκπόνηση και υλοποίηση Γενικού Σχεδίου Ύδρευσης και Σχεδίου Ασφάλειας Νερού. Τα γενικά σχέδια ύδρευσης, αφορούν στην ορθολογική, περιβαλλοντικά ασφαλή και βιώσιμη διαχείριση των υδατικών πόρων που τροφοδοτούν τα δίκτυα ύδρευσης, ενώ τα σχέδια ασφάλειας νερού αφορούν στη διασφάλιση της ποιότητας και της καταλληλότητας του πόσιμου νερού. Η δημοπράτηση του Γενικού Σχεδίου Ύδρευσης περιλαμβάνεται στον μεσοπρόθεσμο προγραμματισμό του Δήμου Παρανεστίου.

Σε γενικές γραμμές, ως προς το δίκτυο ύδρευσης του Δήμου, κρίνεται ως ιδιαίτερος σημαντική η αντικατάσταση /αναβάθμιση των σωλήνων αμιάντου ώστε να καλύπτουν το 100% του δικτύου. Επίσης, έμφαση θα πρέπει να δοθεί:

- στην αντιμετώπιση των ελλείψεων υδροδότησης, λόγω της υπερκατανάλωσης που λαμβάνει χώρα κυρίως κατά τους θερινούς μήνες,
- στην ορθολογική αξιοποίηση και εκμετάλλευση του υδατικού δυναμικού της περιοχής, και
- στον αυτοματισμό της παρακολούθησης εισροών και εκροών στο σύστημα ύδρευσης και άρδευσης, με στόχο την ελαχιστοποίηση των απωλειών και την προστασία του δικτύου από παράνομες συνδέσεις.

A.1.3.10.2. Αποχετευτικό δίκτυο

Η διαχείριση των υγρών αποβλήτων διαφοροποιείται ανάμεσα στους οικισμούς του Δήμου. Έτσι, σε ορισμένους γίνεται μέσω αποχετευτικού δικτύου, ενώ σε αρκετούς δεν υφίσταται δίκτυο με αποτέλεσμα η διάθεση να γίνεται σε χωνευτικούς βόθρους. Ελάχιστοι είναι οι οικισμοί που διαθέτουν δίκτυο παροχέτευσης ομβρίων. Εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων δεν υπάρχουν σε κανέναν από τους οικισμούς του Δήμου.

Στον Πίνακα 26 που ακολουθεί παρουσιάζεται αναλυτικά η κατάσταση και το είδος του δικτύου ανά οικισμό στο σύνολο του Δήμου.

Πίνακας 26: Τεχνικά χαρακτηριστικά αποχετευτικού δικτύου ανά οικισμό στο Δήμο Παρνεστίου

Οικισμός	Δίκτυο Αποχέτευσης	Είδος Δικτύου	Κατάσταση
Δ.Ε. ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ			
Αδριανή	Ναι	Χωριστικό	Καλή
Νικηφόρος	Ναι	Παντοροϊκό	Καλή
Πλατανόβρυση	Ναι (τμηματικό)	Παντοροϊκό	Καλή
Πλατανιά	Ναι	Χωριστικό	Καλή
Πρινόλοφος	Ναι (τμηματικό)	Παντοροϊκό	Καλή
Ψηλή Ράχη	Ναι (τμηματικό)	Παντοροϊκό	Καλή
Μαρμαριά	Χωρίς δίκτυο		
Τερψιθέα			
Πτελέα			
Καβαλάρι			
Μαυροκορδάτο			
Τείχος			
Δριπόταμος			
Δ.Ε. ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ			
Πρασινάδα	Ναι	Παντοροϊκό	
Παρνεέστι	Ναι	Χωριστικό	
Κάτω Θόλος	Ναι	Χωριστικό	
Καρποφόρο	Ναι	Παντοροϊκό	
Μεσοχώρι	Ναι	Παντοροϊκό	
Κρήνη	Χωρίς Δίκτυο		
Στέρνα			
Άνω Θόλος			
Διπόταμα			
Ξάγναντο			
Τέμενος			
Οικισμός ΔΕΗ			
Καπνόφυτο			
Αηδονόκαστρο			
Πολυνέρι			
Περίβλεπτο			
Πολύσυκο			
Σίλλη			
Μικροχώρι			
Πλατό			
Μελισσοχώρι			

Πηγή: Δήμος Παρνεστίου, Ίδια επεξεργασία

Το πρόβλημα έλλειψης μονάδας βιολογικού καθαρισμού έχει ως αποτέλεσμα την ανεξέλεγκτη διάθεση των λυμάτων σε αποδέκτες (ρέματα, χείμαρροι, ρυάκια) και κατ' επέκταση την ρύπανση των υπόγειων υδροφορέων. Σημαντικό είναι επίσης και το πρόβλημα της απουσίας αποχετευτικού δικτύου σε σημαντικό αριθμό οικισμών, ενώ η παλαιότητα και η κακή κατάσταση του αποχετευτικού δικτύου σε κάποιους οικισμούς, λειτουργούν επίσης επιβαρυντικά.

Ο Δήμος έχει προχωρήσει στην επίλυση των προβλημάτων του δικτύου αποχέτευσης στο Θαμνωτό και στις άμεσες προτεραιότητες του είναι η αντικατάσταση του δικτύου αποχέτευσης Λαζαρίδη. Επίσης, έχει ήδη προχωρήσει στη σύναψη προγραμματικής σύμβασης με τη ΔΕΥΑ Δράμας για τη μεταφορά των λυμάτων από την Αδριανή στον οικισμό Χωριστή.

Με βάση τα παραπάνω προκύπτει η ανάγκη για την εκπόνηση ενός συνολικού σχεδιασμού αντιμετώπισης των υγρών αποβλήτων στο σύνολο του Δήμου, το οποίο θα περιλαμβάνει τόσο την ολοκλήρωση των αποχετευτικών δικτύων (κατασκευή χωριστικού δικτύου) στο σύνολο των οικισμών του Δήμου, όσο και τη δυνατότητα δημιουργίας επιμέρους μονάδων βιολογικού καθαρισμού με σκοπό την ορθολογική διαχείριση των λυμάτων. Στα πλαίσια αυτά ο Δήμος καλείται να εξετάσει εναλλακτικές επιλογές για την δημιουργία φυτικών βιολογικών καθαρισμών ή τύπου "compact" δεδομένου του μικρού αριθμού κατοίκων σε πολλούς οικισμούς.

A.1.3.10.3. Δίκτυο άρδευσης

Τα υπόγεια ύδατα της περιοχής κατατάσσονται στο Υπόγειο Υδάτινο σύστημα Δράμας GR1100050 έκτασης 736,14 km². Τα ύδατα χρησιμοποιούνται κυρίως για την κάλυψη αρδευτικών αναγκών κυρίως και δευτερευόντως για τις υπόλοιπες ανάγκες (ύδρευση, κτηνοτροφία, βιομηχανία). Πρέπει να επισημανθεί ότι το ΥΥΣ Δράμας ανήκει στη νέα ορισθείσα ως ευπρόσβλητη περιοχή στη νιτρορύπανση Λεκάνη του Αγγίτη, σύμφωνα με την ΚΥΑ 190126/2013 (ΦΕΚ 983Β'/23-04-2013).

Για τον Δήμο υφίσταται εγκεκριμένος κανονισμός λειτουργίας Δικτύου Άρδευσης, ο οποίος εγκρίθηκε ομόφωνα στην υπ' αριθμ. 23/12-12-2018 Τακτική Συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου Παρανεστίου (ΑΔΑ: ΩΥΑΔΩΞΗ-ΞΛ8). Αρμόδιος πάροχος για τη διαχείριση των υδάτων για αγροτική χρήση είναι ο Δήμος Παρανεστίου. Το αρδευτικό δίκτυο του Δήμου χρησιμοποιείται για την άρδευση των αγροτεμαχίων που καλλιεργούνται από αγρότες και μη.

Στους περισσότερους οικισμούς δεν υπάρχει δίκτυο άρδευσης ενώ το υφιστάμενο χαρακτηρίζεται από μέτρια έως κακή ποιότητα υδάτων. Αναλυτικά τα υφιστάμενα αρδευτικά δίκτυα ανά οικισμό, η ποιοτική κατάσταση των υδάτων και ο αριθμός των ωφελούμενων παρουσιάζεται στον Πίνακα 27 που ακολουθεί.

Πίνακας 27: Τεχνικά χαρακτηριστικά αρδευτικού δικτύου /οικισμό στο Δήμο Παρνεστίου

Οικισμός	Δίκτυο Άρδευσης	Ποιότητα νερού	Ωφελούμενοι
Δ.Ε. ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ			
Αδριανή	Ναι	Κακή	10
Νικηφόρος	Ναι	Κακή	5
Πλατανιά	Ναι (λιμνοδεξαμενή)	Κακή	1
Δ.Ε. ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ			
Στέρνα	Ναι	Μέτρια	1
Ξάγναντο	Ναι	Κακή	8
Μελισσοχώρι	Ναι	Κακή	1

Πηγή: Δήμος Παρνεστίου, Ίδια επεξεργασία

Στο Δήμο υπάρχουν συνολικά 11 σημεία ενεργών γεωτρήσεων συνολικής παροχής 530m³ με την ποιότητα του νερού να χαρακτηρίζεται καλή (Πίνακας 28).

Πίνακας 28: Υφιστάμενες γεωτρήσεις στο Δήμο Παρνεστίου

Θέση	Αρ. γεωτρήσεων	Παροχή m ³	Ποιότητα νερού
Αδριανή Μάη	2	100	Καλή
Αδριανή	1	60	Καλή
Νικηφόρος	2	70	Καλή
Νικηφόρος / Φυλακές	1	100	Καλή
Τείχος	1	30	Καλή
Ψηλή Ράχη	1	60	Καλή
Πλατανόβρυση	2	80	Καλή
Πλατανιά	1	25	Καλή
Καπνόφυτο	1	10	Καλή
Ξάγναντο	2	15	Καλή
Στέρνα	1	10	Καλή

Πηγή: Δήμος Παρνεστίου, Ίδια επεξεργασία

Στην προσπάθεια αξιοποίησης του υδροδυναμικού δυναμικού της περιοχής έχουν κατασκευαστεί από τη Δ.Ε.Η. τα παρακάτω φράγματα:

- **Φράγμα Θησαυρού:** ο ταμιευτήρας του είναι ωφέλιμης χωρητικότητας 565 εκ. m³. Είναι έργο άντλησης - ταμίευσης και πολλαπλού σκοπού που ικανοποιεί τις αρδευτικές ανάγκες των γειτονικών περιοχών προσφέροντάς τους παράλληλα και αντιπλημμυρική προστασία.
- **Φράγμα Πλατανόβρυσης:** Ο ταμιευτήρας του, με ωφέλιμο όγκο 12 εκ. m³ , λειτουργεί τόσο για την παραγωγή ενέργειας όσο και ως κατάντη ταμιευτήρας για το αναστρέψιμο υδροηλεκτρικό έργο του Θησαυρού.

Επιπλέον είναι σε διαδικασία εξέλιξης η κατασκευή του φράγματος Τεμένους το οποίο αποτελούσε πάγιο αίτημα φορέων του Νομού Δράμας. Μέσω του έργου θα παράγεται υδροηλεκτρική ενέργεια ενώ θα δοθεί η δυνατότητα άρδευσης των αγροκτημάτων της περιοχής. Παράλληλα θα συμβάλλει στην αντιπλημμυρική προστασία καθώς επίσης και τον εμπλουτισμό του υδροφόρου ορίζοντα.

Συνοψίζοντας, όσον αφορά την ποιοτική αξιολόγηση του δικτύου άρδευσης, σημειώνεται υψηλός κίνδυνος υποβάθμισης της ποιότητας των υπόγειων υδάτων λόγω των ανθρωπογενών πιέσεων. Από την άλλη είναι δεδομένη η ανάγκη επέκτασης του αρδευτικού δικτύου και σε άλλους οικισμούς αλλά και η διάνοιξη νέων γεωτρήσεων για την κάλυψη των αναγκών. Απαιτούνται επομένως συγκεκριμένες δράσεις ορθολογικής αξιοποίησης και εκμετάλλευσης των υπογείων υδάτων, με στόχο την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον και τα παρακείμενα οικοσυστήματα.

A.1.3.10.3. Στερεά απόβλητα

Η διαχείριση των στερεών αποβλήτων του Δήμου γίνεται από τον Φορέα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης με τον διακριτικό τίτλο: «ΔΙ.Α.Α.ΜΑ.Θ. Α.Ε.». Ο φορέας έχει την μορφή Αναπτυξιακής Ανώνυμης Εταιρείας και λειτουργεί ως Περιφερειακός Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Φο.Δ.Σ.Α.) των Ο.Τ.Α. της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης, όπως επιβεβαιώθηκε και με την αριθμ. πρωτ. 20875/22-01-2013 Διαπιστωτική Πράξη του Γ.Γ. Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας Θράκης.

Η ΔΙ.Α.Α.ΜΑ.Θ. Α.Α.Ε., ως Περιφερειακός ΦΟ.Δ.Σ.Α. της ΠΑΜΘ, διαχειρίζεται όλες τις υποδομές διαχείρισης στερεών αποβλήτων που της έχουν παραχωρηθεί από την Περιφέρεια ΑΜΘ στα πλαίσια λειτουργίας του ΠΕΣΔΑ σε όλες ανεξαιρέτως τις Π.Ε. της Περιφέρειας, όπως Κέντρα Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών, Σταθμούς Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων, Μηχανολογικό εξοπλισμό (οχήματα, συρμούς μεταφόρτωσης απορριμμάτων, κάδους μηχανικής αποκομιδής κ.α.). Επιπλέον, η ΔΙ.Α.Α.ΜΑ.Θ. Α.Α.Ε. οργανώνει σε συνεργασία με τους Δήμους - μετόχους της και συμμετέχει σε συστήματα συλλογικής εναλλακτικής διαχείρισης συσκευασιών και άλλων προϊόντων κατά την έννοια του Νόμου 2939/2001. Τέλος μέσω Επιχειρησιακών Προγραμμάτων υλοποιεί ποικίλα έργα με σκοπό τη συμπλήρωση των ήδη υφιστάμενων υποδομών του ΠΕΣΔΑ διαθέτοντας προς τούτο τεχνικά μέσα αλλά και εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό με τεχνογνωσία σε θέματα τεχνολογίας και διαχείρισης περιβάλλοντος.

Ο Δήμος έχει εκπονήσει Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Απορριμμάτων, ακολουθώντας τις κατευθύνσεις του Οδηγού Σύνταξης Τοπικού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων, που απεστάλη στο Δήμο με το υπ. αριθμ. πρωτ. 4264/7-07-2015 έγγραφο του ΦΟΔΣΑ Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, της ΔΙ.Α.ΑΜ.Α.Θ. ΑΑΕ.

Τα Τοπικά Σχέδια Δράσης των Δήμων εντάσσονται στη νέα πολιτική διαχείρισης αποβλήτων που διαγράφεται τόσο σε εθνικό όσο και περιφερειακό επίπεδο και έχει ως κύριο στόχο η διαχείριση του μεγαλύτερου μέρους των αποβλήτων να γίνεται σε επίπεδο Δήμου (ή μιας διαδημοτικής συνεργασίας), αποκεντρωμένα, με συνέπεια τη δραστική μείωση των αποβλήτων που παραμένουν σε σύμμεικτη μορφή και οδηγούνται σε επεξεργασία και σε τελική διάθεση.

Πίνακας 29: Συνολική Παραγωγή (σε τόνους) Αστικών Στερεών Αποβλήτων στο Δήμο Παρνεστίου

Βάσει ζυγολογιών & εκτιμήσεων Δήμου	απόβλητα εταιριών / βιομηχανιών / ιδιωτών	Ανακυκλώσιμα προς ΚΔΑΥ	Ποσότητες γυαλιού	ΒΕΑΣ (ΕΕΑΑ)	ΑΗΗΕ (Ανακύκλωση συσκευών)	Λαμπτήρες (Φωτοκύκλωση)	Λοιπά ΑΗΗΕ (Φωτοκύκλωση)	Μπαταρίες (Αφής)	Πράσινα Απόβλητα & Οικιακή Κομποστοποίηση	Συνολική Παραγωγή ΑΣΑ
1.287	28	40	4	79	15	0,03	0,05	0,13	57	1.509

Πηγή: Επικαιροποιημένο ΠΕΣΣΔΑ ΠΑΜΘ, στοιχεία έτους 2015

Για το έτος 2019, η συνολική ετήσια παραγόμενη ποσότητα ανήλθε σε 800,13 τόνους.

Εκτός των ΑΣΑ που παράγονται από τα νοικοκυριά έχουν εντοπιστεί οι βασικές εστίες (σημεία ειδικού ενδιαφέροντος) στις οποίες παράγεται ο μεγαλύτερος όγκος των απορριμμάτων. Τέτοια σημεία είναι:

- **Δημαρχείο:** 80% χαρτί έντυπο, συσκευασίες 15%, λοιπά 5%
- **Σχολεία – παιδικό σταθμοί:** Χαρτί 60%, συσκευασίες 20%, οργανικά απόβλητα 20%
- **Κέντρο Υγείας - Φαρμακεία:** επικίνδυνα απόβλητα 15%, απόβλητα ΥΜ 85%
- **Κέντρο κράτησης μεταναστών:** ανακυκλώσιμα 80%, βιοαποικοδομήσιμα 20%
- **Ξενοδοχεία, χώροι εστίασης, supermarket:** χωρίς σταθερή ποσοτικοποίηση

- **Λαϊκή αγορά Παρνεστίου:** χαρτί/χαρτόνι 60%, συσκευασίες 20%, βιοαποικοδομήσιμα (κυρίως φρούτα και λαχανικά 20%)
- **Παραγωγοί αδρανών υλικών:** λατομεία 80%, κατασκευαστικά έργα και κατεδαφίσεις 20%

Δεν υπάρχει στο Δήμο ολοκληρωμένη μελέτη για την εκτίμηση της σύνθεσης των αποβλήτων. Η ποιοτική σύνθεση των ΑΣΑ βάσει πρόχειρης εκτίμησης είναι όμοια με αυτή ενός Δήμου πληθυσμού έως 40.000 κατοίκων.

Πίνακας 30: Μέση ποιοτική σύσταση (%) ΑΣΑ στο Δήμο Παρνεστίου (εκτίμηση)

Υλικό	% κ.β. σύσταση	Ποσότητα (τόνοι)
Οργανικό Κλάσμα	45,8%	589,4
Χαρτί – Χαρτόνι	15,3%	196,9
Πλαστικά	16,5%	212,4
Μέταλλα	3,4%	43,8
Γυαλί	4,3%	55,3
Ξύλο	6%	77,2
Λοιπά	8,7%	112

Πηγή: Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Απορριμμάτων Δήμου Παρνεστίου

Συλλογή και μεταφορά απορριμμάτων

Η συλλογή και μεταφορά των απορριμμάτων γίνεται από το προσωπικό και τα οχήματα του Δήμου. Αφού γίνει η συλλογή τους οδηγούνται στο ΣΜΑ Δράμας και στη συνέχεια στο ΧΥΤΑ Σερρών.

Καταγράφονται ελλείψεις τόσο σε εξοπλισμό όσοι και σε υφιστάμενο ανθρώπινο δυναμικό. Σήμερα, από το μόνιμο προσωπικό του Δήμου δύο (2) άτομα απασχολούνται ως οδηγοί απορριμματοφόρων και τρία (3) ως εργάτες καθαριότητας, ενώ υπάρχουν και εποχικοί υπάλληλοι.

Ο εξοπλισμός που διαθέτει ο Δήμος αποτυπώνεται στον Πίνακα 31 που ακολουθεί.

Πίνακας 31: Υφιστάμενος εξοπλισμός διαχείρισης ΑΣΑ

Είδος εξοπλισμού	Αριθμός

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ 2020-2023
Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Απορριματοφόρο όχημα ανακύκλωσης χωρητικότητας 16m ³	1
Απορριματοφόρο όχημα ΑΣΑ χωρητικότητας 16m ³	1
Απορριματοφόρο όχημα ΑΣΑ χωρητικότητας 12m ³	2
Κάδοι ανακύκλωσης μπλε χωρητικότητας 1000 lit	107
Κάδοι ανακύκλωσης μπλε χωρητικότητας 360 lit	9
Κάδοι μεταλλικοί χωρητικότητας 1100 lit	146
Κάδοι μεταλλικοί με πλαστικό καπάκι χωρητικότητας 770lit	88
Κάδοι πλαστικοί χωρητικότητας 140lit	16
Κάδοι πλαστικοί χωρητικότητας 1000lit	12
Κάδοι μεταλλικοί με μεταλλικό καπάκι χωρητικότητας 360lit	284
Κάδοι πλαστικοί χωρητικότητας 360lit	45
Οικιακοί Κομποστοποιητές	52
Μπλε κώδωνες γυαλιού	11

Πηγή: Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Απορριμμάτων Δήμου Παρνεστίου

Για τα δρομολόγια των απορριματοφόρων υπάρχει προγραμματισμός σε εβδομαδιαία βάση, ενώ οι θέσεις των κάδων (ανακύκλωσης και σύμμεικτων) είναι καθορισμένες. Ειδικότερα, τα προγραμματισμένα δρομολόγια των απορριματοφόρων αποτυπώνονται στον παρακάτω Πίνακα.

Πίνακας 32: Υφιστάμενα δρομολόγια απορριματοφόρων Δήμου Παρνεστίου

Συχνότητα Δρομολογίου	Απόσταση σε km	Εξυπηρετούμενοι Οικισμοί
1 ^η Τρίτη κάθε 15 ημέρες	156	Παράνεστι, Καπνόφυτο, Αηδονόκαστρο, Μεσοχώρι, Καρποφόρο, Τέμενος, Περίβλεπτο, Ξάγναντο, Κάτω Θόλος, Κρίνη, Στέρνα
2 ^η Τρίτη κάθε 15 ημέρες	216	Παράνεστι, Πρασινάδα, Διπόταμα, Κρίνη, Στέρνα, Κάτω Θόλος, Ξάγναντο Καπνόφυτο, Αηδονόκαστρο, Μεσοχώρι, Καρποφόρο, Τέμενος, Πολυνέρι,
Πέμπτη	140	Παράνεστι, Πρινόλοφος Μαυροκορδάτο, Μικρολίβαδο, Τερψιθέα, Πλατανόβρυση Παλιάμπελα, Χαμοκέρασα, Μαρμαριά, Νικηφόρος, (μόνο βόρεια πάνω από τις γραμμές), Πυξάρι, Ψηλόκαστρο, Τοίχος, Γύρος, Κολοκυθότοπος, Υψηλή Ράχη

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ 2020-2023
Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Δευτέρα	145	Νικηφόρος αφετηρία, Παρανέστι, Πλατανιά, Θαμνωτό, Πελεκητή (1 φορά το μήνα), Νικηφόρο κάτω από την γραμμή, Αδριανή
Τετάρτη	135	Νικηφόρος αφετηρία, Σαχίνι, Πτελέα, Κέντρο Πλατανιάς, Κέντρο Νικηφόρου και Χατζηγεωργίου PERLE (Φυλακές και Ταΐρης 1 φορά το μήνα), Μνήματα, Αδριανή, Οινοποιία, Γήπεδο, Περιφέρεια Αδριανής, Κέντρο, Μνήματα
Παρασκευή	150	Νικηφόρος αφετηρία, Παρανέστι, Μεσοχώρι, Πλατανιά, Νικηφόρος κάτω από την γραμμή, Μυροβλήτης, Αδριανή,
Ανεξάρτητο δρομολόγιο (περίπου 1 φορά το μήνα)	71	Θερμιά

Πηγή: Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Απορριμμάτων Δήμου Παρανεστίου

A.1.3.10.4. Ανακύκλωση – Εναλλακτική διαχείριση

Το υφιστάμενο δίκτυο ανακύκλωσης του Δήμου περιλαμβάνει συνολικά 107 κάδους χωρητικότητας 1.000lit, 9 κάδους χωρητικότητας 360lit και 11 κώδωνες γυαλιού.

Τα προγραμματισμένα δρομολόγια για την συλλογή των ανακυκλώσιμων ΑΣΑ παρατίθενται στον ακόλουθο Πίνακα:

Πίνακας 33: Υφιστάμενα δρομολόγια απορριματοφόρων ανακύκλωσης Δήμου Παρανεστίου

Συχνότητα Δρομολογίου	Απόσταση σε km	Εξυπηρετούμενοι Οικισμοί
1 ^η Τρίτη	153	Νικηφόρος αφετηρία, Αδριανή, Νικηφόρος, Τοίχος, Υψηλή Ράχη, Τερψιθέα, Πλατανόβρυση, Παλιάμπελα, Χαμοκέρασα, Πρινόλοφος Μαυροκορδάτο, Πλατανιά, Θαμνωτό Πτελέα Καρποφόρο Μεσοχώρι Καπνόφυτο Ξάγναντο Παρανέστι Κάτω Θόλος
2 ^η Τρίτη	130	Νικηφόρος αφετηρία, Αδριανή Νικηφόρος Πλατανιά Πτελέα

		Μεσοχώρι Ξάγναντο Παρανέστι Κάτω Θόλος
3 ^η Τρίτη	153	Νικηφόρος αφετηρία, Αδριανή Νικηφόρος Τοίχος Υψηλή Ράχη Τερψιθέα Πλατανόβρυση Παλιάμπελα Χαμοκέρασα Πρινόλοφος Μαυροκορδάτο Πλατανιά Θαμνωτό Πτελέα Καρποφόρο Μεσοχώρι Καπνόφυτο Ξάγναντο Παρανέστι Κάτω Θόλος Επιστροφή Νικηφόρος
4 ^η Τρίτη	200	Νικηφόρος αφετηρία μόνο Αδριανή Νικηφόρος Πλατανιά Πτελέα Μεσοχώρι Ξάγναντο Παρανέστι Κάτω Θόλος Πρασινάδα Δράμα για απόθεση 1 φορά το μήνα Επιστροφή Νικηφόρος

Πηγή: Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Απορριμμάτων Δήμου Παρανεστίου

Οι συνεχώς αυξανόμενες ποσότητες ανακυκλώσιμων ΑΣΑ δημιουργούν πρόσθετες ανάγκες για την προμήθεια νέων κάδων και εξοπλισμού ανακύκλωσης.

Οι δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης πρέπει να ενισχυθούν αφενός μεν λόγω του μικρού ποσοστού των ΑΣΑ που ανακυκλώνεται και της μικρής συμμετοχής των πολιτών και αφετέρου δε δεδομένων των σημαντικών δυνατοτήτων ανάπτυξης δράσεων ανακύκλωσης και της βαρύτητας που δίνει ο Δήμος σε αυτές.

Ο Δήμος μέσω προγραμματικής σύμβασης με την Ελληνική Εταιρεία Αξιοποίησης Ανακύκλωσης Α.Ε. και τον ΦΟ.Δ.ΣΑ. της Περιφέρειας ΑΜΘ εγκατέστησε τους παραπάνω μπλε κάδους και κώδωνες καθώς και 52 οικιακούς κομποστοποιητές σε δημότες που εντάχθηκαν εθελοντικά στη δράση.

Τα ανακυκλώσιμα υλικά, τα οποία προσδιορίζονται σε 29 τόνοι γυαλιού που συλλέχθηκαν με το δίκτυο κωδώνων και 75,54 τόνοι ανακυκλώσιμων που συλλέχθηκαν με το δίκτυο μπλε κάδων, μεταφέρονται για διαχωρισμό στο ΚΔΑΥ Δράμας. Τα υπόλοιπα οδηγούνται μέσω του ΣΜΑ Δράμας στις Σέρρες για διάθεση.

Στον Δήμο δεν υπάρχουν χώροι ανεξέλεγκτης διάθεσης απορριμμάτων (ΧΑΔΑ), καθώς ένας ΧΑΔΑ που υπήρχε στον οικισμό της Πελέας στη θέση «Σαχίνι», έχει αποκατασταθεί πλήρως.

Σύμφωνα με το ΠΕΣΔΑ της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης για το Δήμο Παρανεστίου προβλέπονται:

1. Εγκατάσταση μονάδας κομποστοποίησης κατά τη μεταβατική περίοδο²¹
2. Κατασκευή ΣΜΑ ο οποίος θα εξυπηρετεί την μεταφόρτωση τόσο των ΑΥ που θα οδηγούνται στο ΚΔΑΥ Δράμας όσο και των σύμμεικτων που θα οδηγούνται στη ΜΕΑ Δράμας. Ο ΣΜΑ προβλέπεται να δημιουργηθεί στο αγρόκτημα Μαρμαριάς όπου θα ενσωματωθεί και 1 πράσινο σημείο
3. Δημιουργία 3 πράσινων σημείων. Εκτός του σημείου που προαναφέρθηκε τα υπόλοιπα δύο πράσινα σημεία σχεδιάζονται να χωροθετηθούν περιμετρικά σε θέσεις που θα καλύπτονται οι ανάγκες όλων των οικισμών.
4. Δημιουργία ενός Κέντρου ανακύκλωσης-εκπαίδευσης-διαλογής στην πηγή στο Παρανέστι

Ο Δήμος στα πλαίσια πρόληψης και προστασίας από την πρόσφατη επιδημιολογική κρίση (COVID-19), έχει ξεκινήσει διαδικασίες για το πλύσιμο και την απολύμανση όλων των κάδων απορριμμάτων και ανακύκλωσης καθώς και την επισκευή ενός απορριμματοφόρου που δεν λειτουργεί. Επιπλέον στο σχεδιασμό του είναι η προμήθεια 25 νέων κάδων απορριμμάτων ανακύκλωσης και η αντικατάσταση των κατεστραμμένων. Μέσω του προγράμματος Φιλόδημος II προβλέπεται η προμήθεια ενός νέου απορριμματοφόρου ειδικά για την ανακύκλωση.

Επίσης στο σχεδιασμό του Δήμου είναι ή αύξηση της συχνότητας των δρομολογίων ανακύκλωσης και η εφαρμογή προγράμματος ανακύκλωσης με ξεχωριστή διαλογή χαρτιού.

Η προώθηση της ανακύκλωσης είναι μια από τις βασικές προτεραιότητες του Δήμου και στα πλαίσια αυτά απαιτείται η οργάνωση και ανάληψη δράσεων με σκοπό την επαναχρησιμοποίηση, ανάκτηση και ανακύκλωση. Στον τομέα αυτό σημαντική συνεργασία μπορεί να αναπτυχθεί και με το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης καθώς και τα σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με σκοπό την

---

²¹ Η μεταβατική περίοδος απεικονίζει το αναγκαίο χρονικό διάστημα και τις απαραίτητες ενέργειες στις οποίες πρέπει να προβεί η Περιφέρεια ώστε να αντιμετωπιστούν τα άμεσα προβλήματα, να προωθηθούν οι υποδομές και οι δράσεις της περιόδου ολοκληρωμένης διαχείρισης και να ενημερωθεί –ευαισθητοποιηθεί το κοινό.

προώθηση δράσεων ανακύκλωσης και γενικότερα ορθολογικής διαχείρισης των απορριμμάτων.

A.1.3.10.5. Τηλεπικοινωνίες

Στο Δήμο υπάρχει εγκατεστημένο συμβατικό δίκτυο του ΟΤΕ καθώς και ασύρματα δίκτυα των υφιστάμενων παρόχων κινητής τηλεφωνίας²². Συνολικά στην περιοχή είναι εγκατεστημένες 12 κεραιές των παραπάνω εταιριών οι οποίες είναι εγκεκριμένες και αδειοδοτημένες από την Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων.

Στις απομακρυσμένες περιοχές, που το δίκτυο είναι επιφανειακό και αναλογικό, παρουσιάζονται αρκετά προβλήματα τηλεπικοινωνιών κατά τους χειμερινούς μήνες λόγω των δυσμενών καιρικών συνθηκών. Σχεδόν το σύνολο της περιοχής, καλύπτεται από δίκτυο κινητής τηλεφωνίας, ενώ παράλληλα έχουν γίνει σημαντικές αναβαθμίσεις σχετικά με την 4G κάλυψη. Το ψηφιακό σήμα Digea καλύπτει μόνο τον οικισμό Αδριανής και στους υπόλοιπους οικισμούς η κάλυψη γίνεται μέσω αναμεταδοτών που έχει εγκαταστήσει ο Δήμος. Σχετικά με το είδος των συνδέσεων μόνο οι οικισμοί Αδριανή και Παρανέστι έχουν σύνδεσεις VDSL ενώ οι υπόλοιποι έχουν συνδέσεις ADSL.

Πίνακας 34: Εγκατεστημένες κεραιές τηλεπικοινωνιών στο Δήμο Παρανεστίου

α/α	Κωδ. θέσης	Κατηγορία	Εταιρία	Διεύθυνση
1	0100052	Αδειοδοτημένη	ΟΤΕ	Πλατανιά
2	1403498	Αδειοδοτημένη	COSMOTE	Επί της οδού Μ. Αλεξάνδρου (κτίριο ΟΤΕ) - οικισμός Παρανεστίου
3	1403733	Αδειοδοτημένη	COSMOTE	Πλησίον οικισμού Παρανεστίου
4	1403235	Αδειοδοτημένη	COSMOTE	Πλατανιά, Νικηφόρος
5	1000164	Αδειοδοτημένη	VODAFONE	Πλατανιά
6	1200746	Αδειοδοτημένη	WIND	Πλησίον οικισμού Πλατανιάς
7	0100050	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	ΟΤΕ	Περίβλεπτο
8	0100021	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	ΟΤΕ	Δρυπτόταμος

²² Cosmote, Wind, Vodafone

α/α	Κωδ. θέσης	Κατηγορία	Εταιρία	Διεύθυνση
9	0100025	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	ΟΤΕ	Καπνόφυτο
10	0100060	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	ΟΤΕ	Πρασινάδα
11	0100072	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	ΟΤΕ	Υψηλή ΡάχηΔράμας
12	1201770	Αδειοδοτημένη	WIND	Πλησίον οικισμού Παρανεστίου

Πηγή: <https://keraies.eett.gr/>

Ο Δήμος έχει ενταχθεί στην Ευρωπαϊκή Δράση WiFi4EU για την ανάπτυξη υποδομών δωρεάν ασύρματης ευρυζωνικής σύνδεσης στους κατοίκους του. Μέσω του συγκεκριμένου προγράμματος προχωρά ήδη στην σταδιακή αντικατάσταση όλου του ηλεκτρονικού εξοπλισμού στους περισσότερους οικισμούς. Στις βασικές προτεραιότητες του Δήμου είναι η επέκταση της δωρεάν ασύρματης σύνδεσης σε όλους τους οικισμούς με κάλυψη του επιπλέον κόστους από ίδιους πόρους.

Σε γενικές γραμμές, οι παρεχόμενες υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών στο Δήμο Παρανεστίου χαρακτηρίζονται ως μέτριες και χρήζουν αναβάθμισης. Τα βασικά ζητήματα που πρέπει να επιλυθούν είναι η κάλυψη όλων των οικισμών με ψηφιακό τηλεοπτικό σήμα και η αναβάθμιση του δικτύου από ADSL σε VDSL σε όλους τους οικισμούς.

A.1.3.10.6. Ενέργεια

Ο Δήμος Παρανεστίου εντάσσεται στο Διασυνδεδεμένο Σύστημα Μεταφοράς και συνδέεται στην μία από τις τρεις εναέριες γραμμές διπλού κυκλώματος των 400kV, που μεταφέρουν ηλεκτρισμό από το ενεργειακό κέντρο παραγωγής της Δυτικής Μακεδονίας. Η διασυνδεδεμένη γραμμή 400kV διαβιβάζει την ηλεκτρική ενέργεια στο Δήμο μέσω:

- Εναέριας γραμμής μεταφοράς 150kV απλού κυκλώματος έως τον Υποσταθμό Μεσαίας Τάσης Παρανεστίου.
- Εναέριας γραμμής μεταφοράς 150kV διπλού κυκλώματος έως τον Υποσταθμό Πλατανόβρυσης όπου συνδέεται και ο Υδροηλεκτρικός σταθμός παραγωγής
- Εναέριας γραμμής μεταφοράς 150kV διπλού κυκλώματος έως τον Υποσταθμό Μεσαίας Τάσης Νικηφόρου

Συμπληρωματικά με τις υποδομές συμβατικής ενέργειας, στο Δήμο Παρανεστίου υπάρχουν εγκατεστημένες και υποδομές ΑΠΕ. Με βάση τα στοιχεία της ΡΑΕ έως τον

Φεβρουάριο του 2020, υπήρχαν 14 ισχύουσες άδειες παραγωγής ΑΠΕ στο Δήμο Παρνεστίου συνολικής δυναμικότητας 143,18MW.

Αναλυτικά η χωροθέτηση, η δυναμικότητα και η τεχνολογία τους αποτυπώνονται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 35: Αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις ΑΠΕ στο Δήμο Παρνεστίου

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Δ.Ε.	ΘΕΣΗ	ΙΣΧΥΣ (MW)	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΑΕ	ΣΙΛΛΗΣ-ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	"ΕΛΛΗΝΙΚΑ" ΑΓΡΟΚΤΗΜΑ ΔΔ ΣΙΛΛΗΣ ΡΕΜΑ ΑΡΚΟΥΔΟΡΕΜΑ	1,996	ΜΥΗΕ
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΑΕ	ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ	ΜΕΓΑΛΟΒΟΥΝΙ	22	ΑΙΟΛΙΚΑ
ΑΡΑΜΠΑΤΖΗΣ Β.Γ.	ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	ΡΕΜΑ ΔΙΑΒΟΛΟΡΡΕΜΑ	1,185	ΜΥΗΕ
ΝΕΓΑΑΚ ΟΕ	ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	ΡΕΜΑ ΟΞΥΟΣ Δ.Δ ΣΙΛΛΗΣ	1,963	ΜΥΗΕ
JURA ΑΙΟΛΙΚΑ Α.Ε.)	ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ - ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗΣ	ΟΡΗ ΛΕΚΑΝΗΣ	40,8	ΑΙΟΛΙΚΑ
ΔΕΗ ΑΕ	ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	ΜΥΗΕ ΤΕΜΕΝΟΥΣ ΠΟΤΑΜΟΣ ΝΕΣΤΟΣ	15	ΜΥΗΕ
ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΥΔΑΤΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΑΕ	ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	ΡΕΜΑ ΒΑΘΥΡΡΕΜΑ ΑΓΙΑ ΒΑΡΒΑΡΑ Δ.Δ. ΤΡΑΧΩΝΙΟΥ	0,474	ΜΥΗΕ
ΑΦΟΙ Η. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗ Ο.Ε. "ΗΛΙΟΜΟΡΦΟΣ"	ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	ΚΑΤΩ ΠΟΤΑΜΙ - ΑΡΚΟΥΔΟΡΕΜΑ	0,83	ΜΥΗΕ
ΚΑΜΠΑΣ ΑΕ	ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	ΡΕΜΑ ΚΑΜΠΑ Δ.Δ.ΣΙΛΛΗΣ	3,82	ΜΥΗΕ
ΝΕΓΑΑΚ ΟΕ	ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	ΡΕΜΑ ΤΣΟΥΚΑΛΙ Δ.Δ ΣΙΛΛΗΣ	1,71	ΜΥΗΕ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΠΕΤΡΙΩΝ ΕΥΒΟΙΑΣ ΟΕ	ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	ΜΑΥΡΗ ΠΕΤΡΑ	40	ΑΙΟΛΙΚΑ
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	ΘΟΛΟΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΡΕΜΑΤΟΣ ΑΡΚΟΥΔΟΡΕΜΑ	4,4	ΜΥΗΕ
ΑΙΟΛΙΚΗ ΛΥΚΟΦΩΛΙΑ Α.Ε.	ΔΡΑΜΑΣ & ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ	ΛΥΚΟΦΩΛΙΑ	9	ΑΙΟΛΙΚΑ

Πηγή: ΚΑΠΕ, ίδια επεξεργασία

Ο Δήμος τα τελευταία χρόνια υλοποιεί έργα και δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας προκειμένου να συμβάλλει στην μείωση της κατανάλωσης συμβατικής ενέργειας και το μετριασμό του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής. Τα έργα αυτά αφορούν:

- Πρότυπα επιδεικτικά έργα εξοικονόμησης ενέργειας και αξιοποίηση ΑΠΕ στο Δημοτικό Σχολείο Αδριανής.
- Πρότυπα επιδεικτικά έργα εξοικονόμησης ενέργειας και αξιοποίηση ΑΠΕ στο Δημοτικό Σχολείο Νικηφόρου.

- Ενεργειακή αναβάθμιση του Γυμνασίου & Λυκείου Παρανεστίου.
- Δημιουργία των πρώτων 2 σταθμών φόρτισης ηλεκτρικών αυτοκινήτων (στο Δημαρχείο Παρανεστίου και στο Κοινοτικό Κατάστημα Νικηφόρου)
- Καταγραφή, αποτύπωση και σήμανση όλου του δημοτικού οδικού φωτισμού με στόχο την αντικατάσταση των λαμπτήρων με LED.
- Υποβολή πρότασης στο πρόγραμμα Φιλόδημος II για την αντικατάσταση 5 στεγάστρων στάσεων που θα έχουν φωτοβολταϊκό και πρίζες φόρτισης κινητών.
- Υποβολή πρότασης χρηματοδότησης στο ΕΣΠΑ για την ενεργειακή αναβάθμιση των Κοινοτικών Καταστημάτων Αδριανής και Νικηφόρου καθώς και του Γυμνασίου Λυκείου Νικηφόρου και Δημοτικού Σχολείου Παρανεστίου.

Η σημερινή ενεργειακή κατάσταση σε εθνικό επίπεδο θα μεταβληθεί σημαντικά τα επόμενα χρόνια λόγω της σταδιακής μετάβασης στη μεταλιγνιτική περίοδο και την απεξάρτηση από τις λιγνιτικές μονάδες παραγωγής της Πτολεμαΐδας. Στα πλαίσια αυτά και με σκοπό η μετάβαση αυτή να είναι ομαλή και ασφαλής θα πρέπει να αναζητηθούν εναλλακτικοί τρόποι κάλυψης των ενεργειακών αναγκών της. Επιπρόσθετα θα πρέπει να επεκταθεί η ενεργειακή αναβάθμιση σε όλα τα δημοτικά κτίρια που είναι σε χρήση αυτή την στιγμή. Ειδικότερα, η δημοτική αρχή πρέπει να λάβει υπόψη:

Ο Δήμος στην προσπάθεια συμβολής του στην επίτευξη των Εθνικών Στόχων για την προστασία του περιβάλλοντος και τον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής θα πρέπει να εξετάσει τη δυνατότητα αξιοποίησης εναλλακτικών μορφών ενέργειας. Επιπρόσθετα θα πρέπει να επεκταθεί η ενεργειακή αναβάθμιση σε όλα τα δημοτικά κτίρια που είναι σε χρήση αυτή την στιγμή. Τα κρίσιμα ζητήματα προς διερεύνηση αφορούν:

- την προώθηση κάθε μορφής συνεργασίας σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος.
- την εξοικονόμηση ενεργειακών πόρων που μακροπρόθεσμα οδηγούν και σε οικονομικά οφέλη για το Δήμο και τους δημότες.
- την προώθηση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) που συμβάλλουν στην απεξάρτηση από συμβατικές πηγές ενέργειας.
- τη δυνατότητα συμμετοχής της στο Σύμφωνο Δημάρχων.
- συμβατικές πηγές ενέργειας

A.1.3.10.7. Μεταφορές – Βιώσιμη Κινητικότητα

Η έννοια της **βιώσιμης κινητικότητας** στον τομέα των μεταφορών περιλαμβάνει ως γενική αρχή τη βιώσιμη μετακίνηση ανθρώπων και αγαθών στο αστικό και περιαστικό

περιβάλλον. Έχει τρεις (3) βασικές συνιστώσες (περιβάλλον, οικονομία, κοινωνία), οι οποίες με τη σειρά τους εμπεριέχουν επιπλέον παραμέτρους. Πιο ειδικά:

- *Περιβαλλοντική συνιστώσα:* αναφέρεται στην πρόκληση ρύπανσης από τις μεταφορικές δραστηριότητες σε ρυθμούς βιώσιμους, καθώς και στην χρήση ανανεώσιμων και μη φυσικών πηγών σε ρυθμούς βιώσιμους.
- *Κοινωνική συνιστώσα:* αναφέρεται στην κοινωνική δικαιοσύνη στον τομέα των μεταφορών, δηλαδή στο δικαίωμα στην κινητικότητα των ανθρώπων. Αφορά όμως και μία ισοκατανομή του κόστους και των ωφελειών της κινητικότητας (όσο και της ίδιας της κινητικότητας) ανάμεσα στα διάφορα κοινωνικά στρώματα.
- *Οικονομική συνιστώσα:* αναφέρεται στην αναπροσαρμογή των έως σήμερα οικονομικών θεωρήσεων των μεταφορών ώστε να λαμβάνεται υπόψη το κριτήριο της ρύπανσης του περιβάλλοντος και της εξάντλησης των φυσικών πηγών.

Η ανάπτυξη και εφαρμογή αρχών βιώσιμης κινητικότητας στο Δήμο Παρανεστίου θα πρέπει να περιλαμβάνει την κάλυψη τόσο των υφιστάμενων, όσο και των μελλοντικών αναγκών κινητικότητας των κατοίκων και των επισκεπτών, με κύριο στόχο την καλύτερη ποιότητα ζωής στον αστικό και εξωαστικό χώρο. Στο πλαίσιο αυτό, για την εφαρμογή αρχών βιωσιμότητας μετακινήσεων στο Δήμο Παρανεστίου αναλύονται και αξιολογούνται όλες οι υφιστάμενες μεταφορικές δυνατότητες (οδικές, σιδηροδρομικές, κτλ)

A.1.3.10.7.1 Οδικό δίκτυο

Η κύρια πρόσβαση στο Δήμο Παρανεστίου γίνεται μέσω της Εθνικής οδού Δράμας – Ξάνθης (Ε.Ο. 14). Πρόκειται για εθνική οδό²³ που συνδέει τις ομώνυμες πρωτεύουσες των Περιφερειακών Ενοτήτων. Οι κυκλοφοριακοί φόρτοι της συγκεκριμένης οδού έχουν μειωθεί αισθητά μετά την κατασκευή και λειτουργία της Εγνατίας οδού, η οποία πλέον συγκεντρώνει και τον κύριο μεταφορικό όγκο από Δράμα προς Ξάνθη, μέσω της Εθνικής οδού Δράμας – Καβάλας και έπειτα την είσοδο στην Εγνατία από τον κόμβο του Αγίου Σίλα. Επίσης, από την περιοχή διέρχονται οι κάτωθι οδοί:

- Επαρχιακή οδός Παρανεστίου – Πλατανιά – Δοξάτου από το 13^ο χιλιόμετρο οδού Παρανεστίου – Δράμας και δια Πλατανόβρυσης Κυργίων
- Επαρχιακή οδός Παρανεστίου – Σιδηρόνερου
- Επαρχιακή οδός Παρανεστίου – Πρασινάδας - Διποτάμων

²³Εντάσσεται στο Δευτερεύων Εθνικό οδικό δίκτυο.

Το **οδικό δίκτυο** της **Δ.Ε. Νικηφόρου** περιλαμβάνει τμήματα της εθνικής οδού 14, του επαρχιακού και του αγροτικού δικτύου. Το τμήμα του εθνικού δικτύου ακολουθεί τη διαδρομή Αδριανή – Νικηφόρος – Παρανεστί, ενώ παράλληλα αυτού διέρχεται και η σιδηροδρομική σύνδεση Δράμας – Ξάνθης. Το επαρχιακό δίκτυο διαρθρώνεται γύρω από τον άξονα της εθνικής οδού σε δυο βασικές διαδρομές: α) Αδριανή – Νικηφόρος – Πτελέα και, β) Αδριανή – Νικηφόρος – Μαυροκορδάτος. Μέσω των επαρχιακών οδών Αδριανής – Δοξάτου και Αδριανής - Αγοράς η περιοχή διασυνδέεται απευθείας με τον όμορο Δήμο Δοξάτου. Σε γενικές γραμμές η δυνατότητα πρόσβασης στη συγκεκριμένη Δ.Ε. κρίνεται ικανοποιητική. Καταγράφονται ωστόσο ανάγκες αναβάθμισης των υφιστάμενων οδικών υποδομών.

Η **Δ.Ε. Παρανεστίου** περιλαμβάνει κυρίως επαρχιακό και αγροτικό οδικό δίκτυο. Το επαρχιακό δίκτυο με αφετηρία τον ομώνυμο οικισμό διακλαδώνεται προς τους ορεινούς οικισμούς. Οι βασικοί του άξονες είναι οι: Παρανεστί – Μεσοχώρι – Πλατανόβρυση – Θησαυρός, Παρανεστί – Θερμιά και Παρανεστί – Διπόταμα. Στο νότιο κομμάτι της περιοχής διέρχεται και ένα τμήμα της εθνικής οδού Δράμας Ξάνθης (άξονας Δράμα – Νικηφόρος – Παρανεστί – Σταυρούπολη – Ξάνθη).

Αρκετά σημαντική για την περιοχή είναι η έκταση που καταλαμβάνει το δασικό οδικό δίκτυο, η οποία ανέρχεται περίπου σε 620 χλμ. Σε αυτό ωστόσο καταγράφονται προβλήματα, κυρίως τους χειμερινούς μήνες, γεγονός που δρα περιοριστικά στις δυνατότητες προσβασιμότητας κατοίκων και επισκεπτών.

Ως προς την εικόνα του οδικού δικτύου, στις περιοχές της Δ.Ε. Νικηφόρου και γύρω από το Παρανεστί το οδικό δίκτυο είναι ασφαλτοστρωμένο και σε σχετικά καλή ποιοτική κατάσταση. Ωστόσο, η εικόνα αυτή διαφοροποιείται σημαντικά στο ορεινό τμήμα του Δήμου, όπου καταγράφονται αρκετά επιμέρους προβλήματα (πχ κατολισθήσεις, διαβρώσεις, λακκούβες). Σε γενικές γραμμές, οι οικισμοί της Δ.Ε. Παρανεστίου εμφανίζουν ικανοποιητικότερη προσβασιμότητα, συγκριτικά με τους οικισμούς της Δ.Ε. Παρανεστίου. Αυτό προκύπτει και από την ανάλυση (βλ. πίνακα 36 στη συνέχεια) των χρονοαποστάσεων²⁴ που απαιτείται να καλύψουν οι κάτοικοι και οι επισκέπτες της περιοχής προς τους βασικούς οικισμούς του Δήμου και την πόλη της Δράμας, όπου και καταγράφονται οι μεγαλύτερες λειτουργικές εξαρτήσεις. Σε γενικές γραμμές, οι κάτοικοι

---

²⁴Οι χιλιομετρικές αποστάσεις και οι απαιτούμενοι χρόνοι αυτών προσδιορίζονται με τη βοήθεια του Google Maps και με κριτήριο την μικρότερη διάρκεια διαδρομής

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ 2020-2023
Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

της Δ.Ε. Παρανεστίου χρειάζονται περισσότερο χρόνο για τη μετάβαση στην πόλη της Δράμας αλλά και σε κύριους οικισμούς του Δήμου, γεγονός που αποδίδεται κυρίως στην κακή προσβασιμότητα του δικτύου και όχι τόσο στις χιλιομετρικές αποστάσεις

Πίνακας 36: Χιλιομετρικές αποστάσεις και χρόνοι διαδρομών (χλμ/ώρα) ανάμεσα στους οικισμούς του Δήμου Παρανεστίου

Οικισμοί	Δράμα	Παρανέστι	Νικηφόρος	Αδριανή	Πλατανιά
Αδριανή	11 / 0.14	28,7 / 0.30	5,4 / 0.06	-	16,2 / 0.18
Ανω Πυξάρι	17,1 / 0.20	24,6 / 0.28	1,5 / 0.04	6,7 / 0.08	12,2 / 0.16
Γύρος	19,5 / 0.23	39,2 / 0.43	3,9 / 0.07	9,1 / 0.11	12 / 0.19
Τείχος	20 / 0.23	24 / 0.30	4,4 / 0.08	9,6 / 0.12	11,6 / 0.18
Υψηλόκαστρο	18,3 / 0.22	25,9 / 0.30	2,7 / 0.06	7,9 / 0.10	13,4 / 0.18
Μαρμάρια	17,8 / 0.21	21,8 / 0.24	3,1 / 0.06	8,3 / 0.10	9,3 / 0.12
Μικρολιβάδι	21,5 / 0.24	20,7 / 0.23	5,9 / 0.09	11,1 / 0.13	8,3 / 0.12
Νικηφόρος	15,8 / 0.18	23,4 / 0.25	-	5,4 / 0.06	11 / 0.14
Θαμνωτό	26,7 / 0.29	14,2 / 0.18	11,1 / 0.14	16,4 / 0.18	0,95 / 0.02
Μαυροκορδάτος	26,8 / 0.29	20,3 / 0.25	11,2 / 0.14	16,4 / 0.18	7,9 / 0.14
Πελεκητή	27 / 0.31	17,8 / 0.23	11,4 / 0.16	16,6 / 0.20	1,4 / 0.04
Πλατανιά	27,9 / 0.31	15,2 / 0.20	11 / 0.14	16,2 / 0.18	-
Πρινόλοφος	23,8 / 0.25	17,3 / 0.21	8,2 / 0.10	13,4 / 0.14	4,9 / 0.09
Δρυμότοπος	49,5 / 1.38	36,5 / 1.07	33,9 / 1.03	39,2 / 1.07	26,2 / 0.57
Παλιάμπελα	22,9 / 0.26	19,1 / 0.22	7,8 / 0.11	12,6 / 0.15	6,6 / 0.11
Πλατανόβρυση	22,8 / 0.26	22 / 0.25	7,2 / 0.11	12,4 / 0.15	4 / 0.10
Τερψιθέα	23,8 / 0.26	22,4 / 0.25	7,6 / 0.11	12,8 / 0.15	9,9 / 0.14
Χαμοκέρασα	21,9 / 0.23	17,5 / 0.20	6,3 / 0.08	11,5 / 0.12	5 / 0.08
Πτελέα	29,7 / 0.32	16,7 / 0.22	14,1 / 0.17	19,4 / 0.22	6,4 / 0.12
Θόλος	44,1 / 0.51	1 / 0.02	28,5 / 0.35	33,7 / 0.39	22,5 / 0.31
Κάτω Θόλος	39,8 / 0.42	1 / 0.02	24,2 / 0.26	29,4 / 0.30	18,2 / 0.23
Κρήνη	44,7 / 0.46	5,9 / 0.07	29,1 / 0.31	34,3 / 0.35	23,1 / 0.28
Στέρνα	46,8 / 0.48	8,1 / 0.09	33,1 / 0.33	36,5 / 0.36	25,2 / 0.29
Αηδονόκαστρο	37,7 / 0.40	2,8 / 0.06	22,1 / 0.26	27,4 / 0.29	16,1 / 0.22
Καπνόφυτο	38,8 / 0.41	3,2 / 0.06	23,2 / 0.26	28,4 / 0.30	17,2 / 0.23
Καρποφόρο	38,3 / 0.39	4,1 / 0.09	22,7 / 0.24	27,9 / 0.28	16,7 / 0.21
Μεσοχώρι	37,2 / 0.39	2,8 / 0.06	21,6 / 0.24	26,8 / 0.28	15,6 / 0.20
Ξάγναντο	40,6 / 0.43	2,8 / 0.06	25 / 0.27	30,2 / 0.31	19 / 0.24
Παρανέστι	39 / 0.40	-	23,4 / 0.25	28,7 / 0.30	15,2 / 0.20
Περίβλεπτο	45,1 / 0.52	10 / 0.14	29,5 / 0.36	34,7 / 0.40	23,5 / 0.33
Πολυνέρι	34,5 / 0.35	10,9 / 0.20	18,9 / 0.21	24,1 / 0.25	12,8 / 0.17
Πολύσυκο	42,8 / 0.46	8,6 / 0.15	27,2 / 0.31	32,4 / 0.35	21,2 / 0.28
Τέμενος	39 / 0.40	4,8 / 0.09	23,4 / 0.25	28,6 / 0.29	17,3 / 0.22
Διπόταμα	61,7 / 1.28	22,7 / 0.47	46,1 / 1.13	51,3 / 1.17	40,1 / 1.09
Πρασινάδα	57,2 / 1.16	18,2 / 0.35	41,6 / 1.00	46,9 / 1.05	35,6 / 0.57
Σίλλη	56,8 / 1.21	17,8 / 0.40	41,2 / 1.05	46,5 / 1.09	35,2 / 1.02

Πηγή: Google Maps, ίδια επεξεργασία

Στο πλαίσιο της αναβάθμισης του οδικού δικτύου ο Δήμος θα προχωρήσει μεσοπρόθεσμα στη δημοπράτηση μελετών αγροτικής οδοποιίας αλλά και σε έργα δημοτικής οδοποιίας.

Οδικές Μεταφορές

Οι μετακινήσεις των κατοίκων της περιοχής προς τα αστικά κέντρα της ευρύτερης περιοχής πραγματοποιούνται κυρίως με τα λεωφορεία του ΚΤΕΛ Δράμας και Ξάνθης. Πιο ειδικά:

- σε καθημερινό επίπεδο πραγματοποιούνται συνολικά τρία (3) δρομολόγια μετ' επιστροφής από Δράμα προς Παρανεστί, ο αριθμός των οποίων μειώνεται σε ένα (1) την ημέρα του Σαββάτου. Επίσης, πραγματοποιούνται δύο (2) δρομολόγια καθημερινά από και προς Ξάνθη.
- Οι οικισμοί της Αδριανής και του Νικηφόρου εξυπηρετούνται από έξι (6) δρομολόγια τις καθημερινές και από δύο (2) δρομολόγια το Σάββατο.
- Προς τους οικισμούς Πλατάνια και Πτελέα πραγματοποιούνται συνολικά τέσσερα (4) δρομολόγια τις καθημερινές και ένα (1) δρομολόγιο το Σάββατο.

Σημαντικός αριθμός οικισμών της περιοχής δεν εξυπηρετείται καθόλου από τα ισχύοντα δρομολόγια, κυρίως λόγω του μικρού πληθυσμιακού τους μεγέθους αλλά και λόγω της κακής ποιότητας του δικτύου που υπάρχει στους πιο ορεινούς οικισμούς. Επίσης αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι το Σάββατο τα ως άνω δρομολόγια είναι κατά πολύ περιορισμένα, ενώ την Κυριακή δεν πραγματοποιείται κανένα δρομολόγιο. Στο πλαίσιο αυτό και προς διευκόλυνση των κατοίκων, ο Δήμος είναι σε διαδικασία επεξεργασίας της δυνατότητας χρήσης ενός δημοτικού λεωφορείου με σκοπό τη συγκέντρωση των κατοίκων από τους μικρότερους οικισμούς και τη μεταφορά τους προς τους μεγαλύτερους, οι οποίοι εξυπηρετούνται από τα μέσα μαζικής μεταφοράς.

Τέλος, για την εξυπηρέτηση και τη μεταφορά των κατοίκων υπάρχουν συνολικά τρία (3) ιδιωτικά ταξί στους οικισμούς Παρανεστί, Νικηφόρο και Αδριανή.

A.1.3.10.7.2 Σιδηροδρομικό δίκτυο

Η περιοχή του Δήμου Παρανεστίου διαθέτει σιδηροδρομική σύνδεση, η οποία διέρχεται παράλληλα με το κομμάτι της εθνικής οδού Δράμας – Ξάνθης. Πιο ειδικά, το ως άνω σιδηροδρομικό δίκτυο αποτελεί τμήμα της σιδηροδρομικής σύνδεσης Θεσσαλονίκης – Αλεξανδρούπολης.

Εικόνα 14: Το υφιστάμενο σιδηροδρομικό δίκτυο στο βόρειο τμήμα της χώρας

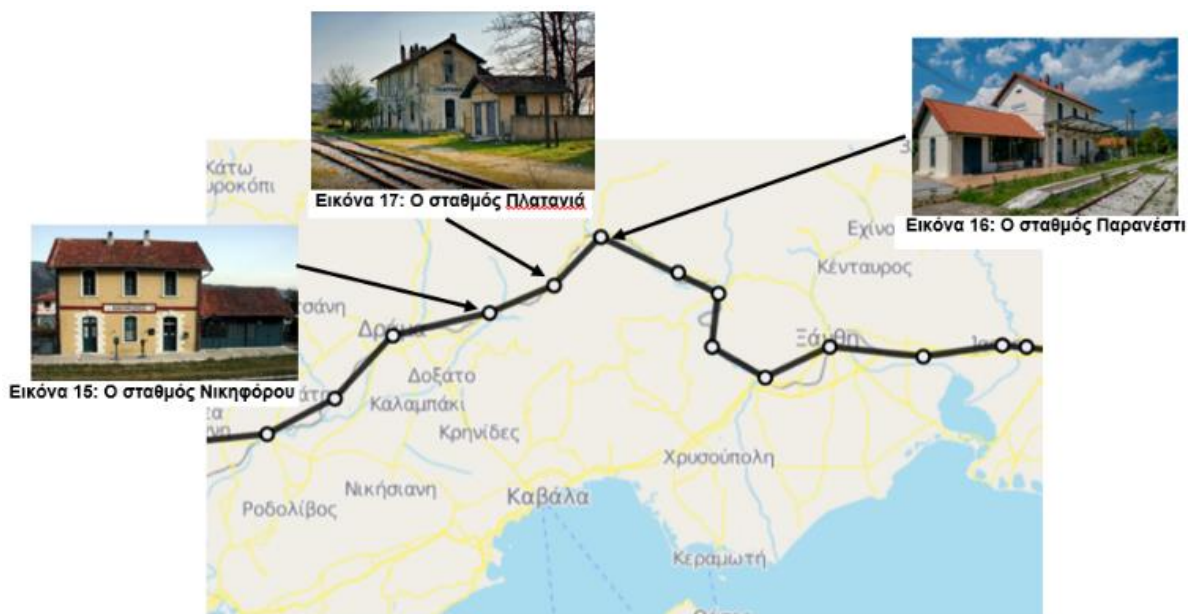
Πηγή:

<https://www.ose.gr/>

Η γραμμή Θεσσαλονίκη – Αλεξανδρούπολη²⁵ αποτελείται από μονή γραμμή κανονικού εύρους (1.465 mm) συνολικού μήκους 442,00 χλμ., εκ των οποίων τα 116 χλμ. είναι κατασκευασμένα με σύγχρονα υλικά επιδομής (σιδηροτροχιές UIC54 και ολόσωμους στρωτήρες betonB70) και τα υπόλοιπα 326 χλμ. με παλαιά υποδομή (στρωτήρες διμερείς beton, ξύλινοι, μεταλλικοί και σιδηροτροχιές UIC54 – UIC50). Η γραμμή είναι σηματοδοτούμενη από τη Θεσσαλονίκη έως τον Στρυμόνα, με μέγιστη ταχύτητα κίνησης 160 χλμ./ώρα και μέγιστο φορτίο κατ' άξονα 22,5 τόνους. Στην συγκεκριμένη γραμμή συναντώνται 36 σήραγγες και 251 γέφυρες (> 4,00 μ.), ενώ εξυπηρετείται η μεταφορά των επιβατών συνολικά μέσω 28 σταθμών. Μεταξύ Δράμας και Ξάνθης η γραμμή διατρέχει την όμορφη διαδρομή του Νέστου που αποτελεί μοναδικού κάλους διαδρομή κατά μήκος του γνωστού ποταμού. Στο τμήμα της γραμμής που διατρέχει το Δήμο Παρανεστίου υπάρχουν συνολικά τρεις (3) σιδηροδρομικοί σταθμοί: Νικηφόρος, Πλατάνια και Παρανέστι.

²⁵ Η γραμμή συντηρήθηκε από την ΟΣΕ Α.Ε. κατά το χρονικό διάστημα από 22 Σεπτεμβρίου 2016 έως 12 Αυγούστου 2017 και δαπανήθηκε για το συγκεκριμένο σκοπό ένα ποσό της τάξης των 4-5 εκ. ευρώ.

Εικόνα 15: Σιδηροδρομικές Στάσεις στο Δήμο Παρανεστίου

Πηγή: <https://moovitapp.com/>

Τα κτίρια υποδοχής των επιβατών και τα συνοδευτικά αυτών κτίσματα στους ως άνω σιδηροδρομικούς σταθμούς έχουν χαρακτηριστεί²⁶ ως Μνημεία. Παρουσιάζουν μορφολογική και τυπολογική ομοιομορφία με μικρές ιδιαιτερότητες, καθώς στηρίχτηκαν σε τυποποιημένα σχέδια κεντροευρωπαϊκών επιρροών, και δημιουργήθηκαν στο πλαίσιο της προσπάθειας σύνδεσης της Θεσσαλονίκης με την Αλεξανδρούπολη.

Για την περίοδο του 2020, τα δρομολόγια του ΟΣΕ κρίνονται ως περιορισμένα. Χαρακτηριστικό είναι ότι από τις αρχές του έτους και μέχρι τον 03/2020 πραγματοποιούνταν καθημερινά δύο (2) δρομολόγια από Θεσσαλονίκη προς Αλεξανδρούπολη και αντιστρόφως, ενώ στη συνέχεια και μέχρι τον 05/2020 δεν πραγματοποιούνταν κανένα δρομολόγιο. Σήμερα πραγματοποιείται σε καθημερινή βάση (και τα σαββατοκύριακα) ένα (1) δρομολόγιο στη γραμμή Δράμα – Αλεξανδρούπολη και αντιστρόφως²⁷. Πιο ειδικά, οι επιβάτες μετά το σταθμό της Δράμας επιβιβάζονται σε λεωφορεία του ΟΣΕ. Στο Παρανέστι γίνεται στάση μία (1) φορά καθημερινά.

Πραγματοποιούνται καθημερινές αναχωρήσεις²⁸ τρένων προς το Παρανέστι και συγκεκριμένα από τη Θεσσαλονίκη (2 δρομολόγια), από την Αθήνα (3 δρομολόγια), από την Κομοτηνή (2 δρομολόγια), από την Αλεξανδρούπολη (3 δρομολόγια) και από την πόλη της Ξάνθης 2 δρομολόγια.

²⁶Από το Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων

²⁷ Οι επιβάτες

²⁸ Δευτέρα έως Κυριακή

Το 2014, στο πλαίσιο του εκσυγχρονισμού του σιδηροδρομικού δικτύου, ανατέθηκε από την ΟΣΕ Α.Ε., η εκπόνηση δύο μελετών σχετικά με την παραλλαγή της χάραξης στην σιδηροδρομική γραμμή μεταξύ α) Παρανέστι – Σταυρούπολη, και β) Δράμας – Παρανέστι. Οι μελέτες αυτές, αν και έχουν ολοκληρωθεί, ωστόσο έως σήμερα δεν έχει προχωρήσει η υλοποίησή τους καθώς δεν υπάρχει εξασφαλισμένη χρηματοδότηση.

Τέλος, όπως προκύπτει από το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών της Ελλάδος, για την χωρική ενότητα του Δήμου Παρανεστίου δεν προβλέπονται επενδύσεις σε σιδηροδρομικές υποδομές.

A.1.3.10.7.3 Λοιπές μεταφορικές δυνατότητες

Θαλάσσιες μεταφορές

Ο Δήμος Παρανεστίου συνιστά έναν ορεινό Δήμο. Συνεπώς, οι ανάγκες των κατοίκων σε θαλάσσιες μεταφορές καλύπτονται κατά κύριο λόγο από τους λιμένες της Βόρειας Ελλάδας, και πιο ειδικά, από το λιμάνι της Καβάλας (απόσταση 63 χλμ), της Αλεξανδρούπολης (απόσταση 156 χλμ) και της Θεσσαλονίκης (απόσταση 183 χλμ).

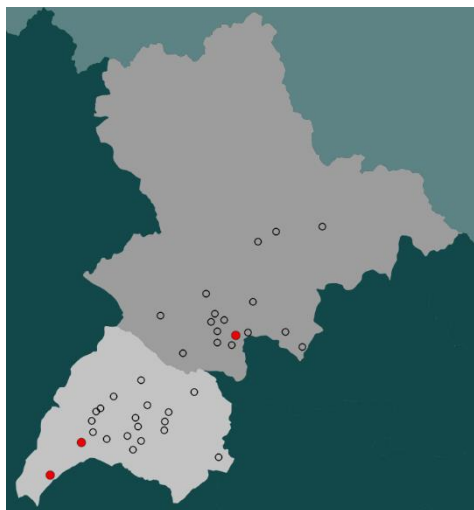
Αεροπορικές μεταφορές

Εντός των ορίων του Δήμου Παρανεστίου δεν υπάρχουν πολιτικά αεροδρόμια. Οι κάτοικοι του Δήμου Παρανεστίου εξυπηρετούνται κυρίως από το αεροδρόμιο «Μέγας Αλέξανδρος» της Καβάλας, το αεροδρόμιο «Δημόκριτος» της Αλεξανδρούπολης και από το Διεθνές Κρατικό Αερολιμένα Θεσσαλονίκης «Μακεδονία».

A.1.4 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΥΓΕΙΑ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

A.1.4.1 Παιδεία – Σχολική Στέγη

Σχολεία

Στο Δήμο Παρανεστίου λειτουργούν **οχτώ (8) σχολεία** σε τρεις οικισμούς, αυτούς της **Αδριανής**, του **Παρανεστίου** και του **Νικηφόρου**. Όπως φαίνεται στον επόμενο πίνακα (Πίνακας 37) τα σχολικά συγκροτήματα είναι επτά (7), καθώς το Νηπιαγωγείο και Δημοτικό Αδριανής, όπως και το Νηπιαγωγείο και Δημοτικό Παρανεστίου βρίσκονται σε κοινό σχολικό συγκρότημα.

Εικόνα 16: Χωρική κατανομή οικισμών που διαθέτουν σχολικές μονάδες σε λειτουργία

Πίνακας 37: Σχολικές Μονάδες Δήμου Παρανεστίου

Οικισμός	Βαθμίδα Εκπαίδευσης				Σχόλια
	Προσχολική	Α΄ βάρθμια	Β΄ βάρθμια		
	Παιδικός Σταθμός	Νηπιαγωγείο	Δημοτικό	Γυμνάσιο με Λυκειακές τάξεις	
Αδριανή	1	1	1*	-	Το Νηπιαγωγείο και το Δημοτικό βρίσκονται εντός της ίδιας αυλής, στο ίδιο σχολικό συγκρότημα
Νικηφόρος	-	-	1*	1	*Το Δημοτικό Σχολείο Νικηφόρου μοιράζεται τις τάξεις του σε δύο κτίρια, στην Αδριανή (Α', Β', Γ', Δ') και στο Νικηφόρο (Ε' ΚΑΙ ΣΤ')
Παρανέστι	1	1	1	1	Το Νηπιαγωγείο και το Δημοτικό βρίσκονται εντός της ίδιας αυλής, στο ίδιο σχολικό συγκρότημα

Πηγή: Στοιχεία από Δήμο, Ιδία επεξεργασία

Στον ως άνω πίνακα γίνεται καταγραφή των σχολικών μονάδων του δήμου που βρίσκονται σε λειτουργία κατά το έτος καταγραφής (2020). Οι μαθητές του Δήμου

εξυπηρετούνται για την εκπαίδευσή τους από τα τρία χωριά της Αδριανής, του Νικηφόρου και του Παρανεστίου. Εξ αυτών, μόνο ο Νικηφόρος και το Παρανέστι διαθέτουν σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Σημειώνεται ότι σύντομα αναμένεται να λειτουργήσει και βρεφικός σταθμός στην Αδριανή.

Αναφέρεται επίσης ότι μέχρι και το 2011 λειτουργούσε τριθέσιο δημοτικό σχολείο στην Πλατανιά και μεταξύ 2008-2010 λειτούργησε στο Παρανέστι Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας. Στον επόμενο Πίνακα καταγράφονται βασικά χαρακτηριστικά των οικοπέδων και των κτιρίων των σε λειτουργία σχολικών μονάδων.

Πίνακας 38: Κτίρια Σχολείων στους οικισμούς του Δήμου Παρανεστίου

A/A	Σχολείο	Οικισμός	Επιφάνεια οικοπέδου	Επιφάνεια κτιρίου (τ.μ.)	Αρ. Ορόφων	Κατάσταση κτιρίου	Προσβασιμότητα σε ΑΜΕΑ
1	ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ	Αδριανή	1.983	470		ΚΑΛΗ	ΝΑΙ
2	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	Αδριανή	5.620	540	2	ΚΑΛΗ	ΝΑΙ (Ισόγειο)
3	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	Νικηφόρος	10.250	1.056	2	ΚΑΛΗ	ΝΑΙ (Ισόγειο)
4	ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΜΕ ΛΥΚΕΙΑΚΕΣ ΤΑΞΕΙΣ	Νικηφόρος	11.147	440	2	ΚΑΛΗ	ΝΑΙ
5	ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ	Παρανέστι	2.021	231	1	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ (υπάρχει για το κτίριο, όχι για την αυλή)
6	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ & ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	Παρανέστι	5.945	429,62 (κτίριο Δημοτικού) 63,14 (WC)	1	ΚΑΛΗ	ΝΑΙ
7	ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΜΕ ΛΥΚΕΙΑΚΕΣ ΤΑΞΕΙΣ	Παρανέστι	3.295	2.047	2	ΚΑΛΗ	ΝΑΙ

Πηγή: Στοιχεία από Δήμο, Ιδία επεξεργασία

Αναφορικά με την **κατάσταση** στην οποία βρίσκονται τα σχολεία του δήμου, τις **δυνατότητες** που παρέχουν και τις **προγραμματιζόμενες ενέργειες** που τα αφορούν, καταγράφονται τα εξής:

- Όλα τα σχολεία του Δήμου είναι προσβάσιμα από αμαξίδιο, αλλά όχι πάντα από την κύρια είσοδο της αυλής. Οι υποδομές δεν ακολουθούν πάντα τα ευρωπαϊκά πρότυπα για ράμπες ΑμεΑ και σε κάποιες περιπτώσεις η είσοδος των ΑμεΑ εξυπηρετείται από τις εισόδους των οχημάτων τροφοδοσίας. Σε κάποια σχολεία (κτίρια του Δημοτικού Αδριανής- Νικηφόρου), η πρόσβαση ατόμων με αναπηρία είναι δυνατή μέχρι τον ισόγειο όροφο του κτιρίου, αποκλείοντάς τα από το δεύτερο όροφο, όπου υπάρχουν οι αίθουσες χρήσεων όπως πληροφορική κτλ., ενώ στον παιδικό σταθμό Παρανεστίου δεν υφίσταται ράμπα για την είσοδο στην αυλή, αν και το κτίριο είναι εξοπλισμένο.

- Παρατηρείται ανάγκη για συντήρηση των υποδομών στις σχολικές αυλές, τόσο των υλικών των δαπέδων στα γήπεδα μπάσκετ και ποδοσφαίρου, όσο και των υλικών των κατασκευών, όπως τα κιόσκια, οι μπασκέτες, οι κερκίδες και τα παγκάκια.
- Ο δήμος προχωρά στην έκδοση πιστοποιητικών πυροπροστασίας, μέσα από το πρόγραμμα Φιλόδημος II για το σύνολο των σχολείων, καθώς και στην κατασκευή χώρων υγιεινής προσβάσιμων από ΑμεΑ, όπως περιγράφεται παρακάτω.
- Κατά την παρούσα περίοδο ο Δήμος ολοκλήρωσε τη διερεύνηση των αναγκών των σχολικών αυλών των σχολείων μέσω της υπηρεσίας «Εκπόνηση Οδηγού Προτύπων, Εργαλείων και Μεθόδων για την Αναβάθμιση Σχολικών Χρήση Διαδικασιών Διαβούλευσης και του Συμμετοχικού Σχεδιασμού». Μέσα από αυτήν την υπηρεσία θα ωριμάσει τις μελέτες για δύο επιλεγείσες αυλές, αυτές του Δημοτικού Σχολείου και Νηπιαγωγείου Παρανεστίου και του Γυμνασίου με Λυκειακές Τάξεις Νικηφόρου.
- Παιδικός Σταθμός Αδριανής και Παιδικός Σταθμός Παρανεστίου: τα κτίρια και οι αύλειοι χώροι βρίσκονται σε καλή κατάσταση.
- Δημοτικό Αδριανής - Νικηφόρου και Νηπιαγωγείο στην Αδριανή: ο αύλειος χώρος του στην παρούσα φάση έχει ενταχθεί σε πρόγραμμα LEADER με σκοπό την κατασκευή στη μπροστινή αυλή του, παιδικής χαράς και ελαστικού δαπέδου γηπέδου μπάσκετ. Το έργο έχει εγκριθεί με προϋπολογισμό 135.960 ευρώ και έχουν ολοκληρωθεί τα τεύχη δημοπράτησης. Επιπλέον, δρομολογείται η κατασκευή χώρου υγιεινής ΑμεΑ και η αντικατάσταση της περίφραξης του σχολείου.
- Δημοτικό Αδριανής- Νικηφόρου στο Νικηφόρο: έχει γίνει ενεργειακή αναβάθμιση του κτιρίου του. Διαθέτει αίθουσα πολλαπλών χρήσεων.
- Δημοτικό και Νηπιαγωγείο Παρανεστίου: Ο δήμος έχει υποβάλει πρόταση για χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ, ώστε να προχωρήσει σε ενεργειακή αναβάθμιση του κτιρίου και έχει δρομολογήσει την κατασκευή χώρου υγιεινής προσβάσιμου από ΑμεΑ. Διαθέτει αίθουσα πολλαπλών χρήσεων.
- Γυμνάσιο και Λυκειακές Τάξεις Νικηφόρου: Ο δήμος έχει υποβάλει πρόταση για χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ, ώστε να προχωρήσει σε ενεργειακή αναβάθμιση του κτιρίου. Αποτελεί πρωτοπόρο σχολείο, καθώς διαθέτει υπαίθριο εργαστήριο φυσικής και αστροπαρατήρησης. Λόγω της εξειδίκευσής και των καλών πρακτικών του σχολείου προς την κατεύθυνση της «Φυσικής», προτιμάται από μαθητές της γύρω περιοχής, οι οποίοι επιθυμούν να ακολουθήσουν τις θετικές επιστήμες. Οι δυνατότητες της συγκεκριμένης σχολικής μονάδας δημιουργεί

προϋποθέσεις συμμετοχής σε διάφορους επιστημονικούς διαγωνισμούς που λαμβάνουν χώρα σε εθνικό επίπεδο. Η συγκεκριμένη προοπτική χρήζει περαιτέρω διερεύνησης από το Δήμο.

Το γεγονός ότι το σχολείο δέχεται μαθητές από άλλες πόλεις της Π.Ε. δημιουργεί δυσκολίες λόγω της ανάγκης διαδημοτικής μετακίνησης. Το σχολείο διαθέτει ήδη χώρο υγιεινής προσβάσιμο από ΑμεΑ. Επιπλέον, δρομολογείται η εκπόνηση μελέτης για τη δημιουργία θεματικού πάρκου πειραμάτων Φυσικής, μέσω της εκπόνησης «Οδηγού Προτύπων, Εργαλείων και Μεθόδων για την Αναβάθμιση Σχολικών Χρήση Διαδικασιών Διαβούλευσης και του Συμμετοχικού Σχεδιασμού», που θα συμπληρώσει τις υπάρχουσες εγκαταστάσεις. Ο χώρος του υπαίθριου εργαστηρίου φυσικής και του αστροπαρατηρητηρίου είναι επισκέψιμος και δέχεται πλήθος επισκεπτών καθόλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς.

- Γυμνάσιο και Λυκειακές Τάξεις Παρανεστίου: το σχολείο είναι προσβάσιμο από ΑμεΑ μόνο από την είσοδο της αυλής που υπάρχει δυνατότητα εισόδου οχημάτων τροφοδοσίας. Στο κτίριο του σχολείου υπάρχει ράμπα για την είσοδο στον ισόγειο χώρο, μη παρέχοντας ωστόσο τη δυνατότητα για την είσοδο ΑΜΕΑ στον δεύτερο όροφο, όπου υπάρχουν αίθουσες πολυμέσων. Η ενεργειακή του αναβάθμιση ξεκίνησε με την ολοκλήρωση του μισού κατά το 2014 και θα ολοκληρωθεί σύντομα μέσα από το πρόγραμμα LEADER, καθώς το έργο έχει εγκριθεί και είναι έτοιμα τα τεύχη δημοπράτησης (προϋπολογισμός που ανέρχεται στα 198.000 ευρώ).

Στους επόμενους πίνακες καταγράφονται ο πληθυσμός των μαθητών και ο αριθμός των δασκάλων και των καθηγητών που εξυπηρετούν την εκπαίδευσή τους.

Πίνακας 39: Αριθμός Μαθητών (Έτος 2019-2020)

Αριθμός Μαθητών (Έτος 2019-2020)					
Οικισμός	Προσχολική		Α΄βάθμια	Β΄βάθμια	Σχόλια
	Παιδικός Σταθμός	Νηπιαγωγείο	Δημοτικό	Γυμνάσιο και Λυκειακές τάξεις	
Αδριανή	10	8	48	-	
Νικηφόρος		-	24	63	38μαθητές Γυμνασίου και 25 μαθητές Λυκείου

Παρανέστι	5	9	23	37	19 μαθητές Γυμνασίου και 18 μαθητές Λυκείου

Πηγή: Στοιχεία από Δήμο, Ίδια επεξεργασία

Πίνακας 40: Αριθμός Δασκάλων και Καθηγητών (Έτος 2019- 2020)

Οικισμός	Αριθμός Δασκάλων Και Καθηγητών (Έτος 2019- 2020)				Σχόλια
	Προσχολική		Α΄ βάρθμια	Β΄ βάρθμια	
	Παιδικός Σταθμός	Νηπιαγωγείο	Δημοτικό	Γυμνάσιο και Λυκειακές τάξεις	
Αδριανή	1	1	15	-	
Νικηφόρος		-	10	18	Οι μόνιμοι καθηγητές του Γυμνασίου με Λυκειακές Τάξεις είναι 10
Παρανέστι	2	1	6	21	Το δημοτικό είναι τριθέσιο, οι τρεις δάσκαλοι είναι μόνιμοι, Οι μόνιμοι καθηγητές του Γυμνασίου με Λυκειακές Τάξεις είναι 10

Πηγή: Στοιχεία από Δήμο, Ίδια επεξεργασία

Σημειώνεται ότι κτίρια τα οποία στέγαζαν σχολεία στο παρελθόν και δε χρησιμοποιούνται πια με αυτή τη χρήση, υφίστανται και σε άλλα χωριά του Δήμου, όπως φαίνεται στον επόμενο Πίνακα. Τα πρώην σχολικά κτίρια που βρίσκονται στα μικρότερα χωριά του δήμου, μπορούν δυνητικά να αξιοποιηθούν για εκπαιδευτικές δράσεις.

Πίνακας 41: Κτίρια Παλαιών Σχολείων στους οικισμούς του Δήμου Παρανεστίου

A/A	Πρώην Σχολείο	Οικισμός	Επιφάνεια Οικοπέδου (τ.μ.)	Επιφάνεια κτιρίου (τ.μ.)	Αρ. Ορόφων	Κατάσταση κτιρίου	Προσβασιμότητα σε ΑΜΕΑ
1	ΠΡΩΗΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	Αηδονόκαστρο	2.480	77	1	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ
2	ΠΡΩΗΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	Άνω Θόλος	1.500	132,63	1	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ
3	ΠΡΩΗΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	Άνω Πυξάρι	2.645	170	1	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ 2020-2023
Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

A/A	Πρώην Σχολείο	Οικισμός	Επιφάνεια Οικοπέδου (τ.μ.)	Επιφάνεια κτιρίου (τ.μ.)	Αρ. Ορόφων	Κατάσταση κτιρίου	Προσβασιμότητα σε ΑΜΕΑ
4	ΠΡΩΗΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	Γύρος	8.579	95	1	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ
5	ΠΡΩΗΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	Διπόταμα	162	162	1	ΕΡΕΙΠΙΟ (ΚΤΙΡΙΟ ΧΩΡΙΣ ΟΡΟΦΗ)	ΟΧΙ
6	ΠΡΩΗΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	Καπνόφυτο	2.140	96,6	1	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ
7	ΠΡΩΗΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	Καρποφόρο	3.005	90,84	1	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ
8	ΠΡΩΗΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	Κρήνη	4.137	93	1	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ
9	ΠΡΩΗΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	Μαρμαριά	397	119,7	1	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ
10	ΠΡΩΗΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	Μαυροκορδάτος	1.855	94	1	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ
11	ΠΡΩΗΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	Μεσοχώρι	10.250	112 (και 2ο κτίριο 45 τμ)	1	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ
12	ΠΡΩΗΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	Μικρολίβαδο	555	98	1	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ
13	ΠΡΩΗΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	Μικροχώρι	6.300	100	1	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ
14	ΠΑΛΙΟ ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ	Νικηφόρος	1.214	155	1	ΕΡΕΙΠΙΟ (ΚΤΙΡΙΟ ΧΩΡΙΣ ΟΡΟΦΗ)	ΟΧΙ
15	ΠΡΩΗΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	Ξάγναντο	2.591	84	1	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ
16	ΠΡΩΗΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	Παλιάμπελα	15.562	112	1	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ
17	ΠΡΩΗΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	Περιβλεπτο	1.000	91,12	1	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ
18	ΠΡΩΗΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	Πλατανιά	6.626	924	2	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ
19	ΠΡΩΗΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	Πλατανόβρυση	3.149	120	1	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ
20	ΠΑΛΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	Πολυνέρι	1.854	85	1	-	ΟΧΙ
21	ΠΡΩΗΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	Πολυνέρι	85	85	1	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ
22	ΠΡΩΗΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	Πολύσυκο	1.510	90	1	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ 2020-2023
Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

A/A	Πρώην Σχολείο	Οικισμός	Επιφάνεια Οικοπέδου (τ.μ.)	Επιφάνεια κτιρίου (τ.μ.)	Αρ. Ορόφων	Κατάσταση κτιρίου	Προσβασιμότητα σε ΑΜΕΑ
23	ΠΡΩΗΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	Πρασινάδα	1.300	120	1	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ
24	ΠΡΩΗΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	Πρινόλοφος	1.140	91	1	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ
25	ΠΡΩΗΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ, ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ	Πτελέα	7.718	555	2	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ
26	ΠΡΩΗΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	Στέρνα	861	84	1	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ
27	ΠΡΩΗΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	Τέμενος	1.392	84,5	1	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ
28	ΠΡΩΗΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	Τερψιθέα	4.992	176	1	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ
29	ΠΡΩΗΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	Υψηλή Ράχη	5.743	524	1	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ
30	ΠΡΩΗΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	Χαμοκέρασα	8.485	200	1	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ

Πηγή: Στοιχεία από Δήμο, Ιδία επεξεργασία

Δομές και Σύλλογοι Αρωγοί της Παιδείας

Παρακάτω εντοπίζονται οι δομές και οι σύλλογοι που δραστηριοποιούνται στο Δήμο Παρανεστίου, πάνω στον τομέα της εκπαίδευσης. Πρόκειται για τη Βιβλιοθήκη Αδριανής που αποτελεί «Νομικό Πρόσωπο κοινωνικής αλληλεγγύης, προσχολικής αγωγής και παιδείας Δήμου Παρανεστίου», τη Φιλαρμονική στην Αδριανή και το σύλλογο ερασιτεχνικής αστρονομίας «Πήγασος».

Πίνακας 42: Δομές και Σύλλογοι στον τομέα της Παιδείας

ΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

	Αριάδνη	Παρανέστι	Νικηφόρος
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ	*		
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΗΣ ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑΣ ΔΡΑΜΑΣ "ΠΗΓΑΣΟΣ"			*
ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗ	*		

Πηγή: Στοιχεία από Δήμο, Ιδία επεξεργασία

Ο Σύλλογος Ερασιτεχνικής Αστρονομίας Δράμας "Πήγασος ιδρύθηκε το 2010 στο Νικηφόρο και δραστηριοποιείται κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς, πραγματοποιώντας μαθήματα ουρανογραφίας, βραδιές αστροπαρατήρησης με τηλεσκόπιο και πειράματα φυσικής. Συνδιαμόρφωσε και αξιοποιεί τους χώρους υπαίθριου εργαστηρίου φυσικής και το αστρο-παρατηρητήριο στον αύλειο χώρο του Γυμνασίου με Λυκειακές Τάξεις Νικηφόρου.

Η βιβλιοθήκη και η φιλαρμονική βρίσκονται αντιμέτωπες με ελλείψεις προσωπικού καθώς στην παρούσα φάση δε διαθέτουν δάσκαλο και βιβλιοθηκονόμο αντίστοιχα, με αποτέλεσμα να υπολειπουργούν. Ο δήμος έχει εκκινήσει τις διαδικασίες για την επανασύσταση και επαναλειτουργία της Φιλαρμονικής.

Παρά τις αντικειμενικές δυσκολίες της μεγάλης διασποράς των οικισμών και του μικρού αριθμού μαθητών με τις οποίες έρχεται αντιμέτωπος ο τομέας της εκπαίδευσης, ο τρόπος οργάνωσης του φαίνεται να λειτουργεί αποτελεσματικά. Οι χώροι εκπαίδευσής του Δήμου είναι επαρκείς και γίνονται οι κατάλληλες ενέργειες ώστε να είναι ενεργειακά αποδοτικοί και προσβάσιμοι από όλους. Σημαντική είναι η ύπαρξη των εκπαιδευτικών χώρων του Γυμνασίου με Λυκειακές τάξεις Νικηφόρου, τόσο από την άποψη της εμβέλειάς τους, όσο και από την άποψη ότι υλοποιήθηκαν με πρωτοβουλία των πολιτών (καθηγητών και μαθητών) για να αποτελέσουν κτήμα της τοπικής κοινωνίας. Τα θέματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν είναι:

α. η μετακίνηση των μαθητών του Γυμνασίου με Λυκειακές τάξεις Νικηφόρου που έρχονται από τη Δράμα, καθώς η διαδημοτική συγκοινωνία προς το χωριό γίνεται σε ώρα ύστερη της έναρξης του μαθήματος, με αποτέλεσμα να αναγκάζονται να χρησιμοποιούν ιδιωτικά μέσα. Η δημοτική αρχή βρίσκεται σε διάλογο με τον αρμόδιο Αντιπεριφερειάρχη και τα ΚΤΕΛ ώστε να επιλυθεί το ζήτημα

β. η αξιοποίηση επιπλέον χώρων για εκπαιδευτικούς σκοπούς, αντλώντας από την ήδη υπάρχουσα δεξαμενή παλαιών σχολικών κτιρίων και κάνοντας τις απαραίτητες ενέργειες, ώστε να ανταποκρίνονται στο νέο ρόλο τους.

γ. η υποστελέχωση των δομών της βιβλιοθήκης και της φιλαρμονικής

A.1.4.2 Πολιτισμός

A.1.4.2.1 Πολιτιστικοί πόροι και υποδομές

Οι πολιτιστικοί πόροι και υποδομές που υπάρχουν στο Δήμο Παρανεστίου περιλαμβάνουν τα εξής:

- **Μουσείο φυσικής ιστορίας οροσειράς Ροδόπης:** Το Μουσείο δημιουργήθηκε στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Περιβάλλον» του Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. Προσφέρει στους επισκέπτες του μια μοναδική ευκαιρία πολύπλευρης γνωριμίας με το εντυπωσιακό φυσικό περιβάλλον της Ροδόπης και της κοιλάδας του Νέστου. Ο επισκέπτης του θα αντλήσει πληροφορίες για τη δομή των πιο χαρακτηριστικών οικοσυστημάτων, όπως του δάσους, της εκβολής, του ρυακιού, του θαμνότοπου, των αλπικών λιβαδιών κ.α., τις σχέσεις που αναπτύχθηκαν, μέσα από αιώνες συμβίωσης, ανάμεσα στον άνθρωπο και το περιβάλλον, με τη γεωργία, την κτηνοτροφία και το κυνήγι. Στον εκθεσιακό χώρο του Μουσείου, ο οποίος ξεπερνά τα 300 τ.μ., προσφέρεται στον επισκέπτη η δυνατότητα να γνωρίσει από κοντά: τη γεωλογία, τα πετρώματα και τα απολιθώματα της περιοχής, τη χλωρίδα και τη βλάστηση της Ροδόπης, τα εντυπωσιακά ζώα, από τα μικρά μικρού μεγέθους και συνήθως απαρατήρητα σαλιγκάρια και αρθρόποδα, μέχρι τους αετούς, τους κούρκους, τα αγριογούρουνα, τις αρκούδες, τους λύκους κ.α. Όλα τα εκθέματα και οι πληροφορίες προσφέρονται στον επισκέπτη μέσω σύγχρονων μουσειακών προσεγγίσεων, όπως: διοράματα, μικροδιοράματα, αναπαραστάσεις, καθώς και απλά πληροφοριακά κείμενα με πλούσιο υλικό.

Εικόνα 17: Άποψη από το εσωτερικό του μουσείου φυσικής ιστορίας

- **Εκθετήριο αγροτικής & πολιτιστικής κληρονομιάς:** Το μικρό λαογραφικό μουσείο του οικισμού της Πτελέας αποτελεί έναν ενδιαφέροντα προορισμό γι' αυτούς που θέλουν να μάθουν περισσότερα για τη ζωή και την καθημερινότητα του προσφυγικού ελληνισμού αμέσως μετά την εγκατάστασή του στην Ελλάδα. Στο χώρο του εκτίθενται γεωργικά εργαλεία, κειμήλια, βιβλία και σπάνια έγγραφα που συλλέχτηκαν με τη συνδρομή των κατοίκων της περιοχής.

Εικόνα 18: Εκθετήριο Αγροτικής και Πολιτιστικής Κληρονομιάς

- **Λαογραφικό Μουσείο Αδριανής:** το μουσείο στεγάζεται στον επάνω όροφο του του παλαιού κοινοτικού καταστήματος Αδριανής. Τα αντικείμενα έκθεσης αφορούν κυρίως εργαλεία αγροτικής παραγωγής, οικιακά εργαλεία, παλαιά μουσικά όργανα, αρχαιακό υλικό του γεωργικού συνεταιρισμού Αδριανής «Η ΔΗΜΗΤΡΑ» καθώς και αρχαιακό φωτογραφικό υλικό.
- **Κέντρο Πολιτιστικών εκδηλώσεων Νικηφόρου:** Στο Νικηφόρο έχει κατασκευαστεί αίθουσα πολλαπλών χρήσεων, η οποία περιλαμβάνει και συνεδριακό χώρο με πλήρη οπτικοακουστικό εξοπλισμό και μπορεί να εξυπηρετήσει 110-150 άτομα, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά της εκάστοτε δράσης. Έχει υποδομές ΑΜΕΑ και προορίζεται να αποτελέσει το κέντρο των πολιτιστικών δράσεων όλων των συλλόγων της ευρύτερης περιοχής της πρώην ΔΕ Νικηφόρου, καθώς έχει τις υποδομές να φιλοξενήσει πολιτιστικές δραστηριότητες και δρώμενα, παρουσιάσεις, εκθέσεις, ημερίδες και ομιλίες.
- **Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης:** Το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Παρνεστίου με έδρα το Παρνεσί, διαθέτει κατάλληλο εξοπλισμό, εργαστήριο βιολογίας-φυσικοχημείας (μικροσκόπια, στερεοσκόπια, κτλ), βιβλιοθήκη περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, αίθουσα πολλαπλών χρήσεων – συνεδριακό κέντρο, οικισμό φιλοξενίας στην περιοχή Μεσοχωρίου με δυνατότητα φιλοξενίας 200-220 ατόμων, καθώς και λεωφορείο για την εξυπηρέτηση των μετακινήσεων των εκπαιδευόμενων. Συν τοις άλλοις, συνεργάζεται με το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Ροδόπης, αξιοποιώντας την αίθουσα προβολών του για τα προγράμματα του Κέντρου. Ασχολείται με την εκπαίδευση μαθητών αλλά και ενηλίκων πάνω σε περιβαλλοντικά θέματα.

- **Βιβλιοθήκη Αδριανής:** Η βιβλιοθήκη λειτουργεί στην Αδριανή υπό την εποπτεία του Νομικού Προσώπου Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Προσχολικής αγωγής και Παιδείας Δήμου Παρανεστίου». Αποτελεί κληροδότημα του Στυλιανού Σαμαρά.
- **Ακρόπολη Πλατανιάς και Κάστρο:** Το μνημείο βρίσκεται σε κοντινή απόσταση στον οικισμό Πλατανιάς, αποτελώντας ένα πολύ σημαντικό μνημείο που χρονολογείται ότι κατοικούνταν από την προϊστορική περίοδο έως και τον 6^ο αιώνα μ.Χ. Οι ανασκαφικές έρευνες έχουν εντοπίσει σημαντικά ευρήματα και συνεχίζονται μέχρι και σήμερα. Εποπτεύων φορέας είναι η ΙΕ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων Καβάλας ενώ ο Δήμος Παρανεστίου συμβάλλει στη χρηματοδότηση των ανασκαφών. Ο χώρος είναι επισκέψιμος και διοργανώνονται κάθε καλοκαίρι εκδηλώσεις αστροπαρατήρησης από τον Σύλλογο Αστρονομίας «ΠΗΓΑΣΣΟΣ».

Εικόνα 19: Άποψη της Ακρόπολης και του Κάστρου Πλατανιάς

- **Θρησκευτικά μνημεία:** στην περιοχή καταγράφονται πολλά και αξιόλογα μοναστήρια και εκκλησίες: ο Αη Γιάννης, Άγιος Νικόλαος στην Αδριανή, η Μονή Πρασινάδας και το Ασκητήριο Μοναχής Χριστίνας στην Πρασινάδα, ο Άγιος Γέωργιος στο Νικηφόρο, το αγίασμα της Αγίας Παρασκευής και η Σκήτη Αγίας Άννης στην Πλατανιά, το ξωκλήσι Αγίου Πνεύματος στη Διπόταμα και ο Άγιος Χαράλαμπος στην Πτελέα.
- **Πέτρινα γεφύρια:** αποτελούν σημαντικό πόρο ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς. Παλαιότερα συνέδεαν τους παλιούς οικισμούς και τα οδικά δίκτυα και διατηρούνται έως σήμερα στον οικισμό Κρήνης, στον οικισμό Πρασινάδας κάτω από το μοναστήρι της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος, στο ρέμα της Πεύκης στην περιοχή Ζαρκαδιάς, στο Πεχάν και ειδικότερα στο ρέμα Θερμιών, στο Στραβόρεμα (πέντε γεφύρια), στο ρέμα Φαρασινού (τρία γεφύρια), στο Τσουκάλι ρέμα της περιοχής Διποτάμων ένα μονότοξο γεφύρι, στον ακατοίκητο Μαχαλά, και στον Κάτω Μαχαλά,

στο Τραχώνι, ενώ στο Αρκουδόρεμα βρίσκεται το πρώτο μονότοξο γεφύρι το οποίο θεωρείται το μεγαλύτερο του είδους του στην Ανατολική Μακεδονία.

A.1.4.2.2 Πολιτιστικοί Σύλλογοι

Σε όλο τον Δήμο δραστηριοποιούνται ενεργά εννέα (9) Πολιτιστικοί Σύλλογοι οι οποίοι πραγματοποιούν πλήθος πολιτιστικών εκδηλώσεων, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους συνεργαζόμενοι τόσο με τον Δήμο Παρανεστίου όσο και μεταξύ τους:

- Εκπολιτιστικός Σύλλογος Παρανεστίου
- Μορφωτικός Πολιτιστικός Σύλλογος Αδριανής
- Θρησκευτικός πολιτιστικός σύλλογος "Άγιος Δημήτριος Μυροβλήτης"
- Πολιτιστικός Σύλλογος Πτελεάς «Άγιος Δημήτριος»
- Σύλλογος Ποντίων Πλατανιάς «Αργοναυται Κομνηνοί»
- Πολιτιστικός Σύλλογος Τεμένους "Προφήτης Ηλίας
- Ποντιακός Μορφωτικός Σύλλογος Πρασινάδας «Οι Ακρίτες»
- Ποντιακός Μορφωτικός Σύλλογος Πρασινάδας «Οι Ακρίτες»
- Σύλλογος Ερασιτεχνικής Αστρονομίας Δράμας «Ο Πήγασσος»
- Πολιτιστικός Μορφωτικός Σύλλογος Γυναικών Πλατανιάς «Αι Γιάννης»

A.1.4.2.3 Πολιτιστικές δραστηριότητες

Σε όλη τη διάρκεια του χρόνου, στους οικισμούς του Δήμου πραγματοποιούνται εκδηλώσεις ιστορικού, πολιτιστικού, ενδιαφέροντος. Οι εκδηλώσεις αυτές κατά κύριο λόγο είναι σχετιζόμενες με τα ήθη, τα έθιμα και τις παραδόσεις της περιοχής. Οι σημαντικότερες είναι:

- Οι Μωμόγεροι κατά τη διάρκεια των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς
- Εκδηλώσεις Καθαράς Δευτέρας
- Αναβίωση παραδοσιακής πάλης στην Πτελέα (2 Οκτωβρίου)
- Αναβίωση των Φρυκτωριών στις Ακροπόλεις του Δήμου σε συνεργασία με την Αρχαιολογική Υπηρεσία Δράμας (Πανσέληνος Αυγούστου)
- Η σφαγή στο Τραχώνι και στο Πολυγέφυρο. Ως εκδήλωση μνήμης τελείται μνημόσυνο την πρώτη Κυριακή μετά τον 15 Αύγουστο κάθε χρόνο.
- Πανελλήνια γιορτή σπόρων που διοργανώνεται από την εναλλακτική Κοινότητα «ΠΕΛΙΤΙ» σε συνεργασία με το Δήμο, στο Μεσοχώρι της Τοπικής Κοινότητας Παρανεστίου.

- Δράσεις σχετικές με την αστρονομία (αστρονομικές παρατηρήσεις, ημερίδες, συμμετοχή μαθητών του Νομού Δράμας σε Διαγωνισμούς αστρονομίας, κ.λπ.) από τον Σύλλογο Ερασιτεχνικής γαστρονομίας

Σημαντικές είναι και οι θρησκευτικές επέτειοι κατά την διάρκεια των οποίων πραγματοποιούνται εκδηλώσεις και πανηγυρικές τελετές από την προηγούμενη ημέρα του εορτασμού. Μετά τη Θεία Λειτουργία διατηρούνται τα τοπικά έθιμα και παραδόσεις, όπως η προσφορά παραδοσιακών φαγητών:

- Ιερά Πανήγυρη Κων/νου και Ελένης: Παρνεστί 21 Μαΐου
- Ιερά Πανήγυρη Αγίου Πνεύματος: Ξάγναντο
- Ιερά Πανήγυρη Κοιμήσεως της Θεοτόκου: Μεσοχώρι 15 Αυγούστου
- Ιερά Πανήγυρη Προφήτη Ηλία Τέμενος 20 Ιουλίου
- Ιερά Πανήγυρη Γενέθλια Θεοτόκου Κάτω Θόλος 8 Σεπτεμβρίου
- Ιερά Πανήγυρη Αγίου Παντελεήμωνος Στέρνα 27 Ιουλίου
- Ιερά Πανήγυρη Πέτρου και Παύλου Κρήνη 29 Ιουνίου
- Ιερά Πανήγυρη Αγίου Γεωργίου Πρασινάδα 23 Απριλίου
- Ιερά Πανήγυρη Αγίου Δημητρίου Καπνόφυτο 26 Οκτωβρίου
- Ιερά Πανήγυρη Αγίου Μηνά Καρποφόρο 11 Νοεμβρίου
- Ιερά Πανήγυρη Αγίου Γεωργίου Άνω Θόλο 23 Απριλίου
- Ιερά Πανήγυρη Αγίου Νικολάου Διπόταμα 6 Δεκεμβρίου
- Ιερά Πανήγυρη Πέτρου και Παύλου Μικροχώρι 29 Ιουνίου
- Ιερά Πανήγυρη Αγίου Παντελεήμονος, Πολύσυκο 27 Ιουλίου
- Ιερά Πανήγυρη Αγίου Δημητρίου: Περίβλεπτο 26 Οκτωβρίου
- Ιερά Πανήγυρη Μεταμόρφωσης του Σωτήρος: (Μονή Πρασινάδας) 6 Αυγούστου

Στις άμεσες προτεραιότητες του Δήμου είναι η συντήρηση, ανάπλαση και ανάδειξη της Ακρόπολης και του Κάστρου Πλατανιάς σε συνεργασία με τις Εφορείες Αρχαιοτήτων και τους λοιπούς εμπλεκόμενους φορείς. Επίσης ο Δήμος προχωρά στην επανασύσταση και επαναλειτουργία της Φιλαρμονικής

Συμπερασματικά, στο Δήμο Παρνεστίου υπάρχουν αξιόλογα στοιχεία πολιτιστικής κληρονομιάς τα οποία θα πρέπει να διατηρηθούν και να αναδειχθούν. Μέσα από τη διαδικασία αυτή πρέπει να εξεταστεί η δυνατότητα ενοποίησης όλων των ιστορικών και πολιτιστικών πόρων μέσα από την δημιουργία ενός δικτύου, το οποίο θα προσδώσει στο Δήμο μια ισχυρή πολιτιστική ταυτότητα και θα καταστήσει την περιοχή ελκυστική. Οι διάφοροι πολιτιστικοί σύλλογοι επίσης που δραστηριοποιούνται στην περιοχή θα πρέπει

να εξετάσουν τη δυνατότητα συνεργασίας για την οργάνωση κοινών πολιτιστικών εκδηλώσεων.

A.1.4.3 Αθλητισμός

A.1.4.3.1 Αθλητικές Υποδομές

Οι υποδομές σχετικά με τον αθλητισμό στην περιοχή παρέμβασης είναι περιορισμένες και περιλαμβάνουν κυρίως γήπεδα ποδοσφαίρου και μπάσκετ. Στο σύνολο της περιοχής υπάρχουν 5 γήπεδα ποδοσφαίρου και καλαθοσφαίρισης, 1 μικρό γήπεδο ποδοσφαίρου 5Χ5, καθώς και 1 γήπεδο τένις όπως αποτυπώνονται αναλυτικά στο παρακάτω Πίνακα:

Πίνακας 43: Υφιστάμενες αθλητικές υποδομές στο Δήμο Παρανεστίου

Οικισμός	Γήπεδο Ποδοσφαίρου	Γήπεδο 5Χ5	Γήπεδο Μπάσκετ	Γήπεδο Τένις
Δ.Ε. ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ				
Αδριανή	✓		✓	
Νικηφόρος	✓		✓	
Πλατανιά	✓		✓	
Πτελέα	✓			
Δ.Ε. ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ				
Παρανέστι	✓	✓	✓	
Θόλος			✓	✓

Πηγή: Δήμος Παρανεστίου, Ίδια επεξεργασία

Το σύνολο σχεδόν των υφιστάμενων αθλητικών υποδομών χρήζει ενεργειών αναβάθμισης και εκσυγχρονισμού.

Η περιοχή ενδείκνυται για την άσκηση αθλημάτων σχετικά με το βουνό, το ποτάμι και το δάσος, όπως περιπάτους, ορειβασία, αναρριχήσεις, αλιεία, κυνήγι, mountainbike, ράφτιγκ, κανόε καγιάκ κ.α. Επίσης έχει πρόσφατα κατασκευαστεί ποδηλατόδρομος στην περιοχή Μεσοχωρίου.

Οι παιδικές χαρές που προϋπήρχαν του έτους 2014 σταμάτησαν την λειτουργία τους λόγω μη τήρησης των απαιτούμενων τεχνικών προδιαγραφών (28492/11.05.2009, 481/65/30.07.2009, 27934/11.07.2014 Αποφάσεις καθώς και η Υπ. Αριθμ. 44 Εγκύκλιος του Υπουργείου Εσωτερικών). Στο πλαίσιο αυτό, ο Δήμος Παρανεστίου προχώρησε και ολοκλήρωσε το σχεδιασμό και την κατασκευή νέων παιδικών χαρών βάσει των νέων κανονισμών και απαιτήσεων. Σήμερα έχουν ολοκληρωθεί οι παιδικές χαρές και αναμένεται η πιστοποίησή τους (λειτουργεί μόνο η παιδική χαρά Παρανεστίου).

Στο πρόγραμμα «Φιλόδημος II» στο πλαίσιο της Πρόσκλησης IV «Κατασκευή, επισκευή και συντήρηση αθλητικών εγκαταστάσεων των Δήμων» εντάχθηκε η κατασκευή Κλειστού Γυμναστηρίου του Δήμου Παρανεστίου, στην Αδριανή, δίπλα ακριβώς από τον Παιδικό Σταθμό. Ο συνολικός προϋπολογισμός είναι 1,1 εκ ευρώ από τα οποία 600.000 ευρώ θα προέλθουν από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Εσωτερικών και 500.000 ευρώ από ίδιους πόρους του Δήμου. Το συγκεκριμένο γυμναστήριο πρόκειται να καλύψει τις ανάγκες άθλησης και ψυχαγωγίας των παιδιών σύμφωνα με τις σύγχρονες απαιτήσεις λειτουργικότητας, ασφάλειας και άνεσης. Το Κλειστό Γυμναστήριο θα είναι χωρητικότητας 200 θεατών με συνολικό εμβαδό 780,42m² και θα κατασκευαστεί σε οικόπεδο έκτασης 2.096m². Ο συγκεκριμένος χώρος συγκεντρώνει τα πλεονεκτήματα της εύκολης προσπέλασης, του οργανωμένου δικτύου ηλεκτρικού ρεύματος, τηλεφώνου και ύδρευσης. Το Κλειστό Γυμναστήριο θα μπορεί να φιλοξενεί τα αθλήματα της καλαθοσφαίρισης, πετοσφαίρισης καθώς και ενόργανη, ρυθμική και αεροβική γυμναστική.

A.1.4.3.2. Αθλητικοί Σύλλογοι - Σωματεία

Στο Δήμο δραστηριοποιούνται οι παρακάτω αθλητικοί σύλλογοι και σωματεία:

- Ποδοσφαιρικός Σύλλογος Αδριανής «ΗΡΑΚΛΗΣ»: Ο Γυμναστικός Σύλλογος Ηρακλής Αδριανής ιδρύθηκε το 1925 και κύριο άθλημα του είναι το ποδόσφαιρο.
- Αθλητικός Σύλλογος Γυναικείου Ποδοσφαίρου «ΔΟΞΑ 1986»

A.1.4.3.3 Αθλητικές Δράσεις – προγράμματα / εκδηλώσεις

Οι παραπάνω αθλητικοί σύλλογοι συμμετέχουν στα αντίστοιχα πρωταθλήματα. Ο Γυμναστικός Σύλλογος Αδριανής «ΗΡΑΚΛΗΣ» συμμετέχει στο ερασιτεχνικό πρωτάθλημα ποδοσφαίρου.

Στο Παρανέστι τα τελευταία χρόνια κάθε φθινόπωρο διεξάγονται με μεγάλη επιτυχία οι διεθνείς αγώνες βουνού Παρθένου Δάσους Παρανεστίου "Virgin Forest Trail". Πρόκειται για έναν υπερμαραθώνιο 110 χλμ. σε μια διαδρομή που ξεκινάει από το Παρανέστι, περνάει δίπλα από το Νέστο και την τεχνητή του λίμνη, συνεχίζει μέσα στο Παρθένο Δάσος Φρακτού, σε σημεία απaráμιλλου φυσικού κάλλους και τερματίζει και πάλι στο Παρανέστι. Οι αγώνες πραγματοποιούνται κάθε χρόνο και σε αυτούς συμμετέχουν εκατοντάδες αθλητές, τόσο από την Ελλάδα όσο και από το εξωτερικό. Τη διοργάνωση στηρίζει ενεργά η Περιφέρεια ΑΜΘ. Ο Δήμος έχει ως στόχο την επέκταση της σχετικής εκδήλωσης με τη διοργάνωση αγώνα πολιτιστικής διαδρομής η οποία θα διέρχεται από τους αρχαιολογικούς χώρους του Δήμου.

Σε γενικές γραμμές, στον τομέα του αθλητισμού και των δραστηριοτήτων, ο Δήμος Παρανεστίου παρουσιάζει σημαντικές ελλείψεις σε αθλητικές υποδομές και χρειάζεται ενίσχυση και στήριξη για τον εκσυγχρονισμό των υφιστάμενων υποδομών του και την επέκταση των δραστηριοτήτων του. Το γεγονός αυτό έχει ως αποτέλεσμα την δραστηριοποίηση μόνο δύο αθλητικών συλλόγων σε ολόκληρο το Δήμο και τον περιορισμένο αριθμό αθλητικών δραστηριοτήτων. Οι εναλλακτικές μορφές δραστηριοτήτων, όπως το τρέξιμο και το ποδήλατο βουνού, πρέπει να στηριχτούν και να ενισχυθούν από το Δήμο ώστε μελλοντικά να αναδειχθούν σε σημαντικά αθλητικά γεγονότα τα οποία θα βοηθήσουν σημαντικά στην ανάπτυξη της περιοχής.

A.1.4.4 Κοινωνική Πολιτική

Οι υφιστάμενες υπηρεσίες και δομές κοινωνικής πρόνοιας του Δήμου Παρανεστίου παρουσιάζονται αναλυτικά στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 44: Υφιστάμενες Κοινωνικές Δομές στο Δήμο Παρανεστίου

Δομή/ Υπηρεσία	Δ. Διαμέρισμα	Εξυπηρετούμενος Πληθυσμός
ΚΑΠΗ	Νικηφόρος	Άτομα 3 ^{ης} ηλικίας
Μονάδα Βοήθειας στο σπίτι	Νικηφόρος	Δ.Ε. Νικηφόρου
Μονάδα Βοήθειας στο σπίτι	Παρανέστι	Δ.Ε. Παρανεστίου
Κέντρο Κοινότητας Δήμου Παρανεστίου	Παρανέστι (έδρα)	Το σύνολο των δημοτών
Παιδικός Σταθμός	Παρανέστι	Εξυπηρετεί 5 παιδιά
Παιδικός Σταθμός	Αδριανή	Εξυπηρετεί 10 παιδιά
Βρεφικός Σταθμός	Αδριανή	Δρομολογείται η λειτουργία του
ΚΔΑΠ	Παρανέστι	Έχει δρομολογηθεί η λειτουργία του
ΚΔΑΠ	Αδριανή	Έχει δρομολογηθεί η λειτουργία του

Πηγή: Δήμος Παρανεστίου, Ίδια επεξεργασία

Το Κέντρο Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ) είναι ενταγμένο στο ΝΠΔΔ με την επωνυμία: «Νομικό Πρόσωπο Κοινωνικής Αλληλεγγύης, προσχολικής αγωγής και παιδείας Δήμου Παρανεστίου». Πρέπει να επισημανθεί ότι το ΚΑΠΗ δεν είναι στελεχωμένο ούτε στεγάζεται σε κάποιο συγκεκριμένο χώρο και οι δραστηριότητές του περιορίζονται στην διοργάνωση κάποιων εκδρομών προς τα μέλη του.

Στο Δήμο λειτουργούν δύο δομές «Βοήθεια στο σπίτι» μία στο Παρανέστι και μία στο Νικηφόρο, με στελέχωση ενός Νοσηλευτή και ενός Κοινωνικού Λειτουργού η κάθε μία.

Λειτουργούν επίσης δύο παιδικόι σταθμοί: ένας Παιδικός Σταθμός στην Αδριανή στελεχωμένος από 1 δασκάλα- βοηθό, 1 μαγείρισσα και 1 καθαρίστρια (με συμβάσεις ΙΔΟΧ) και ένας Παιδικός Σταθμός στο Παρνεστί στελεχωμένος από 1 μόνιμη δασκάλα, 1 βοηθό δασκάλα (σύμβαση ΙΔΟΧ), 1 μάγειρα, 1 καθαρίστρια (συμβάσεις ΙΔΟΧ)

Ιδιαίτερα θετικό στοιχείο είναι η δυναμική δράση του Κέντρου Κοινότητας²⁹ Δήμου Παρνεστίου στην περιοχή, η οποία στελεχώνεται από έναν κοινωνικό λειτουργό, μία οικονομολόγο και μία κοινωνική επιστήμονα. Διοικητικά υπάγεται στο Αυτοτελές Γραφείο Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού του Δήμου Παρνεστίου. Βασικές λειτουργίες του Κέντρου Κοινότητας είναι:

- Η Υποδοχή – Ενημέρωση – Υποστήριξη των πολιτών
- Η Συνεργασία με υπηρεσίες και Δομές
- Η Παροχή υπηρεσιών που αποσκοπούν στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και διασφαλίζουν την κοινωνική ένταξη των ωφελούμενων

Οι υπάλληλοι του Κέντρου δεν είναι συγκεντρωμένοι στο κεντρικό γραφείο του Παρνεστίου, γεγονός που αφενός δυσχεραίνει κάποιες λειτουργίες καθώς δεν είναι δυνατόν να διαθέτουν κοινό κεντρικό αρχείο, αφετέρου εξυπηρετεί την κάλυψη της έκτασης του δήμου αναφορικά με τις υπηρεσίες που προσφέρουν. Οι υπάλληλοι του Κέντρου προσφέρουν τις υπηρεσίες τους και εκτός της έδρας του Κέντρου Κοινότητας σε άλλους δημοτικούς χώρους τοπικών κοινοτήτων και με επισκέψεις κατ' οίκον, όταν και όπου χρειάζεται για την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών. Με αυτόν τον τρόπο εξισορροπούν τα αδύναμα σημεία του Δήμου, ο οποίος χαρακτηρίζεται από γερασμένο πληθυσμό με δυσκολία στις μετακινήσεις, διάσπαρτους απομακρυσμένους οικισμούς (μακριά από την έδρα του Δήμου) και έλλειψη μέσων μαζικής μεταφοράς. Από την αρχή της λειτουργίας του, στις 16-8-2017 έως και τις 31-3-2020, η επισκεψιμότητα των πολιτών στο Κέντρο Κοινότητας έφτασε περίπου στις 2.150 εγγραφές στο πληροφοριακό σύστημα των Κέντρων Κοινότητας.

Ο Δήμος συμμετέχει ως εταίρος στην Κοινωνική Σύμπραξη: «Αλληλεγγύη στην ΠΕ Δράμας» η οποία χρηματοδοτείται από το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους με επικεφαλής εταίρο το Δήμο Δράμας. Ωφελούμενοι των δράσεων του Επιχειρησιακού Προγράμματος Επισιτιστικής και Βασικής Υλικής Συνδρομής (ΕΒΥΣ) του

---

²⁹Τα Κέντρα Κοινότητας είναι δομές που σχεδιάστηκαν από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.(Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων). Ο συνολικός Προϋπολογισμός της δομής χρηματοδοτείται από το ΕΠ Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, συγχρηματοδοτούμενο από το ΕΚΤ. Η διάρκεια του Οικονομικού Αντικειμένου είναι από 16/08/2017 έως 30/09/2023.

ΤΕΒΑ είναι άτομα και οικογένειες που διαβιούν σε συνθήκες ακραίας φτώχειας. Στα πλαίσια αυτά ο Δήμος παρέχει οικονομική ενίσχυση στους δικαιούχους και υλοποιεί δράσεις σίτισης απόρων κατοίκων σε συνεργασία με εθελοντές.

Επιπλέον έχει αναπτύξει έντονη κοινωνική δράση στηρίζοντας εμπράκτως και συνεχώς τους κατοίκους που έχουν ανάγκη. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η άμεση ενεργοποίηση του Δήμου για την προστασία των πολιτών από την πανδημία του κορονοϊού (COVID-19) μέσω τηλεφωνικής στήριξης και της αποστολής εθελοντών κατ' οίκον για τη διαμοίραση τροφίμων και λοιπών αγαθών καθημερινής ανάγκης.

Στο Παρνεέστι λειτουργεί από το 2012 Προ-αναχωρησιακό Κέντρο Κράτησης Αλλοδαπών (ΠΡΟΚΕΚΑ). Σε αυτό φιλοξενείται ένας σημαντικός αριθμός αλλοδαπών, που η κράτησή τους είναι προσωρινή και αφορά πρόσωπα που δεν έχουν δυνατότητα παραμονής στη χώρα και υπάρχει υποχρέωση να επαναπροωθηθούν στις χώρες προέλευσης. Μέσω του ΠΡΟΚΕΚΑ τους παρέχεται διαμονή και σίτιση, υγειονομική περίθαλψη και ψυχοκοινωνική υποστήριξη.

Τέλος, τα δυο Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ) αναμένεται να λειτουργήσουν από το Σεπτέμβριο 2020 στο Παρνεέστι και στην Αδριανή με έδρα τα δημοτικά σχολεία των δύο χωριών. Τα ΚΔΑΠ θα λειτουργούν σε 12μηνιαία βάση, με ωράριο 16:00-20:00 κατά τις περιόδους λειτουργίας των σχολείων και 09:00-13:00 κατά τις περιόδους που τα σχολεία παραμένουν κλειστά.

Σημειώνεται ότι, στο πλαίσιο των **δράσεων κοινωνικής πολιτικής** της νέας δημοτικής αρχής, που ήδη λαμβάνουν χώρα, συμπεριλαμβάνονται: **α.** η διανομή τροφοεπιταγών στις άπορες οικογένειες του Δήμου, που έλαβε χώρα κατά την Χριστουγεννιάτικη περίοδο του 2019- 2020, **β.** η συνεργασία του δήμου με την Ένωση Κυριών Δράμας και την Τράπεζα τροφίμων για τη διανομή τροφίμων σε οικονομικά ασθενείς δημότες και **γ.** η ανακαίνιση του Κοινοτικού καταστήματος Πυξαρίου με τη δημιουργία σύγχρονου μαγειρείου παρασκευής γευμάτων για τους άπορους δημότες και η αξιοποίηση του από τη δομή «Βοήθεια στο Σπίτι» που εξυπηρετεί τη Δ.Ε. Νικηφόρου. Επιπλέον, στο άμεσο μέλλον (εντός των επόμενων μηνών) δρομολογείται η έναρξη της πιλοτικής εφαρμογής του προγράμματος ολοκληρωμένης τηλεφροντίδας, ιατρικού συναγερμού και αντιμετώπισης έκτακτων περιστατικών για 20 μοναχικά άτομα της τρίτης ηλικίας.

Από τα παραπάνω διαπιστώνεται ότι οι υφιστάμενες κοινωνικές υποδομές και κοινωνικές υπηρεσίες του Δήμου δεν καλύπτουν τις ανάγκες των κατοίκων όλων των περιοχών.

Επιπρόσθετα ορισμένες δομές και υπηρεσίες αντιμετωπίζουν σημαντικές ελλείψεις σε εξειδικευμένο στελεχιακό δυναμικό αλλά κυρίως σε υποδομές (π.χ. ΚΑΠΗ) και εξοπλισμό.

Μια ακόμα σημαντική έλλειψη που παρουσιάζει ο Δήμος στον τομέα της κοινωνικής πρόνοιας είναι ότι στην περιοχή δε λειτουργεί Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ) για την απασχόληση και φύλαξη των παιδιών τις απογευματινές ώρες και κατά την περίοδο των γιορτών και του καλοκαιριού. Η παραπάνω έλλειψη ενισχύει την απομάκρυνση των γυναικών από την απασχόληση και δεν συμβάλλει στην μείωση της ανεργίας των γυναικών στην περιοχή. Ανεπαρκείς κρίνονται επίσης οι δομές παροχής υπηρεσιών για την 3η ηλικία.

A.1.4.5 Υγεία

Ο Δήμος Παρανεστίου ανήκει στην 4^η Υγειονομική Περιφέρεια Μακεδονίας – Θράκης με έδρα τη Θεσσαλονίκη η οποία είναι υπεύθυνη για την εύρυθμη λειτουργία του υγειονομικού συστήματος, σε όλα τα επίπεδα φροντίδας (πρωτοβάθμιο, δευτεροβάθμιο, τριτοβάθμιο). Στον παρακάτω Πίνακα αποτυπώνονται οι υποδομές υγείας στο Δήμο Παρανεστίου

Πίνακας 45: Υφιστάμενες Υποδομές Υγείας στο Δήμο Παρανεστίου

Υποδομή	Δ. Διαμέρισμα	Εξυπηρετούμενος Πληθυσμός
Κέντρο Υγείας	Παρανέστι	Το σύνολο των Δημοτών, άτομα του ΠΡΟΚΕΚΑ
Αγροτικό Ιατρείο	Πλατανιά	Πλατανιά& όμοροι οικισμοί
Αγροτικό Ιατρείο	Αδριανή	Αδριανή
Αγροτικό Ιατρείο	Νικηφόρος	Δ.Ε. Νικηφόρου
Δομή «Βοήθεια στο σπίτι»	Παρανέστι	Δ.Ε. Παρανεστίου
Δομή «Βοήθεια στο σπίτι»	Νικηφόρος	Δ.Ε. Νικηφόρου

Πηγή: Δήμος Παρανεστίου - Κέντρο Υγείας Παρανεστίου, Ίδια επεξεργασία

Οι πρωτοβάθμιες υποδομές Υγείας περιλαμβάνουν το Κέντρο Υγείας στο Παρανέστι και τρία Περιφερειακά Ιατρεία στον Πλατανιά, την Αδριανή και το Νικηφόρο. Το Κέντρο Υγείας είναι δυναμικότητας 3 κλινών βραχείας νοσηλείας και απασχολούνται σε αυτό συνολικά 1 Ιατρός ειδικότητας Γενικού Παθολόγου και 2 Αγροτικοί Ιατροί οι οποίοι καλύπτουν τις ανάγκες των Περιφερειακών Ιατρείων. Το παραπάνω προσωπικό είναι ελάχιστο σε σχέση με τις ανάγκες που υπάρχουν. Στην κυριότητα του Κέντρου ανήκουν

δύο ασθενοφόρα οχήματα από τα οποία το ένα έχει παραχωρηθεί στο Γενικό Νοσοκομείο Δράμας.

Το κτίριο όπου στεγάζεται το Κέντρο Υγείας απαιτεί άμεση επισκευή και ειδικότερα οι ηλεκτρολογικές και υδραυλικές εγκαταστάσεις του. Στην παρούσα κατάσταση το Κέντρο δέχεται μεγάλο φόρτο περιστατικών από το Προαναχωρησιακό Κέντρο Μεταναστών σε καθημερινή βάση με κίνδυνο αδυναμίας παροχής υπηρεσιών σε άλλα περιστατικά. Σημαντικότερες είναι και οι ελλείψεις σε ιατροφαρμακευτικό και λοιπό εξοπλισμό.

Στην Αδριανή και τον Πλατανιά τα περιφερειακά ιατρεία λειτουργούν εντός των παλιών κοινοτικών καταστημάτων ενώ στο Νικηφόρο είναι εγκατεστημένο σε μισθωμένο χώρο από το Γενικό Νοσοκομείο Δράμας. Τα Ιατρεία εξυπηρετούν οι δυο (2) αγροτικοί ιατροί συγκεκριμένες ημέρες και ώρες της εβδομάδας.

Σημαντική συνεισφορά έχουν και οι δύο δομές «Βοήθεια στο σπίτι» τα στελέχη των οποίων παρέχουν βασικές επικουρικές υπηρεσίες κατ' οίκον όπως: θερμομέτρηση, διανομή και χορήγηση φαρμάκων κ.λπ.

Στην περιοχή λειτουργούν και τρία ιδιωτικά φαρμακεία στους οικισμούς Αδριανής, Νικηφόρου και Παρανεστίου, ενώ ο Δήμος Παρανεστίου συμμετέχει στο Εθνικό Διαδημοτικό Δίκτυο Υγιών Πόλεων – Προαγωγής Υγείας. Το Δίκτυο αριθμεί 229 ΟΤΑ Μέλη από όλες τις Περιφέρειες της χώρας και έχει ως αποκλειστικό του σκοπό την Πρόληψη των Νοσημάτων, την Προαγωγή της Υγείας, των πληθυσμιακών ομάδων υψηλού κινδύνου και γενικότερα την προώθηση ολοκληρωμένων Πολιτικών και Δράσεων στο πεδίο της Δημόσιας Υγείας. Δραστηριοποιείται κυρίως στους τομείς της Υγειονομικής Ενημέρωσης, της Προστασίας του Περιβάλλοντος και της Προληπτικής Ιατρικής.

Συμπερασματικά, οι υποδομές υγείας στο Δήμο Παρανεστίου εμφανίζουν σημαντικότερες ελλείψεις. Το Κέντρο Υγείας λόγω των προβλημάτων που προαναφέρθηκαν υπολειτουργεί και βρίσκεται στα όρια της βιωσιμότητάς του. Ο Δήμος πρέπει να συνεχίσει την προσπάθεια εξεύρεσης πόρων για την παροχή υπηρεσιών υγείας προς του πολίτες και να ενισχύσει τις υφιστάμενες υποδομές υγείας. Οι τελευταίες βέβαια ανήκουν στην αρμοδιότητα της 4^{ης} Υγειονομικής Περιφέρειας ΑΜΘ η οποία θα πρέπει να τις ενισχύσει άμεσα με νέο προσωπικό κατάλληλων ειδικοτήτων και ιατροφαρμακευτικού εξοπλισμού. Η ανάγκη αυτή γίνεται επιτακτικότερη εάν ληφθεί υπόψη ότι ο εξυπηρετούμενος από το Κέντρο Υγείας πληθυσμός των μεταναστών

υπολογίζεται σε 800 με 1000 άτομα και το γεγονός ότι ηλικιακά το μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού του Δήμου χρήζει ιατρικής βοήθειας.

Δεδομένου ότι η εξασφάλιση των συνθηκών υγείας των κατοίκων κάθε περιοχής θα πρέπει να αποτελεί 1^η προτεραιότητα, κρίνεται σκόπιμο να διερευνηθεί στην περίπτωση του Δήμου Παρανεστίου, η ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου πλαισίου τηλεϊατρικής, το οποίο θα πρέπει να περιλαμβάνει διαδικασίες παρακολούθησης ευαίσθητων ομάδων του πληθυσμού, τηλεφροντίδας για τις κοινωνικές υπηρεσίες του Δήμου, κλπ.

A.1.4.6 Πολιτική Προστασία

Στο Δήμο Παρανεστίου έχει συγκροτηθεί Συντονιστικό Τοπικό Όργανο Πολιτικής Προστασίας με τη συμμετοχή εκπροσώπων από τους παρακάτω φορείς:

- Δήμος Παρανεστίου
- Πυροσβεστική Υπηρεσία Δράμας / Πυροσβεστικό Κλιμάκιο Παρανεστίου
- Κέντρο Υγείας Παρανεστίου
- Αστυνομικό Τμήμα Δοξάτου
- Ανώτατο Διοικητή Φρουράς Δράμας
- Φορέας Διαχείρισης Οροσειράς Ροδόπης
- Τμήμα Πολιτικής Προστασίας ΠΕ Δράμας
- Αστυνομικό Τμήμα Παρανεστίου
- Δασαρχείο Δράμας.

Τα μέλη του συνεδριάζουν με σκοπό την πρόληψη και αντιμετώπιση έκτακτων καιρικών φαινομένων (χιονοπτώσεις τη χειμερινή περίοδο, πυρκαγιές του θερινού), αντιμετώπιση πανδημιών, την αντιμετώπιση έκτακτων κοινωνικών φαινομένων (π.χ. μεταναστευτικές ροές) και γενικότερα ζητήματα πολιτικής προστασίας. Στο πλαίσιο της πρόληψης και προστασίας του περιβάλλοντος της περιοχής, ο Δήμος διαθέτει δύο πυροσβεστικά οχήματα³⁰.

Η ελλιπής προετοιμασία, ενημέρωση και εκπαίδευση των πολιτών, μπορεί να κοστίζει ανθρώπινες ζωές αλλά και υποδομές. Στο πλαίσιο έκτακτων συνθηκών που μπορεί ανά πάσα στιγμή να λάβουν χώρα (φυσικές καταστροφές, τεχνολογικές απειλές, πανδημίες, κλπ.), η εκπόνηση ενός ολοκληρωμένου Επιχειρησιακού Σχεδίου Δημιουργίας των απαραίτητων μηχανισμών και των ενεργειών διαχείρισης και συντονισμού των κρίσιμων

³⁰ Ένα εκ των οποίων αποτελεί δωρεά του Μουσείου Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας

Δράσεων, εναρμονισμένο με τις γενικότερες κατευθύνσεις της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αποτελεί επιτακτική συνθήκη άμεσης προτεραιότητας. Μέσω του συγκεκριμένου σχεδίου επιδιώκεται η ταχεία και συντονισμένη επέμβαση των υπηρεσιών για την προστασία της ζωής και της περιουσίας των κατοίκων του Δήμου, του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς της περιοχής, όσο και η βελτίωση των μέσων και των μεθόδων πρόβλεψης και ετοιμότητας σε περίπτωση σεισμού, πυρκαγιάς, πλημμυρών, χιονοπτώσεων και άλλων φυσικών ή τεχνολογικών καταστροφών.

A.1.4.7. Διαχείριση αδέσποτων ζώων

Ένα από τα βασικά προβλήματα που έχει να αντιμετωπίσει ο Δήμος Παρανεστίου στον τομέα της διαχείρισης των αδέσποτων ζώων είναι η θανάτωση με παράνομα δολώματα σε πολλούς οικισμούς. Το φαινόμενο αυτό βρίσκεται σε αύξηση τον τελευταίο καιρό και έχει απασχολήσει έντονα το Δήμο, εθελοντές φιλόζωους, καθώς και το Φορέα Διαχείρισης Οροσειράς Ροδόπης (Φ.Δ.Ο.Ρ.)

Ο Δήμος στα πλαίσια των δυνατοτήτων το διαθέτει κάθε χρόνο περίπου 20.000 ευρώ για την διαχείριση των αδέσποτων ζώων οι οποίες περιλαμβάνουν κυρίως την παροχή τροφής και κτηνιατρικής φροντίδας. Επιπρόσθετα σε συνεργασία με την πενταμελή Επιτροπή για τα αδέσποτα και με εθελοντές φιλόζωους, ετοιμάζει μια μελέτη για την κατασκευή ταϊστρών και ποτίστρων που θα τοποθετηθούν σε όλη την επικράτεια του Δήμου, σε όλες τις Κοινότητες».

Πρέπει να επισημανθεί ότι, ο Δήμος Παρανεστίου έχει καταθέσει πρόταση χρηματοδότησης στο «Φιλόδημος II», ύψους 300.000 ευρώ για τη δημιουργία καταφυγίου στο οικισμό του Ξάγναντου αξιοποιώντας το κτίριο το παλιού δημοτικού σφαγείου.

A.1.4.8 Ψηφιακή Σύγκλιση – Νέες Τεχνολογίες

Η ανάπτυξη της περιοχής του Δήμου Παρανεστίου εξαρτάται σήμερα όχι μόνο από το πλήθος των «σκληρών υποδομών» όπως δρόμοι, πάρκα, αξιοθέατα, συγκοινωνίες («φυσικό κεφάλαιο»), αλλά όλο και περισσότερο και από τη διαθεσιμότητα και την ποιότητα της επικοινωνίας, της γνώσης και των κοινωνικών υποδομών («πνευματικό και κοινωνικό κεφάλαιο»). Η διαδικασία μετασχηματισμού της περιοχής σε «έξυπνο Δήμο» θέτει ως κυριότερο στόχο την καλύτερη ποιότητα ζωής για όλους τους κάτοικους, ελαχιστοποιώντας παράλληλα την κατανάλωση πόρων, με την υιοθέτηση ολοκληρωμένων καινοτόμων λύσεων και τεχνολογιών.

Η υλοποίηση του ως άνω στρατηγικού στόχου δύναται να επιτευχθεί μέσω μιας ειδικά στοχευμένης Στρατηγικής που θα αφορά σε βραχυπρόθεσμες παρεμβάσεις σε έργα του Δήμου, μέσω της ενσωμάτωσης υποδομών και εφαρμογών «Έξυπνου Δήμου». Για να επιτευχθεί το σύστημα μιας έξυπνης περιοχής είναι απαραίτητος ο συνδυασμός συστημάτων καινοτομίας με τα ψηφιακά δίκτυα και τις εφαρμογές διαχείρισης της πληροφορίας και της γνώσης. Η αξιοποίηση της ανθρώπινης ευφυΐας σε συνδυασμό με τη συλλογική ευφυΐα των θεσμών καινοτομίας και την τεχνητή των ψηφιακών δικτύων και εφαρμογών ολοκληρώνει το πορτραίτο της έξυπνης περιοχής.

Πιο ειδικά, μια έξυπνη περιοχή ενσωματώνει νέες τεχνολογίες και ψηφιακές υπηρεσίες σε ευρύτερους τομείς δραστηριοτήτων που περιλαμβάνουν την οικονομία, την κινητικότητα, το περιβάλλον, τη διαβίωση, τους κατοίκους και την διακυβέρνηση. Οι συγκεκριμένοι τομείς εμφανίζουν επιμέρους πεδία λειτουργιών, στους οποίους βρίσκουν εφαρμογή ψηφιακές υπηρεσίες και συστήματα νέων τεχνολογιών, αποσκοπώντας στην αποδοτικότητα και την αειφορία της περιοχής. Ενδεικτικά αναφέρονται οι ακόλουθοι τομείς:

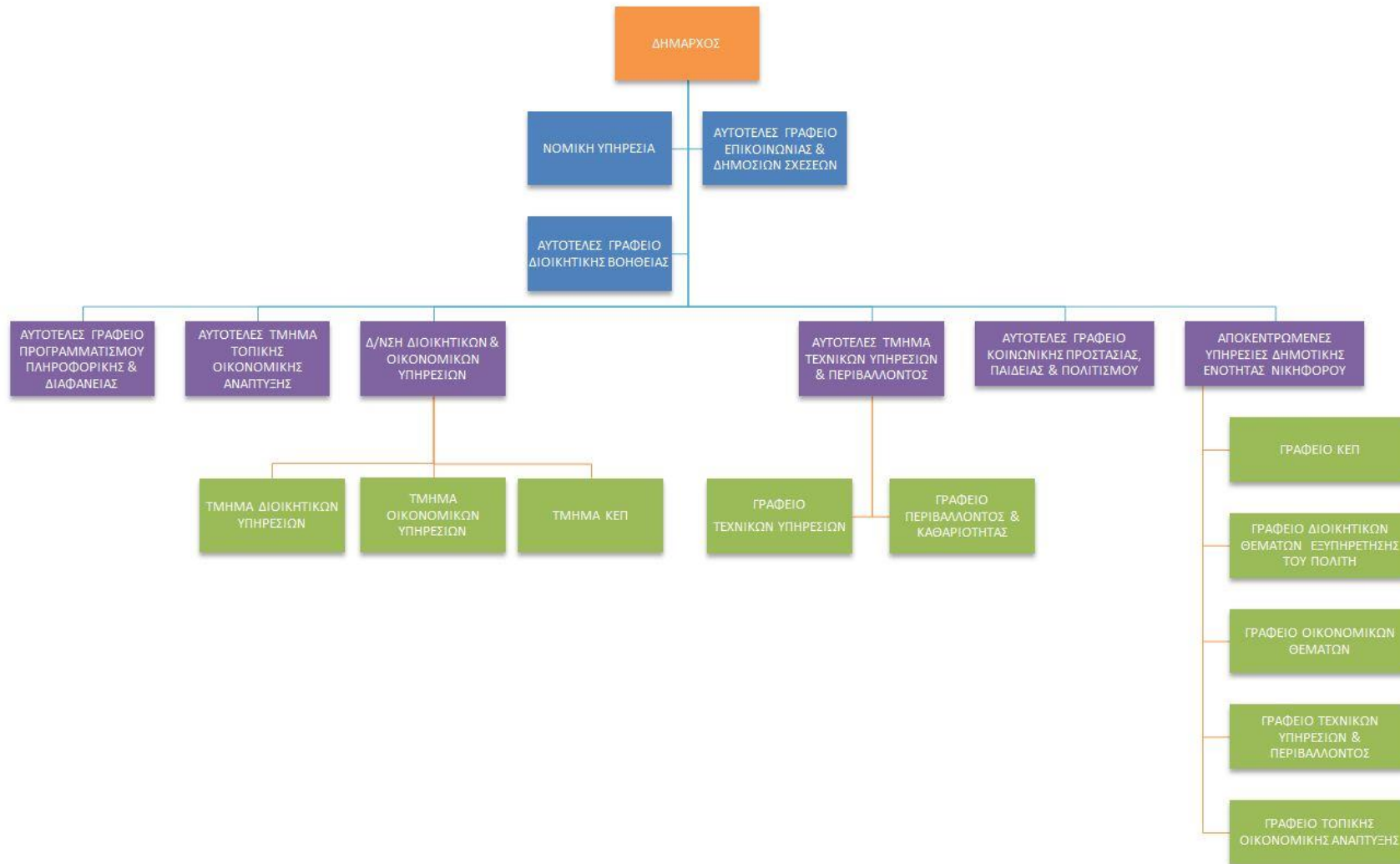
- Διακυβέρνηση (υπηρεσίες που αφορούν on-line διοικητικές διαδικασίες σε τοπικό και εθνικό επίπεδο, ανοιχτά δεδομένα, ηλεκτρονική διαβούλευση)
- Εκπαίδευση (ψηφιακές δραστηριότητες σχολείων, δια βίου εκπαίδευση, σχολικό δίκτυο, υπηρεσίες που υποστηρίζουν τη σχολική παρακολούθηση)
- Περιβάλλον και ενέργεια (υπηρεσίες ενημέρωσης των πολιτών σχετικά με την ανακύκλωση, έξυπνοι μετρητές κατανάλωσης για μείωση της κατανάλωσης της ενέργειας, έξυπνα κτίρια, αειφόρος αστικός σχεδιασμός κ.α.)
- Φροντίδα υγείας (ψηφιακές υπηρεσίες τηλεπρόνοιας και φροντίδας, απομακρυσμένη υποστήριξη σε ευπαθείς ομάδες πολιτών)
- Ασφάλεια (πολιτική προστασία, διαχείριση εκτάκτων αναγκών και φυσικών κινδύνων, έξυπνες κάρτες πρόσβασης στα κτίρια)
- Κοινωνική ενσωμάτωση (ΑΜΕΑ, ψηφιακός αναλφαβητισμός, δημόσια πρόσβαση στο διαδίκτυο)
- Τουρισμός και πολιτισμός (υπηρεσίες τουρισμού και προώθησης του πολιτισμού)
- Επικοινωνίες (αύξηση του ρόλου των οπτικών ινών και ασύρματων δικτύων, υπηρεσίες επικοινωνίας κ.α.)

A.2. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ

Ο Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων (Ν. 3463/2006), περιγράφει αναλυτικά τις αρμοδιότητες των ΟΤΑ. Επιπρόσθετα με το Ν.3852/2010: «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης», μεταβιβάζονται στους Δήμους πρόσθετες αρμοδιότητες όπως περιγράφονται αναλυτικά στα άρθρα 94 και 95. Σύμφωνα με το άρθρο 7 του παραπάνω Νόμου, ο Δήμος διοικείται από το δημοτικό συμβούλιο, την οικονομική επιτροπή, την επιτροπή ποιότητας ζωής, την εκτελεστική επιτροπή και τον Δήμαρχο.

A.2.1. ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ

Οι Υπηρεσίες του Δήμου, σύμφωνα με τον ισχύοντα Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.) διακρίνονται σε Κεντρικές και Αποκεντρωμένες σύμφωνα με το παρακάτω Οργανόγραμμα:

Γράφημα 15: Οργανόγραμμα Δήμου Παρανεστηίου

Οι Κεντρικές Υπηρεσίες είναι εγκατεστημένες στην έδρα του Δήμου και περιλαμβάνουν τις παρακάτω οργανικές μονάδες:

A. Υπηρεσίες υπαγόμενες απευθείας στο Δήμαρχο

- ⇒ Αυτοτελές Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων Νομική Υπηρεσία
- ⇒ Αυτοτελές Γραφείο Διοικητικής Βοήθειας

B. Υπηρεσίες υπαγόμενες απευθείας στο Δήμαρχο

- ⇒ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού, Πληροφορικής και Διαφάνειας

Γ. Υπηρεσίες τοπικής οικονομικής ανάπτυξης

- ⇒ Αυτοτελές Τμήμα Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης

Δ. Υπηρεσίες κοινωνικής προστασίας, παιδείας και πολιτισμού

- ⇒ Αυτοτελές Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού

Ε. Υπηρεσίες Υποστήριξης

- ⇒ Διεύθυνση Διοικητικών και Οικονομικών αποτελούμενη από τα παρακάτω τμήματα:
  - Τμήμα Διοικητικών Υπηρεσιών
  - Τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών
  - Τμήμα ΚΕΠ
- ⇒ Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών και Περιβάλλοντος αποτελούμενη από τα παρακάτω τμήματα:
  - Τμήμα Τεχνικών Υπηρεσιών
  - Τμήμα Περιβάλλοντος και Καθαριότητας

Οι Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες του Δήμου είναι εγκατεστημένες στην έδρα της δημοτικής ενότητας Νικηφόρου, εξυπηρετούν τις τοπικές κοινότητες της ενότητας και περιλαμβάνουν υπηρεσίες οι οποίες υπάγονται διοικητικά σε αντίστοιχες Διευθύνσεις ή Τμήματα των Κεντρικών Υπηρεσιών του Δήμου:

- ⇒ Γραφείο ΚΕΠ
- ⇒ Γραφείο Διοικητικών Θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη
- ⇒ Γραφείο Οικονομικών Θεμάτων
- ⇒ Γραφείο Τεχνικών Υπηρεσιών και Περιβάλλοντος
- ⇒ Γραφείο Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης

Επιπλέον, στη Τοπική Κοινότητα Αδριανής λειτουργεί Παράρτημα ΚΕΠ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ

Αυτοτελές Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων

Το Αυτοτελές Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων είναι υπεύθυνο για τον προγραμματισμό των συναντήσεων του Δημάρχου, την τήρηση αρχείου αποφάσεων του Δήμου, τη διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη. Σχεδιάζει και εισηγείται τη επικοινωνιακή πολιτική για την προώθηση της αποστολής και των στόχων του Δήμου και αντίστοιχα σχεδιάζει και εισηγείται και προωθεί την εφαρμογή των προγραμμάτων των ενεργειών που είναι απαραίτητες για την υλοποίηση της επικοινωνιακής αυτής πολιτικής.

Νομική Υπηρεσία

Η Νομική Υπηρεσία παρέχει νομική υποστήριξη προς τα αιρετά όργανα του Δήμου και τις δημοτικές υπηρεσίες για την προώθηση των επιδιώξεων/ στόχων/ συμφερόντων του Δήμου.

Αυτοτελές Γραφείο Διοικητικής Βοήθειας

Το Γραφείο Διοικητικής Βοήθειας είναι αρμόδιο για την παροχή διοικητικής βοήθειας σε άτομα που έχουν αντικειμενική αδυναμία προσπέλασης στις δημοτικές υπηρεσίες ή στο Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ).

Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού, Πληροφορικής και Διαφάνειας

Το Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού, Πληροφορικής και Διαφάνειας του Δήμου είναι αρμόδιο για την υποστήριξη των οργάνων διοίκησης, των υπηρεσιών και των νομικών προσώπων του Δήμου κατά τις διαδικασίες σύνταξης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων των περιοδικών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και των Ετησίων Προγραμμάτων Δράσης, την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας και απόδοσης των υπηρεσιών του Δήμου κατά την επίτευξη των περιοδικών στόχων του και τον σχεδιασμό και την παρακολούθηση της εφαρμογής των εσωτερικών οργανωτικών συστημάτων του Δήμου υπό συνθήκες διασφάλισης του επιθυμητού επιπέδου ποιότητας των παρεχομένων κάθε είδους υπηρεσιών. Επίσης είναι αρμόδιο για τη διασφάλιση της ένταξης των πολιτικών ισότητας των φύλων στις τοπικές πολιτικές. Επιπρόσθετα το Τμήμα είναι αρμόδιο για την ανάπτυξη, εγκατάσταση, λειτουργία και συντήρηση των συστημάτων ΤΠΕ του Δήμου, περιλαμβανομένης της ευθύνης εκπλήρωσης του έργου

του ΚΟ.Σ.Ε. (Κομβικό Σημείο Επαφής) του Δήμου, όπως προβλέπεται στο άρθρο 19 του Ν. 3882 / 2010 (ΦΕΚ Α'166).

Αυτοτελές Τμήμα Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης

Το Αυτοτελές Τμήμα Οικονομικής Ανάπτυξης είναι αρμόδιο για την προστασία και ανάπτυξη της φυτικής παραγωγής, της ζωικής παραγωγής και της αλιείας στην περιοχή του Δήμου, την υποστήριξη του αγροτικού κόσμου για την βελτίωση των μεθόδων εργασίας και την καλύτερη οργάνωση των αγροτικών εκμεταλλεύσεων, την παρακολούθηση, αδειοδότηση και εποπτεία των εμπορικών δραστηριοτήτων στην περιοχή του Δήμου, την προστασία του καταναλωτή, την προώθηση της απασχόλησης και την εφαρμογή ενεργειών τουριστικής ανάπτυξης. Οι συγκεκριμένες αρμοδιότητες του Τμήματος στο πλαίσιο της αποστολής του, καθορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις Νόμων, Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων.

Αυτοτελές Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας Πολιτισμού

Το Αυτοτελές Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού είναι αρμόδιο για το σχεδιασμό και την εφαρμογή της κοινωνικής πολιτικής, των πολιτικών ισότητας των φύλων καθώς και για την προστασία και προαγωγή της δημόσιας υγείας στην περιοχή του Δήμου, με τη λήψη των καταλλήλων μέτρων και τη ρύθμιση των σχετικών δραστηριοτήτων. Συγχρόνως το Γραφείο είναι αρμόδιο για την προώθηση και ρύθμιση ζητημάτων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, την προώθηση της Δια Βίου Μάθησης, καθώς και για το σχεδιασμό και την εφαρμογή προγραμμάτων Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νέας Γενιάς. Οι συγκεκριμένες αρμοδιότητες του Γραφείου στο πλαίσιο της αποστολής του, καθορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις Νόμων, Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων.

Διεύθυνση Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών

Η Διεύθυνση Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών είναι αρμόδια για την τήρηση των διαδικασιών και αρχείων που αφορούν την δημοτική κατάσταση και την καταγραφή των ληξιαρχικών γεγονότων στην περιοχή του Δήμου, για τον σχεδιασμό και τον συντονισμό εφαρμογής των πολιτικών, συστημάτων και διαδικασιών που αποσκοπούν στην ορθολογική διοίκηση / διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου και για την παροχή γενικών υπηρεσιών διοικητικής υποστήριξης προς τις δημοτικές υπηρεσίες. Παράλληλα η Διεύθυνση είναι αρμόδια για την αποτελεσματική τήρηση των οικονομικών

προγραμμάτων λειτουργίας του Δήμου, τη σωστή απεικόνιση των οικονομικών πράξεων και τη διαχείριση των εσόδων και δαπανών του, καθώς και τη διασφάλιση και αξιοποίηση της δημοτικής περιουσίας και την αποτελεσματική διενέργεια όλων των νόμιμων διαδικασιών που απαιτούνται για την προμήθεια υλικών, εξοπλισμού και υπηρεσιών του Δήμου.

Οι συγκεκριμένες αρμοδιότητες της Διεύθυνσης στο πλαίσιο της αποστολής της, καθορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις Νόμων, Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων.

Στη Διεύθυνση υπάγονται διοικητικά και τα αποκεντρωμένα Γραφεία Διοικητικών και Οικονομικών Θεμάτων καθώς και τα αποκεντρωμένα Γραφεία ΚΕΠ .

Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών και Περιβάλλοντος

Η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών και Περιβάλλοντος είναι αρμόδια για τη μελέτη, εκτέλεση και συντήρηση των κάθε είδους τεχνικών έργων του Δήμου, με στόχο την έγκαιρη, οικονομική και άριστη από επιστημονικής απόψεως πραγματοποίησή τους. Συγχρόνως το τμήμα είναι αρμόδιο για την εξασφάλιση βελτιωμένων συνθηκών ασφαλούς μετακίνησης και κυκλοφορίας των δημοτών και των οχημάτων τους, καθώς και για τον έλεγχο εγκαταστάσεων, την έκδοση αδειών εγκαταστάσεων και εγκαταστατών κυρίως στον τομέα των μεταφορών.

Επιπλέον είναι αρμόδια για την προστασία και αναβάθμιση του τοπικού φυσικού, αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, για την εξασφάλιση της αποκομιδής και της μεταφοράς των απορριμμάτων, της χωριστής αποκομιδής και μεταφοράς των ανακυκλώσιμων υλικών, την εξασφάλιση της καθαριότητας των κοινοχρήστων χώρων, καθώς και για τη συντήρηση των χώρων πρασίνου. Η Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών και Περιβάλλοντος είναι αρμόδιο για την ενεργειακή διαχείριση, τη λειτουργία των Κοιμητηρίων και των Δημοτικών Σφαγείων καθώς και για την Πολιτική Προστασία στο επίπεδο του Δήμου. Οι συγκεκριμένες αρμοδιότητες του τμήματος στο πλαίσιο της αποστολής της, καθορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις Νόμων, Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων.

Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες

Οι αποκεντρωμένες υπηρεσίες του Δήμου είναι εγκατεστημένες στην έδρα της Δημοτικής Ενότητας Νικηφόρου και στην Κοινότητα Αδριανής, εξυπηρετώντας τις τοπικές κοινότητες της κάθε Δημοτικής Ενότητας και περιλαμβάνουν τις παρακάτω Υπηρεσίες:

Αποκεντρωμένες υπηρεσίες με έδρα τον Νικηφόρο

Οι επιμέρους οργανικές μονάδες που είναι εγκατεστημένες στην Δημοτική Ενότητα Νικηφόρου είναι οι εξής:

- Γραφείο ΚΕΠ
- Γραφείο Διοικητικών Θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη
- Γραφείο Οικονομικών Θεμάτων
- Γραφείο Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης
- Γραφείο Τεχνικών Υπηρεσιών και Περιβάλλοντος

Αποκεντρωμένες υπηρεσίες με έδρα την Αδριανή

- Παράρτημα ΚΕΠ

A.2.2. ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΔΗΜΟΥ

Τα όργανα διοίκησης στο Δήμο Παρανεστίου είναι:

- Το Δημοτικό Συμβούλιο
- Η Οικονομική Επιτροπή
- Η Εκτελεστική Επιτροπή
- Η Επιτροπή Τουριστικής Προβολής και Ανάπτυξης
- Η Δημοτική Επιτροπή Παιδείας³¹
- Ο Δήμαρχος
- Οι Αντιδήμαρχοι (4 αντιδήμαρχοι)

Οικονομική Επιτροπή

Η οικονομική επιτροπή³² είναι συλλογικό όργανο, αρμόδιο για τον έλεγχο και την παρακολούθηση της οικονομικής λειτουργίας του δήμου. Ειδικότερα, έχει τις ακόλουθες

³¹ Δεν έχει ενεργοποιηθεί έως σήμερα

³² Το άρθρο 72 του Ν. 3852/2010 αντικαθίσταται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα του Ν. 4263/201 (ΦΕΚ Α' 134/09.08.2019)

- αποφασιστικές, ελεγκτικές και γνωμοδοτικές αρμοδιότητες: α) συντάσσει και εισηγείται το σχέδιο του προϋπολογισμού ,
- β) ελέγχει την πρόοδο υλοποίησης του προϋπολογισμού και υποβάλλει ανά τρίμηνο έκθεση προς το δημοτικό συμβούλιο, στην οποία παρουσιάζεται η κατάσταση των εσόδων και εξόδων του δήμου. Η έκθεση αυτή στην οποία καταχωρούνται και τυχόν παρατηρήσεις της μειοψηφίας, δημοσιεύεται υποχρεωτικά στην ιστοσελίδα του δήμου.
- γ) προελέγχει τον απολογισμό,
- δ) αποφασίζει για την έγκριση της αποζημίωσης των δαπανών μετακίνησης του δημάρχου, των αντιδημάρχων και των δημοτικών συμβούλων, εκτός της έδρας του Δήμου για εκτέλεση υπηρεσίας. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις επιτρέπεται να μετακινηθεί εκτός έδρας ο δήμαρχος, ο αντιδήμαρχος ή μέλος του δημοτικού συμβουλίου χωρίς προηγούμενη απόφαση της οικονομικής επιτροπής. Στις περιπτώσεις αυτές, η επιτροπή αποφασίζει χωρίς καθυστέρηση, αν η μετακίνηση ήταν επιβεβλημένη ή όχι.
- ε) έχει την ευθύνη για την πιστή εκτέλεση του προϋπολογισμού
- στ) αποφασίζει το ετήσιο πρόγραμμα προσλήψεων προσωπικού κάθε κατηγορίας
- ζ) εισηγείται στο Δημοτικό Συμβούλιο το πολυετές σχέδιο διαχείρισης της ακίνητης περιουσίας του Δήμου και έχει την ευθύνη της υλοποίησής του
- η) αποφασίζει αιτιολογημένα τροποποίηση άπαξ έως πέντε τοις εκατό (5%) του φυσικού ή οικονομικού αντικείμενου συμβάσεων στη βάση της ισχύουσας νομοθεσίας. Στις συμβάσεις του προηγούμενου εδαφίου εγκρίνει το πρωτόκολλο παραλαβής με αιτιολογημένη απόφασή της
- θ) αποφασίζει την κατάρτιση των όρων, τη σύνταξη των διακηρύξεων, τη διεξαγωγή και κατακύρωση κάθε μορφής δημοπρασιών και διαγωνισμών, για έργα, μελέτες, προμήθειες και υπηρεσίες, καθώς και τη συγκρότηση των ειδικών επιτροπών διεξαγωγής και αξιολόγησης από μέλη της ή ειδικούς επιστήμονες, υπαλλήλους του δήμου ή δημόσιους υπαλλήλους
- ι) καταρτίζει τον κανονισμό λειτουργίας της
- ια) μελετά την ανάγκη σύναψης δανείων, τον καθορισμό των όρων τους και την υποβολή της σχετικής εισήγησης στο Δημοτικό Συμβούλιο
- ιβ) αποφασίζει τον συμβιβασμό ή την κατάργηση δίκης που έχει αντικείμενο μέχρι ποσού εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ. Όταν το αντικείμενο είναι άνω των 60.000 ευρώ, τότε εισηγείται τη λήψη απόφασης από το Δημοτικό Συμβούλιο. Δεν επιτρέπεται συμβιβασμός ή κατάργηση δίκης για απαιτήσεις μισθών, επιδομάτων, αποζημιώσεων, εξόδων παράστασης, εξόδων κίνησης και γενικά μισθολογικών παροχών οποιασδήποτε μορφής,

---

Ρυθμίσεις του Υπουργείου Εσωτερικών, διατάξεις για την ψηφιακή διακυβέρνηση, συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις και άλλα επείγοντα ζητήματα.

εξαιρουμένων εκείνων για τις οποίες το νομικό ζήτημα έχει επιλυθεί με απόφαση ανωτάτου δικαστηρίου

ιγ) αποφασίζει για την καταβολή εξόδων κίνησης και ημερήσιας αποζημίωσης, σε ιδιώτες μέλη επιτροπών ή ομάδων εργασίας ή ομάδων διοίκησης έργου, που συγκροτούνται από την Εκτελεστική Επιτροπή ή τον Δήμαρχο για μετακινήσεις στο εσωτερικό και στο εξωτερικό, οι οποίες γίνονται για εκτέλεση υπηρεσίας, σχετικής με το έργο τους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υποπαράγραφο Δ.9 του ν. 4336/2015 (Α' 94)

ιδ) ασκεί καθήκοντα αναθέτουσας αρχής για τις συμβάσεις έργου, μελετών, υπηρεσιών και προμηθειών, ανεξαρτήτως προϋπολογισμού πλην των περιπτώσεων που υπάγονται στην αρμοδιότητα του Δημάρχου για την απευθείας ανάθεση

ιε) εισηγείται για ζητήματα διαφάνειας και ηλεκτρονικής διακυβέρνησης

ιστ) εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο τα σχέδια κανονιστικών αποφάσεων του δήμου, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 73 παρ. 1β) και παρακολουθεί την υλοποίησή τους

ιζ) αποφασίζει για την υποβολή προσφυγών στις διοικητικές αρχές

ιη) αποφασίζει για την άσκηση ή μη όλων των ένδικων βοηθημάτων και των ένδικων μέσων, καθώς και για την παραίτηση από αυτά

ιθ) αποφασίζει για την πρόσληψη πληρεξουσίου δικηγόρου και για την ανάκληση της πληρεξουσιότητάς του, σε όσους δήμους, είτε δεν έχουν προσληφθεί δικηγόροι με μηνιαία αντιμισθία, είτε αυτοί που έχουν προσληφθεί δεν έχουν δικαίωμα να παρίστανται σε ανώτατα δικαστήρια και καθορίζει την αμοιβή τους. Μπορεί επίσης να αναθέτει την παροχή γνωμοδοτήσεων, μόνο εφόσον δεν έχουν προσληφθεί δικηγόροι, με μηνιαία αντιμισθία.

Με απόφασή της είναι δυνατή, κατ' εξαίρεση, η ανάθεση σε δικηγόρο, εξώδικου ή δικαστικού χειρισμού, ανά υπόθεση, ζητημάτων, τα οποία έχουν ιδιαίτερη σημασία για τα συμφέροντα του δήμου και απαιτούν εξειδικευμένη γνώση ή εμπειρία. Στις περιπτώσεις αυτές, η αμοιβή του δικηγόρου ορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 281 του ΚΔΚ.

κ) Αποφασίζει για:

i. τη διαγραφή χρεών και την απαλλαγή από προσαυξήσεις κατά το άρθρο 174 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων,

ii. τη διευκόλυνση οφειλετών για ποσά άνω των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ κατά το άρθρο 170 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, iii. την απευθείας ανάθεση σε νομικά πρόσωπα και δημοτικές επιχειρήσεις κατά το άρθρο 12 του ν. 4412/2016 (Α' 147),

iv. τη χρηματοδότηση κοινωφελών επιχειρήσεων κατά το άρθρο 259 παρ. 1 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, καθώς και για την έγκριση της απόφασης του διοικητικού

συμβουλίου της κοινωφελούς επιχείρησης για είσπραξη εύλογης αποζημίωσης κατά την παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου.

ν. την παραχώρηση εγκαταστάσεων, εξοπλισμού και μέσων προς τις κοινωφελείς επιχειρήσεις κατά το άρθρο 259 παρ. 4 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων,

νι. την έγκριση των προϋπολογισμών των ισολογισμών, των ετησίων προγραμμάτων δράσης και των εκθέσεων πεπραγμένων των νομικών προσώπων και επιχειρήσεων του δήμου.

κα) αποφασίζει για την αποδοχή κληρονομιών, κληροδοσιών και δωρεών.

Εκτελεστική Επιτροπή

Η εκτελεστική επιτροπή παρακολουθεί την εφαρμογή της δημοτικής πολιτικής σε όλους τους τομείς καθώς και την εφαρμογή του επιχειρησιακού σχεδίου του δήμου, του μεσοχρόνιου, ετήσιου και πενταετούς προγράμματος δράσης. Η εκτελεστική επιτροπή ασκεί τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Παρακολουθεί την εκτέλεση των αποφάσεων του δημοτικού συμβουλίου.

β) Συντονίζει την κατάρτιση και παρακολουθεί την εκτέλεση του επιχειρησιακού προγράμματος, το οποίο και εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο.

γ) Καταρτίζει και εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο το τεχνικό πρόγραμμα του δήμου και έχει την ευθύνη της υλοποίησής του.

δ) Συγκεντρώνει και αξιολογεί τις προτάσεις των υπηρεσιών του δήμου στο πλαίσιο της προετοιμασίας για την κατάρτιση του προϋπολογισμού και εισηγείται το προσχέδιο του προϋπολογισμού και το ετήσιο πρόγραμμα δράσης προς την οικονομική επιτροπή.

ε) Έχει την ευθύνη για την πιστή εκτέλεση του προϋπολογισμού.

στ) Εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο τα σχέδια: i) Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας, ii) Κανονισμού μέτρησης και αξιολόγησης της απόδοσης των δημοτικών υπηρεσιών κατά την ισχύουσα νομοθεσία.

ζ) Εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο το Σχέδιο Χάρτας δικαιωμάτων και υποχρεώσεων δημοτών και κατοίκων και μεριμνά για την έκδοση, ενημέρωση και διακίνηση του Οδηγού του Δημότη, στον οποίο περιγράφονται οι διαδικασίες, οι όροι και οι προϋποθέσεις παροχής των υπηρεσιών του δήμου σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή.

η) Εισηγείται το σχέδιο του κανονισμού πληροφόρησης των πολιτών και του κανονισμού διαβούλευσης.

θ) Εισηγείται τα σχέδια αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών και φυσικών καταστροφών, σε εναρμόνιση με τα αντίστοιχα σχέδια της περιφέρειας και του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη.

ι) Παρακολουθεί, αξιολογεί και συντονίζει τη δράση των νομικών προσώπων και υπηρεσιών του δήμου και ενημερώνει σχετικά το δημοτικό συμβούλιο.

Επιτροπή Τουριστικής Προβολής και Ανάπτυξης

Η Επιτροπή έχει ως αρμοδιότητες την επεξεργασία και εισήγηση στο δημοτικό συμβούλιο θεμάτων τουριστικής ανάπτυξης και προβολής του δήμου. Ειδικότερα προωθεί ενέργειες συνολικής Προβολής – Προώθησης των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής του Δήμου Παρανεστίου.

Δημοτική Επιτροπή Παιδείας

Η Επιτροπή Παιδείας υλοποιεί τις δράσεις και τα προγράμματα της δια βίου μάθησης, στο πλαίσιο των κατευθύνσεων και του σχεδιασμού του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, σύμφωνα και με την κείμενη νομοθεσία. Επιπλέον στις αρμοδιότητες της υπεισέρχονται θέματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, Νέας Γενιάς και εκπαίδευσης ενηλίκων σύμφωνα με τον αντίστοιχο σχεδιασμό και τις εφαρμοζόμενες, από το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, πολιτικές.

Αντιδήμαρχοι

Στο Δήμο Παρανεστίου έχουν οριστεί συνολικά τέσσερις (4) Αντιδήμαρχοι. Πιο ειδικά:

- Αντιδήμαρχος Προγραμματισμού, Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης, Διαφάνειας και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών, Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού, Αθλητισμού
- Αντιδήμαρχος Λειτουργίας ΚΕΠ, και αρμόδιος για τη ΔΕ Νικηφόρου
- Αντιδήμαρχος Τεχνικών Έργων, Πολεοδομικού Σχεδιασμού, Καθαριότητας, Περιβάλλοντος και Πολιτικής προστασίας και Αδέσποτων Ζώων
- Άμισθος Αντιδήμαρχος

Σχολικές Επιτροπές

Στο Δήμο λειτουργούν μία Σχολική Επιτροπή Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και μία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης όπως προβλέπεται στο Ν. 3852/2010. Σκοπός των σχολικών επιτροπών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι:

- η κάλυψη των δαπανών λειτουργίας των αντίστοιχων σχολείων (θέρμανσης, φωτισμού, ύδρευσης, τηλεφώνου, αποχέτευσης, αγοράς αναλώσιμων υλικών κ.λπ.),
- η εκτέλεση έργων για την επισκευή και συντήρηση των αντίστοιχων σχολείων και του κάθε είδους εξοπλισμού τους,
- η εισήγηση προς τις αντίστοιχες διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας & Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για τον εφοδιασμό από τον Οργανισμό Σχολικών Κτιρίων (ΟΣΚ) με

έπιπλα και εξοπλιστικά είδη και από το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων με βιβλία για τις αντίστοιχες σχολικές βιβλιοθήκες,

- η διαχείριση των εσόδων από την ενδεχόμενη εκμετάλλευση των σχολικών κυλικείων, καθώς και η λήψη κάθε άλλου μέτρου που κρίνεται αναγκαίο για την στήριξη της διοικητικής λειτουργίας των σχολικών μονάδων, ή των αρμοδιοτήτων που δίνονται κάθε φορά από διατάξεις του νόμου.

Και τα δύο Νομικά Πρόσωπα διοικούνται από Διοικητικά συμβούλια. Οι πόροι των συγκεκριμένων Ν.Π.Δ.Δ προέρχονται από την ετήσια τακτική επιχορήγηση από τους ΚΑΠ, την ετήσια τακτική επιχορήγηση από το Δήμο, τυχόν έκτακτη επιχορήγηση ανάλογα με τις ανάγκες, πρόσοδοι της σχολικής περιουσίας, εκποιήσεις περιουσιακών στοιχείων, κάθε είδους εισφορές, δωρεές, κληρονομίες και κληροδοσίες ή και κάθε άλλη νόμιμη πηγή.

A.2.3. ΔΙΑΡΘΩΣΗ - ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΗΜΟΥ

Στην παρούσα ενότητα καταγράφονται οι απασχολούμενοι στο Δήμο Παρανεστίου. Στόχος είναι να διαπιστωθεί η επάρκεια του δήμου από πλευράς στελεχιακού δυναμικού καθώς επίσης και ικανότητά του να ανταπεξέλθει στις συνεχώς αυξανόμενες απαιτήσεις. Το ανθρώπινο δυναμικό του Δήμου, σε επίπεδο μόνιμων υπαλλήλων (*τακτικοί υπάλληλοι και ΙΔΑΧ*) κατανέμεται με βάση την σχετική Απόφαση Δημάρχου (*Αρ. Πρωτ.:5477/27-09-2019, ΑΔΑ: ΨΔΩΑΩΞΗ-ΣΓΨ*). Τα κύρια καθήκοντα ανά Υπηρεσία ως εξής:

Πίνακας 46: Κατανομή ανθρώπινου δυναμικού ανά Υπηρεσία

Α/Α	Διεύθυνση	Αριθμός Υπαλλήλων
A. ΕΠΙΤΕΛΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ		
A.1	Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού, Πληροφορικής και Διαφάνειας	1
B. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ		
B.1	Αυτοτελές Τμήμα Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης	
Γ. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ		
Γ.1	Γραφείο Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας & Πολιτισμού	
Δ. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ		
Δ.1	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	

	Τμήμα Διοικητικών Υπηρεσιών	3
	Τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών	3
	Τμήμα ΚΕΠ	2
Δ.2	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	
	Τμήμα Τεχνικών Υπηρεσιών	10 (1 άτομα είναι αποσπασμένο)
	Τμήμα Περιβάλλοντος & Καθαριότητας	4
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ		
ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ		
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ	23

Πηγή: ΟΕΥ Δήμου Παρνεστίου, ίδια επεξεργασία

Πιο ειδικά, η εξειδίκευση του παραπάνω προσωπικού τόσο ως προς το εκπαιδευτικό επίπεδο όσο και προς το φύλο έχει ως εξής:

Πίνακας 47: Κατανομή ανθρώπινου δυναμικού ανά φύλο και σχέση εργασίας

Σχέση Εργασίας	Ανδρες				Γυναίκες				Σύνολο			
	ΠΕ	ΤΕ	ΔΕ	ΥΕ	ΠΕ	ΤΕ	ΔΕ	ΥΕ	ΠΕ	ΤΕ	ΔΕ	ΥΕ
Μόνιμοι	1	1	7	2	3	3	2	1	4	4	11	4
ΙΔΑΧ			2					1				
ΣΥΝΟΛΟ	1	1	9	2	3	3	2	2	4	4	11	4

Πηγή: ΟΕΥ Δήμου Παρνεστίου, ίδια επεξεργασία

Ο συνολικός αριθμός των ανδρών ανέρχεται σε 13 άτομα, ενώ των γυναικών σε 10 άτομα. Το μεγαλύτερο ποσοστό των εργαζόμενων (48%) είναι απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Σύμφωνα με τον ισχύοντα Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δήμου Παρνεστίου ο αριθμός των προβλεπόμενων οργανικών θέσεων ανέρχεται σε 72. Αναλυτικά η κατανομή των προβλεπόμενων αλλά και των υφιστάμενων οργανικών θέσεων ανά ειδικότητα αποτυπώνεται στον παρακάτω πίνακα:

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ 2020-2023
Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Πίνακας 48: Κατανομή προσωπικού ανά ειδικότητα

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ	ΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΕΣ	ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΟΕΥ	ΚΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ
ΠΕ Διοικητικού	2	5	3
ΠΕ Οικονομικού - Λογιστικού	0	1	1
ΠΕ Πολιτικών Μηχανικών	0	2	2
ΠΕ Ηλεκτρολόγων Μηχανικών	1	1	0
ΠΕ Μηχανικών Περιβάλλοντος	0	1	1
ΠΕ Γεωπόνων (φυτικής παραγωγής)	0	1	1
ΠΕ Γεωπόνων	1	1	0
ΠΕ Διεκπεραίωσης υποθέσεων πολιτών	0	2	2
ΠΕ Κοινωνικών Λειτουργών	0	1	1
ΠΕ Ψυχολόγων	0	1	1
ΣΥΝΟΛΟ ΘΕΣΕΩΝ ΠΕ	4	16	12
ΤΕ Κοινωνικών Λειτουργών	0	1	1
ΤΕ Μηχανικών Πολιτικών Έργων Υποδομής	1 (αποσπασμένο)	1	1
ΤΕ Μηχανικών Πολιτικών Δομικών Έργων	1	1	0
ΤΕ Τεχνολόγων Τοπογράφων	0	1	1
ΤΕ Τεχνολόγων Γεωπονίας (ζωικής παραγωγής)	0	1	1
ΤΕ Δασοπονίας και Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος	0	1	1
ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού	1	4	3
ΤΕ Διεκπεραίωσης υποθέσεων πολιτών	1	1	0
ΣΥΝΟΛΟ ΘΕΣΕΩΝ ΤΕ	4	11	8
ΔΕ Διοικητικού	5	9	4
ΔΕ Ηλεκτρολόγων	1	2	1

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ 2020-2023
Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

ΔΕ Χειριστών Μηχανημάτων Έργων	1	3	2
ΔΕ Οδηγών Αυτοκινήτων	2	4	2
ΔΕ Τεχνιτών υδραυλικών	2	4	2
ΔΕ Χειριστών Η/Υ	0	1	1
ΔΕ Διεκπεραίωσης υποθέσεων πολιτών	1	1	0
ΔΕ Βοηθών Νοσηλευτών	0	5	5
ΣΥΝΟΛΟ ΘΕΣΕΩΝ ΔΕ	11	29	17
ΥΕ Βοηθών Υδραυλικών	0	2	2
ΥΕ Εργατών Καθαριότητας	3	6	3
ΥΕ Εργατών καθαριότητας σχολικών κτιρίων	1	1	0
ΥΕ Εργατών Πρασίνου	0	3	3
ΥΕ Οικογενειακών Βοηθών	0	4	4
ΣΥΝΟΛΟ ΘΕΣΕΩΝ ΥΕ	4	16	12
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΘΕΣΕΩΝ	23	72	49

Πηγή: ΟΕΥ Δήμου Παρνεστίου, ίδια επεξεργασία

Συμπερασματικά, είναι εμφανές και έντονο το πρόβλημα της υποστελέχωσης καθώς πολλά από τα τμήματα και τις Διευθύνσεις στελεχώνονται με μεταφορά προσωπικού από άλλα τμήματα και την ανάθεση παράλληλων καθηκόντων. Το γεγονός αυτό δημιουργεί «αλληλοεπικάλυψη» αρμοδιοτήτων και ρόλων με αποτέλεσμα την υποβάθμιση της αποτελεσματικότητας και της απόδοσης των Υπηρεσιών και των εργαζομένων. Επιπλέον παρατηρούνται ελλείψεις σε συγκεκριμένες επιστημονικές και επαγγελματικές ειδικότητες, η απουσία επιμορφωτικών προγραμμάτων και η αναντιστοιχία των προβλεπόμενων θέσεων στον ΟΕΥ σε σχέση με το υπάρχον στελεχιακό δυναμικό. Η εγκατάσταση συστημάτων διασφάλισης ποιότητας (ISO) θεωρείται αναγκαία προκειμένου να υπάρχει καλύτερη ωρίμανση μελετών και έργων και ο Δήμος να έχει έτσι τη δυνατότητα να συμμετέχει αποτελεσματικότερα στα διάφορα προγράμματα χρηματοδότησης.

A.2.4. ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ ΔΗΜΟΥ

A.2.4.1. Οχήματα

Ο Δήμος Παρανεστίου διαθέτει 18 μηχανοκίνητα οχήματα και μηχανήματα έργου όπως παρουσιάζονται αναλυτικά στον παρακάτω Πίνακα:

Πίνακας 49: Κατάσταση υφιστάμενων οχημάτων & μηχανημάτων Δήμου Παρανεστίου

A/A	ΑΡ. ΚΥΚΛ. ΟΧΗΜΑΤΟΣ	ΦΟΡ. ΙΠΠΟΙ	ΟΧΗΜΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΜΑΡΚΑ	ΕΙΔΟΣ ΚΑΥΣΙΜΟΥ	ΥΠΗΡΕΣΙΑ
1	ΚΗΥ 9413	8	ΌΧΙ	ΟΡΕΛ CORSΑ	ΒΕΝΖΙΝΗ	Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
2	ΚΗΥ 1473	17	ΌΧΙ	ΜΑΖΔΑ	ΒΕΝΖΙΝΗ	ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
3	ΚΗΥ 9435	17	ΌΧΙ	ΜΙΤΣΥΒΙΣΗ	ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ	ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
4	ΚΗΥ 9477	17	ΌΧΙ	ΝΙΣΣΑΝ ΝΑΥΑΡΑ	ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ	ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
5	ΚΗΥ 9429	41	ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ	ΜΑΝ	ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ	ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
6	ΚΗΥ 9447	35	ΑΠΟΡΡΙΜΜ ΑΤΟΦΟΡΟ	ΙΒΕCΟ	ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ	ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ
7	ΚΗΥ 1428	25	ΑΠΟΡΡΙΜΜ ΑΤΟΦΟΡΟ	ΜΕΡCΕΔΕS	ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ	ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ
8	ΚΗΥ 1427	25	ΑΠΟΡΡΙΜΜ ΑΤΟΦΟΡΟ	ΜΕΡCΕΔΕS	ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ	ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ
9	ΚΗΗ 5293	38	ΑΠΟΡΡΙΜΜ ΑΤΟΦΟΡΟ ΑΝΑΚΥΚΛΩ ΣΗS	ΜΕΡCΕΔΕS	ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ	ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ
10	ΜΕ 48034	79	ΝΑΙ	ΚΟΜΑΤSΥ JCB	ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ	ΤΕΧΝΙΚΕS ΥΠΗΡΕΣΙΕS / Δ.Ε. ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ
11	ΜΕ 48039	97	ΝΑΙ	ΚΟΜΑΤSΥ JCB	ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ	ΤΕΧΝΙΚΕS ΥΠΗΡΕΣΙΕS
12	ΜΕ 48021	140	ΝΑΙ	GREIDER	ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ	ΤΕΧΝΙΚΕS ΥΠΗΡΕΣΙΕS
13	ΜΕ 106394	156	ΝΑΙ	UNIMOG	ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ	ΤΕΧΝΙΚΕS ΥΠΗΡΕΣΙΕS
14	ΚΗΥ 9518	15	ΌΧΙ	ΝΙΣΣΑΝ ΝΑΥΑΡΑ	ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ	ΤΕΧΝΙΚΕS ΥΠΗΡΕΣΙΕS
15	ΚΗΥ 9519	15	ΌΧΙ	ΝΙΣΣΑΝ ΝΑΥΑΡΑ	ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ	ΤΕΧΝΙΚΕS ΥΠΗΡΕΣΙΕS
16	ΚΗΥ 9494	16	ΠΥΡΟΣΒΕS ΤΙΚΟ	ΝΙΣΣΑΝ	ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ	ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ 2020-2023
Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

						ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ &ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
17	ΚΗΥ 9496	17	ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟ	MITSUBISHI	ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ	ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
18	ΚΗΥ 9553	14	ΌΧΙ	NISSAN NAVARA	ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ	ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Πηγή: Δήμος Παρνεστίου, Ίδια επεξεργασία

Τα περισσότερα οχήματα και μηχανήματα είναι πετρελαιοκίνητα με αρκετά από αυτά παλαιάς τεχνολογίας. Από το σύνολο των παραπάνω οχημάτων 1 απορριμματοφόρο χρειάζεται επισκευή και είναι εκτός λειτουργίας. Ο Δήμος σε σύντομο χρονικό διάστημα θα ολοκληρώσει τη διαδικασία προμήθειας ενός ηλεκτρικού αυτοκινήτου για τις ανάγκες μετακίνησης των Κοινωνικών υπηρεσιών του.

A.2.4.2. Ακίνητη Περιουσία

Οι υπηρεσίες του Δήμου Παρνεστίου στεγάζονται σε διαφορετικά ιδιόκτητα κτίρια, τα οποία βρίσκονται στο Παρνεστί και το Νικηφόρο. Επιπλέον υπάρχουν σχεδόν σε όλους τους οικισμούς τα κτίρια όπου στεγάζονταν οι διοικητικές υπηρεσίες των πρώην Κοινοτήτων. Η κατάσταση των κτιρίων κρίνεται ικανοποιητική ενώ σε πολλά από αυτά δεν υπάρχουν υποδομές προσβασιμότητας για ΑΜΕΑ.

Πέραν των παραπάνω υπηρεσιών, πολλές κοινωνικές, πολιτιστικές και λοιπές υπηρεσίες στεγάζονται σε ακίνητα του Δήμου Παρνεστίου που είτε έχουν μισθωθεί ή παραχωρηθεί για το σκοπό αυτό.

Στον παρακάτω Πίνακα αποτυπώνονται τα κτίρια και οι εγκαταστάσεις βασικών διοικητικών και κοινωνικών Υπηρεσιών του Δήμου Παρνεστίου.

Πίνακας 50: Κτιριακές εγκαταστάσεις διοικητικών και κοινωνικών λειτουργιών στο Δήμο Παρνεστίου

A/A	Τοποθεσία	Επιφάνεια Κτιρίου	Αρ. Ορόφων	Κατάσταση Κτιρίου	Χρήση Κτιρίου	Προσβασιμότητα ΑΜΕΑ
1	Αδριανή, ΟΤ. 18, ΑΟ. 187	392	2	Καλή	Κτίριο Κοινότητας Αδριανής	ΟΧΙ
2	Νικηφόρος, ΟΤ. 8, ΑΟ. 51	500	2	Καλή	Δημαρχείο Νικηφόρου	ΝΑΙ
3	Παρνεστί, ΟΤ. 21, ΑΟ. 186	495	2	Πολύ Καλή	Δημαρχείο Παρνεστίου	ΝΑΙ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ 2020-2023
Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

4	Νικηφόρος, ΑΤ. 422	279	1	Καλή	Αίθουσα πολλαπλών χρήσεων Νικηφόρου	ΝΑΙ
5	Τείχος ΟΤ.11, ΑΟ. 64	180	1	Καλή	Αίθουσα πολλαπλών χρήσεων ΚΑΠΗ (προς παραχώρηση)	ΟΧΙ
6	Παρανέστι, ΑΤ. 117 τμήμα, ΟΤ. 55	230,96	1	Καλή	Παιδικός Σταθμός Παρανεστίου	ΟΧΙ
7	Νικηφόρος, ΟΤ.12, ΑΟ. 96	98	2	Καλή	Κτίριο Παλιάς Κοινότητας Νικηφόρου	ΟΧΙ
8	Άνω Πυξάρι ΟΤ.5, ΑΟ. 15	54	1	Καλή	Κοινότητα Άνω Πυξαρίου	ΟΧΙ
9	Υψηλόκαστρο ΑΤ.50502	150	1	Καλή	Αίθουσα πολλαπλών χρήσεων Κοιμητηρίου	ΟΧΙ
10	Υψηλή Ράχη, ΟΤ. 39, ΑΟ. 253	100	1	Καλή	Κοινότητα Ψηλής Ράχης	ΟΧΙ
11	Πλατανιά, ΟΤ. 17, ΑΟ. 152	154	1	Καλή	Κοινότητα Πλατανιάς	ΟΧΙ
12	Παλιάμπελα ΟΤ. 6, ΑΟ. 24	128	2	Καλή	Κοινότητα Πλατανόβρυσης	ΟΧΙ
13	Πτελέα, ΟΤ. 31, ΑΟ. 106	140	2	Καλή	Κοινότητα Πτελεάς	ΟΧΙ
14	Πρασινάδα, ΑΤ. 299	75	1	Καλή	Κοινότητα Σιλλής	ΟΧΙ
15	Τέμενος, , ΟΤ. 8, ΑΟ. 2	200	1	Καλή	Αίθουσα πολλαπλών χρήσεων (εκκρεμεί παραχώρηση)	ΟΧΙ
16	Θόλος, ΟΤ. 3, ΑΟ. 8	322	2	Καλή	Αίθουσα Πολλαπλών Χρήσεων	ΟΧΙ

Πηγή: Δήμος Παρανεστίου, Ίδια επεξεργασία

Συμπερασματικά, η αξιοποίηση των μη λειτουργούντων κτιρίων και η ενεργειακή αναβάθμιση όλων των εν λειτουργία δημοτικών κτιρίων του θα πρέπει να ενταχθεί στις προτεραιότητες του Δήμου. Επίσης, κρίσιμη συνθήκη είναι η διασφάλιση όλων των απαιτούμενων προδιαγραφών σχετικά με τις δυνατότητες προσβασιμότητας των ΑΜΕΑ. Η ολοκληρωμένη αξιοποίηση της δημοτικής περιουσίας του Δήμου θα μπορούσε να συμβάλλει σημαντικά στη βελτίωση των εισροών του, λαμβάνοντας υπόψη και εγκαταστάσεις που μέχρι σήμερα παραμένουν είτε ανενεργές, είτε υποβαθμισμένες.

A.2.4.3. Μηχανοργάνωση και πληροφοριακά συστήματα

Στον τομέα της μηχανοργάνωσης στο Δήμο Παρνεστίου υφίσταται ο παρακάτω εξοπλισμός:

Πίνακας 51: Μηχανοργάνωση & ΤΠΕ στο Δήμο Παρνεστίου

Είδος εξοπλισμού	Ποσότητα
H/Y Desktop	29
H/Y Laptop	6
Εκτυπωτές & λοιπές περιφερειακές συσκευές	21

Πηγή: Δήμος Παρνεστίου, Ίδια επεξεργασία

Αντίστοιχα τα υφιστάμενα πληροφοριακά συστήματα καταγράφονται στον παρακάτω Πίνακα:

Πίνακας 52: Υφιστάμενα Πληροφοριακά Συστήματα

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ		
Πρότυπα - Συστήματα - Εργαλεία	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Παρατηρήσεις
Διαχειριστική Επάρκεια	ΝΑΙ	
Κοινό Πλαίσιο Αξιολόγησης	ΟΧΙ	
ISO 9001/2008	ΟΧΙ	
Επιμορφώσεις - Κατάρτιση	ΝΑΙ	Το προσωπικό του Δήμου συμμετέχει σε Δράσεις Κατάρτισης μέσω του ΠΙΝΕΠ και του ΕΚΔΔ
Σύστημα Διαχείρισης Επιχειρησιακών Πόρων	ΟΧΙ	
Σύστημα Διαχείρισης Γνώσης	ΟΧΙ	
Σύστημα Προγραμματισμού & Παρακολούθησης Έργων	ΟΧΙ	
Σύστημα Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού	ΝΑΙ	Σύστημα Ωρομέτρησης & Διαχείρισης προσωπικού
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ		
Διαδικτυακή Πύλη	ΝΑΙ	url: www.paranesti.gr e-mail: e-paranest@otenet.gr
Διαβούλευση	ΝΑΙ	
Τοπικό δίκτυο (lan)	ΝΑΙ	
Ασύρματο δίκτυο (w-lan)	ΟΧΙ	
Αριθμός webservers	1	Διασύνδεση στο ενιαίο δίκτυο «ΣΥΖΕΥΞΙΣ»
Web servers/ Γραμμή επικοινωνία (εύρος ζώνης)	ΝΑΙ	

Πηγή: Δήμος Παρνεστίου, Ίδια επεξεργασία

Οι συνδέσεις και οι ταχύτητες δικτύου στα δημοτικά κτίρια κρίνονται ικανοποιητικές. Σε όλα τα δημοτικά καταστήματα οι τύποι σύνδεσης είναι ADSL εκτός από το Δημαρχείο Παρνεστίου όπου υπάρχει VDSL σύνδεση. Επίσης, VDSL σύνδεση υπάρχει στο Δημοτικό Σχολείο Παρνεστίου και στο Γυμνάσιο με λυκειακές τάξεις Παρνεστίου.

Αναλυτικά οι τύπος και η ταχύτητα σύνδεσης ανά δημοτικό κτίριο αποτυπώνεται στον παρακάτω Πίνακα:

Πίνακας 53: Τύπος και ταχύτητες δικτύου στα δημοτικά καταστήματα Δήμου Παρνεστίου

Κτίριο	Τύπος Σύνδεσης	Ταχύτητα σε Mbps
ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΑΔΡΙΑΝΗΣ	ADSL	24
ΚΕΠ ΑΔΡΙΑΝΗΣ	ADSL	24
ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ	ADSL	24
ΔΗΜΑΡΧΕΙΟ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	VDSL	50
ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΠΤΕΛΕΑΣ	ADSL	24
ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ	ADSL	24
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΔΡΙΑΝΗΣ	ADSL	24
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ	ADSL	24
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	VDSL	50
ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΜΕ ΛΥΚΕΙΑΚΕΣ ΤΑΞΕΙΣ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ	ADSL	24
ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΜΕ ΛΥΚΕΙΑΚΕΣ ΤΑΞΕΙΣ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	VDSL	50
ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΔΡΙΑΝΗΣ	ADSL	24
ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	ADSL	24

Πηγή: Δήμος Παρνεστίου, Ίδια επεξεργασία

A.2.4.4. Ιστοσελίδα

Ο Δήμος Παρνεστίου διαθέτει επίσημη Ιστοσελίδα με το κατοχυρωμένο domain name:

www.paranesti.gr

Σε αυτή περιλαμβάνονται σημαντικές πληροφορίες για τον Δήμο και την ευρύτερη περιοχή. Πιο ειδικά, ο επισκέπτης μπορεί να αντλήσει πληροφορίες για την διαμονή και τα διάφορα δρώμενα / εκδηλώσεις στην περιοχή. Ειδικότερα για τους Δημότες του Δήμου υπάρχει ο Οδηγός του Δημότη, όπου κωδικοποιούνται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά που παρέχονται από τον Δήμο. Επιπλέον προβάλλονται τα τελευταία νέα & ανακοινώσεις, πληροφορίες σχετικά με τον αθλητισμό, εκπαίδευση, υγεία, συγκοινωνία κ.λπ., ενώ στα πλαίσια της διαφάνειας & ανοικτής διακυβέρνησης δημοσιοποιούνται τα παρακάτω:

- Διαγωνισμοί έργων – προμηθειών
- Διαγωνισμοί προσλήψεων
- Προσκλήσεις Δημοτικού Συμβουλίου
- Προσκλήσεις Οικονομικής Επιτροπής
- Προσκλήσεις Εκτελεστικής Επιτροπής
- Προσκλήσεις Τουριστικής Επιτροπής

Οι Ψηφιακές Υπηρεσίες Δημότη είναι υπό σχεδιασμό. Με την ολοκλήρωσή τους ο Δημότης θα έχει πρόσβαση σε ένα πλήθος ψηφιακών εφαρμογών οι οποίες θα παρέχουν σύγχρονες υπηρεσίες προς τον πολίτη με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας διαβίωσης και την άμεση εξυπηρέτησή του.

Ο Δήμος έχει υποβάλλει πρόταση χρηματοδότησης στη 2^η πρόσκληση της ευρωπαϊκού προγράμματος WiFi4EU η οποία και εγκρίθηκε το 2019. Το πρόγραμμα WiFi4EU δίνει τη δυνατότητα σε δήμους να εγκαταστήσουν σημεία Wi-Fi σε δημόσιους χώρους, όπως βιβλιοθήκες, μουσεία, δημόσια πάρκα και πλατείες.

Βασική προτεραιότητα για τη νέα περίοδο πρέπει να αποτελέσει ο «μετασχηματισμός» του σε ψηφιακό Δήμο μέσα από την ανάπτυξη και εφαρμογή εφαρμογών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Σε γενικές γραμμές καταγράφεται ανάγκη αναβάθμισης του υφιστάμενου εξοπλισμού μηχανοργάνωσης, ενώ ελλείψεις παρατηρούνται σε αναλώσιμα και γραφική ύλη.

A.2.4.5. Οικονομικά στοιχεία

Στην παρούσα ενότητα γίνεται η αποτύπωση της οικονομικής πορείας του Δήμου Παρανεστίου. Ειδικότερα αναλύονται τα βασικά έσοδα και έξοδα βάσει των επίσημων οικονομικών στοιχείων των τριών τελευταίων ετών 2017, 2018 και 2019. Επιπλέον ελήφθησαν υπόψη λοιπά στοιχεία και παρατηρήσεις των αρμοδίων στελεχών της Οικονομικής Υπηρεσίας.

A.2.4.5.1. Ανάλυση εσόδων

Τα έσοδα κατηγοριοποιούνται σε έξι βασικές κατηγορίες και υποκατηγορίες:

- Τακτικά Έσοδα
- Έκτακτα Έσοδα
- Έσοδα παρελθόντων οικονομικών ετών (Π.Ο.Ε.), που βεβαιώνονται για πρώτη φορά
- Εισπράξεις δανείων και απαιτήσεων από Π.Ο.Ε. (εισπρακτέα υπόλοιπα από βεβαιωθέντα κατά το παρελθόν τακτικά και έκτακτα έσοδα)
- Εισπράξεις υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων και επιστροφές χρημάτων
- Χρηματικό υπόλοιπο προηγούμενης χρήσης

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ 2020-2023
Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Στη συνέχεια παρουσιάζεται ο πίνακας των εισπραχθέντων εσόδων του Δήμου Παρνεστίου για τις τρεις τελευταίες διαχειριστικές χρήσεις, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της Οικονομικής Υπηρεσίας του Δήμου.

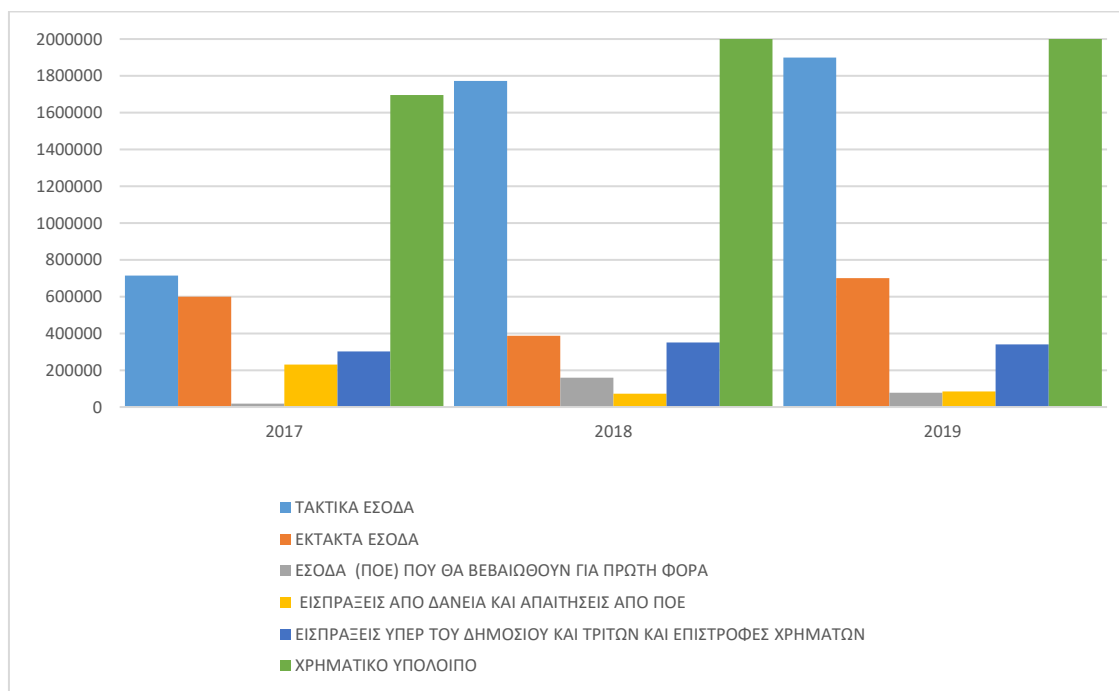
Πίνακας 54: Ανάλυση εσόδων Δήμου Παρνεστίου ανά Κατηγορία 2017 - 2019

ΕΣΟΔΑ €				
0	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	2019	2018	2017
01	Πρόσοδοι από την ακίνητη περιουσία	12.107,34	20.848,67	13.248,97
02	Πρόσοδοι από την κινητή περιουσία	32.511,38	35.513,44	29.030,25
03	Έσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα	413.324,40	363.488,70	151.458,91
04	Έσοδα από λοιπά τέλη, δικαιώματα και παροχή υπηρεσιών	94.119,30	56.204,14	155.601,69
05	Φόροι και εισφορές	248,83	260,44	103.277,93
06	Έσοδα από επιχορηγήσεις για λειτουργικές δαπάνες	1.177.157,52	1.165.077,43	95.767,64
07	Λοιπά τακτικά έσοδα	169.423,51	131.290,97	165.888,74
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	1.898.892,28	1.772.683,79	714.274,13
1	ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	2019	2018	2017
11	Έσοδα από εκποίηση κινητής και ακίνητης περιουσίας	0,00	0,00	0,00
12	επιχορηγήσεις για κάλυψη λειτουργικών δαπανών	51.716,19	38.445,93	159.010,29
13	επιχορηγήσεις για επενδυτικές δαπάνες	572.149,83	306.094,14	369.038,42
14	Δωρεές – κληρονομίες – κληροδοσίες	0,00	0,00	0,00
15	Προσαυξήσεις – πρόστιμα – παράβολα	12.277,48	18.852,80	46.181,73
16	Λοιπά έκτακτα έσοδα	64.659,43	23.444,13	24.952,10
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	700.802,93	386.837,00	599.182,54
2	ΕΣΟΔΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ (ΠΟΕ) ΠΟΥ ΘΑ ΒΕΒΑΙΩΘΟΥΝ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ	2019	2018	2017
21	Έσοδα Π.Ο.Ε. τακτικά	77.727,76	157.649,73	18.413,77
22	Έσοδα Π.Ο.Ε. έκτακτα	0,00	1.470,00	0,00
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ (ΠΟΕ)	77.727,76	159.119,73	18.413,77
3	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΠΟΕ	2019	2018	2017
31	Εισπράξεις από δάνεια	0,00	0,00	0,00
32	Εισπρακτέα υπόλοιπα από βεβαιωθέντα έσοδα κατά τα παρελθόντα έτη	83.990,40	72.752,70	231.413,32
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΠΟΕ	83.990,40	72.752,70	231.413,32
4	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ	2019	2018	2017
41	Εισπράξεις υπέρ του δημοσίου και τρίτων	339.781,59	349.984,68	302.706,77
42	Επιστροφές χρημάτων	323,23	388,15	0,00
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	340.104,82	350.372,83	302.706,77
5	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ	2019	2018	2017
511	Χρηματικό υπόλοιπο από τακτικά έσοδα	1468744,99	1428808,24	1272584,25
512	Χρηματικό υπόλοιπο από έκτακτα έσοδα	662760,96	584836,50	422630,49
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΧΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΥΠΟΛΟΙΠΟΥ	2.131.505,95	2.013.644,74	1.695.214,74

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ 2020-2023
Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	5.233.024,14	4.755.410,79	3.561.205,27

Πηγή: Δήμος Παρνεστίου / Οικονομική Υπηρεσία

Γράφημα 16: Ανάλυση εσόδων Δήμου Παρνεστίου ανά Κατηγορία 2017 - 2019

Τα συνολικά έσοδα εμφανίζουν συνεχόμενη αύξηση την περίοδο 2017 – 2019 με την ίδια πορεία να ακολουθούν τα τακτικά κα έκτακτα έσοδα. Οι υπόλοιπες κατηγορίες εσόδων εμφανίζουν διακυμάνσεις. Οι κύριες πηγές τακτικών εσόδων συνίστανται στις κρατικές επιχορηγήσεις και έσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα. Ο απολογισμός της τελευταίας τριετίας συναρτήσει του προϋπολογισμού αποτυπώνεται στον παρακάτω Πίνακα:

Πίνακας 55: Προϋπολογισμός – Απολογισμός Εσόδων 2017-2019

ΕΤΟΣ	Εγκεκριμένος Π/Υ	Διαμορφωμένος Π/Υ	Βεβαιωθέντα	Εισπραχθέντα	% Εισπραχθέντα /Βεβαιωθέντα	% Εισπραχθέντα/ Εγκεκριμένος Π/Υ
2017	4.627.815,11	6.117.123,70	5.117.123,70	4.422.505,47	86%	96%
2018	5.110.536,69	6.621.692,74	5.485.078,53	4.755.022,64	87%	93%
2019	6.309.571,95	7.040.124,22	6.233.482,06	5.290.234,13	85%	84%

Πηγή: Δήμος Παρνεστίου / Οικονομική Υπηρεσία

Παρατηρείται το υψηλό ποσοστό εισπραχθέντων εσόδων τόσο σε σχέση με τα βεβαιωθέντα έσοδα όσο και με τον εγκεκριμένο προϋπολογισμό.

A.2.4.5.2. Ανάλυση εξόδων

Οι δαπάνες ταξινομούνται σε τέσσερις κύριες ομάδες:

- Λειτουργικές δαπάνες και έξοδα χρήσης
- Επενδύσεις
- Πληρωμές από υποχρεώσεις Π.Ο.Ε. - λοιπές αποδόσεις – προβλέψεις
- Αποθεματικό.

Στη συνέχεια παρουσιάζεται ο πίνακας των πραγματοποιηθέντων δαπανών του Δήμου Παρνεστίου για τις τρεις τελευταίες διαχειριστικές χρήσεις, σύμφωνα με τα επίσημα οικονομικά στοιχεία της Οικονομικής Υπηρεσίας του Δήμου.

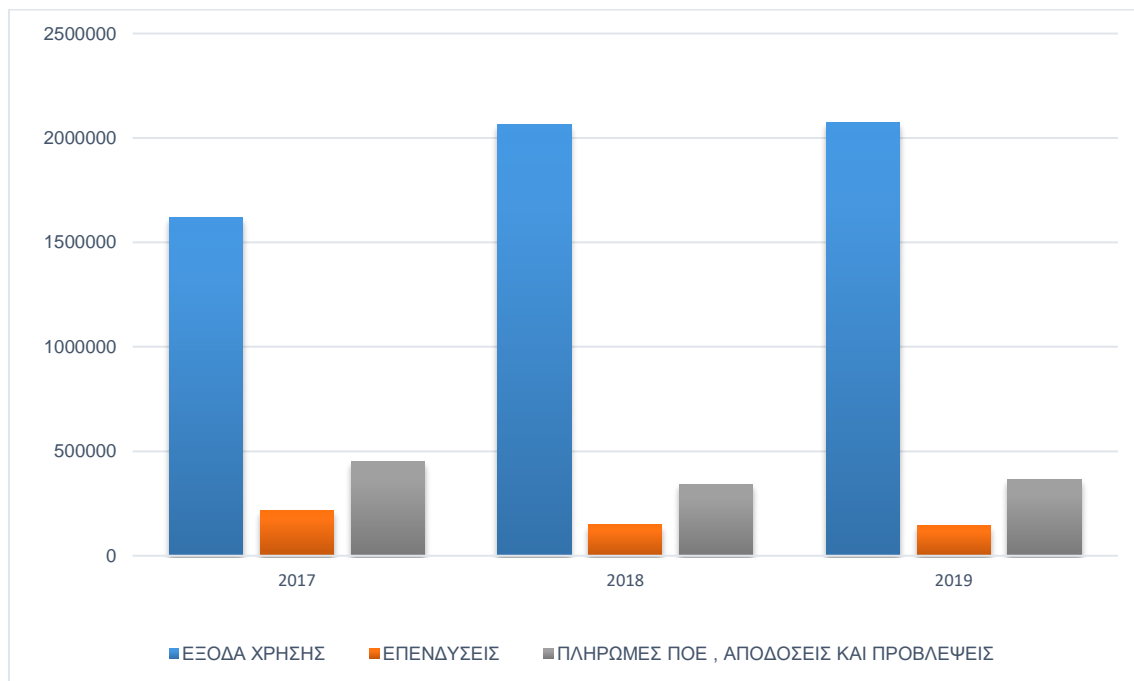
Πίνακας 56: Ανάλυση Εξόδων Δήμου Παρνεστίου ανά Κατηγορία 2017 - 2019

ΔΑΠΑΝΕΣ €				
6	ΕΞΟΔΑ ΧΡΗΣΗΣ	2019	2018	2017
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	631.345,80	584.108,08	510.333,01
61	Αμοιβές αιρετών και τρίτων	207.801,98	179.638,00	171.101,98
62	Παροχές τρίτων	719.383,62	829.223,65	490.772,65
63	Φόροι και τέλη	12.655,25	7.236,25	15.118,13
64	Λοιπά γενικά έξοδα	62.046,10	85.507,12	72.494,37
65	Πληρωμές για την εξυπηρέτηση δημόσια πίστης	5.730,23	5.510,57	5.688,61
66	Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων	178.088,91	154.566,93	127.097,37
67	Πληρωμές για μεταβιβάσεις εισοδημάτων σε τρίτους παραχωρήσεις- παροχές – επιχορηγήσεις - επιδοτήσεις - δωρεές	256404,71	218966,20	223161,21
68	Λοιπά έξοδα	0,00	0,00	1.602,84
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 6 ΕΞΟΔΩΝ ΧΡΗΣΗΣ	2.073.456,60	2.064.756,80	1.617.370,17
7	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	2019	2018	2017
71	Αγορές κτιρίων, τεχνικών έργων και προμήθειες παγίων	31.243,73	21.460,65	186.828,27
73	Έργα	107.684,87	124.255,85	22.641,88
74	Μελέτες, έρευνες, πειραματικές εργασίες και ειδικές δαπάνες	0,00	0,00	0,00
75	Τίτλοι πάγιας επένδυσης (συμμετοχές σε επιχειρήσεις)	4.500,00	2.500,00	7.894,94
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 7 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	143.428,60	148.216,50	217.365,09
8	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΠΟΕ , ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	2019	2018	2017
81	Πληρωμές οφειλών παρελθόντων οικονομικών ετών (ΠΟΕ)	73930,57	24160,65	186828,27
82	Λοιπές Αποδόσεις	289928,30	318629,45	263325,39
85	Προβλέψεις μη εισπραχης εισπρακτέων υπολοίπων βεβαιωθέντων κατά τα παρελθόντα οικονομικά έτη	0,00	0,00	0,00
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 8 ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΠΟΕ, ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ, ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	363858,87	342790,10	450153,66
9	ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	2019	2018	2017

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ 2020-2023
Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

91	Αποθεματικό	0,00	0,00	0,00
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 9 ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	0,00	0,00	0,00
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΩΝ (6-7-8-9)	2.580.744,07	2.555.763,40	2.284.888,92

Πηγή: Δήμος Παρνεστίου / Οικονομική Υπηρεσία

Γράφημα 17: Ανάλυση Εξόδων Δήμου Παρνεστίου ανά Κατηγορία 2017 - 2019

Αντίστοιχα τα συνολικά έξοδα εμφανίζουν συνεχόμενη αύξηση για την περίοδο 2017-2019, με την αύξηση αυτή να ακολουθείται και από τα έξοδα χρήσης τα οποία αποτελούν και τη βασική κατηγορία εξόδων του Δήμου Παρνεστίου. Από τα έξοδα χρήσης το μεγαλύτερο ποσοστό αποτελούν οι αμοιβές και τα έξοδα προσωπικού καθώς και οι παροχές τρίτων. Ο επόμενος πίνακας αποτυπώνει την εξέλιξη των πραγματοποιούμενων εξόδων συναρτήσει του εγκεκριμένου προϋπολογισμού και των δεσμευθέντων πόρων.

Πίνακας 57: Προϋπολογισμός / Απολογισμός Εξόδων 2017-2019

ΕΤΟΣ	Εγκεκριμένος Π/Υ	Διαμορφωμένος Π/Υ	Δεσμευθέντα	Ενταλθέντα	% Ενταλθέντα/ Δεσμευθέντα	Πληρωθέντα	% Πληρωθέντα/ Δεσμευθέντα	% Πληρωθέντα/ Εγκεκριμένος Π/Υ
2017	4.627.815,11	6.117.123,70	5.012.843,90	2.408.860,73	48%	2.408.860,73	48%	52%
2018	5.110.536,69	6.621.692,74	5.250.206,90	2.623.516,70	50%	2.623.516,70	50%	51%
2019	6.309.571,95	7.040.124,22	4.646.608,83	2.580.744,31	56%	2.580.744,07	56%	41%

Πηγή: Δήμος Παρνεστίου / Οικονομική Υπηρεσία

Ως βασικές εκτιμήσεις και συμπεράσματα που προκύπτουν από την παράθεση των οικονομικών στοιχείων του Δήμου Παρνεστίου είναι:

- Το χαμηλό ποσό των Ιδίων Πόρων περιορίζει σημαντικά τη δυνατότητα για υλοποίηση νέων επενδύσεων και έργων. Ο Δήμος θα πρέπει να αναζητήσει πόρους μέσα από ευρωπαϊκά και εθνικά προγράμματα χρηματοδότησης.
- Η αύξηση των εσόδων είναι ένας πρωταρχικός στόχος που θα πρέπει να θέσει ο Δήμος μέσα από την αποτελεσματικότερη διαχείριση της κινητής και ακίνητης δημοτικής περιουσίας.
- Η μείωση των εξόδων επίσης είναι ένας σημαντικός στόχος, ο οποίος θα μπορούσε να επιτευχθεί μέσα από την ορθολογικότερη λειτουργία του Δήμου και την αποτελεσματικότερη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού.

A.2.4.6. Νομικά πρόσωπα Δήμου

Στο Δήμο υπάρχει μία Κοινωφελής Δημοτική Επιχείρηση η οποία έχει τεθεί σε εκκαθάριση, σύμφωνα με το ΦΕΚ Αρ. 102/Β'/20-01-2015. Επίσης, λειτουργεί το ΝΠΔΔ με την επωνυμία: «Νομικό Πρόσωπο Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Προσχολικής Αγωγής & Παιδείας Δήμου Παρνεστίου» το οποίο διοικείται από επταμελές διοικητικό συμβούλιο και έχει ως σκοπό την οργάνωση και λειτουργία κοινωνικών κυρίως υπηρεσιών, αλλά και δομών όπως οι παιδικοί σταθμοί, το Πρόγραμμα: «Βοήθεια στο σπίτι», το ΚΑΠΗ και η δημοτική βιβλιοθήκη. Αναλυτικότερα οι προσφερόμενες υπηρεσίες του ανά τομέα περιλαμβάνουν:

- **Τομέας Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης:**
  - ⇒ Υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα βρεφικής, παιδικής ηλικίας, τρίτης ηλικίας
  - ⇒ Δημιουργία και λειτουργία κέντρου πρόληψης από εξαρτησιογόνες ουσίες, δημοτικού ιατρείου, προγράμματος για την υποστήριξη των νέων που έχουν παραβατική συμπεριφορά.

- ⇒ Σχεδιασμός και εφαρμογή προγραμμάτων ή συμμετοχή σε προγράμματα και δράσεις για την ένταξη αθίγγανων, παλινოსτούντων ομογενών, μεταναστών και προσφύγων στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή της τοπικής κοινωνίας.
- ⇒ Η προώθηση και ανάπτυξη του εθελοντισμού και της κοινωνικής αλληλεγγύης με τη δημιουργία τοπικών δικτύων κοινωνικής αλληλεγγύης, εθελοντικών οργανώσεων και ομάδων εθελοντών.
- ⇒ Η πληροφόρηση των δημοτών για θέματα δημόσιας υγείας.
- ⇒ Η εφαρμογή προγραμμάτων και η συμμετοχή σε προγράμματα και δράσεις: παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών, ορφανοτροφείων, κέντρων ανοικτής περίθαλψης και ημερήσιας φροντίδας, μονάδων κοινωνικής μέριμνας, κέντρων για ΑΜΕΑ, κέντρων ανοικτής προστασίας ηλικιωμένων.
- ⇒ Η μέριμνα για τη στήριξη αστέγων και οικονομικά αδύνατων δημοτών με την παραχώρηση δημοτικών οικοπέδων σε αυτούς ή με τη παροχή χρηματικών βοηθημάτων, ειδών διαβίωσης και περίθαλψης σε κατοίκους που αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα διαβίωσης.

• **Τομέας παιδείας:**

- ⇒ Λειτουργία της δημοτικής βιβλιοθήκης
- ⇒ Λειτουργία κέντρου δημιουργικής απασχόλησης παιδιών
- ⇒ Λειτουργία πάρκου κυκλοφοριακής αγωγής
- ⇒ Λειτουργία σχολής χορού, ζωγραφικής και γλυπτικής
- ⇒ Λειτουργία ωδείου (τμήματα φιλαρμονικής, χορωδίας)

Επίσης, πρόσφατα υπογράφηκε τριμερής Σύμβαση «Διαβαθμικής Συνεργασίας» με την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης, και το Δήμο Παρανεστίου η οποία αποσκοπεί, στην από κοινού εκτέλεση των τεχνικών έργων και την επίβλεψη των μελετών, του Δήμου Παρανεστίου και του Νομικού Προσώπου Κοινωνικής Αλληλεγγύης Προσχολικής Αγωγής & Παιδείας του Δήμου Παρανεστίου, εκτός από έργα και μελέτες, οδοποιίας, ύδρευσης, αποχέτευσης και Διαχείρισης Απορριμμάτων, αναλυτικά ως εξής

Προγράμματα που υλοποιεί το ΝΠΔΔ:

- **Βοήθεια στο σπίτι:** Το πρόγραμμα απευθύνεται σε άτομα της τρίτης ηλικίας που δεν αυτοεξυπηρετούνται πλήρως και άτομα με κινητικές δυσλειτουργίες και ειδικά προβλήματα, με προτεραιότητα αυτούς που ζουν μόνοι τους ή δεν έχουν την πλήρη φροντίδα της οικογένειας ή που το εισόδημά τους δεν τους επιτρέπει να εξασφαλίσουν τις απαιτούμενες υπηρεσίες για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους. Λόγω της

ορεινότητας του Δήμου και του αρκετά μεγάλου ποσοστού γηρασμένου πληθυσμού το πρόγραμμα θεωρείται αναγκαίο. Το πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι» θα υλοποιείται από το ΝΠΔΔ έως το Σεπτέμβριο του 2020, ενώ στη συνέχεια θα υλοποιείται από το Δήμο Παρανεστίου.

- **Interreg «Ελλάδα – Βουλγαρία 2014-2020»:** Το υλοποιούμενο Έργο με τίτλο "SMARTMEDICINE - SMART_MED" έχει ως στόχο, τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης στους κατοίκους των ακριτικών δήμων Διδυμοτείχου, Παρανεστίου και Dimitrograd μέσω της τηλεϊατρικής και της εξ αποστάσεως διάγνωσης με την χρήση των ΤΠΕ. Τα οφέλη τα οποία θα προκύψουν αφορούν στους μεμονωμένους ασθενείς, στα συστήματα υγειονομικής περίθαλψης και στην κοινωνία. Ο συνολικός προϋπολογισμός ανέρχεται στις 1.163.516,92€, από τα οποία 374.645,00€ αφορούν το Νομικό Πρόσωπο Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Προσχολικής Αγωγής & Παιδείας Δήμου Παρανεστίου.
- **Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής:** Στο συγκεκριμένο Πρόγραμμα το ΝΠΔΔ συμμετέχει και με τις δύο δομές του: τον Παιδικό Σταθμό Αδριανής και τον Παιδικό Σταθμό Παρανεστίου. Για τη χρονική περίοδο 2019-2020 ο συνολικός αριθμός των ωφελούμενων παιδιών ανέρχεται σε 36 και στις παρεχόμενες υπηρεσίες συμπεριλαμβάνεται και σίτιση.

A.2.4.7. Συμμετοχές Δήμου Παρανεστίου

Ο Δήμος Παρανεστίου συμμετέχει ως εταίρος / μέτοχος στους παρακάτω φορείς:

- Αναπτυξιακή Δράμας
- Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης (ΔΙ.Α.Α.ΜΑ.Θ. Α.Α.Ε.)
- Συνεταιριστική Τράπεζα Δράμας

A.2.4.8. Συνεργασίες – Δικτυώσεις

Στα πλαίσια των συνεργασιών ο Δήμος Παρανεστίου συμμετέχει στα παρακάτω δίκτυα:

- Δίκτυο πόλεων για την Ανάπτυξη
- Δίκτυο υγιών πόλεων
- Δίκτυο ιαματικών πηγών
- Δίκτυο πόλεων με λίμνες

Επιπλέον έχει αναπτύξει σημαντική συνεργασία με το Δήμο Δράμας και την Περιφερειακή Ενότητα Δράμας για την προώθηση έργων και δράσεων. Συγκεκριμένα οι συνεργασίες αυτές αφορούν:

- Διαβαθμική συνεργασία με την Π.Ε. Δράμας για εκπόνηση μελετών και επίβλεψη οικοδομικών εργασιών
- Προγραμματική Σύμβαση με την ΠΕ Δράμας για επίβλεψη έργων οδοποιίας
- Προγραμματική Σύμβαση με ΔΕΥΑ Δράμας για αντικατάσταση δικτύου ύδρευσης Διποτάμου

Συνθετική Διάγνωση Εσωτερικού Περιβάλλοντος

Ο Δήμος Παρανεστίου αποτελεί ένα ορεινό Δήμο με μικρό πληθυσμιακό μέγεθος, σημαντικά προβλήματα υστέρησης αλλά και αρκετές δυνατότητες ανάπτυξης. Η περιγραφή και αξιολόγηση του εσωτερικού περιβάλλοντος ανέδειξε τόσο τα προβλήματα αυτά όσο και τις αναπτυξιακές προοπτικές.

Τα προβλήματα που καλείται να αντιμετωπίσει ο Δήμος στο εσωτερικό του περιβάλλον, είναι κυρίως οργανωτικά και διοικητικά που είτε προϋπήρχαν είτε προέκυψαν στην πορεία από την εφαρμογή του Προγράμματος «Καλλικράτης». Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με την συνεχιζόμενη οικονομική κρίση η οποία οδήγησε σε δραστικές περικοπές των κρατικών επιχορηγήσεων προς τους ΟΤΑ, δημιουργεί ένα δυσμενές κοινωνικο-οικονομικό περιβάλλον, στο οποίο ο Δήμος καλείται να υλοποιήσει το όραμα του και την αναπτυξιακή στρατηγική.

Στην οργανωτική λειτουργία του Δήμου Παρανεστίου παρατηρούνται προβλήματα επαρκούς στελέχωσης των Υπηρεσιών, συγκρούσεις και επικαλύψεις αρμοδιοτήτων ανάμεσα στο στελεχιακό δυναμικό, αναστολή προσλήψεων. Το γεγονός αυτό έχει ως αποτέλεσμα όλα τα τμήματα να λειτουργούν με πολύ λιγότερο προσωπικό από αυτό που προβλέπεται στον ΟΕΥ.

Η εφαρμογή συστημάτων οργάνωσης και διαχείρισης καθώς και η ανάπτυξη συνεργασιών με όμορους ΟΤΑ αλλά και με τοπικούς αναπτυξιακούς φορείς της Π.Ε. Δράμας κρίνεται αναγκαία. Ο Δήμος οφείλει να προετοιμαστεί έγκαιρα για τις αξιοποίηση των χρηματοδοτικών ευκαιριών της νέας περιόδου και να διαχειριστεί με επιτυχία τον μεγάλο όγκο των αρμοδιοτήτων του.

Σε επίπεδο στελεχιακού δυναμικού τα σημαντικότερα μειονεκτήματα είναι οι ελλείψεις σε συγκεκριμένες επιστημονικές και επαγγελματικές ειδικότητες, η απουσία επιμορφωτικών προγραμμάτων και η αναντιστοιχία των προβλεπόμενων θέσεων στον ΟΕΥ σε σχέση με το υπάρχον στελεχιακό δυναμικό. Στα πλεονεκτήματα του υπάρχοντος προσωπικού συγκαταλέγονται η καλή συνεργασία μεταξύ των στελεχών και η εμπειρία του προσωπικού, καθώς και η άμεση και αποτελεσματική διεκπεραίωση των αιτημάτων των πολιτών.

Βασικές προτεραιότητες του Δήμου πρέπει να αποτελέσουν η αξιοποίηση των χρηματοδοτικών ευκαιριών και ειδικότερα των δράσεων και προγραμμάτων κατάρτισης προσωπικού. Η συνεργασία με τους εξωτερικούς συνεργάτες πρέπει να συνεχιστεί και να αξιοποιηθούν οι εξειδικευμένες γνώσεις τους. Η εύρυθμη λειτουργία των τμημάτων του θα εξαρτηθεί άμεσα από την ορθολογική διαχείριση του υπάρχοντος ανθρώπινου δυναμικού δεδομένης της μη δυνατότητας προγραμματισμού νέων προσλήψεων.

Ο τομέας της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης αποτελεί ένα αναδυόμενο πεδίο που συνεχώς αναπτύσσεται. Η πρόσφατη επιδημιολογική κρίση (COVID-19) ανέδειξε την σπουδαιότητα του τομέα και το πόσο αναγκαίος θεωρείται για την απρόσκοπτη και ομαλή λειτουργία των φορέων διοίκησης. Στον Δήμο Παρανεστίου ο τομέας αυτός δεν έχει ακόμα αναπτυχθεί παρουσιάζοντας σημαντικότερη υστέρηση. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι δεν έχει αναπτυχθεί κάποια εφαρμογή ή σύστημα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης έως σήμερα. Σημαντικότερο επίσης πρόβλημα είναι περιορισμένη ενσωμάτωση των ΤΠΕ στις περισσότερες υπηρεσίες του Δήμου καθώς και η δυσκολία προσαρμογής των υπαλλήλων στη χρήση τους³³. Πλεονέκτημα αποτελεί η ανάρτηση όλων των αποφάσεων και Πρακτικών του Δ.Σ. και των Οργάνων Διοίκησης του Δήμου στην Ιστοσελίδα του καθώς και τη δικτυακή πύλη «Διαύγεια». Μελλοντικά ο Δήμος πρέπει να αξιοποιήσει τις χρηματοδοτικές δυνατότητες για την ανάπτυξη και εφαρμογή συστημάτων ΤΠΕ και να διασφαλίσει την ομαλή προσαρμογή των υπαλλήλων του στην ορθή και καθημερινή χρήση τους.

Η κτιριακή υποδομή και ο τεχνικός εξοπλισμός στο Δήμο Παρανεστίου παρουσιάζουν σημαντικά προβλήματα. Τα κτίρια είναι στην πλειοψηφία τους ενεργοβόρα και σε αρκετά από αυτά υπάρχουν εκτεταμένες φθορές λόγω εγκατάλειψης. Τα κτίρια που στεγάζουν

---

³³ Το 2019, ανάμεσα στο Δήμο Παρανεστίου και την Ε.Ε.Τ.Α.Α. υπεγράφη Σύμφωνο Συνεργασίας με τίτλο «Απλούστευση και προτυποποίηση των διαδικασιών λειτουργίας των ΟΤΑ / Πρότυπα οργάνωσης και λειτουργίας / Προδιαγραφές των αναγκαίων πληροφοριακών συστημάτων»

τις διοικητικές υπηρεσίες του Δήμου είναι σε καλύτερη κατάσταση αλλά απαιτούνται και σε αυτά εργασίες αναβάθμισης. Στον τεχνικό εξοπλισμό υπάρχουν ελλείψεις σε συσκευές, UPS για την προστασία των ηλεκτρονικών συσκευών, φωτοτυπικά και αναλώσιμα ενώ οι περισσότεροι Η/Υ χρειάζονται αντικατάσταση. Όσον αφορά τα οχήματα πολλά από αυτά είναι παλαιάς τεχνολογίας με υψηλό κόστος συντήρησης. Βασικό πλεονέκτημα αποτελεί η επίσημη καταγραφή και δήλωση της ακίνητης περιουσίας στο Εθνικό Κτηματολόγιο και η μεγάλη διαθεσιμότητα κτιριακών υποδομών για την κάλυψη νέων αναγκών. Ο Δήμος Παρανεστίου πρέπει να αναζητήσει χρηματοδοτικά εργαλεία τη νέα περίοδο για τον εκσυγχρονισμό και αναβάθμιση των κτιριακών του εγκαταστάσεων, την ενσωμάτωση υποδομών για ΑΜΕΑ αλλά και την προμήθεια νέου πάγιου εξοπλισμού.

Το υγιές χρηματοοικονομικό περιβάλλον αποτελεί κρίσιμο παράγοντα βιωσιμότητας για το Δήμο Παρανεστίου. Από τα βασικότερα προβλήματα που έχει να αντιμετωπίσει ο Δήμος είναι η μειωμένη χρηματοδότηση από την Κεντρική Διοίκηση και η μη αξιοποίηση της Δημοτικής Περιουσίας. Απαιτείται ορθολογικότερη διαχείριση των εξόδων και ειδικότερα των δαπανών για αμοιβές τρίτων και προμήθειας αναλωσίμων. Επιπρόσθετα προβλήματα του Δήμου, αποτελούν οι καθυστερήσεις στις πληρωμές τρίτων και οι δυσκολίες στην είσπραξη βεβαιωμένων εσόδων. Πλεονεκτήματα αποτελούν η συνεχόμενη αύξηση των τακτικών και έκτακτων εσόδων και η διαχειρίσιμη κατάσταση των οφειλών. Ως σημαντικές μελλοντικές ευκαιρίες προβάλλουν οι χρηματοδοτικές ευκαιρίες της νέας περιόδου και η αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας. Τέλος, οι βασικοί περιορισμοί αφορούν την μειωμένη χρηματοδότηση από την κεντρική διοίκηση και τις καθυστερήσεις στην καταβολή των εισερχομένων πόρων, οι οποίες δημιουργούν σοβαρά ταμειακά προβλήματα.

Κρίσιμα Ζητήματα Εσωτερικής Ανάπτυξης

- ⇒ Βελτίωση οργανωτικής δομής του Δήμου
- ⇒ Μείωση γραφειοκρατικών διαδικασιών με ταυτόχρονη συνεργασία μεταξύ των υπηρεσιών του Δήμου
- ⇒ Ενίσχυση των υπηρεσιών με νέο προσωπικό και εξοπλισμό
- ⇒ Επιμόρφωση και κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού
- ⇒ Εισαγωγή εφαρμογών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης
- ⇒ Ανάπτυξη και εφαρμογή συστήματος ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών
- ⇒ Αξιοποίηση δημοτικής περιουσίας
- ⇒ Αξιοποίηση ευρωπαϊκών και εθνικών χρηματοδοτικών προγραμμάτων

- ⇒ Ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων και βελτίωση της προσβασιμότητας ΑΜΕΑ
- ⇒ Εξασφάλιση οικονομικής βιωσιμότητας του Δήμου μέσω εξοικονόμησης πόρων και της εκμετάλλευσης της ακίνητης περιουσίας.

A.3 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ – ΑΝΑΛΥΣΗ SWOT

Η ανάλυση **SWOT** λειτουργεί ως ένα αποτελεσματικό εργαλείο καταγραφής, ανάλυσης και αξιολόγησης των εσωτερικών και εξωτερικών παραγόντων που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη στον στρατηγικό και επιχειρησιακό σχεδιασμό του Δήμου Παρανεστίου. Πιο ειδικά, μέσω αυτής προσδιορίζονται τα δυνατά (**Strengths**) και αδύνατα (**Weaknesses**) σημεία του Δήμου, καθώς και οι ευκαιρίες (**Opportunities**) και οι απειλές (**Threats**). Επομένως, ενόψει του παρόντος σχεδίου, η ανάλυση SWOT χρησιμοποιείται ουσιαστικά ως ένα μεθοδολογικό εργαλείο, προκειμένου να καταγραφούν και εν συνεχεία, να αξιολογηθούν οι παραπάνω παράμετροι. Στόχος της είναι αρχικά, ο εντοπισμός και η καταγραφή των ισχυρών σημείων ή στρατηγικών πλεονεκτημάτων πάνω στα οποία θα στηριχθεί η αναπτυξιακή πορεία του Δήμου καθώς και ο καθορισμός της στρατηγικής που θα ακολουθήσει την επόμενη πενταετία. Ακόμη, ο εντοπισμός, η καταγραφή και η κατανόηση των «αδύνατων σημείων» είναι ζωτικής σημασίας ώστε να σχεδιαστούν και να υλοποιηθούν οι αντίστοιχες πολιτικές και δράσεις που θα συμβάλουν στην αντιμετώπισή τους και θα οδηγήσουν στην αποφυγή των περιορισμών που δημιουργούν. Επιπρόσθετα, στο ταχέως μεταβαλλόμενο οικονομικό περιβάλλον που υπάρχει σήμερα, παρουσιάζονται συνεχείς ευκαιρίες και κίνδυνοι, που θα πρέπει να αξιολογούνται, να λαμβάνονται υπόψη και να αξιοποιούνται ή αντιμετωπίζονται κατά το σχεδιασμό των όποιων παρεμβάσεων πολιτικής υπέρ του Δήμου.

A.3.1. ΑΞΟΝΑΣ 1 – ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΑΞΟΝΑΣ 1 - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ	
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ
- Κομβική θέση Δήμου στον οδικό άξονα Δράμας – Ξάνθης - Κομβική θέση Δήμου στον σιδηροδρομικό άξονα Θεσσαλονίκης-Αλεξανδρούπολης - Εγγύτητα στο οικιστικό κέντρο της Δράμας - Οικιστικά σύνολα/Κτίσματα με αξιόλογη αρχιτεκτονική μορφή - Αξιόλογο φυσικό περιβάλλον (προστατευόμενες περιοχές, Διατηρητέο μνημείο της φύσης, ΚΑΖ, κλπ.) - Πλούσιοι φυσικοί πόροι (δάση, υδρογραφικό δίκτυο, ιαματικές πηγές, κλπ.) και βιοποικιλότητα (χλωρίδα/πανίδα, κυρίως στις ορεινές εκτάσεις) - Αξιόλογοι τουριστικοί και πολιτιστικοί πόροι - Δυνατότητες ανάπτυξης εναλλακτικών δραστηριοτήτων στη φύση - Καλή ποιότητα υπόγειων και επιφανειακών υδάτων - Ύπαρξη εγκεκριμένου Κανονισμού Ύδρευσης και Άρδευσης - Μικρές/διαχειρίσιμες ποσότητες υγρών αποβλήτων - Μικρός όγκος παραγόμενων απορριμμάτων - Εγκεκριμένο Περιφερειακό Σχέδιο διαχείρισης απορριμμάτων - Εγκεκριμένο Τοπικό Σχέδιο διαχείρισης απορριμμάτων	- Θέση Δήμου εκτός των βασικών αναπτυξιακών αξόνων της χώρας και των μεγάλων αναπτυξιακών αξόνων της Ευρώπης - Ενδοχωρικές ανισότητες (ανάμεσα στις Δ.Ε.) - Ανάγκη διαφορετικής αντιμετώπισης των πεδινών και ορεινών εκτάσεων στο σχεδιασμό και στις παρεμβάσεις, λόγω της ανομοιομορφίας του γεωγραφικού ανάγλυφου - Λειτουργική εξάρτηση από το οικιστικό κέντρο της Δράμας - Διασπορά οικισμών, λόγω της μεγάλης έκτασης του Δήμου - Δημογραφική συρρίκνωση - Γήρανση του πληθυσμού - Έλλειψη χωρικού σχεδιασμού (χωροταξικού – πολεοδομικού) στο σύνολο του Δήμου - Έλλειψη θεσμοθέτησης ζωνών χρήσεων γης - Έλλειψη σχεδιασμού διαχείρισης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης αξιόλογων κτισμάτων και οικιστικών συνόλων της περιοχής - Μέτρια ποιοτική κατάσταση οδικού δικτύου. Προβλήματα προσβασιμότητας, συντήρησης, ασφαλτοστρώσεων, κλπ.

ΑΞΟΝΑΣ 1 - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ

- Μεγάλο ποσοστό ανακυκλώσιμων ΑΣΑ
- Σταθερότητα του δικτύου μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας με πολύ μικρές μεταπτώσεις
- Μεγάλο ποσοστό κάλυψης τηλεπικοινωνιακού δικτύου

- Περιορισμένη προσβασιμότητα στο δασικό οδικό δίκτυο, ιδίως τους χειμερινούς μήνες
- Περιορισμένες δυνατότητες πρόσβασης σε τουριστικούς πόρους, πχ στις ιαματικές πηγές Θερμιά
- Ελλιπής πεζοδρόμηση σε αρκετούς οικισμούς
- Περιορισμένοι χώροι στάθμευσης στους οικισμούς Αδριανή, στο κεντρικό τμήμα του οικισμού Παρανέστι, στις φυλακές Νικηφόρου, κλπ.
- Υποβαθμισμένοι κοινόχρηστοι χώροι
- Περιορισμένη εξυπηρέτηση κατοίκων από υφιστάμενα μέσα μεταφοράς (ΟΣΕ,ΚΤΕΛ)
- Έλλειψη ολοκληρωμένου Σχεδίου Πολιτικής Προστασίας και Σχεδίου αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών.
- Παλαιωμένο δίκτυο ύδρευσης με σωληνώσεις αμιάντου σε κάποιους οικισμούς
- Έλλειψη συστημάτων/ εγκαταστάσεων βιολογικού καθαρισμού
- Έλλειψη φορέα/επιχείρησης για την διαχείριση των υδάτινων πόρων
- Έλλειψη αποχετευτικού δικτύου σε πολλούς οικισμούς
- Ανεπαρκής κάλυψη αναγκών άρδευσης
- Χαμηλό ποσοστό διεύδυσης και εφαρμογής δράσεων ανακύκλωσης
- Παλαιάς τεχνολογίας απορριματοφόρα και ανεπαρκής αριθμός τους
- Παράνομη και ανεξέλεγκτη διάθεση μπαζών και ογκωδών απορριμμάτων
- Έλλειψη περιβαλλοντικής συνείδησης στην πλειοψηφία των κατοίκων

ΑΞΟΝΑΣ 1 - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ	
	- Περιβαλλοντική υποβάθμιση περιοχής από την έλλειψη εφαρμογής πολεοδομικού-χωροταξικού σχεδιασμού και πολιτικών προστασίας του περιβάλλοντος από αστικές, γεωργικές και λοιπές δραστηριότητες - Υποβάθμιση λόγω ύπαρξης οχλουσών ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, (όπως η ερασιτεχνική αλιεία και η συλλογή μανιταριών και βοτάνων), καθώς και λόγω των αποσπασματικών ενεργειών για την αποτροπή τους - Έλλειψη ολοκληρωμένου τουριστικής ανάπτυξης της περιοχής - Έλλειψη ψηφιακού σήματος σε όλες τις περιοχές - Χαμηλό ποσοστό διείσδυσης ΑΠΕ
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
- Προοπτικές για την ανάπτυξη εναλλακτικού τουρισμού και υποδομών μικρής κλίμακας. - Αυξημένο ενδιαφέρον -σε παγκόσμιο επίπεδο - για τον ιαματικό τουρισμό - Αξιοποίηση πολιτιστικών και φυσικών πόρων - Αυξημένο ενδιαφέρον για τα τοπικά προϊόντα με υψηλής διατροφική αξία και ποιότητα - Δυνατότητα αξιοποίησης χρηματοδοτικών μέσων στο πλαίσιο της νέας προγραμματικής περιόδου - Νέες χρηματοδοτικές πηγές (ΕΕ, εθνικό ΠΔΕ, ΚΑΠ 2014-2020 κλπ.)	- Υποβάθμιση του περιβάλλοντος και των οικοσυστημάτων λόγω μη ελέγχου και οργανωμένης καταγραφής των οχλουσών δραστηριοτήτων, όπως ή ερασιτεχνική αλιεία και συλλογή μανιταριών και βοτάνων - Υποβάθμιση – σε συνθήκες κρίσης - των προτεραιοτήτων επιμέλειας του δημόσιου χώρου - Κίνδυνοι εκδήλωσης πυρκαγιών στις δασικές εκτάσεις του δήμου - Λαθρούλοτομία - Ανθρωπογενείς πιέσεις στα υδάτινα οικοσυστήματα της περιοχής

ΑΞΟΝΑΣ 1 - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ

- Ενίσχυση περιβαλλοντικής συνείδησης των πολιτών (όλων των ηλικιών) και των επιχειρηματιών, σε θέματα καθαριότητας, ανακύκλωσης, αποβλήτων κλπ. - Συνεργασία με τον Φ.Δ.Ο.Ρ. (Φορέας Διαχείρισης Οροσειράς Ροδόπης) - Ύπαρξη περιοχών Natura (υψηλού περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος) - Αξιοποίηση πλούσιου υδάτινου δυναμικού για την ικανοποίηση των αναγκών ύδρευσης & άρδευσης - Αξιοποίηση εναλλακτικών μεθόδων και συστημάτων βιολογικού καθαρισμού (φυτικοί, τύπου compact, κ.λπ) - Συνεργασία με όμορους Δήμους για το σχεδιασμό & υλοποίηση νέων έργων - Συνεργασία με το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και τοπικούς φορείς για την προώθηση των δράσεων ορθολογικής διαχείρισης - Αξιοποίηση χρηματοδοτήσεων για ειδικές δράσεις (κομποστοποίηση, ανακύκλωση κ.λπ.) και εξοπλισμού διαχείρισης απορριμμάτων - Εφαρμογή δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας σε ιδιωτικά και δημόσια κτίρια - Ενημέρωση – ευαισθητοποίηση πολιτών σε περιβαλλοντικά θέματα -	- Λειψυδρία και προβλήματα ύδρευσης/άρδευσης κατά τους καλοκαιρινούς μήνες - Υπερεκμετάλλευση υδάτινων πόρων - Μη ανταπόκριση / συμμετοχή των κατοίκων στις σχεδιαζόμενες πρακτικές διαχείρισης (ανακύκλωση, επαναχρησιμοποίηση, κ.λπ.) - Καθυστερήσεις στη χρηματοδότηση έργων διαχείρισής απορριμμάτων - Ανάγκη εξεύρεσης χώρων για τα πράσινα σημεία - Χαμηλό ποσοστό ευαισθητοποίησης πολιτών σε θέματα εξοικονόμησης ενέργειας - Ενεργειακή εξάρτηση από τους λιγνιτικούς σταθμούς παραγωγής στην Πτολεμαΐδα

ΆΞΟΝΑΣ 1 - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ

- Αξιοποίηση του πλούσιου υδάτινου δυναμικού για την ανάπτυξη ΥΗΣ παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας
- Εφαρμογή προγράμματος ασύρματης δωρεάν σύνδεση στο διαδίκτυο

A.3.2 ΑΞΟΝΑΣ 2 – ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΥΓΕΙΑ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

ΑΞΟΝΑΣ 2 – ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΥΓΕΙΑ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ	
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ
Κοινωνική Πολιτική - Δυναμική δραστηριοποίηση δομών, όπως το Κέντρο Κοινότητας και η Βοήθεια στο σπίτι, καθώς και δυναμικές δράσεις ενίσχυσης των ευάλωτων δημοτών από το Δήμο - Υψηλός βαθμός ευαισθητοποίησης του Δήμου προς τις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες	Κοινωνική Πολιτική - Έντονη πληθυσμιακή ύφεση με ιδιαίτερα έντονα αποτελέσματα στη Δ.Ε. Νικηφόρου - Υψηλά ποσοστά γηρασμένου πληθυσμού και περιορισμένος νεανικός πληθυσμός με χαμηλότερα ποσοστά των θήλεων στις νεανικές ηλικίες. - Χαμηλό μορφωτικό επίπεδο για το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού του Δήμου και ιδιαίτερα όσον αφορά το γυναικείο πληθυσμό. Τα χαρακτηριστικά της μόρφωσής του πληθυσμού καθιστούν μη ανταγωνιστικό το ανθρώπινο δυναμικό για ενασχόληση με το δευτερογενή και τριτογενή τομέα. - Σημαντικό τμήμα του πληθυσμού του Δήμου ευάλωτο στη φτώχεια και τον αποκλεισμό λόγω γεωμορφολογίας και δημογραφικών χαρακτηριστικών του Δήμου, - Αίσθημα κοινωνικού αποκλεισμού και απομόνωσης στους κατοίκους των απομακρυσμένων περιοχών. - Απουσία βρεφονηπιακού σταθμού, ΚΔΑΠ και δομών ΑΜΕΑ στον Δήμο. Η δημιουργία του βρεφονηπιακού σταθμού και του ΚΔΑΠ, ωστόσο, έχουν δρομολογηθεί από το Δήμο - Χωρική συγκέντρωση εδρών των δομών κοινωνικής προστασίας σε συγκεκριμένα χωριά με κεντρικές λειτουργίες

ΑΞΟΝΑΣ 2 – ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΥΓΕΙΑ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ	
	- Δεν υφίσταται υποδομή που να στεγάζει το ΚΑΠΗ, ώστε η εξυπηρέτηση των ηλικιωμένων σε δράσεις ψυχαγωγίας και πολιτισμού να μπορεί να γίνεται σε πιο συχνή βάση -
Παιδεία	Παιδεία
- Η ύπαρξη του Γυμνασίου με Λυκειακές τάξεις Νικηφόρου και των υποδομών του, λόγω της θετικής του επιρροής στην τοπική κοινωνία, αναφορικά με την πρωτοβουλία των πολιτών για δράσεις και υποδομές εκπαίδευσης - Τα δρομολογημένα βήματα προς την ανάδειξη των αύλειων χώρων, τη δημιουργία θεματικού πάρκου φυσικής, την ενεργειακή αναβάθμιση και την πυροπροστασία των εκπαιδευτικών υποδομών, από τη δημοτική αρχή - Αποτελεσματική λειτουργία της οργάνωσης των σχολικών μονάδων	- Η ύπαρξη σχολείων σε τρία μόνο χωριά του Δήμου, λόγω της μεγάλης διασποράς των οικισμών που προκαλούν δυσκολίες στη μετακίνηση των μαθητών - Έλλειψη υποδομών πρόσβασης ΑμεΑ σε κάποιες αίθουσες νευραλγικής σημασίας για την εκπαίδευση (κτίρια δημοτικού Αδριανής- Νικηφόρου) - Υποστελέχωση της Βιβλιοθήκης Αδριανής και της Φιλαρμονικής - Ύπαρξη αναξιοποίητων κτιρίων παλαιών σχολείων
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
Κοινωνική Πολιτική	Κοινωνική Πολιτική
- Συγκράτηση του πληθυσμού μέσα από εργασιακά κίνητρα απασχόλησης (βλ. Τοπική Οικονομία) - Χρηματοδότηση κοινωνικών δομών (ΚΑΠΗ, ΚΔΑΠ και λοιπές δομές) μέσα από την υπάρχουσα και τη νέα προγραμματική περίοδο	- Περαιτέρω ερήμωση της περιοχής, λόγω μη ύπαρξης κινήτρων για συγκράτηση του νεαρού πληθυσμού. - Περαιτέρω μείωση του πληθυσμού των γυναικών στις νεαρές και παραγωγικές ηλικίες, λόγω έλλειψης κινήτρων για εγκατάσταση και ευκαιριών απασχόλησης.

ΑΞΟΝΑΣ 2 – ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΥΓΕΙΑ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ	
- Λειτουργία των νέων ΚΔΑΠ με παροχή δραστηριοτήτων όπως μουσική, θέατρο, αθλητισμός, κ.λ.π. από το Σεπτέμβριο του 2020.	- Περαιτέρω αύξηση και εξαθλίωση του φτωχού πληθυσμού, τόσο των ηλικιωμένων, όσο και των νέων, ως αποτέλεσμα της παρούσας περιόδου κρίσης (λόγω έκτακτων συνθηκών, πχ πανδημία). - Μακροπρόθεσμη ένταση των κοινωνικών προκλήσεων των ευάλωτων ομάδων λόγω του αυξανόμενα γηρασμένου πληθυσμού. - Κλιμάκωση κοινωνικών κινδύνων (αύξηση ποσοστών ανεργίας) και ένταση περισσότερων ατόμων στις ομάδες κοντά και κάτω από το όριο της φτώχειας, ως απόρροια συνέχισης της κρίσης, λόγω και καταστάσεων έκτακτης ανάγκης (πχ Covid 19).
Παιδεία - Περαιτέρω εκσυγχρονισμός των σχολικών υποδομών και του εξοπλισμού τους, ώστε να ακολουθήσουν το παράδειγμα του Γυμνασίου με Λυκειακές τάξεις Νικηφόρου και αξιοποίηση των καλών πρακτικών αυτού του σχολείου-προτύπου - Διεύρυνση της εμβέλειας του Γυμνασίου με Λυκειακές τάξεις Νικηφόρου, μέσα από τον εμπλουτισμό των υποδομών του (Θεματικό Πάρκο Φυσικής) και ενδεχομένως του προσωπικού του - Επαναξιοποίηση των κτιρίων των παλιών σχολείων, από τους τοπικούς συλλόγους, μέσα από διερεύνηση για τις υπάρχουσες ανάγκες, και δίνοντας κίνητρο στους κατοίκους για ενασχόληση με δημιουργικές και εκπαιδευτικές δραστηριότητες	Παιδεία - Περαιτέρω υποβάθμιση των υπάρχουσών υποδομών εκπαίδευσης, ως επακόλουθο πιθανής υποχρηματοδότησης λόγω της νέας κρίσης ή λόγω παραμέλησης, καθώς δεν αξιοποιούνται (κτίρια πρώην σχολείων σε απομακρυσμένα χωριά) - Εγκατάλειψη εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων λόγω υποστελέχωσης των δομών (πχ Βιβλιοθήκη και Φιλαρμονική) - Η οικονομική κρίση της χώρας, έχει άμεσο αντίκτυπο και στους δημότες με αποτέλεσμα να αποθαρρύνει τη συμμετοχή τους στα επιμορφωτικά προγράμματα, ακόμα και όταν η οικονομική συμμετοχή είναι χαμηλή. - Πιθανός περιορισμός των πόρων για σχολική υποδομή κατά τη νέα Προγραμματική περίοδο, με σκοπό την αξιοποίηση των κεφαλαίων για την

ΑΞΟΝΑΣ 2 – ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΥΓΕΙΑ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ	
- Χρηματοδότηση δράσεων παιδείας, εκπαίδευσης και επιμόρφωσης από Περιφερειακά Προγράμματα.	αντιμετώπιση έκτακτων συνθηκών (όπως πανδημίες, φυσικές καταστροφές κ)
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ
Πολιτισμός / Αθλητισμός - Σημαντικός αριθμός αρχαιολογικών, ιστορικών και θρησκευτικών μνημείων, καθώς και μνημείων φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς. - Πλήθος πολιτιστικών εκδηλώσεων διαφορετικής θεματολογίας - Δραστηριοποίηση πολιτιστικών συλλόγων - Υψηλός βαθμός ευαισθητοποίησης του Δήμου και των πολιτών προς τις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες	Πολιτισμός / Αθλητισμός - Απουσία υποδομών διοργάνωσης πολιτιστικών εκδηλώσεων - Έλλειψη επαρκούς στελέχωσης στις πολιτιστικές δομές του Δήμου - Ανεπάρκεια υφιστάμενων αθλητικών υποδομών - Υψηλό κόστος συντήρησης των αθλητικών εγκαταστάσεων και υποδομών - Ελάχιστος αριθμός αθλητικών συλλόγων και φορέων
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
Πολιτισμός / Αθλητισμός - Αξιοποίηση ΤΠΕ για την ανάδειξη πολιτιστικού αποθέματος - Αξιοποίηση ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς του Δήμου - Αξιοποίηση παραλίμνιων περιοχών των ΥΗΕ έργων του Νέστου - Ανάπτυξη νέων συνεργασιών των πολιτιστικών φορέων - Ανάπτυξη υδάτινου αθλητισμού	Πολιτισμός / Αθλητισμός - Έλλειψη συλλογικής πολιτιστικής δράσης για την ανάδειξη της τοπικής κληρονομιάς του δήμου - Περιορισμένη χρηματοδότηση των πολιτιστικών και αθλητικών φορέων για την υλοποίηση δράσεων - Υποβάθμιση και αλλοίωση των ιστορικών και πολιτιστικών πόρων
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

ΑΞΟΝΑΣ 2 – ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΥΓΕΙΑ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ	
Υγεία / Κοινωνική Προστασία - Υψηλό αίσθημα κοινωνικής ευθύνης και κοινωνική ευαισθησία των υπηρετούντων στις αρμόδιες δομές - Καλή συνεργασία με υγειονομικούς φορείς και δομές υγείας στο Νομό Δράμας και στην Περιφέρεια ΑΜΘ - Ύπαρξη τοπικού συντονιστικού οργάνου πολιτικής προστασίας - Υλοποίηση σημαντικών κοινωνικών δράσεων με πρωτοβουλία του Δήμου	Υγεία / Κοινωνική Προστασία - Απουσία υποδομών υγείας στην Δ.Ε. Νικηφόρου - Εντοπισμένες ελλείψεις σε υποδομές και υπηρεσίες υγείας & κοινωνικής μέριμνας - Υψηλό ποσοστό γηρασμένου πληθυσμού και ατόμων διαβίωσης κάτω από το όριο της φτώχειας - Έλλειψη ΚΔΑΠ ΜΕΑ και δομών ΑΜΕΑ - Εξυπηρέτηση από το Κέντρο Υγείας μεγάλου όγκου περιστατικών από άτομα του ΠΡΟΚΕΚΑ - Υποτυπώδης στελέχωση σε ανθρώπινο δυναμικό του Κέντρου Υγείας - Υποτυπώδης λειτουργία ΚΑΠΗ - Έλλειψη Σχεδίου Πολιτικής Προστασίας
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
Υγεία / Κοινωνική Προστασία - Δημιουργία Εθελοντικού Δικτύου μέσω ενεργοποίησης της τοπικής κοινωνίας - Συνεργασία με δομές της 4ης ΥΠΕ για την αναβάθμιση των υπηρεσιών και δομών δημόσιας υγείας - Ανάπτυξη δράσεων κοινωνικής οικονομίας	Υγεία / Κοινωνική Προστασία - Συνεχώς αυξανόμενος αριθμός των ευπαθών κοινωνικών ομάδων - Μη χρήση και υποβάθμιση του Κέντρου Υγείας λόγω γεινίασης και γρήγορης πρόσβασης στο Γενικό Νοσοκομείο Δράμας - Ανυπαρξία σχεδιασμού και προγραμματισμού αναβάθμισης των υποδομών υγείας λόγω της εφαρμογής του μνημονίου

ΑΞΟΝΑΣ 2 – ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΥΓΕΙΑ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ	
- υλοποίηση δράσεων ευαισθητοποίησης των κατοίκων (για θέματα πρόληψης και δημόσιας υγείας) και διεξαγωγής προληπτικών εξετάσεων. - Ανάπτυξη εφαρμογών τηλε-ιατρικής - Εφαρμογή σχεδίου πολιτικής προστασίας	- Κίνδυνος πανδημίας λόγω του κορωνοϊού (COVID-19) και άλλων λοιμώξεων από άτομα του ΠΡΟΚΕΚΑ

A.3.3 ΑΞΟΝΑΣ 3 – ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

ΑΞΟΝΑΣ 3 – ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ
- Παραγωγή αμπελιών και κρασιού υψηλής ποιότητας, ποικιλίες των οποίων χαρακτηρίζονται ως Προϊόντα Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ) - Παραγωγή προϊόντων οικοτουριστικού ενδιαφέροντος (όπως μέλι κτλ) - Ύπαρξη φυσικού και πολιτιστικού αποθέματος που καθιστά το Δήμο ελκυστικό για εναλλακτικό τουρισμό	- Αδύναμη παραγωγική βάση, που στηρίζεται κυρίως στον πρωτογενή τομέα, μη κατορθώνοντας να μεταποιήσει τα παραγόμενα προϊόντα τοπικά και μην αξιοποιώντας ικανοποιητικά τις δυνατότητες του ακατέργαστου τουριστικού αγαθού που διαθέτει - Χαμηλή αναλογία των οικονομικά ενεργών πολιτών και σχετικά υψηλά ποσοστά ανεργίας - Απασχολούμενοι με μέτριο μορφωτικό επίπεδο - Ελλιπής εκμετάλλευση υποδομών (κτίρια παλιών σχολείων, κτίρια παλιάς διοίκησης κλπ) και άυλου δυναμικού του δήμου (Πολιτιστική

ΑΞΟΝΑΣ 3 – ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	
	Παράδοση, κλπ.) προς την κατεύθυνση της τουριστικής ανάπτυξης της περιοχής για την προσέλκυση επισκεπτών - Περιορισμένα ποσοστά οικονομικά ενεργού πληθυσμού στα ανώτερα και ανώτατα επίπεδα εκπαίδευσης και αντίστοιχα σχετικά αυξημένα στα μέσης και χαμηλής εκπαίδευσης, γεγονός που συνεπάγεται χαμηλό επίπεδο επαγγελματικής κατάρτισης - Μη ύπαρξη οργανωμένης προσπάθειας ανάδειξης και προώθησης του τουριστικού αγαθού της περιοχής. - Εποχικότητα των περιορισμένων οικότουριστικών και δραστηριοτήτων βουνού, που μέχρι στιγμής υποστηρίζει η τοπική αγορά - Έλλειψη κοινής πολιτικής στρατηγικής σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας για τον τουρισμό
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
- Αξιοποίηση της διεθνώς αυξανόμενης ζήτησης για εναλλακτικά τουριστικά αγαθά και υπηρεσίες - Διεύρυνση του υπάρχοντος εναλλακτικού τουρισμού, μέσα από την ενίσχυση των υποδομών και δραστηριοτήτων που προσφέρονται και την προβολή του τόπου, που θα δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας και θα αποτελέσει κίνητρο συγκράτησης πληθυσμού και προσέλκυσης επισκεπτών με χρονική κατανομή εντός του έτους - Δημιουργία και στελέχωση νέου προσώπου ιδιωτικού δικαίου κοινωφελούς χαρακτήρα για τον τουρισμό στο Δήμο	- Διατήρηση της υπάρχουσας παραγωγικής βάσης, η οποία είναι σχετικά ασταθής, καθώς διαθέτει διευρυμένο πρωτογενή τομέα και περιορισμένους το δευτερογενή και τριτογενή. Το μοντέλο αυτό δε διαθέτει ποικιλία επαγγελμάτων που θα μπορούσαν να συγκρατήσουν τον πληθυσμό. - Αδυναμία υποστήριξης της διεύρυνσης του δευτερογενή και τριτογενή τομέα, λόγω έλλειψης εξειδίκευσης του περιορισμένου ανθρώπινου δυναμικού - Εγκατάλειψη λόγω αστικοποίησης και περαιτέρω γήρανση του αγροτικού πληθυσμού

ΑΞΟΝΑΣ 3 – ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

- Δημιουργία Marketing Plan για εναλλακτικό τουρισμό στο Δήμο Παρανεστίου αξιοποιώντας και ενισχύοντας ήδη υπάρχουσες τάσεις για εναλλακτικές μορφές τουρισμού, όπως: 1. Οινοποιεία: για εναλλακτικό τουρισμό μεγάλου εισοδήματος (οινοτουρισμός) 2. Νέστος: για προσθήκη του ερασιτεχνικού ψαρέματος στις δραστηριότητες εναλλακτικού τουρισμού, που ήδη λαμβάνουν χώρα (ενδεχόμενη κατάρτιση Σχεδίου Αλιευτικής Διαχείρισης) 3. Εξεζητημένες φυσιολατρικές δραστηριότητες, όπως παρατήρηση πεταλούδας και πουλιών 4. Μη ανταλλάξιμα προϊόντα τουρισμού που διαθέτει ο δήμος, όπως: το δάσος του Φρακτού, η διαδρομή με τραίνο στα Θρακικά Τέμπεη - Δικτύωση των: α. Ενοποιημένος Φ.Δ. Οικοσυστημάτων Ροδόπης, Δέλτα Νέστου – Βιστωνίδας –Ισμαρί, β. Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και γ. Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Ροδόπης με σκοπό την ανάδειξη του αγαθού του εναλλακτικού ορεινού τουρισμού (μέσα από δράσεις όπως η δημιουργία ενιαίου έντυπου υλικού για επισκέπτες κτλ) - Δικτύωση και συντονισμός συνεργασιών των υπηρεσιών και επιχειρηματιών του τομέα του τουρισμού του Δήμου. - Σύνδεση με τουριστικά αγαθά της Π.Ε. για δημιουργία οικονομιών κλίμακας	- Επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης της χώρας και άρα και του δήμου, ως αποτέλεσμα της παρούσας περιόδου κρίσης (λόγω νέου κορονοϊού Covid 19), η οποία μπορεί να αποβεί καταστροφική αυξάνοντας την ανεργία και επιφέροντας νέες μειώσεις σε μισθούς και συντάξεις και πλήγματα στα εργασιακά δικαιώματα. - Αδυναμία ανάκαμψης του τουριστικού τομέα, μετά το πλήγμα της έκτακτης κατάστασης λόγω πανδημίας Covid-19 - Περιορισμός των πόρων του ΕΣΠΑ που αξιοποιούνται για την ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας, με σκοπό την αξιοποίηση τους για την αντιμετώπιση έκτακτων συνθηκών (πχ πανδημίες, φυσικές καταστροφές, κ.α.)

ΑΞΟΝΑΣ 3 – ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

- Αξιοποίηση της συμμετοχής του δήμου στα δίκτυα πόλεων (α.για την Ανάπτυξη, β.υγιών πόλεων, γ.πόλεων με λίμνες και δ.ιαματικών πηγών) για την προβολή του εναλλακτικού τουριστικού αγαθού της περιοχής σε ευρύτερο κοινό
- Αξιοποίηση ειδικών αξόνων ΠΕΠ Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης για χρηματοδότηση δράσεων επιχειρηματικότητας, απασχόλησης και επαγγελματικού προσανατολισμού
- Αξιοποίηση αναπτυξιακού χαρακτήρα του εργαλείου των ΟΧΕ της ζώνης Ορεινού Όγκου Ροδόπης και Νέστου
- Αξιοποίηση των περιφερειακών στρατηγικών για την έξυπνη εξειδίκευση, καταπολέμηση της φτώχειας και κοινωνικής ένταξης

Α.3.4 ΑΞΟΝΑΣ 4 – ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ – ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΝΑΤΠΥΞΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ 4 – ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ – ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΝΑΤΠΥΞΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ	
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ
Οργανωτική δομή - Διαχειριστική Επάρκεια - Ισχυρό δίκτυο συνεργασίας κυρίως με όμορους ΟΤΑ - Αναλυτική και επίσημη περιγραφή της δομής και των αρμοδιοτήτων των επί μέρους Υπηρεσιών του Δήμου με τον νέο Ο.Ε.Υ.	Οργανωτική δομή - Εσωτερική γραφειοκρατία, έλλειψη συντονισμού και οριζόντιας συνεργασίας μεταξύ των υπηρεσιών - Έλλειψη συστήματος διαχείρισης ποιότητας - Συνεχείς μεταβολές στο θεσμικό πλαίσιο των ΟΤΑ
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
Οργανωτική δομή - Οργάνωση υπηρεσιών – εισαγωγή και εφαρμογή προτυποποιημένων διαδικασιών - Χρηματοδοτικές ευκαιρίες της Νέας Προγραμματικής Περιόδου - Πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης» για τη νέα προγραμματική περίοδο - Συμμετοχή σε ευρωπαϊκά και διακρατικά προγράμματα συνεργασίας και μεταφοράς γνώσης εμπειρίας και καλών πρακτικών	Οργανωτική δομή - Μεγάλος όγκος αρμοδιοτήτων που μεταφέρονται στους Δήμους σε συνάρτηση με την ελλιπή χρηματοδότηση - Συνεχιζόμενη οικονομική κρίση - Δυσκολία προσαρμογής στελεχών σε νέες οργανωτικές δομές
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ
Ανθρώπινο Δυναμικό	Ανθρώπινο Δυναμικό

ΑΞΟΝΑΣ 4 – ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ – ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΝΑΤΠΥΞΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ	
- Εμπειρία και καλή γνώση των διαδικασιών από το σύνολο των υπαλλήλων - Ταχεία και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των Δημοτών σε καίρια ζητήματα	- Ελλείψεις σε προσωπικό και προσωπικού εξειδικευμένων ειδικοτήτων (Πληροφορικής, Μηχανικών Η/Υ, κ.λπ.) - Αναντιστοιχία των προβλεπόμενων θέσεων εργασίας στον ΟΕΥ σε σχέση με το υπάρχον στελεχιακό δυναμικό - Απουσία οργανωμένων υπηρεσιακών δομών κατάρτισης- επιμόρφωσης
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
Ανθρώπινο Δυναμικό - Παρακολούθηση δράσεων και προγραμμάτων επιμόρφωσης - Αξιοποίηση χρηματοδοτικών εργαλείων και ευκαιριών - Αξιοποίηση Εθελοντών και Ειδικών Συνεργατών - Αξιοποίηση του νέου προγράμματος «Αντώνης Τρίτσης» για τους ΟΤΑ	Ανθρώπινο Δυναμικό - Αναστολή προσλήψεων στους ΟΤΑ λόγω εθνικών δεσμεύσεων - Μείωση προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης - Χαμηλή παραγωγικότητα υπαλλήλων λόγω απουσίας κινήτρων - Μη αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ των υπαλλήλων
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ
Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση - Ανάρτηση αποφάσεων Δ.Σ. και οργάνων διοίκησης στη δικτυακή πύλη «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» - Ανάρτηση αποφάσεων Δ.Σ. και οργάνων διοίκησης στην Ιστοσελίδα του Δήμου	Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση - Απουσία ανάπτυξης συστημάτων και εφαρμογών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης - Ιδιαίτερα περιορισμένη ενσωμάτωση της καινοτομίας και των νέων τεχνολογιών από τις περισσότερες υπηρεσίες του Δήμου
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ

ΑΞΟΝΑΣ 4 – ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ – ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΝΑΤΠΥΞΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ	
Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση - Αξιοποίηση χρηματοδοτικών εργαλείων για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση - Ανάπτυξη εφαρμογών και συστημάτων ΤΠΕ - Ανάπτυξη έξυπνων εφαρμογών (Smart City)	Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση - Δυσκολία προσαρμογής των υπαλλήλων σε εφαρμογή συστημάτων ΤΠΕ λόγω μη εξοικείωσης - Μειωμένη χρηματοδότηση από την Κεντρική Διοίκηση
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ
Υποδομές - Εξοπλισμός - Διαθεσιμότητα ιδιόκτητων κτιρίων για την κάλυψη αναγκών στέγασης νέων υπηρεσιών και δομών - Αναλυτική καταγραφή & κατοχύρωση ακίνητης περιουσίας στο Εθνικό Κτηματολόγιο	Υποδομές - Εξοπλισμός - Κτίρια χαμηλής ενεργειακής απόδοσης σε συνδυασμό με τις περιορισμένες εφαρμογές εξοικονόμησης ενέργειας - Έλλειψη αυτόνομης στέγασης σε κάποιες δομές - Σε αρκετά κτίρια έχουν επέλθει σημαντικές φθορές λόγω εγκατάλειψης - Παλαιάς τεχνολογίας οχήματα και μηχανήματα
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
Υποδομές - Εξοπλισμός - Εφαρμογή δράσεων ενεργειακής αναβάθμισης κτιρίων - Αξιοποίηση κτιριακών υποδομών - Αξιοποίηση χρηματοδοτικών προγραμμάτων για την αντικατάσταση του υφιστάμενου εξοπλισμού - Δημιουργία ηλεκτρονικής βάσης ακινήτων	Υποδομές - Εξοπλισμός - Μειωμένη χρηματοδότηση και επιχορηγήσεις για την αγορά νέου πάγιου εξοπλισμού - Περιορισμοί εκμετάλλευσης της ακίνητης περιουσίας λόγω παλαιότητας και κόστους αποκατάστασης

ΑΞΟΝΑΣ 4 – ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ – ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΝΑΤΠΥΞΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ	
- Αύξηση της προσβασιμότητας των ΑΜΕΑ	
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ
Χρηματοοικονομικό Περιβάλλον - Διαχειρίσιμο ποσό υποχρεώσεων - Αύξηση τακτικών και έκτακτων εσόδων	Χρηματοοικονομικό Περιβάλλον - Ανεπαρκείς Ίδιοι Πόροι - Αναξιοποίητη δημοτική περιουσία και πόροι - Υψηλά λειτουργικά κόστη - Καθυστέρηση είσπραξης βεβαιωμένων οφειλών
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
Χρηματοοικονομικό Περιβάλλον - Αποδοτικότερη αξιοποίηση δημοτικής περιουσίας - Αξιοποίηση χρηματοδοτικών ευκαιριών και εργαλείων νέας περιόδου	Χρηματοοικονομικό Περιβάλλον - Οι μειωμένες χρηματοδοτήσεις προς τους ΟΤΑ - Αδυναμία πολιτών στην τακτοποίηση των οικονομικών υποχρεώσεων προς το Δήμο

Α.4 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΥΠΕΡΚΕΙΜΕΝΑ ΕΠΙΠΕΔΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Στο πλαίσιο του παρόντος Κεφαλαίου καταγράφονται οι κύριες στρατηγικές κατευθύνσεις του υπερκείμενου σχεδιασμού που διέπει την περιοχή του Δήμου Παρανεστίου.

Η στρατηγική και οι στόχοι του Επιχειρησιακού Σχεδίου θα πρέπει να εναρμονίζονται από τις στρατηγικές που προτείνονται και εφαρμόζονται σε ευρωπαϊκό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Για το λόγο αυτό συγκεντρώθηκαν και εξετάστηκαν θεσμοθετημένα και αναπτυξιακά κείμενα πολιτικής, από όλα τα επίπεδα σχεδιασμού.

Συγκεκριμένα, αξιολογούνται:

- **Ευρωπαϊκές Στρατηγικές**
- **Εθνικές Στρατηγικές**
- **Περιφερειακές Στρατηγικές**

Με τη χρήση των Καρτελών Επισκόπησης που ακολουθούν, σχηματίζεται μια σύνοψη των υφιστάμενων κειμένων πολιτικής με σκοπό αφενός να εξασφαλιστεί η συνέχεια του σχεδιασμού και αφετέρου να γίνει μια αρχική καταγραφή των χρηματοδοτικών εργαλείων που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού σχεδιασμού του δήμου.

Πιο ειδικά, τα κείμενα υπερκείμενου σχεδιασμού που παρατίθενται είναι τα εξής:

1. Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΓΠΧΣΑΑ)
2. Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού & Αειφόρου Ανάπτυξης Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης (ΠΠΧΣΑΑ ΑΜΘ)
3. Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανατολική Μακεδονία και Θράκη» 2014 – 2020
4. Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας
5. Σχέδιο Περιφερειακής Στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης στην Περιφέρεια ΑΜΘ
6. 1η ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ για το σχεδιασμό του νέου Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης: ΕΣΠΑ 2021-2027 στο πλαίσιο του αναπτυξιακού προγραμματισμού
7. Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα ΟΤΑ α' και β' βαθμού, συνδέσμων Δήμων και Νομικών Προσώπων: ΟΤΑ Πρόγραμμα Ανάπτυξης και Αλληλεγγύης για την Τοπική Αυτοδιοίκηση «Αντώνης Τρίτσης»

8. Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (ΟΧΕ) της ζώνης Ορεινού Όγκου Ροδόπης και Νέστου
9. Τοπικό Πρόγραμμα CLLD LEADER N. Δράμας

Οι Καρτέλες Επισκόπησης που ακολουθούν περιλαμβάνουν στοιχεία για:

- την ταυτότητα του σχεδίου
- το περιεχόμενο του σχεδίου
- τις δυνατότητες αξιοποίησής τους στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Σχεδίου

A.4.1. Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης

ΚΑΡΤΕΛΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗΣ	
A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΧΕΔΙΟΥ	
1	Τίτλος Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (2008)
2	Κατηγορία Θεσμικός Σχεδιασμός
3	Περίοδος αναφοράς Έκδοση: 2008, σχεδιασμός για 15 έτη
4	Πεδίο εφαρμογής Εθνικό Επίπεδο
B. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΟΥ	
1	Περιγραφή Αντικειμένου Το Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΓΠΧΣΑΑ) εγκρίθηκε από την Επιτροπή Συντονισμού της Κυβερνητικής Πολιτικής στον τομέα του Χωροταξικού Σχεδιασμού και της Αειφόρου Ανάπτυξης με την υπ' αρ. 6876/4871/12.06.2008 απόφαση (ΦΕΚ 128 Α' /03.07.2008). Σε αυτό καταγράφονται και αξιολογούνται όλοι οι παράγοντες που επηρεάζουν την μακροπρόθεσμη χωρική ανάπτυξη και διάρθρωση του εθνικού χώρου, αποτιμώνται οι χωρικές επιπτώσεις των διεθνών, ευρωπαϊκών και εθνικών πολιτικών και, προσδιορίζονται με προοπτική δεκαπέντε (15) ετών οι βασικές προτεραιότητες και οι στρατηγικές κατευθύνσεις για την ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη και την αειφόρο οργάνωση του εθνικού χώρου..
2	Προτεινόμενες δράσεις/ παρεμβάσεις/ στόχοι Στους στόχους του Γενικού Πλαισίου συγκαταλέγονται: α. Η ενίσχυση του ρόλου της χώρας, σε διεθνές, ευρωπαϊκό, μεσογειακό και βαλκανικό επίπεδο β. Η ενίσχυση της περιφερειακής ανάπτυξης και της χωρικής συνοχής. γ. Η διαφύλαξη – προστασία του περιβάλλοντος και, κατά περίπτωση, η αποκατάσταση και / ή ανάδειξη των ευαίσθητων στοιχείων της φύσης, της πολιτιστικής κληρονομιάς και του τοπίου δ. Εν όψει των οξύτατων προβλημάτων που προκαλεί η αλλαγή κλίματος με ταχύτατους ρυθμούς, τίθενται στόχοι για την εξοικονόμηση ενέργειας, την προώθηση εναλλακτικών πηγών ενέργειας φιλικότερων προς το περιβάλλον και την προσαρμογή της χώρας στις νέες συνθήκες που διαγράφουν οι κλιματικές αλλαγές και αντιμετώπιση των επιπτώσεων που αυτές συνεπάγονται ε. Η παροχή ενός συνεκτικού πλαισίου κατευθύνσεων για τα υποκείμενα επίπεδα σχεδιασμού.
Γ. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	
1	-

A.4.2. Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού & Αειφόρου Ανάπτυξης Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης

ΚΑΡΤΕΛΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗΣ		
Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΧΕΔΙΟΥ		
1	Τίτλος	Έγκριση αναθεώρησης του Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης και Περιβαλλοντική Έγκριση αυτού.
2	Κατηγορία	Θεσμικός Σχεδιασμός
3	Περίοδος Αναφοράς	Έκδοση: 2018, έτος στόχος το 2031
4	Πεδίο εφαρμογής	Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης
Β. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΟΥ		
1	Περιγραφή Αντικειμένου	Το Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο (ΠΧΠ) της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης αναθεωρεί και αντικαθιστά το προγενέστερο Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της ίδιας περιφέρειας. Με την απόφαση αυτή εγκρίνεται και περιβαλλοντικά το ΠΧΠ. Η Αναθεώρηση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης εγκρίθηκε με την υπ' αρ. ΥΠΕΝ/ΔΧΩΡΣ/68605/1092 απόφαση (ΦΕΚ Α.Α.Π. 248/ 25.10.2018). Σε αυτό καταγράφονται και αξιολογούνται οι παράγοντες που επηρεάζουν την μακροπρόθεσμη χωρική ανάπτυξη της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης και τίθενται οι στόχοι για την επόμενη περίοδο
2	Προτεινόμενες δράσεις / παρεμβάσεις / στόχοι	• Ενίσχυση της θέσης και του ρόλου της Περιφέρειας στον διεθνή, κοινοτικό και εθνικό χώρο στα πλαίσια πολιτικών εδαφικής συνοχής για την ολοκληρωμένη, ισόρροπη και διαρκή ανάπτυξη, με ελεγχόμενη ανταγωνιστικότητα των χωρικών συστημάτων και του διαπεριφερειακού χώρου. • Ανάσχεση της ύφεσης, ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και διασφάλιση διατηρήσιμης οικονομικής ευημερίας στην Περιφέρεια • Ενίσχυση της εδαφικής συνοχής σε ενδοπεριφερειακό επίπεδο, μέσω της συγκρότησης βιώσιμων αναπτυξιακών ενοτήτων και της ισόρροπης και αλληλοσυμπληρούμενης κατανομής των παραγωγικών δραστηριοτήτων στον χώρο • Συνετή και αποτελεσματική διαχείριση των πόρων, συμπεριλαμβανομένου του εδαφικού πόρου, προωθώντας την ενίσχυση των μεταξύ τους συνεργειών, την ανακύκλωση και την επανάχρηση τόσο στην παραγωγική διαδικασία όσο και στην οικιστική ανάπτυξη.

- Αντιμετώπιση των προκλήσεων της κλιματικής αλλαγής και τον περιορισμό των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των τομέων ενέργειας και μεταφορών δίδοντας προτεραιότητα στην ανάπτυξη των ΑΠΕ και στον επανασχεδιασμό του συστήματος μεταφορών στο πλαίσιο του περιφερειακού σχεδιασμού.
- Προστασία, συνδυασμένη ανάδειξη και αξιοποίηση του πλούσιου φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, που αναγνωρίζεται ως σημαντικός αναπτυξιακός πόρος και συγκριτικό πλεονέκτημα της Περιφέρειας.
- Αναγνώριση του τοπίου ως σημαντικού παράγοντα ευημερίας και ποιότητας ζωής και προωθεί την προστασία και ανάδειξή του ως ισότιμη συνιστώσα των πολιτικών χωρικού σχεδιασμού και αναπτυξιακού προγραμματισμού
- Αειφορική διαχείριση του χώρου και παροχή κατευθύνσεων για την οργάνωση του χώρου, την ανάπτυξη των παραγωγικών δραστηριοτήτων και την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος και του τοπίου προς τον υποκείμενο σχεδιασμό, θέτοντας ιεραρχημένες προτεραιότητες και αξιοποιώντας τα διαθέσιμα εργαλεία του χωρικού και περιβαλλοντικού σχεδιασμού.

Γ. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

-

A.4.3.Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανατολική Μακεδονία και Θράκη» 2014 – 2020

ΚΑΡΤΕΛΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗΣ		
Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΜΕΛΕΤΗΣ		
1	Τίτλος	Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανατολική Μακεδονία και Θράκη» 2014 - 2020
2	Κατηγορία	Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΠΕΠ)
3	Περίοδος αναφοράς	2014-2020
4	Πεδίο εφαρμογής	Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης
Β. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΟΥ		
1	Περιγραφή Αντικειμένου	Μέσω του ως άνω Επιχειρησιακού Προγράμματος επιχειρείται η ανασυγκρότηση του παραγωγικού προτύπου της Περιφέρειας ΑΜΘ ώστε, να μετασηματιστεί σε τουριστικό προορισμό αριστείας και σημαντικό βιομηχανικό πόλο, αξιοποιώντας το συγκριτικό της πλεονέκτημα στο αγροδιατροφικό σύμπλεγμα, το πλούσιο ενδογενές της δυναμικό, τη γεωγραφική της θέση και προωθώντας την κοινωνική συνοχή με την κινητοποίηση υφισταμένων αλλά και νέων κοινωνικών συλλογικοτήτων». Στόχοι - Διεύρυνση της οικονομικής δραστηριότητας - Αύξηση της απασχόλησης - Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής - Βελτίωση της ελκυστικότητας της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης ως τόπο κατοικίας και παραγωγής
2	Προτεινόμενες δράσεις/ παρεμβάσεις/ στόχοι	<u>Ενδεικτικές Δράσεις αποτελούν οι εξής:</u> - Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της τοπικής οικονομίας - Βελτίωση της ελκυστικότητας της Περιφέρειας ως τόπου εγκατάστασης επιχειρήσεων και ατόμων - Υποδομές Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού και Ενίσχυσης Κοινωνικής Συνοχής - Ανάπτυξη Ανθρώπινων Πόρων και Κοινωνική Συνοχή
Γ. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ		
1	Νέα έργα του Δήμου Παρανεστίου θα χρηματοδοτηθούν από το ΠΕΠ ΑΜΘ 2014-2020. Ενδεικτικά αναφέρονται τα εξής:	- Γενικό Σχέδιο Ύδρευσης και υλοποίηση σχεδίου ασφάλειας νερού Δήμου Παρανεστίου

A.4.4. Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας

ΚΑΡΤΕΛΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗΣ	
Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΜΕΛΕΤΗΣ	
1	Τίτλος Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας
2	Κατηγορία Περιφερειακός Αναπτυξιακός Σχεδιασμός
3	Περίοδος αναφοράς 2014-2020
4	Πεδίο εφαρμογής Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης
Β. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΟΥ	
1	Περιγραφή Αντικειμένου Το όραμα της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης στον κοινωνικό τομέα βασίζεται στην: • Βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας, μέσα από ό στοχευμένες δράσεις για την ισότιμη πρόσβαση όλων των κατοίκων της ΠΑΜΘ σε αυτές • Αύξηση της απασχόλησης και καταπολέμηση της φτώχειας, μέσα από την υλοποίηση ολοκληρωμένων τοπικών σχεδίων και πρωτοβουλιών, ενεργητικών πολιτικών για ένταξη στην αγορά εργασίας ειδικών ομάδων που βρίσκονται εκτός εργασίας, εκπαίδευσης, ή/και δια βίου μάθησης και την ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας ως μοντέλου οργάνωσης της παραγωγής, της οικονομίας και της συλλογικής ζωής. • Βελτίωση των υποδομών και των υπηρεσιών εκπαίδευσης και δια βίου μάθησης ποσοτικά και ποιοτικά, με τη συμπλήρωση της κτιριακής υποδομής, την πρόληψη και μείωση της σχολικής διαρροής, την ενίσχυση της συμμετοχής ειδικών ομάδων του πληθυσμού στην εκπαίδευση και σε προγράμματα δια βίου μάθησης και τη σύνδεση της κατάρτισης με τις ανάγκες του κοινωνικόοικονομικού συστήματος της ΠΑΜΘ.
2	Προτεινόμενες δράσεις/ παρεμβάσεις/ στόχοι <u>Η στρατηγική επικεντρώνεται στα παρακάτω:</u> • Υποδομές Υγείας – Πρόνοιας • Εκπαίδευση και δια βίου μάθηση Απασχόληση και κοινωνική συνοχή • Αναβάθμιση αστικού περιβάλλοντος • Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων
Γ. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	
1	-

A.4.5. Περιφερειακή Στρατηγική Καινοτομίας - Έξυπνης Εξειδίκευσης

ΚΑΡΤΕΛΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗΣ		
Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΧΕΔΙΟΥ		
1	Τίτλος	Σχέδιο Περιφερειακής Στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης στην Περιφέρεια ΑΜΘ
2	Κατηγορία	Αναπτυξιακός Σχεδιασμός
3	Περίοδος Αναφοράς	2014 - 2020
4	Πεδίο εφαρμογής	Περιφερειακό Επίπεδο
Β. ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΟΥ		
1	Περιγραφή Αντικειμένου	Σχέδιο εφαρμογής στρατηγικών καινοτομίας με βάση τους στόχους και τις κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης «Ευρώπη 2020»
3	Προτεινόμενες δράσεις / παρεμβάσεις / στόχοι	1. Δημιουργία ικανοτήτων στο περιφερειακό σύστημα καινοτομίας - Μηχανισμοί παρακολούθησης και αξιολόγησης της RIS3 - Δραστηριότητες ενημέρωσης – πληροφόρησης - Ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας της Δημόσιας Διοίκησης για την τυποποίηση και πιστοποίηση προϊόντων και υπηρεσιών κλπ. 2. Δημιουργία νέας γνώσης - Βελτίωση των ερευνητικών υποδομών στους δημόσιους ερευνητικούς οργανισμούς της Περιφέρειας συμπεριλαμβανομένης και της δημιουργίας ή βελτίωσης ερευνητικών υποδομών με βάση τον Εθνικό Χάρτη Ερευνητικών Υποδομών - Ενίσχυση της ερευνητικής δραστηριότητας δημόσιων ερευνητικών οργανισμών σε πεδία εθνικών και περιφερειακών προτεραιοτήτων - Ενίσχυση της ερευνητικής δραστηριότητας επιχειρήσεων της ΠΑΜΘ που ανήκουν στους κλάδους εθνικής προτεραιότητας - Ενίσχυση της ερευνητικής δραστηριότητας μεμονωμένων επιχειρήσεων κατάλληλου μεγέθους με έδρα την ΠΑΜ-Θ για την υποστήριξη της προϊόντικής καινοτομίας - Παροχή κινήτρων σε μικρές επιχειρήσει για συμμετοχή σε δράσεις ΕΤΑΚ (πχ. μέσω κουπονιών καινοτομίας). - Ενίσχυση κοινών ερευνητικών προσπαθειών επιχειρήσεων και ακαδημαϊκών ή ερευνητικών φορέων με έδρα την ΠΑΜ-Θ για προϊόντική ή διεργασιακή, ή οργανωτική ή προωθητική καινοτομία - Ενίσχυση κοινών ερευνητικών προσπαθειών επιχειρήσεων και ακαδημαϊκών / ερευνητικών φορέων απ' όλη την επικράτεια (διαπεριφερειακή ερευνητική συνεργασία).

- Υποστήριξη επιχειρήσεων και ερευνητικών ομάδων με προοπτικές αριστείας στη διεκδίκηση ευρωπαϊκών χρηματοδοτήσεων

3. Διάχυση γνώσεων και καινοτομιών & δικτύωση

- Δημιουργία ενιαίου μηχανισμού υποστήριξης μεταφοράς τεχνολογίας για το σύνολο των ακαδημαϊκών και ερευνητικών ιδρυμάτων της Περιφέρειας που θα αποτελεί το εστιακό σημείο εξυπηρέτησης των επιχειρήσεων (εντός και εκτός ΠΑΜ-Θ) για την προσφερόμενη γνώση προς αξιοποίηση, τα ώριμα ερευνητικά αποτελέσματα, την παροχή υπηρεσιών και την πρόσβαση σε ερευνητικές ή εργαστηριακές υποδομές. Ο μηχανισμός αυτός θα συνδεθεί σε επίπεδο πρόσβασης σε πληροφορίες με άλλους αντίστοιχους σε εθνική κλίμακα (π.χ., δίκτυο ΠΡΑΞΗ).
- Ενεργητική μεταφορά τεχνολογίας με αξιοποίηση του παραπάνω μηχανισμού, μετά από ανάλυση αναγκών στις μεγαλύτερες επιχειρήσεις της ΠΑΜ-Θ στους αναδυόμενους κλάδους και στον πυρήνα εξειδίκευσης.
- Ανάπτυξη κοινών δομών πειραματισμού επιχειρήσεων και ακαδημαϊκών-ερευνητικών φορέων.
- Ανάπτυξη μικρής κλίμακας επιδεικτικών έργων σε συνδυασμό με έντονες προωθητικές ενέργειες για τη διάχυση τεχνολογικών ή μη καινοτομιών στο παραγωγικό σύστημα, συμπεριλαμβανομένων και εφαρμογών τεχνολογιών γενικής εφαρμογής.
- Αναβάθμιση της ικανότητας για ΕΤΑΚ επιχειρήσεων μέσω τοποθέτησης σ' αυτές νέων αποφοίτων με μεταπτυχιακούς τίτλους σπουδών ή υποψηφίων διδασκόντων.

4. Οικονομική Εκμετάλλευση Γνώσεων

- Υποστήριξη των δημόσιων ερευνητικών οργανισμών της ΠΑΜ-Θ για την κατοχύρωση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας
- Παροχή κινήτρων για την ίδρυση τεχνοβλαστών

5. Ανθρώπινοι Πόροι

- Αριθμητική και ποιοτική αναβάθμιση του προσωπικού στα ακαδημαϊκά της ιδρύματα (διδάσκοντες, ερευνητές και φοιτητές) με δράσεις προσέλκυσης ταλέντων σε στοχευόμενες περιοχές αριστείας βάσει της ερευνητικής στρατηγικής κάθε ιδρύματος.
- Ανάπτυξη προϋποθέσεων για απόκτηση επιχειρηματικών δεξιοτήτων και επαγγελματικής εμπειρίας σε τελειόφοιτους ή νέους απόφοιτους μέσω κατάλληλων μηχανισμών και ανάπτυξη μηχανισμών μεταφοράς τεχνολογίας προς τις επιχειρήσεις με τοποθέτηση μεταπτυχιακών φοιτητών ή υποψηφίων διδασκόντων για εφαρμοσμένη έρευνα.
- Παροχή κινήτρων προς τις επιχειρήσεις για πρόσληψη καταρτισμένου προσωπικού.

- Επένδυση στην εκπαίδευση, τις δεξιότητες και τη δια βίου μάθηση με την ανάπτυξη αντίστοιχων υποδομών και κατάλληλων προγραμμάτων.
- Παρεμβάσεις για τη σύνδεση της εκπαίδευσης με τις ανάγκες της αγοράς
- Παρεμβάσεις για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου και προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης.

6. Δράσεις υποστήριξης της καινοτόμου επιχειρηματικότητας και της εξωστρέφειας

- Στήριξη επιχειρηματικών σχεδίων για την εισαγωγή τεχνολογικής καινοτομίας (off the shelf) σε υφιστάμενες και νέες επιχειρήσεις
- Υποστήριξη και καθοδήγηση των επιχειρήσεων (στρατηγική πληροφόρηση, καινοτομική και τεχνολογική επιχειρηματικότητα, στήριξης της ποιότητας και παραγωγικότητας των επιχειρήσεων)
- Παρεμβάσεις ενίσχυσης της εξωστρέφειας επιχειρήσεων της ΠΑΜ-Θ

7. Αναδιάρθρωση του αγροδιατροφικού συμπλέγματος

- Ενίσχυση δράσεων συνεργασιών μεταξύ παραγωγής, μεταποίησης, τυποποίησης και εμπορίας αγροτικών προϊόντων
- Λειτουργία Διεπαγγελματικών Οργανώσεων με σκοπό την ενθάρρυνση οργανωμένων δράσεων συλλογικής προώθησης τοπικών προϊόντων.
- Εκσυγχρονισμός του αγροδιατροφικού συμπλέγματος και η βελτίωση της περιφερειακής προστιθέμενης αξίας με χρήση τεχνολογικά οδηγούμενης καινοτομίας.
- Προσαρμογή και χρήση ώριμων διεργασιακών, οργανωτικών και προωθητικών καινοτομιών, συμπεριλαμβανομένων της χρήσης ΤΠΕ, της ενίσχυσης των πηγών μοναδικότητας (π.χ., προϊόντα ΠΟΠ) και αναβάθμιση των ανθρώπινων πόρων.
- Υποστήριξη επενδυτικών σχεδίων σε τομείς μεταποίησης και εμπορίας προϊόντων του αγροδιατροφικού συμπλέγματος
- Υποστήριξη επενδυτικών σχεδίων επιχειρήσεων του αγροδιατροφικού συμπλέγματος για την εισαγωγή τεχνολογιών ΑΠΕ

8. Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών

- Δημιουργία ανοικτών δημόσιων δεδομένων και εφαρμογών έξυπνων πόλεων στις πρωτεύουσες νομών, και οι δύο με σκοπό να υποστηρίξουν την ανάπτυξη ολοκληρωμένων λύσεων τουριστικής προβολής και διαχείρισης προορισμού (πχ. ηλεκτρονική διακυβέρνηση, ηλεκτρονικός τουρισμός – πολιτισμός, ηλεκτρονική ένταξη).
- Δρομολόγηση της εθνικής πολιτικής για τις ΤΠΕ όσον αφορά στα δίκτυα νέας γενιάς, τις ψηφιακές υπηρεσίες της δημόσιας διοίκησης, δράσεις ψηφιακής ενσωμάτωσης με παρεμβάσεις στους ανθρώπινους πόρους και γενικά τις εθνικές προτεραιότητες για την κάλυψη των στόχων του

ψηφιακού θεματολογίου. Η σύνδεση με ευρωπαϊκής κλίμακας πρωτοβουλίες όπως το Connecting Europe Facility θα γίνει με εθνική και όχι με περιφερειακή αφετηρία

Γ. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

1. Δημιουργία ικανοτήτων στο περιφερειακό σύστημα καινοτομίας

- Μηχανισμοί παρακολούθησης και αξιολόγησης της RIS3
- Δραστηριότητες ενημέρωσης – πληροφόρησης
- Ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας της Δημόσιας Διοίκησης για την τυποποίηση και πιστοποίηση προϊόντων και υπηρεσιών κλπ.

8. Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών

- Δημιουργία ανοικτών δημόσιων δεδομένων και εφαρμογών έξυπνων πόλεων στις πρωτεύουσες νομών, και οι δύο με σκοπό να υποστηρίξουν την ανάπτυξη ολοκληρωμένων λύσεων τουριστικής προβολής και διαχείρισης προορισμού (πχ. ηλεκτρονική διακυβέρνηση, ηλεκτρονικός τουρισμός – πολιτισμός, ηλεκτρονική ένταξη).
- Δρομολόγηση της εθνικής πολιτικής για τις ΤΠΕ όσον αφορά στα δίκτυα νέας γενιάς, τις ψηφιακές υπηρεσίες της δημόσιας διοίκησης, δράσεις ψηφιακής ενσωμάτωσης με παρεμβάσεις στους ανθρώπινους πόρους και γενικά τις εθνικές προτεραιότητες για την κάλυψη των στόχων του ψηφιακού θεματολογίου. Η σύνδεση με ευρωπαϊκής κλίμακας πρωτοβουλίες όπως το Connecting Europe Facility θα γίνει με εθνική και όχι με περιφερειακή αφετηρία

A.4.6. 1η ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ για το σχεδιασμό του νέου Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης: ΕΣΠΑ 2021-2027 στο πλαίσιο του αναπτυξιακού προγραμματισμού

ΚΑΡΤΕΛΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗΣ		
Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΧΕΔΙΟΥ		
1	Τίτλος	1η ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ για το σχεδιασμό του νέου Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης: ΕΣΠΑ 2021-2027 στο πλαίσιο του αναπτυξιακού προγραμματισμού
2	Κατηγορία	Αναπτυξιακός Σχεδιασμός
3	Περίοδος Αναφοράς	2021–2027 (Έκδοση Ιούνιος 2019)
4	Πεδίο εφαρμογής	Εθνικό Επίπεδο
Β. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΟΥ		
1	Περιγραφή Αντικειμένου	Η εγκύκλιος περιγράφει την πρόταση της Ε. Επιτροπής για το νέο κανονιστικό πλαίσιο για την περίοδο 2021-2027, τις θέσεις της χώρας και τις τρέχουσες πολιτικοοικονομικές εξελίξεις και συνθήκες που συνδιαμορφώνουν το ευρύτερο περιβάλλον για την ανάπτυξη της χώρας. Γίνεται συνοπτική παρουσίαση των βασικών αρχών του νέου Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου της ΕΕ, των απαιτήσεων ένταξης της χώρας στο θεσμό του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και των βασικών αξόνων της Εθνικής Αναπτυξιακής Στρατηγικής. Επιπλέον, γίνεται αναφορά στις κύριες κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Δ της Έκθεσης για την Ελλάδα στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού εξαμήνου, καθώς και στο ύψος των πόρων της Πολιτικής Συνοχής για την Ελλάδα και τη διαδικασία κατάρτισης του Αναπτυξιακού Προγραμματισμού. Στόχος της εγκυκλίου είναι η εκκίνηση της διαδικασίας σχεδιασμού της προγραμματικής περιόδου 2021–2027. Μέσω αυτής οι αρμόδιοι φορείς πολιτικής σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο καλούνται να διατυπώσουν τις προτάσεις στρατηγικής και τις προτεραιότητές τους με βάση τους τομείς αρμοδιότητάς τους. Σημειώνεται ότι στο Σχεδιασμό για το 2021- 2027, συμπεριλαμβάνονται μέχρι στιγμής τα εξής Εθνικά Στρατηγικά Κείμενα: • Αναπτυξιακή Στρατηγική 2030 (Μάιος 2019) • Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων (Απρίλιος 2019) • Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική 2016-2021 • Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών (Ιούνιος 2019) • 1η Αναθεώρηση - Στρατηγικό Πλαίσιο Επενδύσεων Μεταφορών 2014-2025 (Ιούνιος 2019) • Εθνικό Σχέδιο για Ενέργεια και Κλίμα (Ιανουάριος 2019)

2	Προτεινόμενες δράσεις/ παρεμβάσεις/ στόχοι	Στη νέα προγραμματική περίοδο έμφαση δίνεται στους παρακάτω πέντε στόχους πολιτικής : 1) Μια εξυπνότερη Ευρώπη — καινοτόμος και έξυπνος οικονομικός μετασχηματισμός. 2) Μια πιο «πράσινη» Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα. 3) Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη — κινητικότητα και περιφερειακές διασυνδέσεις ΤΠΕ. 4) Μια πιο κοινωνική Ευρώπη — υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. 5) Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της — βιώσιμη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών χάρη σε τοπικές πρωτοβουλίες. Οι 11 θεματικοί στόχοι της στρατηγικής E2020 και κατ' επέκταση της προγραμματικής περιόδου 2014-2020 ενοποιούνται σε 5 Στόχους Πολιτικής (ΣΠ), ενώ αντίστοιχα οι 60 επενδυτικές προτεραιότητες μειώνονται σε 30 ειδικούς στόχους
Γ. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ		
1		Οι Στόχοι Πολιτικής αναλύονται σε πληθώρα Ειδικών Στόχων που θα χρηματοδοτηθούν από τα Ευρωπαϊκά Ταμεία. Το αναπτυξιακό προφίλ του Δήμου θα μπορούσε να ενισχυθεί από ειδικούς στόχους που αφορούν ενδεικτικά: i. την εκμετάλλευση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες και τη διοίκηση i. την προαγωγή της βιώσιμης διαχείρισης του νερού i. την ενίσχυση της ψηφιακής συνδεσιμότητας· ii. την ανάπτυξη βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης, ασφαλούς και διατροφικής τοπικής κινητικότητας i. τη βελτίωση της πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης και κατάρτισης ii. την εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη i. τη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση όλων των ατόμων που αναζητούν εργασία ii. την προώθηση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας, iii. την αντιμετώπιση της υλικής στέρξης με παροχή τροφίμων και/ή βασικής υλικής βοήθειας προς τους απόρους i. την ενίσχυση της ολοκληρωμένης κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, της πολιτιστικής κληρονομιάς

A.4.7. Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα ΟΤΑ α' και β' βαθμού, συνδέσμων Δήμων και Νομικών Προσώπων: ΟΤΑ Πρόγραμμα Ανάπτυξης και Αλληλεγγύης για την Τοπική Αυτοδιοίκηση «Αντώνης Τρίτσης»

ΚΑΡΤΕΛΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗΣ		
Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΜΕΛΕΤΗΣ		
1	Τίτλος	Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα ΟΤΑ α' και β' βαθμού, συνδέσμων Δήμων και Νομικών Προσώπων: ΟΤΑ Πρόγραμμα Ανάπτυξης και Αλληλεγγύης για την Τοπική Αυτοδιοίκηση «Αντώνης Τρίτσης»
2	Κατηγορία	Υπουργική Απόφαση Αριθμ. 22766/09.04.2020 (ΦΕΚ 1386/Β/14.04.20200)
3	Περίοδος αναφοράς	Θεσμική ισχύ από 09.04.2020
4	Πεδίο εφαρμογής	ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού
Β. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΟΥ		
1	Περιγραφή Αντικειμένου	Το πρόγραμμα αφορά την κατασκευή έργων ιδίως στους τομείς των υποδομών, της ψηφιακής σύγκλισης, της βιώσιμης ανάπτυξης, προστασίας του περιβάλλοντος, καθώς και την προμήθεια αγαθών και υπηρεσιών πολιτικής προστασίας και προστασίας της δημόσιας υγείας και ειδικότερα την άρση των οικονομικών επιπτώσεων από τη διασπορά του κορωνοϊού, καθώς και για την εκτέλεση δράσεων και πρωτοβουλιών κοινωνικής συνοχής και αλληλεγγύης
2	Προτεινόμενες δράσεις/ παρεμβάσεις/ στόχοι	- Η προστασία της ζωής και της δημόσιας υγείας και ασφάλειας. Περιλαμβάνει κάθε δράση – παρέμβαση για την αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού. Επίσης, έργα και σημαντικές παρεμβάσεις πολιτικής προστασίας με ιδιαίτερη έμφαση στην αντιπλημμυρική προστασία σε όλη τη χώρα. - Η ποιότητα ζωής και η εύρυθμη λειτουργία των πόλεων, της υπαίθρου, των οικισμών (κατασκευή βασικών έργων υποδομής σε κρίσιμους τομείς όπως η ύδρευση και η αποχέτευση, και ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας των ΟΤΑ, προς άμεσο όφελος των πολιτών). Μέριμνα για τη σίτιση και φροντίδα των αδέσποτων ζώων. - Περιβάλλον (βιώσιμη ανάπτυξη με έντονο περιβαλλοντικό αποτύπωμα, ενίσχυση προγραμμάτων ανακύκλωσης στην πηγή, δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας, διαχείριση υδάτων, υγρών και στερεών αποβλήτων κ.α.) - Ψηφιακή σύγκλιση [τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ), εφαρμογές διαδικτύου των πραγμάτων (Internet of Things), έξυπνες ψηφιακές τεχνολογίες, με εφαρμογή στην τοπική διοικητική πρακτική και

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ 2020-2023
Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

	την καθημερινότητα των πολιτών και στόχο τον μετασχηματισμό των πόλεων σε «έξυπνες πόλεις»], - Παιδεία, πολιτισμός, τουρισμός και αθλητισμός (ανέγερση σχολείων, αξιοποίηση δημοτικής περιουσίας, εναλλακτικός τουρισμός) - Κοινωνική συνοχή και αλληλεγγύη με δράσεις κοινωνικής προστασίας και ειδικών προγραμμάτων για ευπαθείς κοινωνικές ομάδες - Δράσεις τεχνικής βοήθειας των δικαιούχων για την εφαρμογή του Προγράμματος.
Γ. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	
1	Υπό επεξεργασία στο πλαίσιο εκπόνησης του Στρατηγικού κι Επιχειρησιακού Σχεδιασμού του Δήμου Παρανεστίου

A.4.8. Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (ΟΧΕ) της ζώνης Ορεινού Όγκου Ροδόπης και Νέστου

ΚΑΡΤΕΛΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗΣ		
A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΧΕΔΙΟΥ		
1	Τίτλος	Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (ΟΧΕ) της ζώνης Ορεινού Όγκου Ροδόπης και Νέστου
2	Κατηγορία	Αναπτυξιακός Σχεδιασμός
3	Περίοδος αναφοράς	Υπό διαμόρφωση - εξέλιξη
4	Πεδίο εφαρμογής	Η «Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση» (ΟΧΕ) αποτελεί χρηματοδοτικό και προγραμματικό εργαλείο υλοποίησης συνεκτικών αναπτυξιακών σχεδίων με συγκεκριμένες δεσμεύσεις και «ενεργοποίηση» συγκεκριμένων Επενδυτικών Προτεραιοτήτων» των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020, από τα οποία μια ΟΧΕ πρόκειται να αντλήσει χρηματοδοτικούς πόρους
B. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΟΥ		
1	Περιγραφή Αντικειμένου	Η περιοχή παρέμβασης αφορά στη ζώνη ορεινού όγκου Ροδόπης και Νέστου, έκτασης 6.036 τ.χλμ. και σε πληθυσμό περίπου 100.000 κατοίκων.
2	Προτεινόμενες δράσεις/ παρεμβάσεις/ στόχοι	Οι Άξονες Προτεραιότητάς της εξειδικεύονται σε οκτώ (8) ειδικούς στόχους: - Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των τοπικών επιχειρήσεων με στήριξη της δικτύωσης των επιχειρήσεων και την αξιοποίηση καινοτόμων ιδεών. - Βελτίωση των δυνατοτήτων απασχόλησης με προώθηση των ίσων ευκαιριών και ενίσχυση των δεξιοτήτων στους τομείς προτεραιότητας της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης - Αξιοποίηση των ΤΠΕ με έμφαση στους τομείς προτεραιότητας της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης - Προστασία, δικτύωση και προβολή του φυσικού αποθέματος της περιοχής παρέμβασης - Υποστήριξη και εμπλουτισμός φυσικών και πολιτιστικών διαδρομών και άλλων υποδομών για την ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος. - Δημιουργία νέων και αναβάθμιση υπαρχουσών υποδομών διασύνδεσης, κοινής ωφέλειας και βελτίωση του οικιστικού περιβάλλοντος. - Προώθηση της Κοινωνικοοικονομικής ένταξης και της κοινωνικής επιχειρηματικότητας. - Ενίσχυση και βελτίωση της Ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και των υποδομών
Γ. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ		

Στο πλαίσιο της διαβούλευσης της ως άνω ΟΧΕ, ο Δήμος πρότεινε να περιληφθούν τα κάτωθι έργα:

- Αξιοποίηση δασικού χωριού Φρακτού
- Αξιοποίηση Ιαματικών Πηγών Θερμιών – Ύδρευση περιοχής Ιαματικών Πηγών Θερμιών – Εκσυγχρονισμός υφιστάμενου υδροθεραπευτηρίου – Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος – Περιβαλλοντική αποκατάσταση περιοχής
- Ανάδειξη και προβολή παλαιοντολογικών ευρημάτων περιοχής Πλατανιά
- Ανάδειξη αρχαιολογικών χώρων Ακροπόλεων Δήμου Παρανεστίου
- Εκσυγχρονισμός εκθετηρίου Αγροτικής και Πολιτιστικής Κληρονομιάς Πτελέας
- Εκθετήριο παλαιοντολογικών και αρχαιολογικών ευρημάτων Πλατανιάς στο πρώην δημοτικό σχολείο Πλατανιάς
- Αποκατάσταση παλιών πετρόχτιστων γεφυριών
- Κατασκευή γεφυριών Αγίας Βαρβάρας και Αρκουδορέματος στην Βουνοπλαγιά
- Εκσυγχρονισμός Μουσείου Φυσικής Ιστορίας Ροδόπης. Εγκατάσταση εφαρμογών Τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών
- Σήμανση οδών. Σήμανση τουριστικών και περιβαλλοντικών αξιοθέατων. Σήμανση και πιστοποίηση μονοπατιών όλης της περιοχής
- Ανάδειξη και αξιοποίηση παλαιού Υδραγωγείου Νικηφόρου
- Δημιουργία Κέντρου Πληροφόρησης Ορεινής Ροδόπης
- Βιολογικός καθαρισμός Παρανεστίου – Κάτω Θόλου
- 1 • Βιολογικός καθαρισμός Τ.Κ. Αδριανής
- Αντικατάσταση αποχετευτικών δικτύων
- Αντικατάσταση και επέκταση δικτύων οικισμών
- Καλλιέργεια – υδρομάστευση πηγών και κατασκευή εξωτερικού δικτύου ύδρευσης Διποτάμων
- Αντικατάσταση – επέκταση δικτύου ύδρευσης Υψηλής Ράχης
- Εξωτερικό δίκτυο ύδρευσης Τ.Κ. Αδριανής
- Αντικατάσταση δικτύου ύδρευσης Τ.Κ. Αδριανής
- Βελτίωση επαρχιακής οδού Παρανεστίου – Σιδηρόνερου
  1. Τμήμα Παρανέστι – Θερμιά
  2. Τμήμα Θερμιά – Ελατιά
- Βελτίωση οδού Πλατανιάς – Δρυμοτόπου
- Βελτίωση οδού Παρανεστίου – Πρασινάδας
- Βελτίωση οδού Καρποφόρου – Μικροχωρίου – Μελισσοχωρίου
- Συντήρηση γεφυρών Άνω Θόλου και Διποτάμων
- Βελτίωση οδού προς Φρακτό
- Βελτίωση οδού προς ορεινό όγκο Υψηλής Ράχης
- Επισκευή πρώην σχολικού κτιρίου Υψηλής Ράχης και αποκατάστασης περιβάλλοντος χώρου
- Εγκατάσταση τηλεφώνων ανάγκης στον ορεινό όγκο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ 2020-2023
Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

- Δημιουργία υποδομών φιλοξενίας Ειδικών Ομάδων στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στον οικισμό ΔΕΗ Μεσοχωρίου
- Κατασκευή προσβάσεων ΑΜΕΑ σε δημοτικά κτίρια
- Αποπεράτωση αθλητικών εγκαταστάσεων Κάτω Θόλου
- Κατασκευή γηπέδου 5x5 στην Τ.Κ. Αδριανής
- Δημιουργία κατασκηνωτικού κέντρου για ειδικές πληθυσμιακές ομάδες στο συγκρότημα κατοικιών του οικισμού Μεσοχωρίου
- Δημιουργία ΚΗΦΗ
- Βελτίωση ΕΟ από Παράκαμψη Νικηφόρου έως Παρνεόστι
- Κατασκευή νέας γέφυρας επί του ποταμού Νέστου

A.4.9. Τοπικό Πρόγραμμα CLLD LEADER

ΚΑΡΤΕΛΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗΣ		
A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΜΕΛΕΤΗΣ		
1	Τίτλος	Τοπικό Πρόγραμμα CLLD LEADER Ν. Δράμας
2	Κατηγορία	Αναπτυξιακός Σχεδιασμός
3	Περίοδος Αναφοράς	2014-2020
4	Πεδίο εφαρμογής	Τοπικό Επίπεδο
B. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΟΥ		
1	Περιγραφή Αντικειμένου	Πράξεις δημόσιου & ιδιωτικού χαρακτήρα που συμβάλλουν στην εξυπηρέτηση και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού και στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας
3	Προτεινόμενες δράσεις/ παρεμβάσεις/ στόχοι	19.2.4.1: Στήριξη για υποδομές μικρής κλίμακας (πχ. ύδρευση, αποχέτευση, οδοποιία εντός οικισμού κ.λπ.), συμπεριλαμβανομένης της εξοικονόμησης ενέργειας σε χρησιμοποιούμενα δημόσια κτίρια 19.2.4.2: Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (πχ. παιδικό σταθμοί, αγροτικά ιατρεία, κ.λπ.) 19.2.4.3: Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης χώρων εντός οικισμών, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, τουριστική ενημέρωση, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.) 19.2.4.4: Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων 19.2.4.5: Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικο-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου – μύλοι, γεφύρια κ.λπ.) 19.2.5.1: Βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις 19.2.6.1.1: Πρόληψη δασών και δασικών εκτάσεων από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα 19.2.6.1.2 : Αποκατάσταση δασών και δασικών εκτάσεων από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα
Γ. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ		

19.2.4.1: Στήριξη για υποδομές μικρής κλίμακας (πχ. ύδρευση, αποχέτευση, οδοποιία εντός οικισμού κ.λπ.), συμπεριλαμβανομένης της εξοικονόμησης ενέργειας σε χρησιμοποιούμενα δημόσια κτίρια

19.2.4.2: Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (πχ. παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία, κ.λπ.)

19.2.4.3: Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης χώρων εντός οικισμών, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, τουριστική ενημέρωση, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)

19.2.4.4: Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων

19.2.4.5: Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικο-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου – μύλοι, γεφύρια κ.λπ.)

19.2.5.1: Βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις

19.2.6.1.1: Πρόληψη δασών και δασικών εκτάσεων από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα

19.2.6.1.2 : Αποκατάσταση δασών και δασικών εκτάσεων από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα

A.5 ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ

Στην παρούσα ενότητα καθορίζονται οι προτεραιότητες της Στρατηγικής του Δήμου Παρανεστίου για το διάστημα 2020-2023, διασυνδέοντας το όραμα με τους επιμέρους άξονες και τα μέτρα του Στρατηγικού Σχεδίου του.

Ο καθορισμός της **Στρατηγικής** και των **αναπτυξιακών προτεραιοτήτων** του Δήμου Παρανεστίου αποτελεί μια πολυδιάστατη διαδικασία που επιτάσσει την αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης και τον καθορισμό των μελλοντικών στόχων του, λαμβάνοντας υπόψη μια σειρά από βασικούς δείκτες που διέπουν την περιοχή μελέτης και περιλαμβάνουν τους δημότες και τους επισκέπτες της, την παραγωγική της βάση, τους φυσικούς, περιβαλλοντικούς και πολιτιστικούς πόρους και τις αναπτυξιακές προοπτικές στο σύνολό της. Τα μέσα για την επίτευξη των στόχων που τίθενται από τη Στρατηγική περιλαμβάνουν μια σειρά από επιμέρους στόχους και μέτρα, με ειδική στόχευση για τις ανάγκες της περιοχής.

Η ανάπτυξη της Στρατηγικής του Δήμου Παρανεστίου για την περίοδο 2020 – 2023 βασίζεται σε υφιστάμενες πρακτικές σχεδιασμού και ενσωματώνει αρχές όπως ο ενιαίος σχεδιασμός, η συμμετοχική διαδικασία και η αξιολόγηση. Η βάση για την ανάπτυξή της στηρίζεται στον προσδιορισμό: α) της υφιστάμενης κατάστασης, β) των βασικών προβλημάτων και αναπτυξιακών αναγκών, και γ) των δυνατοτήτων και των προοπτικών ανάπτυξης της περιοχής. Ο καθορισμός των επιμέρους αξόνων, των μέτρων παρέμβασης, των στόχων και των δράσεων θα πρέπει να είναι στοχευμένος προκειμένου να επιτευχθεί και η μέγιστη δυνατή αποδοτικότητα.

Ακολουθώντας τις αρχές της βιωσιμότητας, ο Δήμος θέτει στον πυρήνα της αναπτυξιακής του Στρατηγικής την «εσωτερική» του ενδυνάμωση αλλά και την ενίσχυση της εξωστρέφειάς του. Ταυτόχρονα, εξίσου μεγάλη σημασία αποδίδεται στη βελτίωση της παραγωγικής του δυναμικής, στην αποτελεσματική αξιοποίηση των ενδογενών του πόρων (φυσικών, πολιτιστικών, κλπ.). Προς αυτή την κατεύθυνση παρουσιάζεται μια ολοκληρωμένη και συνεκτική στρατηγική με συνολικά τέσσερις τομείς παρέμβασης

A.5.1 ΟΡΑΜΑ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΗ

Η **Αποστολή του Δήμου**, ως ΟΤΑ Α΄ βαθμού, καθορίζεται από το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο, και ειδικότερα:

- το άρθρο 102 του Συντάγματος θεμελιώνει το δικαίωμα αλλά και την υποχρέωση της τοπικής αυτοδιοίκησης να διοικεί τις τοπικές υποθέσεις της και να τις κατανέμει στους επί μέρους βαθμούς της, καθώς επίσης προβλέπει τη διοικητική και οικονομική της αυτοτέλεια.
- το άρθρο 75 του Ν. 3463/2006, προσδιορίζει την αποστολή του ως τη διεύθυνση και ρύθμιση όλων των τοπικών υποθέσεων, σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της εγγύτητας, με στόχο την προστασία του περιβάλλοντος, την ανάπτυξη και τη συνεχή βελτίωση των συμφερόντων και της ποιότητας ζωής της τοπικής κοινωνίας.
- έμμεσα μέσω του άρθρου 58 του Ν. 3852/2010 συνάγεται η ευθύνη για προάσπιση των τοπικών συμφερόντων, διασφάλιση της ενότητας της τοπικής κοινωνίας με γνώμονα τις αρχές της διαφάνειας και της αποτελεσματικότητας
- ενώ το άρθρο 96 του Ν. 3852/2010 προβλέπει τη συμμετοχή σε προγράμματα και τη συγχρηματοδότηση της κατάρτισης και εκτέλεσης προγραμμάτων και μέτρων, οι δράσεις των οποίων (ανεξαρτήτως αν συνάπτονται με αρμοδιότητες των δήμων) συμβάλλουν στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική πρόνοια και συνοχή, την περιβαλλοντική προστασία και την εν γένει βελτίωση της ποιότητας ζωής της τοπικής κοινωνίας.

Ο Δήμος Παρανεστίου καλείται να προσδιορίσει το όραμά του και τις γενικές αρχές της αναπτυξιακής του Στρατηγικής, διατυπώνοντας την μελλοντική επιθυμητή κατάσταση του Δήμου, τόσο ως χωρικής μονάδας, όσο και ως οργανισμού, για την επόμενη μεσομακροπρόθεσμη περίοδο.

Το Όραμα του Δήμου Παρανεστίου στοχεύει:

- α) στην ενίσχυση της εξωστρέφειας του Δήμου, λαμβάνοντας υπόψη τις τουριστικές του δυνατότητες ως συνάρτησης της θέσης του σε μια περιβαλλοντικά ευαίσθητη περιοχή με ιδιαίτερο φυσικό περιβάλλον, αξιοποιώντας αποτελεσματικά τα χρηματοδοτικά εργαλεία και τις αναπτυξιακές δυνατότητες με γνώμονα την ανθρωποκεντρική ανάπτυξη,
- β) στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων του και στην κοινωνική ευημερία
- γ) στην ανάδειξη των τοπικών συγκριτικών πλεονεκτημάτων καθιστώντας τον πόλο έλξης για την ανάπτυξη πρωτοβουλιών, για την ενίσχυση της τοπικής απασχόλησης, την επιχειρηματικότητα και την συμμετοχική πρωτοβουλία στα τοπικά κοινωνικά δρώμενα.

Στο πλαίσιο αυτό, το **Όραμα** του **Δήμου Παρανεστίου** για την περίοδο 2020-2023 διατυπώνεται ως εξής:

«Δήμος Παρανεστίου:

Ένας Δήμος βιώσιμος, συμμετοχικός, ελκυστικός, ικανός να ανταποκριθεί στις ανάγκες των κατοίκων του, στη νέα ψηφιακή εποχή και στις προκλήσεις του μέλλοντος.

Ένας Δήμος πρότυπο αξιοποίησης των πολιτιστικών, τουριστικών και φυσικών του πόρων

A.5.2. Καθορισμός της Στρατηγικής του Δήμου Παρανεστίου

Η Στρατηγική για την βιώσιμη ανάπτυξη του Δήμου Παρανεστίου για την περίοδο 2020-2023, περιλαμβάνει ένα σύνολο στόχων και πολιτικών, που αποσκοπούν στην εκπλήρωση της αποστολής και στην επίτευξη του οράματός του και διαμορφώνεται στη βάση κατάλληλων εσωτερικών επιλογών που θα συμβάλλουν στην επιτυχή προσέγγιση των ζητημάτων βιώσιμης τοπικής ανάπτυξης. Προκύπτει από το συγκερασμό της αξιολόγησης της υφιστάμενης κατάστασης, τη SWOT ανάλυση που προηγήθηκε καθώς και από τον εντοπισμό των κρίσιμων ζητημάτων τα οποία καλείται ο Δήμος να αντιμετωπίσει.

Ο Δήμος Παρανεστίου καλείται να σχεδιάσει τον στρατηγικό και επιχειρησιακό του πλαίσιο σε ένα περιβάλλον με οικονομικούς περιορισμούς, οριζόμενο από ασφυκτική χρηματοδοτική πολιτική και περιορισμένες αναπτυξιακές πρωτοβουλίες, καθώς και να ανταπεξέλθει στις αυξημένες αρμοδιότητες που έχουν συγκεντρωθεί μέσω των διοικητικών μεταρρυθμίσεων, με περιορισμένους ανθρώπινους πόρους. Καλείται λοιπόν από τη μια μεριά να συμβάλει στη διαμόρφωση των προϋποθέσεων αντιμετώπισης των κοινωνικών και ανθρωπιστικών θεμάτων, λόγω της οικονομικής κρίσης των τελευταίων ετών σε εθνικό επίπεδο, και την ανάκαμψη της τοπικής οικονομίας και απασχόλησης, και από την άλλη να αναβαθμίσει το ρόλο του και την αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών

του προκειμένου να ανταποκρίνεται στις ανάγκες και τα αιτήματα των πολιτών και συνεπώς να εκπληρώσει την αποστολή του.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, η Στρατηγική του Δήμου Παρνεστίου για το χρονικό διάστημα 2020-2023, επικεντρώνεται σε 4 βασικούς Πυλώνες – Θεματικούς Άξονες:

- **1. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ**
- **2. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΥΓΕΙΑ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ & ΝΕΟΛΑΙΑ**
- **3. ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ**
- **4. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ (ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΗΜΟΥ)**

	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ
	ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ - ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ	✓ Προστασία, αξιοποίηση φυσικού περιβάλλοντος ✓ Προστασία, αξιοποίηση πολιτιστικού περιβάλλοντος ✓ Αναβάθμιση οικιστικού περιβάλλοντος ✓ Βελτιστοποίηση δικτύων υποδομής (ύδρευση, αποχέτευση, τηλεπικοινωνιών) ✓ Ενίσχυση των υποδομών/εξοπλισμού διαχείρισης απορριμμάτων – Ευαισθητοποίηση κατοίκων σε θέματα ανακύκλωσης ✓ Βιώσιμη κινητικότητα ✓ Ενίσχυση της πολιτικής προστασίας
Όραμα	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ, ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ, ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ – ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ	Ενίσχυση και βελτίωση τομέων: • Υγείας - Πρόνοιας • Αθλητισμού • Πολιτισμού • Εκπαίδευσης – Δια βίου μάθησης • Κοινωνικής μέριμνας – κοινωνικής ενσωμάτωσης - Εθελοντισμός
	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ - ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	✓ Βιώσιμη τοπική ανάπτυξη ✓ Ενδυνάμωση Δήμου, ως τουριστικό προορισμό ✓ Ενίσχυση τοπικής επιχειρηματικότητας ✓ Ενίσχυση δυνατοτήτων απασχόλησης

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ 2020-2023
Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ – ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	✓ Βελτίωση λειτουργίας Δήμου, ως οργανισμού ✓ Οργάνωση – Διοίκηση - Ενίσχυση τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ) ✓ Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση – Ψηφιακή Σύγκλιση ✓ Βελτίωση λειτουργικότητας δημοτικών υπηρεσιών - Ανάπτυξη ανθρώπινου Δυναμικού Δήμου και των Νομικών προσώπων του ✓ Ενίσχυση εξωστρέφειας του Δήμου - Συνεργασιών και Δικτύωσης

A.5.3 Εξειδίκευση μέτρων και σύνδεση με στόχους

	ΠΥΛΩΝΑΣ – ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ	ΜΕΤΡΟ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ
ΟΡΑΜΑ	1. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ	1.1 Φυσικό Περιβάλλον	1.1.1 Προστασία, ανάδειξη και ορθολογική διαχείριση φυσικών πόρων
			1.1.2 Περιορισμός επιβλαβών ανθρωπογενών δραστηριοτήτων
			1.1.3 Ευαισθητοποίηση κατοίκων σε θέματα προστασίας περιβάλλοντος
			1.1.4. Διακριτή σήμανση και ενίσχυση δικτύου μονοπατιών πεζοπορίας
			1.1.5. Ορθολογική χρήση υδάτων
		1.2 Οικιστικό Περιβάλλον	1.2.1 Ολοκληρωμένος Χωροταξικός και Πολεοδομικός Σχεδιασμός – Καθορισμός χρήσεων γης
			1.2.2 Αναβάθμιση Κοινόχρηστων χώρων
			1.2.3. Ανάδειξη οικιστικών συνόλων και τοποσήμων
		1.3 Μεταφορικές Υποδομές & Βιώσιμη κινητικότητα	1.3.1 Βελτίωση προσπελασιμότητας επαρχιακού οδικού δικτύου
			1.3.2 Βελτίωση και συντήρηση αστικού οδικού δικτύου
			1.3.3. Βελτίωση αγροτικού και δασικού οδικού δικτύου
			1.3.4 Ενίσχυση προσπελασιμότητας και βιώσιμης κινητικότητας
			1.3.5 Βελτιστοποίηση εξυπηρέτησης ΜΜΜ
			1.3.6 Βελτίωση υποδομών εξυπηρέτησης πεζών και ΑμεΑ
			1.3.7. Ενίσχυση σήμανσης στο οικιστικό δίκτυο – σε σημεία ενδιαφέροντος / Εφαρμογή σύγχρονων ψηφιακών μεθόδων

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ 2020-2023
Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

	ΠΥΛΩΝΑΣ – ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ	ΜΕΤΡΟ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ
			1.3.8. Ενίσχυση της ασφάλειας των οδών
		1.4 Τηλεπικοινωνίες	1.4.1 Επέκταση και Αναβάθμιση δικτύων 1.4.2 Επέκταση ευρυζωνικής ασύρματης πρόσβασης στο διαδίκτυο
		1.5 Ύδρευση-Αρδευση-Αποχέτευση	1.5.1 Προστασία υπόγειου υδροφόρου ορίζοντα 1.5.2 Αναβάθμιση Δικτύου Ύδρευσης 1.5.3 Αναβάθμιση Δικτύου Αποχέτευσης 1.5.4 Αναβάθμιση Αρδευτικού Δικτύου
		1.6 Στερεά Απορρίμματα	1.6.1 Ενδυνάμωση της διαδικασίας της ανακύκλωσης 1.6.2 Ευαισθητοποίηση πολιτών σε θέματα ορθολογικής διαχείρισης απορριμμάτων και ανακύκλωσης 1.6.3 Υποδομές καθαριότητας - Ενίσχυση εξοπλισμού διαχείρισης απορριμμάτων
		1.7 Διαχείριση Ενέργειας	1.7.1 Ενθάρρυνση και παροχή κινήτρων εγκατάστασης και χρήσης Ανανεώσιμων πηγών ενέργειας 1.7.2. Ενίσχυση δικτύου ενέργειας 1.7.3 Ενθάρρυνση εξοικονόμησης ενέργειας επιχειρηματικής, οικιακής και διοικητικής χρήσης
		1.8 Πολιτική Προστασία	1.8.1 Διαχείριση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης 1.8.2 Εκπαίδευση πολιτών σε θέματα πολιτικής προστασίας
	2. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΥΓΕΙΑ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ	2.1 Κοινωνική Πρόνοια - Υγεία	2.1.1 Δημιουργία δομών κοινωνικής πρόνοιας και μέριμνας 2.1.2 Ενίσχυση υφιστάμενων δομών και αναβάθμιση υπηρεσιών κοινωνικής πρόνοιας 2.1.3 Διαχείριση αδέσποτων ζώων 2.1.4 Ενίσχυση υποδομών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας 2.1.5. Εφαρμογή συστημάτων ηλεκτρονικής καταγραφής κρίσιμων δεδομένων για την υγεία 2.1.6. Ολοκληρωμένη δικτύωση κέντρων πρωτοβάθμιας περίθαλψης 2.1.7. Ενέργειες ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης θεμάτων πρωτοβάθμιας περίθαλψης 2.1.8. Δημιουργία δικτύου ιατρών-εθελοντών 2.1.9. Ενίσχυση εθελοντισμού στις κοινωνικές δομές του Δήμου

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ 2020-2023
Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

	ΠΥΛΩΝΑΣ – ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ	ΜΕΤΡΟ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ
		2.2 Παιδεία	2.1.10 Στήριξη κοινωνικά ευπαθών ομάδων
			2.2.1 Συντήρηση - αναβάθμιση υφιστάμενων σχολικών κτιρίων και αύλειων χώρων
			2.2.2 Ενίσχυση της στελέχωσης εκπαιδευτικών δομών
			2.2.3 Βελτίωση της πρόσβασης των σχολικών μονάδων σε ΑμεΑ
			2.2.4 Διεύρυνση θεματικών υποδομών εκπαίδευσης - Εμπλουτισμός εκπαιδευτικής διαδικασίας με θεματικές δραστηριότητες
			2.2.5 Δράσεις ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης σε κοινωνικά ζητήματα (πχ κυκλοφοριακή αγωγή, περιβάλλον, κλπ.)
		2.3 Πολιτισμός	2.2.6 Ενίσχυση διαδικασιών δια βίου μάθησης
			2.3.1 Διατήρηση και Ανάδειξη άυλης και δομημένης πολιτιστικής κληρονομιάς και πολιτιστικών θεσμών
			2.3.2 Υποστήριξη Πολιτιστικών Τοπικών Συλλόγων
			2.3.3 Ανάδειξη Πολιτιστικής Ταυτότητας
		2.4 Αθλητισμός	2.3.4 Δικτύωση του Δήμου με άλλα πολιτιστικά δίκτυα
			2.4.1 Αναβάθμιση αθλητικών υποδομών
2.4.2 Υποστήριξη Αθλητικών Συλλόγων			
2.4.3 Ενίσχυση αθλητικών γεγονότων			
3. ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ & ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	3.1 Απασχόληση & Επιχειρηματικότητα	2.4.4 Προώθηση προγραμμάτων μαζικού αθλητισμού	
		3.1.1 Ενίσχυση δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού	
		3.1.2 Ενίσχυση της απασχόλησης	
		3.1.3 Στήριξη της τοπικής επιχειρηματικότητας	
		3.1.4. Δράσεις ενημέρωσης και συμβουλευτικής σε θέματα επιχειρηματικότητας	
		3.1.5 Στήριξη επιχειρηματικότητας γυναικών, νέων και ευπαθών κοινωνικών ομάδων	
	3.2 Πρωτογενής Τομέας	3.1.6. Στοχευμένες δράσεις απασχόλησης ευαίσθητων ομάδων ανέργων κοντά στη σύνταξη	
		3.2.1. Ενίσχυση επιχειρήσεων του πρωτογενούς τομέα	
		3.2.2. Ενθάρρυνση ανάπτυξης διαδικασιών πιστοποίησης των παραγόμενων προϊόντων	
		3.2.3 Προώθηση της ορθολογικής λειτουργίας του τομέα της κτηνοτροφίας	
		3.2.4 Σύνδεση της πρωτογενούς παραγωγής με τον τουρισμό – Προβολή, προώθηση και αξιοποίηση τοπικών αγροτικών προϊόντων	
		3.2.5 Αξιοποίηση κοιτασματολογικού πλούτου	

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ 2020-2023
Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

	ΠΥΛΩΝΑΣ – ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ	ΜΕΤΡΟ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ
		3.3 Δευτερογενής Τομέας	3.3.1 Κίνητρα για τη δημιουργία τοπικών ομάδων παραγωγών για την παραγωγή ποιοτικών τοπικών προϊόντων 3.3.2 Ενδυνάμωση του τομέα της οινοπαραγωγής - Σύνδεση με τον τομέα του τουρισμού – Δικτύωση 3.3.3 Κίνητρα για την τοπική επεξεργασία των κτηνοτροφικών προϊόντων
		3.4 Τριτογενής Τομέας	3.4.1 Προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού – Αξιοποίηση των φυσικών και πολιτιστικών χαρακτηριστικών του Δήμου 3.4.2 Δημιουργία – Ενίσχυση τουριστικών υποδομών 3.4.3. Δημιουργία «θεματικών διαδρομών» που θα συνδέουν τις τουριστικά ενδιαφέρουσες περιοχές και λοιπούς πόλους έλξης του Δήμου με τα οικιστικά του κέντρα. Ανάπτυξη ευφύων συστημάτων (πχ πινακίδες πληροφορίας) στις ως άνω διαδρομές 3.4.4 Δημιουργία Ταυτότητας του Τόπου 3.4.5 Δημιουργία Φορέα διαχείρισης της τουριστικής προβολής 3.4.6 Δικτύωση τοπικών φορέων, υπηρεσιών και δομών για την οργάνωση του τουριστικού αγαθού 3.4.7 Ενθάρρυνση συνεργιών-δικτυώσεων με περιφερειακούς οργανισμούς τουριστικής προβολής
4. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ		4.1 Διοικητική & Οργανωτική Ικανότητα	4.1.1 Στελέχωση με εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό 4.1.2 Διαδικασίες εσωτερικής οργάνωσης, εφαρμογής σύγχρονων προτύπων και διαδικασιών ελέγχου 4.1.3. Εφαρμογή διαδικασιών αξιολόγησης των παρεχόμενων υπηρεσιών από τους δημότες 4.1.4 Διαδικασίες τοπικής διαβούλευσης για κρίσιμα τοπικά θέματα 4.1.5 Ανάπτυξη συνεργασιών & δικτύωση με αναπτυξιακούς φορείς 4.1.6 Ανάπτυξη διακρατικών συνεργασιών – Ενίσχυση της συμμετοχής σε δίκτυα
		4.2 Ανθρώπινο Δυναμικό & Υλικοτεχνική Υποδομή	4.2.1 Αναβάθμιση δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού 4.2.2 Εκσυγχρονισμός & αναβάθμιση δημοτικών κτιρίων 4.2.3 Ενίσχυση εξοπλισμού μηχανοργάνωσης και ΤΠΕ 4.2.4 Εκσυγχρονισμός υφιστάμενου στόλου & προμήθεια νέων οχημάτων
		4.3 Ψηφιακή Σύγκλιση &	4.3.1 Ανάπτυξη νέων ηλεκτρονικών – ψηφιακών υπηρεσιών και ψηφιακού

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ 2020-2023
Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

	ΠΥΛΩΝΑΣ – ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ	ΜΕΤΡΟ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ
		Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση	περιεχομένου για συνεχή ενσωμάτωση των ΤΠΕ 4.3.2 Επέκταση και αναβάθμιση των υποδομών Τεχνολογιών Πληροφορικής και επικοινωνιών και των πληροφοριακών συστημάτων 4.3.3. Ανάπτυξη συστημάτων αξιολόγησης 4.3.4 Μετασχηματισμός του Δήμου σε «Έξυπνο Δήμο»
		4.4 Οικονομική λειτουργία & διαχείριση	4.4.1 Αποδοτική Οικονομική Διαχείριση του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων 4.4.2 Αξιοποίηση δημοτικής ακίνητης περιουσίας 4.4.3. Εξεύρεση πρόσθετων πηγών χρηματοδότησης και αξιοποίηση ΕΣΠΑ και Ευρωπαϊκών προγραμμάτων